Σχεδία στ' ανοιχτά της Αίγινας
Τεύχος 5,
Νοέμβρης 2004, Αίγινα

ΤΟΠΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

Για επικοινωνία:
Κυριακού Γιώργος
β΄ Πάροδος Αφαίας 131, Αίγινα 180 10,
τηλ.: 6936 206792
τηλ.-φαξ: 22970-25902

Σ' αυτό το τεύχος συνεργάστηκαν μ' οποιοδήποτε τρόπο οι:
Αναστούλης Παύλος, Παναγιώτης Π.,
από τη γραμματεία της ΠΕΜΕΝ,
Μπάμπης Ανδριανόπουλος,
Νίκος Γρυπαίος,
Όλγα Λιούλιου,
Θόδωρος Μεγαλοοικονόμου,
Μπ. Τ., Α.Σ.,
Γιώργος Κυριακού,
Κώστας Παπαδάκης,
Λεωνίδας Χρηστάκης,
Χρήστος Ρέππας,
φίλοι από το Αυτόνομο Στέκι,
Γιάννης Ιωαννίδης,
Σώζων Μπέσης,
Κώστας Πάλλας, Ο.Α.Δ.Ε.,
Λεμονιά Ρόδη, Ψ., Α.Μ., Β.,
Δημήτρης Αγγέλης,
Κώστας Αβραμίδης,
Σπύρος Μπορμπαντωνάκης
Ρένα Κορκοβέλου

Η «Σχεδία» βρίσκεται ξανά στα χέρια σου δίχως την πολιτική ευθύνη της Πρωτοβουλίας Πολιτών Αίγινας η οποία έχει διαλυθεί από το χειμώνα του παρόντος χρόνου. Στόχος της παραμένει η διακοπή της έκδοσής της και η αυτοδιάλυσή της σε έναν άλλο έντυπο λόγο, ανάλυση και πρακτική. Είναι πολύ διαφορετική η δραστηριότητα μιας συντακτικής ομάδας από την πρωτοκαθεδρία του εξής ενός, παρόλο που το περιοδικό δεν μπορεί να αποκλείσει και –δεν έχει το δικαίωμα– την οποιαδήποτε συνεργασία που δεν έχει νόημα ύπαρξης αλλού. Έτσι συνεχίζει να πλέει στ' ανοιχτά και στα βαθειά της Αίγινας μαζί με τα φύκια, με μπουκάλια γεμάτα μηνύματα από ναυαγούς, με φελλούς που δεν επιπλέουν, με αλαφρόπετρες που πατώνουν, με γλάρους που ξεφεύγουν από τη ρότα των πλοίων της γραμμής. Ας ελπίσουμε ότι είναι το τελευταίο.

Το τεύχος είναι αφιερωμένο σ' αυτούς που πιστεύουν και διαδίδουν ότι η Αίγινα είναι ένα μαντρί με γύρω-γύρω θάλασσα (κόλλημα κι αυτό)! Είναι αφιερωμένο σ' αυτούς που δεν το πιστεύουν αλλά αυτό διαδίδουν (οι πονηρούληδες)! Είναι αφιερωμένο σ' αυτούς που το πιστεύουν αλλά δεν το διαδίδουν όπως οι παραπάνω (το πιστεύουν όμως)! Είναι αφιερωμένο σ' αυτούς που δεν το πιστεύουν αλλά εξαναγκάζονται να το διαδίδουν (οι ίδιοι πληρώνουν πολύ ακριβά το κόστος)! Όπως και να 'χει το πράμα ένα λιθαράκι-λιθαράκι μπαίνει ανεβάζοντας τη μάντρα πιο ψηλά και κρύβοντας τη θάλασσα.

Στο χέρι μας είναι να γκρεμίσουμε λιθαράκι-λιθαράκι αυτό το άθλιο τοιχίο που περιβάλλει και σκοτώνει τη ζωή μας, την ψυχή μας, την αναπνοή μας, τα μάτια μας, τα αυτιά μας, το τραγούδι μας.

Ο μύθος της αριστερής διαχείρισης

Σε δυο χρόνια που οι δημοτικές εκλογές θα επαναφέρουν τεχνητά μια πολιτική κρίση σχετική με τα τοπικά θέματα, τόσο σ' όλη την Ελλάδα όσο και στον τόπο μας, θα αναπτυχθεί παράλληλα κι ένας δημόσιος χώρος ο οποίος θα κρίνει μέσα σε μια στενωπό πολιτικής διαμεσολάβησης, τόσο τον τρόπο λειτουργίας όσο και τα πρόσωπα της τοπικής εξουσίας. Εκπροσωπώντας τόσο τις κομματικές δυνάμεις όσο και τους εσωτερικούς μέσα σ' αυτές ανταγωνισμούς και δημιουργώντας συμμαχίες «ιερές και ανίερες», τοπικά συμφέροντα θα συσπειρωθούν και θα συμμαχήσουν σε μια κόντρα όχι τόσο ιδεολογικής αντιπαράθεσης αλλά πολιτικής και οικονομικής διευθέτησης προκειμένου να εκφραστούν στο τοπικό προσκήνιο. Στην Αίγινα, για παράδειγμα, που γενικά οι εργολαβίες και οι συναφείς δραστηριότητες γύρω από την κατοικία ή ο τουρισμός, που είναι δυο από τις βασικές παραμέτρους της οικονομίας της, θα συσπειρώσουν σχηματισμούς που θα εκπροσωπούν καλύτερα τα συμφέροντά τους γύρω από αυτές τις οικονομικές δραστηριότητες.

Μέσα σ' αυτό το άθλιο αλισβερίσι και την άθλια συναλλαγή ξεχωρίζει το πρόταγμα της αριστερής διαχείρισης η οποία εκπροσωπείται δικαίως από τις κομματικές δυνάμεις της αριστεράς με προεξάρχουσα αυτήν του ΚΚΕ που τοποθετείται ευθέως ενάντια στην ΕΕ ασκώντας την πρέπουσα κριτική στα υπόλοιπα κόμματα και στο Συνασπισμό, κυρίως, που αποτελεί τον εκπρόσωπο της ευρωπαϊκής αριστεράς, ότι ασκεί πολιτική διαχείρισης. Τα συνθήματα των συνδυασμών του ΚΚΕ εμφορούνται από μια φιλολαϊκή ρητορεία βασισμένη σε πραγματικά προβλήματα, ενώ αποστασιοποιείται από συγκεκριμένες υποσχέσεις που στερεότυπα αναπαράγει το καθεστώς των τοπικών παρατάξεων τόσο στην Αίγινα, όσο και σε όλη την ελληνική επικράτεια. Έχει ένα λόγο κυρίως πολιτικό αντικυβερνητικό-αντιευρωπαϊκό και κάνει μια προσπάθεια πολιτικοποίησης των προβλημάτων σε αντίθεση με τους υπόλοιπους κυρίαρχους συνδυασμούς που στα πλαίσια της μικροπολιτικής «απομακρύνουν τα τοπικά προβλήματα από τις πολιτικές και οικονομικές αιτίες που τα γεννούν». Σε γενικές γραμμές, η βασική υπόσχεση των υποψηφίων συνδυασμών που στηρίζονται από το ΚΚΕ είναι: μια δημοτική αρχή η οποία «θα τεθεί μπροστάρης στους τοπικούς-λαϊκούς αγώνες» μακριά και έξω από κάθε μορφής διαχείριση που επιβάλλει το πολιτικό σύστημα για την τοπική αυτοδιοίκηση και τους Ο.Τ.Α., κάνοντας παράλληλα μια σκληρή κριτική στο θεσμικό πλαίσιο που επιβάλλεται από την ΕΕ και τις Συνθήκες που έχουν υπογραφεί από τα κατεστημένα κόμματα (ΠΑΣΟΚ-ΝΔ) καθώς και όπως προαναφέρθηκε στο ΣΥΝ για τη συναίνεσή του.

Μια σειρά από καθημερινά προβλήματα (εκπαίδευση, υγεία, νερό, εργασία, δικαιώματα, επαγγελματική δραστηριότητα, μεγάλα έργα) ανάλογα σε κάθε περιοχή έρχονται στην επικαιρότητα και παίρνουν μορφή ανάλογη με τους αγώνες που διεξάγονται ή ανάλογη με την τοπική σύγκρουση συμφερόντων από τις ομάδες εξουσίας που εκπροσωπούν διαφορετικά συμφέροντα. Σ' αυτές, οι συνδυασμοί του ΚΚΕ παραπέμπουν βασικά στην κυβερνητική κριτική που είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή αποφάσεων της ΕΕ και προτείνουν μια συμμαχία που θα τεθεί τοπικά ενάντιά σ' αυτές τις κυρίαρχες δυνάμεις.

Πόσο όμως αποτελεί ένα πραγματικό διέξοδο η στήριξη αυτών των παρατάξεων που ρητορεύουν ενάντια στις πολιτικές αποφάσεις; Πόσο πραγματικά στηρίζουν αυτήν την αντί-διαχειριστική προοπτική σε τοπικό επίπεδο;

Το θεμελιακό ερώτημα είναι το κατά πόσο μπορεί να είναι συμμετοχική μια τοπική αυτοδιοίκηση που δεν ορίζει σε πρακτικό επίπεδο τους όρους με τους οποίους θα παίρνει αποφάσεις ο ίδιος ο λαός για τα προβλήματά του. Η τοπική αυτοδιοίκηση είναι ένας θεσμός που έχει μια κάθετη οργάνωση, ιεραρχική που αναπαράγει μια γραφειοκρατική δομή η οποία δεν θίγεται από τους εκπροσώπους του ΚΚΕ. Έτσι η πρόταση που θέτει εξ' αρχής μια προοδευτική τοπική αυτοδιοίκηση δεν αντιστοιχεί σε καμιά περίπτωση με τις πραγματικές αλλαγές σε επίπεδο εξαγωγής αποφάσεων απ' τους ίδιους τους κατοίκους. Σ' αυτήν την περίπτωση οι «προοδευτικοί» συνδυασμοί γίνονται οι διαμεσολαβητές και οι εφαρμοστές των δομικών αρχών του πολιτικού συστήματος της διαμεσολάβησης. Έτσι μοιραία, και προσεγγίζοντας το δεύτερο ερώτημα γίνονται και οι διαχειριστές του κρατώντας όμως για τα προσχήματα τη φιλολαϊκή ρητορεία ως αντιστάθμισμα σ' αυτή την πρακτική τους.

Τόσο στην περιφέρεια όσο και στο κέντρο της επικράτειας παρατηρούνται συμπτώματα αυτής της πραγματικά συναινετικής διαδικασίας. Παράδειγμα αποτελεί η δραστηριότητα δημάρχων και προέδρων εκπροσώπων του ΚΚΕ που έχουν έρθει κατά καιρούς στην επικαιρότητα. Ο πρώην δήμαρχος Βύρωνα Αττικής αλλά και ο νυν δήμαρχος Νίκαιας Αττικής έχουν έρθει στην επικαιρότητα και μάλιστα πρόσφατα, ο δεύτερος, για το πως αντιμετωπίζουν τα εργασιακά ζητήματα των Δήμων τους. Υπερθεματίζοντας, καταστρατήγησαν εργασιακά δικαιώματα έκαναν πρακτική τους τις συμβάσεις εργασίας τις οποίες όμως ρητορικά αντιπαλεύουν κάνοντας πράξη το φιλελευθερισμό. Πρόσφατα επίσης τα δημοσιεύματα για τη ρατσιστική συμπεριφορά του προέδρου Λουτρών Μυτιλήνης ο οποίος εκδίωξε Αλβανούς μετανάστες μ' αφορμή επεισόδιο στο χωριό ή ακόμα η περίπτωση του αριστερού Κατιμερτζή, δημάρχου Καισαριανής, ο οποίος ήθελε να δοθούν οι προσφυγικές κατοικίες σε εταιρία συμφερόντων Κόκκαλη, για ανάπλαση. Κατά τ' άλλα καμιά διαφορά σχεδόν δεν υφίσταται σε αριστερούς και δεξιούς διαχειριστές πέρα από τη ρητορεία των δεύτερων ενάντια στην Κυβέρνηση-ΕΕ.

Στην Αίγινα δεν είναι τυχαίο άλλωστε που οι εκπρόσωποι της ΔΑΚΑ, παράταξης προσκείμενης στο ΚΚΕ, μ' αφορμή την εγκατάσταση του οικοτροφείου υπερθεμάτισαν την άποψη των παραθεριστών και κατοίκων που ήταν ενάντια, πάντα μ' αφορμή τον ημι-ιδιωτικό χαρακτήρα της υπεύθυνης εταιρίας και την

οικονομική εξάρτηση από τη χρηματοδότηση της Ε.Ε. Δεν είναι τυχαίο πως η συμμετοχή σε συντονιστικούς φορείς τόσο για το ζήτημα των ακτοπλοϊκών συγκοινωνιών όσο και για το ζήτημα του νερού ήταν, ναι μεν, η πολιτικοποίηση του ζητήματος αλλά με μια λογική που έθετε το δήμαρχο «μπροστάρη» και ηγέτη στις κινητοποιήσεις αυτές. Αυτή η λογική ήταν που στηρίχτηκε από τη ΔΑΚΑ μ' αποτέλεσμα τα δυο αυτά σοβαρά ζητήματα να απομακρυνθούν από τη λογική της λαϊκής συμμετοχής, μέσω συνελεύσεων, και να εκτονωθούν σε δυο αντίστοιχες κινητοποιήσεις που εκτόνωσαν τα ζητήματα οργανωμένες από τα πάνω. Αυτά κι άλλα δείγματα γραφής μπορούν δυνητικά να τεκμηριώνουν και την ενδεχόμενη δράση για την περίπτωση που εκλεγούν στην κεφαλή της δημοτικής αρχής. Το τελευταίο βέβαια θα συνιστούσε μια σημαντική εξέλιξη για την Αίγινα αλλά μάλλον είναι αρκετά μακρινό εφόσον δεν υπάρχει αριστερή παράδοση στο νησί. Η ουσία αποτελεί το γεγονός ότι και αυτή η παράταξη συναινεί σε βασικές παραδοχές του πολιτικού συστήματος και απηχεί σε πολύ βασικές αξίες της τοπικής εξουσίας.

Η ΑΡΙΣΤΕΡΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΒΥΡΩΝΑ (1994-2002) ΩΣ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ

ΓΙΑ ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Η παράταξη του στηριζόμενου από το ΚΚΕ δημάρχου Ρογκάκου, επικεφαλής της δημοτικής αρχής από το 1994 μέχρι το 2002, εφάρμοσε ένα μοντέλο που δεν ξεχώριζε σε καμιά περίπτωση από κάποιο άλλο μοντέλο δημοτικής διαχείρισης.

«Εφάρμοσε: αυξήσεις δημοτικών τελών (τελικά, από τα υψηλότερα στο Λεκανοπέδιο), αντεργατική πολιτική απέναντι στους εργαζόμενους (μη καταβολή δεδουλευμένων, απολύσεις όποιου διεκδικεί την πληρωμή του, ελαστικές συμβάσεις εργασίας και ομηρία των εργαζομένων, εμπόριο ελπίδας των ανέργων για δήθεν πρόσληψη στη Δημοτική Επιχείρηση)»[1]. Αξιοπρόσεχτο γεγονός είναι ότι επέβαλε για το 1999 αύξηση των δημοτικών τελών με προϋπολογισμό 1.250.000.000 δρχ. ενώ επίσης επέβαλε το χαράτσι των 750.000.000 δρχ. για τους επαγγελματίες με το πρόσχημα του περιβαλλοντικού φόρου. Έτσι το 2002 ο προϋπολογισμός ξεπέρασε τα 11 δις δραχμές με πάνω από το 50% των χρημάτων αυτών από την φοροεισπρακτική πολιτική. Επίσης, παρόλο που το ΚΚΕ είναι εναντίον των δημοτικών επιχειρήσεων η δημοτική αρχή Βύρωνα στήριξε τις επιχειρήσεις αυτές με πάνω από 2,5 δις δραχμές και καταπάτησε, σύμφωνα με τις καταγγελίες των εργαζομένων, τις διαδικασίες του ΑΣΕΠ για τις προσλήψεις ενώ το χρέος του στο ΙΚΑ είχε το 2002 ξεπεράσει το 1,2 δις σε δραχμές. Εν κατακλείδι μετά τα υπέρογκα δημοτικά τέλη μπήκε χαράτσι στην αποχέτευση και εισιτήριο στα γήπεδα του Κουταλά. Τα λόγια ...και τα έργα...

(Οι τελευταίες πληροφορίες είναι από το φυλλάδιο της Αριστερής Παρέμβασης Πολιτών Βύρωνα στις εκλογές του 2002).

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ...

Δείγμα αυτής της πολιτικής που δεν διαφέρει σε καμιά περίπτωση από την άλλη την οποία καταγγέλλουν σε κάθε ευκαιρία οι δημοτικές παρατάξεις που πρόσκεινται το ΚΚΕ, είναι η πολιτική για τα σχολεία και τους παιδικούς σταθμούς[2]. Έτσι μετέτρεψε τις τουαλέτες σε αίθουσα διδασκαλίας στο σχολικό συγκρότημα Χαραλαμπόπουλου για το πρόβλημα της «διπλοβάρδιας» , ενώ «πριν από τέσσερα χρόνια εγκατέστησε προκάτ στα προαύλια των σχολείων της Αγ. Τριάδας μικραίνοντας τον προαύλιο χώρο που είχαν οι μαθητές για να παίζουν στα διαλείμματα. Το ίδιο έκανε πέρσι στο 3ο Γυμνάσιο παρά τις διαφωνίες των μαθητών. Προκειμένου μάλιστα να εξασφαλίσει όπως-όπως αίθουσες δεν διστάζει να μετατρέψει υπόγεια των 10 τ.μ. σε τάξεις, μεταβάλλοντας έτσι το σχολείο από χώρο μάθησης σε φυλακή»[3].

Για ένα άλλο κεφαλαιώδες ζήτημα που αφορά την καθημερινότητα όπως οι παιδικοί σταθμοί οι αριστεροί διαχειριστές ήταν κάτι παραπάνω από φιλελεύθεροι. Ενώ θα μπορούσαν στην χειρότερη περίπτωση να έχουν προχωρήσει σε προσλήψεις μόνιμου προσωπικού, ανέτρεψαν, όπως κάνουν σε όλη την επικράτεια δήμαρχοι όλων των αποχρώσεων, τις εργασιακές σχέσεις. «Προχώρησαν σε αναθέσεις έργου (με δελτίο παροχής υπηρεσιών) σε προσλήψεις μέσω της Δημοτικής Επιχείρησης για ψηφοθηρικούς λόγους, κρατώντας ομήρους τους εργαζόμενους με αυτές τις συμβάσεις... Ο μεγάλος αριθμός των νηπίων σε σχέση με το προσωπικό δεν βοηθά στην προσφορά της καλύτερης διαπαιδαγώγησης, αντίθετα υποτιμά τον παιδαγωγικό ρόλο του επιστημονικού προσωπικού και μετατρέπει τη λειτουργία του παιδικού σταθμού σε παιδοφυλακτήριο...»[4]

ΓΙΑ ΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ...

«Το Σωματείο Εργαζομένων της Δημοτικής Επιχείρησης Ανάπτυξης Δήμου Βύρωνα **καταγγέλλει** τη Διοίκηση της Επιχείρησης ότι συνεχίζει αθρόες, παράνομες προεκλογικού χαρακτήρα προσλήψεις εργαζομένων, παρά τις πρόσφατες δεσμεύσεις ότι δεν θα πραγματοποιηθούν προσλήψεις. Το Σωματείο μας είναι υποχρεωμένο μπροστά στο αδιέξοδο που έχει δημιουργηθεί και στην εις βάρος των σημερινών εργαζομένων πολιτική που ακολουθείται, να προβεί σε όλες τις νόμιμες και νομικές ενέργειες για την προάσπιση των δικαιωμάτων μας, των μισθών μας που ακόμα μας οφείλονται παρά τις κατά καιρούς υποσχέσεις και την εξασφάλιση των θέσεων εργασίας μας. Ξεκαθαρίζουμε για τελευταία φορά ότι δεν θα ανεχτούμε άλλες παρόμοιες αυθαιρεσίες και τον εμπαιγμό που επιχειρείται και θα αγωνιστούμε για την πιστή εφαρμογή όλων όσων κατά καιρούς έχουν εξαγγελθεί και συμφωνηθεί με την Διοίκηση και τη Δημοτική Αρχή και που αφορούν στο πάγωμα των προσλήψεων, την αποπληρωμή των δεδουλευμένων μας και τη ρύθμιση των χρεών της Επιχείρησης προς το ΙΚΑ».

Η παραπάνω ανακοίνωση-καταγγελία η οποία εκδόθηκε προεκλογικά τον Αύγουστο του 2002, μιλά από μόνη της για το παρασκήνιο της εμπορίας ελπίδων για εργασία από τον αριστερό δήμαρχο Ρογκάκο και τη δημοτική επιχείρηση που έστησε με τις επιταγές της Ε.Ε. Την τετραετία άλλωστε 1998-2002 οι εργαζόμενοι είχαν προβεί επανειλημμένα σε απεργιακές κινητοποιήσεις διεκδικώντας δεδουλευμένα ημερομίσθια, καλύτερες συνθήκες και χώρους εργασίας, προσλήψεις μονίμου προσωπικού, να μην εκχωρηθούν αρμοδιότητες του Δήμου στη Δημοτική Επιχείρηση και άλλα. Οι αριστεροί διαχειριστές είναι συνεπείς εκφραστές

της πολιτικής για την ανατροπή των εργασιακών σχέσεων και την καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων παρόλο που σε επίπεδο ρητορείας διατείνονται για το αντίθετο.

ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ...

Ένα δείγμα της πολιτικής για το περιβάλλον και την ποιότητα ζωής των κατοίκων του Δήμου Βύρωνα, του αριστερού δήμαρχου Ρογκάκου ήταν η αδιαφορία για το άλσος του λόφου Κοπανά το οποίο είναι ουσιαστική συνέχεια του πευκόδασους Καρέα που έχει κηρυχθεί σε αναδασωτέα περιοχή. Από το 1999 άρχισε η κοπή των δέντρων στην περιοχή και χωματουργικά έργα στη ρεματιά κάτω από τα σχολεία του Καρέα σε έκταση 8 στρεμμάτων. Έτσι τσιμεντοποιήθηκε η ρεματιά χωρίς καμιά κίνηση από τη δημοτική αρχή. Επίσης ενώ δεντροφυτεύτηκε η περιοχή αυτή από το Δήμο εκείνη την περίοδο, εξαιρέθηκε η περιοχή των 8 στρεμμάτων όταν ήταν σε εξέλιξη οι εργασίες κάλυψης της ρεματιάς. Για την περιοχή αυτή είχε εκδοθεί αποχαρακτηρισμός από το δασαρχείο, η οποία δεν αμφισβητήθηκε ποτέ από την αριστερή παράταξη που διαχειρίστηκε το Δήμο Βύρωνα. «Είναι προφανές ότι για το δάσος του λόφου Κοπανά επαναλαμβάνεται το έργο που έχει παιχτεί σε όλη την Αττική: εμπρησμός-αποχαρακτηρισμός δασικών εκτάσεων-κατασκευή κοινωφελών έργων (ΣΣ: στην περιοχή έχουν χτιστεί σχολεία, αθλητικές εγκαταστάσεις, εκκλησία)-οικοπεδοποίηση σταδιακά της περιοχής. Αυτό το έργο επαναλαμβάνεται με την εγκληματική ανοχή των τοπικών αρχόντων».[6] Έτσι μεθοδεύτηκε τόσο από την κεντρική εξουσία[7] αλλά και από την ανοχή και των αριστερών διαχειριστών του Δήμου Βύρωνα, η εγκατάσταση του Συνοδικού μεγάρου της Εκκλησίας της Ελλάδας[8].

Εξάλλου για την καθαυτή ζωή μέσα στην πόλη οι αριστεροί διαχειριστές του Δήμου Βύρωνα τήρησαν τη στάση της ανοχής απέναντι στο κράτος και τους εργολάβους όταν μετά το καλοκαίρι του 2000 σταμάτησαν να ισχύουν οι περιορισμοί στο ύψος των οικοδομών, ενώ επιτράπηκε η κατασκευή των λεγόμενων «ημιυπαίθριων χώρων» δηλαδή χώρων που είναι καλυμμένοι από επάνω και έχουν τοίχο από τις 3 πλευρές τους. Έτσι 8όροφα και 9όροφα χτίσματα πήραν τη θέση των 5ορόφων και 6όροφων με βάση τις διατάξεις του νέου ΓΟΚ. «Εκείνοι που κατοικούν δίπλα τους ή απέναντί τους αισθάνονται ότι συνθλίβονται από αυτές τις πελώριες κατασκευές. Αλλά το σημαντικότερο είναι ότι με τις κατασκευές αυτές δημιουργούνται στον ίδιο χώρο περισσότερα διαμερίσματα απ' ότι παλιότερα και έτσι αυξάνει πολύ ο πληθυσμός με αποτέλεσμα οι υποδομές της πόλης να μην μπορούν να τον εξυπηρετήσουν. Έτσι η ζωή όλων μας υποβαθμίζεται»[9].

Είναι φανερό λοιπόν ότι η περίπτωση της «αριστερής διαχείρισης», η οποία δεν αφορά μόνο το ΚΚΕ αλλά και τον οποιοδήποτε επίδοξο αριστερό τοπάρχη, δεν αποτελεί παρά μια επιπλέον πρακτική εκμετάλλευσης της αδυναμίας του συνόλου της κοινωνίας να επιβάλει θεσμούς που θα προωθούν και θα κάνουν πράξη τη συμμετοχή και την ισότητα. Ένα ριζοσπαστικό όραμα για την τοπική αυτοδιεύθυνση που δυνητικά θα παίξει πρωταγωνιστικό ρόλο στην κυριαρχία και το κεφάλαιο που έχουν ρημάξει τις ζωές μας με φιλελεύθερες αλλά και αριστερές ρητορείες.

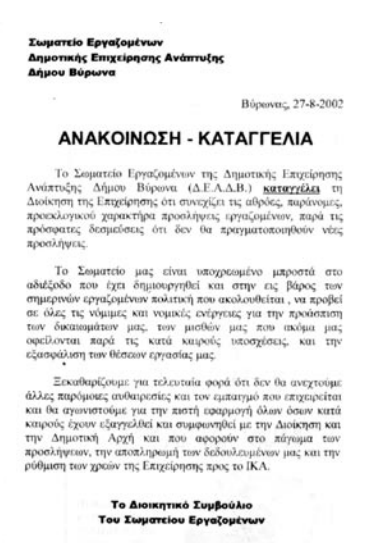

Σωματείο Εργαζομένων
Δημοτικής Επιχείρησης Ανάπτυξης
Δήμου Βύρωνα

Βύρωνας, 27-8-2002

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ - ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ

Το Σωματείο Εργαζομένων της Δημοτικής Επιχείρησης Ανάπτυξης Δήμου Βύρωνα (Δ.Ε.Α.Δ.Β.) **καταγγέλει** τη Διοίκηση της Επιχείρησης ότι συνεχίζει τις αθρόες, παράνομες, προεκλογικού χαρακτήρα προσλήψεις εργαζομένων, παρά τις πρόσφατες δεσμεύσεις ότι δεν θα πραγματοποιηθούν νέες προσλήψεις.

Το Σωματείο μας είναι υποχρεωμένο μπροστά στο αδιέξοδο που έχει δημιουργηθεί και στην εις βάρος των σημερινών εργαζομένων πολιτική που ακολουθείται , να προβεί σε όλες τις νόμιμες και νομικές ενέργειες για την προάσπιση των δικαιωμάτων μας, των μισθών μας που ακόμα μας οφείλονται παρά τις κατά καιρούς υποσχέσεις, και την εξασφάλιση των θέσεων εργασίας μας.

Ξεκαθαρίζουμε για τελευταία φορά ότι δεν θα ανεχτούμε άλλες παρόμοιες αυθαιρεσίες και τον εμπαιγμό που επιχειρείται και θα αγωνιστούμε για την πιστή εφαρμογή όλων όσων κατά καιρούς έχουν εξαγγελθεί και συμφωνηθεί με την Διοίκηση και την Δημοτική Αρχή και που αφορούν στο πάγωμα των προσλήψεων, την αποπληρωμή των δεδουλευμένων μας και την ρύθμιση των χρεών της Επιχείρησης προς το ΙΚΑ.

Το Διοικητικό Συμβούλιο
Του Σωματείου Εργαζομένων

---

1. Εφημερίδα «ΑΡΙΣΤΕΡΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ» Σεπτ. 2002, φ. 2

2. Είναι γνωστό ότι το κράτος παρέδωσε στην τοπική αυτοδιοίκηση τη συντήρηση και στην ουσία τα «λειτουργικά» των σχολείων αλλά και την αρμοδιότητα επί των παιδικών σταθμών.

3 & 4. Εφημερίδα «ΑΡΙΣΤΕΡΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ» Σεπτ. 2002, φ. 2

5. Σωματείο Εργαζομένων Δημοτικής Επιχείρησης Ανάπτυξης Δήμου Βύρωνα, 27-8-2002

6. Εφημερίδα «ΑΡΙΣΤΕΡΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ» καλοκαίρι 2003, φ. 3

7. Απόσυρση της τροπολογίας στις 11/12/2003 από την Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ που είχε κατατεθεί για ψήφιση στη Βουλή και σύμφωνα με την οποία 27 στρέμματα δάσους στον Καρέα δίδονταν προς οικοδόμηση στην Εκκλησία της Ελλάδας (για κτιριακές υποδομές συνολικού εμβαδού 67.000 τ.μ.) ενώ ταυτόχρονα παραχωρούνταν μια ευρύτερη έκταση 270 στρεμμάτων-ο βασικός πυρήνας του δάσους. Με την τροπολογία αυτή η έκταση αποχαρακτηριζόταν από δάσος και άνοιγε ο δρόμος για την οικοπεδοποίησή της.

8. Εξαιρετικά ενδιαφέρον, ενημερωτικό άρθρο για το ζήτημα στην εφημερίδα «ΑΡΙΣΤΕΡΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ» χειμώνας 2004, φ. 4

9. Εφημερίδα «ΑΡΙΣΤΕΡΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ» καλοκαίρι 2003, φ. 3

3577/92 ναυάγια στην Ελλάδα και στην Ευρώπη

«Δεν έχουμε κανένα λόγο να είμαστε το μοναδικό κράτος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο οποίο ισχύει αυτό το μέτρο... Το όριο ηλικίας νομίζω ότι είναι παρεπόμενο. Αν το καταργήσουμε σήμερα ή αύριο θα δούμε με βάση τις διαδικασίες που μπορούν να δρομολογηθούν».

Με αυτά τα λόγια ο Υπουργός Εμπορικής Ναυτιλίας, Μανόλης Κεφαλογιάννης, εγκαινίασε σε συνέντευξη τύπου ναυτιλιακών συντακτών[1] τη θητεία του στη νέα κυβέρνηση, τον Απρίλιο, εννοώντας βέβαια ότι το 35ετές όριο που είχε τεθεί επιτακτικά από την προηγούμενη κυβέρνηση και μάλιστα αμέσως μετά το έγκλημα-ναυάγιο του «ΣΑΜΙΝΑ» θα πάψει να ισχύει. Μια μεγαλύτερη συμμόρφωση με το εφοπληστρικό κατεστημένο και τον κανονισμό 3577/92 ο οποίος επί 12 χρόνια, έως την 1η Ιανουαρίου 2004, ίσχυε για την Ελλάδα με μερική εξαίρεση σχετικά με την πρόσβαση στην αγορά θαλασσίων ενδομεταφορών, δηλαδή τις τακτικές γραμμές επιβατικών μεταφορών και πορθμείων προς και από τα νησιά.

Οι ακτοπλοϊκές εταιρίες μέσω της Ένωσης Εφοπλιστών Ακτοπλοΐας έχουν προσφύγει κατά αποφάσεων του ΥΕΝ που εξεδόθησαν στο πλαίσιο της εφαρμογής του νόμου 2932/01[3]. Ο νόμος αυτός προβλέπει: α)Υποχρέωση παροχής δημόσιας υπηρεσίας[4]: Η διάταξη επιβάλει τα δρομολόγια στους εφοπλιστές και αυτό συνιστά σοβαρή απειλή για την οικονομική τους σταθερότητα και επιβίωση, όπως αναφέρουν στο σκεπτικό της προσφυγής β)Προσαρμογή στο ήδη υπάρχον καθεστώς για τις συνθέσεις πληρωμάτων των πλοίων[5]: Παρ' όλη την καταστρατήγησή του, το Π.Δ. 177 προβλέπει θέσεις στο πλοίο τις οποίες οι εφοπλιστές θεωρούν περιττές ειδικά για τα πλοία που έχουν αυτοματοποιημένο μηχανοστάσιο. γ)Υποχρεωτική απόσυρση των πλοίων στα 35 χρόνια[6]: Ανατρέπει, το άρθρο αυτό, τους οικονομικούς προγραμματισμούς των επιχειρήσεων αφού ισχυρίζονται ότι έχουν δαπανήσει σημαντικά ποσά για τον εξοπλισμό και τον εκσυγχρονισμό των πλοίων. δ) Πλαφόν καθορισμού της τιμής εισιτηρίων των επιβατών της οικονομικής θέσης.

Συνδράμοντας στην ίδια κατεύθυνση η Loyola de Palacio, επίτροπος επί των μεταφορών στην Ε.Ε. έχει τονίσει ότι επιβάλλεται τροποποίηση του νόμου 2932/01 «ιδίως σε ότι αφορά την έκταση της δημόσιας υπηρεσίας, τους κανόνες που αφορούν την επάνδρωση και στην ηλικία των πλοίων» απειλώντας ότι «η Κομισιόν θα στείλει την Ελλάδα στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο εάν δεν απελευθερωθούν πλήρως οι ακτοπλοϊκές συγκοινωνίες από την 1η Ιανουαρίου 2004»[7].

Είναι φανερό ότι και οι θαλάσσιες μεταφορές οδηγούνται στην πλήρη εμπορευματοποίησή τους με βάση τις τελευταίες εξελίξεις για την ανάπτυξη του ανταγωνισμού και την απόλυτη εκμετάλλευση ενός αγαθού. Η πλήρης εξάρτηση από τις ορέξεις του εφοπληστρικού κεφαλαίου, εθνικού και διεθνούς φαίνεται

ολοκάθαρα και ιδιαίτερα σε μια χώρα όπως η Ελλάδα που για πολλούς λόγους η θαλάσσια μεταφορά είναι απολύτως απαραίτητη. Ο «υγιής ανταγωνισμός» και η «ανάπτυξη» αποτελούν τις δυο βασικές αιχμές στις οποίες βασίζεται κάθε αλλαγή των μέχρι τώρα δεδομένων τόσο γενικότερα στην οικονομία όσο και στη ναυτιλία ειδικότερα. Ο σκληρός ανταγωνισμός έχει οδηγήσει στην πτώχευση πολλών εταιριών με θύματα πάντα τους ίδιους τους ναυτεργάτες οι οποίοι οδηγούνται στην ανεργία την ίδια στιγμή που οι ίδιοι εφοπλιστές διαπραγματεύονται νέα εταιρικά σχήματα[8]...

Μέσα σ' αυτήν την κατάσταση που η ανεργία μαστίζει τους ναυτεργάτες[9] έχουν καταργηθεί στην πράξη νόμοι που ρητορικά προστατεύουν εργασιακά δικαιώματα. Με την απειλή της απόλυσης, η μαύρη εργασία είναι το κυρίαρχο στοιχείο στη ναυτιλία. Οι διπλοβάρδιες, η κατακράτηση των υπερωριών και των ενσήμων, οι αυθαίρετες απολύσεις με την υπόσχεση της επαναπρόσληψης, η μείωση των οργανικών πληρωμάτων μέσα στο πλοίο, οι πλημμελείς έλεγχοι των πλοίων, είναι πρακτικές που χρησιμοποιούν εδώ και πολλά χρόνια με τη σιωπηρή συμφωνία του ΥΕΝ και των οργάνων που ελέγχει (Νηογνώμονα, Επιθεώρηση), των Ενώσεων Εφοπλιστών καθώς και της συντριπτικής πλειοψηφίας της Πανελλήνιας Ναυτεργατικής Ομοσπονδίας που συναινεί σ' όλα σχεδόν τα σχέδια επί χάρτου που ετοιμάζουν. Χαρακτηριστική ήταν η απαίτηση του Γ. Στρίντζη, εκπροσώπου της Ένωσης Εφοπλιστών Ακτοπλοΐας, κατά τη διάρκεια της συνάντησης με την ΠΝΟ στις 11 Μαΐου για τις Συλλογικές Συμβάσεις Εργασίας, να αποδεχτούν τον κανονισμό 3577/92 της ΕΟΚ με την απειλή της αντικατάστασης από χαμηλόμισθους αλλοδαπούς[10]. Στο ίδιο μοτίβο και σε άλλη διαπραγματευτική συνάντηση της Ένωσης Εφοπλιστών Επιβατηγών Πλοίων με την ΠΝΟ είπε: «Στις σημερινές συνθήκες χρειάζονται ρεαλιστικές λύσεις, ανταγωνιστικές θέσεις εργασίας. Και σε αυτό το διεθνές περιβάλλον της ανταγωνιστικότητας ο Έλληνας ναυτικός βγαίνει εκτός εργασίας».

Μια ερμηνεία της συγκυρίας για τη ναυτιλία φέρει τις κυβερνήσεις της ΝΔ και του ΠΑΣΟΚ, έχοντας και την ΠΝΟ (με τη σύμπραξη του ευρωκεντρικού ΣΥΝ) να προσπαθούν με το σύνδρομο του «εφικτού» να διαπραγματευτούν την με καλύτερους όρους παράδοση των θαλάσσιων μεταφορών στο εφοπλιστρικό κατεστημένο. Έτσι από τη μια κλείνουν όσο μπορούν τα μάτια στις κατάφορες παραβιάσεις Προεδρικών Διαταγμάτων που αφορούν τη ναυτιλία προς όφελος των εφοπλιστών κι από την άλλη διαπραγματεύονται στο Ευρωπαϊκό δικαστήριο τις παραβάσεις του νόμου. Οι μοναδικές φωνές που είναι αντισυναινετικές είναι αυτές των δυο σωματείων ΠΕΜΕΝ και ΣΤΕΦΕΝΣΩΝ (είναι ενταγμένα στο ΠΑΜΕ και υποστηρίζουν το ΚΚΕ) οι οποίες προσεγγίζουν το ζήτημα από μια εθνοκεντρική σκοπιά αν και δείχνουν να πραγματοποιούν προσπάθειες και σε διεθνές επίπεδο. Ο αφελληνισμός της Ναυτιλίας είναι η βασική τους αιχμή τη στιγμή που χιλιάδες ναυτεργάτες σ' όλον τον κόσμο εκμεταλλεύονται στυγνά από διεθνείς εταιρίες με σημαίες ευκαιρίας. Η πολιτική πρότασή τους βέβαια δεν είναι άλλη από αυτήν της εθνικοποίησης των θαλάσσιων συγκοινωνιών απέναντι στην πλήρη εμπορευματοποίηση. Μια πρόταση δηλαδή που φέρει το κράτος αποκλειστικό φορέα ελέγχου της θαλάσσιας συγκοινωνίας με όλα τα συνεπακόλουθα.

Μέσα σ' αυτόν τον κυκεώνα αλλαγών μια συνολική αποτίμηση της ναυτιλίας στη χώρα μας σε συνάρτηση με το τι συμβαίνει στον κόσμο θα μπορούσε να αποβεί χρήσιμη. Στοιχεία που συναποτελούν αιχμές στο ζήτημα είναι η επικινδυνότητα που αποκτά το ταξίδι για τους εργαζόμενους και τους επιβάτες, ο τρόπος με τον οποίο διοικείται το πλοίο, η ναυτική εκπαίδευση η οποία υποβαθμίζεται αυτήν την περίοδο, το επίπεδο διαβίωσης των ναυτικών, το ίδιο το περιεχόμενο των μεταφορών, ο ρόλος του εφοπλιστρικού μονοπωλίου, καθώς και άλλα θέματα που συνήθως παραγκωνίζονται. Από την άλλη είναι σημαντικό να ξεπεραστεί η αδιέξοδη μονομέρεια των ναυτεργατικών κινητοποιήσεων για εργασιακά συνήθως ζητήματα που θέλει το «επιβατικό κοινό» αρωγό σ' αυτήν την προσπάθεια και γενικά τους πολίτες ψηφοφόρους ενός κόμματος που «θα παλεύει για αυτά στη Βουλή και το Ευρωκοινοβούλιο». Να οργανωθούμε έτσι ώστε με πρακτικές, παράλληλα και δίπλα σε κινητοποιήσεις, να σταθούμε εμπόδιο

«Δεν έχουμε κανένα λόγο να είμαστε το μοναδικό κράτος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο οποίο ισχύει αυτό το μέτρο... Το όριο ηλικίας νομίζω ότι είναι παρεπόμενο. Αν το καταργήσουμε σήμερα ή αύριο θα δούμε με βάση τις διαδικασίες που μπορούν να δρομολογηθούν».
Μανόλης Κεφαλογιάννης Υπουργός Εμπορικής ναυτιλίας, για το όριο ηλικίας των πλοίων

<u>3577/92 κανονισμός της Ε.Ο.Κ.</u>
Η ΝΕΑ ΤΑΞΗ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΑΚΤΟΠΛΟΪΑ

Η παράνομη αύξηση 3,5 % της οικονομικής θέσης (σύμφωνα με το νόμο 2932/01, άρθρο 4, παρ.1,4) που επέβαλλαν Υπουργείο Ε.Ν. και Ένωση Εφοπλιστών Ακτοπλοΐας, είναι ένα δείγμα (μεταξύ άλλων) για τις προθέσεις **κράτους** και **κεφαλαίου** στην Ελλάδα εν' όψει της προσαρμογής με την ολοένα και εντεινόμενη διεθνοποίηση της οικονομίας. Στην εν λόγω περίπτωση με τον κανονισμό της Ε.Ο.Κ. 3577/92.

Πάμε για άλλα ναυάγια;

σχεδία
στ' ανοιχτά της Αίγινας

τόσο στους αδίστακτους εφοπληστές όσο και στους δουλικούς κρατικούς τους υπάλληλους. Το ταξίδι και η μεταφορά είναι αγαθό, δεν πρέπει να είναι εμπόρευμα.

1. Εφημερίδα «ΚΟΝΤΡΑ», Α.Φ.331, 1-5-2004

2. Κανονισμός ΕΟΚ αριθ. 3577/92 του Συμβουλίου της 7ης Δεκεμβρίου 1992 για την εφαρμογή της αρχής της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών στις θαλάσσιες μεταφορές στο εσωτερικό των κρατών μελών (θαλάσσιες ενδομεταφορές-καμποτάζ), άρθρο 6, παρ. 3: Για λόγους οικονομικής και κοινωνικής συνοχής, η παρέκκλιση που προβλέπεται στην παράγραφο 2 επεκτείνεται στην Ελλάδα έως την 1η Ιανουαρίου 2004 για τακτικές γραμμές επιβατικών μεταφορών και πορθμείων και για μεταφορές που εκτελούν σκάφη κάτω των 650 GT»

3. Εφημερίδα «ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ», 4 Φεβρουαρίου 2004

4. «...μπορεί να επιβάλλονται στους πλοιοκτήτες που ενδιαφέρονται για τη δρομολόγηση πλοίου σε ορισμένη ή ορισμένες γραμμές, υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας. Οι ανωτέρω υποχρεώσεις επιβάλλονται για την εξυπηρέτηση λόγων δημοσίου συμφέροντος που περιλαμβάνουν χωρίς να κάνουν διακρίσεις, όρους που αφορούν τους λιμένες, οι οποίοι επιβάλλονται να εξυπηρετούνται, την τακτική εξυπηρέτηση, τη συνέχεις, τη συχνότητα και ικανότητα παροχής μεταφορικών υπηρεσιών, το ναύλο και τη στελέχωση των πλοίων. Δεν απαιτείται γνώμη του ΣΑΣ (Συμβούλιο Ακτοπλοϊκών Συγκοινωνιών) για την επιβολή δημόσιας υπηρεσίας, όταν πρόκειται να εξυπηρετηθούν επείγουσες κοινωνικές ανάγκες ή λόγοι εθνικής ασφαλείας και άμυνας» Ν.2932/01, άρθρο 2, παρ. 6

5. «Όλα τα θέματα που αφορούν το προσωπικό των πλοίων ρυθμίζονται από τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας» Ν.2932/01, άρθρο 2, παρ. 7

6. «..το επιβατηγό και επιβατηγό οχηματαγωγό πλοίο να μην συμπληρώνει ηλικία, υπολογιζόμενη από την 31η Δεκεμβρίου τους έτους καθέλκυσης, τριανταπέντε ετών την 31η Δεκεμβρίου κατά τα έτη 2002, 2003, 2004 και 2005, τριάντα τεσσάρων ετών την 31η Δεκεμβρίου 2006, τριάντα δύο ετών την 31η Δεκεμβρίου 2007 και τριάντα ετών την 31η Δεκεμβρίου 2008...» Ν.2932/01, άρθρο 3, παρ 2γ

7. Εφημερίδα «ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ», 4 Φεβρουαρίου 2004

8. 2.000 απολύσεις ναυτεργατών της ROC και της FESTIVAL CRUISES στις αρχές του 2004, περιοδικό «ΕΝΩΣΗ», τεύχος 674, Ιαν.-Φεβ. 2004

9. περιοδικό «ΕΝΩΣΗ» τεύχος 674

10. π.χ. στο Ε/Γ-Ο/Γ «Ελευθέριος Βενιζέλος» επιχειρείται η κατάταξή του στο νηολόγιο της Μάλτας με την ταυτόχρονη μείωση της οργανικής σύνθεσης του πλοίου.

Η τοπική διάσταση του ζητήματος της ακτοπλοΐας

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει ότι ο ανταγωνισμός αυτός αλλά και οι νέες «συμμαχίες» που αφορούν αγορές μετοχών θα δημιουργήσουν σοβαρά προβλήματα στις θαλάσσιες μεταφορές και στην περιοχή του Σαρωνικού. Πάμε προς ένα «νέο» μονοπώλιο; κάνείς δεν μπορεί να γνωρίζει με ακρίβεια: Οι συναλλαγές ανάμεσα στην ΕΠΑΤΤ, την Blue Star Ferries, την HFD και τους αντίστοιχους επιχειρηματίες δρομολογούν μια νέα συμφωνία με άγνωστη προοπτική. Εξ' άλλου ήδη υπήρξε μια διάσταση ανάμεσα στον Υπουργό και τους ακτοπλόους εφοπληστές για το ζήτημα της τιμής των εισιτηρίων[1], ενώ φαίνεται ότι ο κανονισμός 3577/92 ενισχύει τη δυνατότητά τους να καθορίζουν την οικονομική θέση. Με τον εκβιασμό της ακινητοποίησης των πλοίων ζήτησαν αύξηση στο ναύλο χρησιμοποιώντας από τη μια τη συγκυρία της αύξησης της τιμής του πετρελαίου αλλά και τη θεσμική δυνατότητα που τους δίνει ο κανονισμός 3577/92 να καθορίζουν το ναύλο. Είναι φανερό ότι στα χνάρια της προηγούμενης κυβέρνησης, η νέα, δια του υπουργού ΕΝ Κεφαλογιάννη, προσπαθεί να κερδίσει χρόνο από τις ασάφειες της ερμηνείας του κανονισμού σε σχέση με την εφαρμογή του μέσω του Ν.2932/01. Μια δικαστική διένεξη ανάμεσα στο Ελληνικό κράτος και την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων[2], ύστερα από την προσφυγή των Εφοπληστών φαίνεται ότι κωλυσιεργεί το ζήτημα της πλήρους απελευθέρωσης προς όφελος βέβαια της κυβέρνησης η οποία φαίνεται να συγκρούεται[3] προκειμένου να δείξει με το άλλοθι του Ν. 2932/01 ένα φιλολαϊκό πρόσωπο. Είναι φανερό ότι μεθοδεύτηκε **παράνομη** αύξηση που ήταν και το αποτέλεσμα της διαπραγμάτευσης επί του 10% που ζητούν[4].

Στο ζήτημα της ηλικίας των πλοίων από αυτά που ο κόσμος της Αίγινας ονομάζει σαπιοκάραβα, φαίνεται ότι θα είναι ναυλολογημένα στη γραμμή παρόλο που η ηλικία του έχει ξεπεράσει τα 35 χρόνια. Η μνήμη μας είναι πολύ κοντή και το ναυάγιο του ΣΑΜΙΝΑ έχει πλέον εξαφανιστεί μαζί με τα υπόλοιπα εγκλήματα της εφοπληστρικής οικογένειας[5]. Είναι φανερό ότι πλοία που εδώ και 35 χρόνια πραγματοποιούν μεταφορές επιβατών και οχημάτων θα παραμείνουν στη γραμμή προκειμένου να εκμεταλλεύονται με το λιγότερο κόστος για λογαριασμό της εταιρίας. Τα «ναυτικά ατυχήματα» έτσι γίνονται ολοένα και περισσότερο πιθανά και ιδιαίτερα την περίοδο του καλοκαιριού που τα ωράρια των ναυτεργατών αγγίζουν τις 18 ώρες

για πολλές περιπτώσεις. Δεν είναι μόνο όμως αυτό αλλά και οι οργανικές συνθέσεις που πλήττονται πλέον από τον κανονισμό της ΕΕ, πρακτικές που εντοπίζονταν στο παρελθόν ως παραβιάσεις. Το εργασιακό τοπίο στις γραμμές Σαρωνικού διαφαίνεται γκρίζο στο βαθμό που αρκετοί άνθρωποι φαίνεται πως με τον Ευρωπαϊκό κανονισμό περισσεύουν, θέτοντας σε κίνδυνο την ασφάλεια των επιβατών και προσωπικού.

Περισσότερα λοιπόν καράβια στην κούρσα του ανταγωνισμού και της απελευθέρωσης ενώ στο τοπικό σκηνικό έχει προστεθεί μια μικρή επιπλέον εταιρία συμφερόντων ΚΟΚΟΛΗ (εμπορία καυσίμων) για δυο γραμμές που δεν είναι και τόσο ανταγωνιστικές όπως της Σουβάλας και της Αγίας Μαρίνας. Επίσης από τον περασμένο χειμώνα η εταιρία του Κυριακούλη[6] έχει ναυλολογήσει υδροπτέρυγα πλοία με χαμηλότερο εισιτήριο από τα ιπτάμενα της ΜΙΝΟΑΝ διεκδικώντας σίγουρο μερίδιο από την πίτα και κάνοντας «φιλολαϊκή» πολιτική με εκπτώσεις. Ο απόηχος των «κινητοποιήσεων» του Δήμου Αίγινας και των φορέων του νησιού έχει πλέον ξεφτίσει και τίποτα δεν φαίνεται να τον ανακινεί. Το ίδιο έχει κοπάσει και ο τεχνητός θόρυβος που δημιουργήθηκε σχετικά με το πλοίο «λαϊκής βάσης» αφού πλέον αρκετοί επιβάτες αρκούνται στο μειωμένο εισιτήριο των πρακτόρων της εταιρίας που έχει το «Άγιος Νεκτάριος». Η ΜΙΝΟΑΝ φαίνεται να είναι ισχυρός παράγοντας στις ελληνικές θάλασσες αλλά και στη γραμμή Σαρωνικού και έτοιμη για τις νέες εξελίξεις που αφορούν την απελευθέρωση. Το έργο είναι παιγμένο και γνωστό: Κάθε τι που ξεφεύγει από τον ανταγωνισμό που επιβάλλουν τα ισχυρά μέρη ή αφομοιώνεται ή πεθαίνει.

ΤΟ 10% ΠΟΥ ΕΓΙΝΕ 3,5%

Τελικά η αύξηση που ζητούσαν μονομερώς οι εφοπλιστές έγινε δεκτή από τον ΥΕΝ με 3,5%. Ο εκβιασμός της ακινητοποίησης των πλοίων, η απόφαση του εισαγγελέα που κρίνει θετικά την προσφυγή των ευρωπαϊκών κοινοτήτων κατά του ελληνικού κράτους[7] αλλά και η πολιτική που εφαρμόζει σύμφωνα με τις εξαγγελίες της η Ν.Δ. για την πλήρη απελευθέρωση της ακτοπλοίας στα βήματα του ΠΑΣΟΚ έκανε πράξη την αύξηση εις βάρος του πληθυσμού που μετακινείται. Το ποσοστό της αύξησης ωχριά βέβαια μπροστά στο γεγονός ότι πιστοποιείται η δυνατότητα του εφοπληστρικού κατεστημένου και του κράτους μπροστά στην ανυπαρξία της κοινωνίας να κάνουν ότι πραγματικά θέλουν, παραβιάζοντας ακόμα και τους νόμους που υποτίθεται ότι ψηφίζουν και υπηρετούν.

Έτσι προσπερνώντας με περισσό θράσος το άρθρο 4 του Ν. 2932 που προβλέπει ότι στη δήλωση δρομολόγησης που υποβάλλεται μέχρι την 31η Ιανουαρίου αναγράφεται μεταξύ άλλων και η «ανώτατη τιμολόγηση της παρεχόμενης υπηρεσίας για την οικονομική ή υπάρχουσα ενιαία θέση»(8) ενώ το υπουργείο «μπορεί να τροποποιήσει στο αναγκαίο μέτρο... ως προς δε το στοιχείο του ναύλου αν αιτιολογημένα κρίνεται ότι η ανώτατη τιμολόγηση που προτείνεται σύμφωνα με την παράγραφο 1, σε συγκεκριμένη σύνδεση είναι υπερβολική και αντίκειται στο δημόσιο συμφέρον»(9). Το ΥΕΝ μαζί με τους εφοπληστές καθόρισαν την αύξηση. Το μήνυμα προς την κοινωνία είναι το εξής διαχρονικό: ότι μπορούν να καταπατούν τους ίδιους τους νόμους τους και ειδικά σε εκείνα τα εδάφια που στοιχειωδώς υπερασπίζονται το κοινωνικό συμφέρον. Η Νέα Τάξη Πραγμάτων στα τεκταινόμενα της ακτοπλοΐας προοιωνίζει ναυάγια, φτώχεια, κυριαρχία.

Σε μας απομένει να οργανωθούμε ενάντια στα οργανωμένα συμφέροντα καθώς και στη συνωμοσία της σιωπής που επιβάλλουν οι όροι της κυριαρχίας.

1. Εφημερίδα «ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ» 16 Ιουνίου 2004

2. Υπόθεση C-288/02

3. Τοπ. Εφημ. «ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ» 19 Ιουνίου 2004: «Κατανοούμε τα προβλήματά τους, αλλά δεν δεχόμαστε τις μονομερείς αποφάσεις τους για αύξηση του ναυλολογίου. Η πολιτεία διατηρεί το δικαίωμά της για παρεμβάσεις όταν πρόκειται για το κοινωνικό σύνολο» ΥΕΝ, Μ. Κεφαλογιάννης.

4. Όπως επισημαίνει η εφημερίδα «Ναυτεργατική» Ιούλης 2004, Α.Φ. 475, «μαγειρεύουν νέες ρυθμίσεις που απαλλάσσουν τους εφοπληστές από χρέη προς τα ασφαλιστικά ταμεία». Συγκεκριμένα επιδιώκουν μέσω τροπολογίας την κατάργηση του προστίμου 3% που καταβάλλουν όσες εταιρίες χρωστούν στο ΝΑΤ για το κεφάλαιο Ασφάλισης Επιβατών και Οχημάτων.

5. Η πρώτη εξαγγελία του τότε ΥΕΝ Χ. Παπουτσή μετά το ναυάγιο-έγκλημα του ΣΑΜΙΝΑ ήταν το 35χρονο όριο των πλοίων. Αυτό φαίνεται και στο νόμο 2932/01, άρθρο 3 παρ.2γ.

6. Ο Κυριακούλης είναι ο γνωστός στον Πειραιά επιχειρηματίας (γιοτ, κότερα κλπ.) που η εταιρία του, Μαρίνα Ζέα Α.Ε., εμπλέκεται με την καταπάτηση-επέκταση (και με τη συγκατάθεση πλέον του Ενιαίου Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου) προβλήτας επί του αρχαίου λιμένα. Μέσω των Ελληνικών Τουριστικών Ακινήτων (σύμβαση που υπογράφηκε στις 23.12.02 για την εκμετάλλευση για 45 χρόνια από τη Μαρίνα Ζέα μέχρι την πλατεία Αλεξάνδρας), ο εν λόγω επιχειρηματίας επεκτείνεται με έναν κατάφορα αντικοινωνικό τρόπο. Κάτοικοι της Μαρίνα Ζέας που έχουν συστήσει επιτροπή αγώνα, αντιδρούν έντονα σ' αυτήν τη μεθόδευση καταγγέλλοντας τόσο τον επιχειρηματία όσο και τους θεσμικούς μηχανισμούς που τον στηρίζουν. Αυτός είναι ο άνθρωπος που κάνει πολιτική στην Αίγινα με τα φθηνότερα εισιτήρια για τα υδροπτέρυγά του.

7. Υπόθεση C-288/02

8. Ν.2932 αρθ.4, παρ.1

9. Ν.2932 αρθ.4, παρ.4

Ένα πείραμα Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας στην Τριανδρία Θεσσαλονίκης

Στις μέρες μας και ύστερα από την «περίφημη» μεταρρύθμιση του Α. Παπαδόπουλου βαθμιαία έως ραγδαία ανακινείται το ζήτημα της εμπορευματοποίησης ενός αγαθού: της υγείας. Η άνοδος των τιμών των φαρμάκων μαζί με την προβλεπόμενη λίστα από την οποία συνεχίζουν να καταργούνται φάρμακα πρώτης ανάγκης για ομάδες ασθενών, η γιγάντωση των κάθε λογής ιδιωτικών θεραπευτηρίων και ιατρικών Κέντρων αλλά και της ιδιωτικής Ασφάλισης με την παράλληλη νεοφιλελεύθερη επίθεση στα υπάρχοντα ταμεία Ασφάλισης, δείχνουν το δρόμο, σε συνδυασμό με τις αλλαγές στα νοσοκομεία, σε μια πορεία πραγματικής ανασφάλειας. Η αύξηση των οικογενειακών δαπανών για την υγεία[1], η απαξίωση του δημόσιου τομέα, είναι σαφείς ενδείξεις για την προοπτική αυτή. Έτσι η παραοικονομία[2] που σχετίζεται με τις παράνομες αμοιβές (φακελάκι) του υγειονομικού προσωπικού και ιδιαίτερα του ιατρικού κατεστημένου είναι το άμεσο επακόλουθο αυτής της κατάστασης.

Η καθημερινότητα συμπερασματικά αναδεικνύει ως μονόδρομο την επικράτηση των νόμων της αγοράς στο χώρο της υγείας. Είναι όμως αυτό η μοναδική αλήθεια ή είναι το αποτέλεσμα μιας ενορχηστρωμένης εκστρατείας με βασικούς συντελεστές το Υπουργείο και το ιατρικό κατεστημένο και με αποδέκτες το κοινό των νοσοκομείων το οποίο στην κυριολεξία υποβάλλεται και εν τέλει αυθυποβάλλεται σ' αυτήν τη λογική; Ένα πείραμα και μάλιστα στο χώρο της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, με ένα Πιλοτικό Κέντρο Υγείας Αστικού Τύπου έρχεται να διαψεύσει αυτούς τους ισχυρισμούς που προωθούν οι προαναφερόμενοι φορείς. Ένα πείραμα που ξεκίνησε στην Τριανδρία της Θεσσαλονίκης με πρωτοβουλία του επίκουρου καθηγητή της Κοινωνικής Ιατρικής στο Αριστοτέλειο πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης Αλέξη Μπένο και το οποίο κράτησε 7 χρόνια και έληξε ύστερα από τις πιέσεις που δέχτηκε ο Δήμος Τριανδρίας από το ιατρικό κατεστημένο της Θεσσαλονίκης. Ο Αλέξης Μπένος, πρόεδρος της διεθνούς Οργάνωσης International Association for Health Policy[3] και η οποία προωθεί σε παγκόσμιο επίπεδο μια άλλη αντίληψη υγείας με κέντρο τον άνθρωπο, κατάφερε μαζί με τους συνεργάτες του, έναν άθλο στην πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας. Σε μια εποχή που η διακήρυξη της Άλμα Άτα[4] για την Πρωτοβάθμια φροντίδα Υγείας παραμένει στα χαρτιά, στην Τριανδρία, σχεδιάστηκαν αναπτύχθηκαν στο προαναφερόμενο χρονικό διάστημα προγράμματα Φροντίδας για την Τρίτη ηλικία, για το παιδί, για τη γυναίκα, προαγωγής υγείας για τα σχολεία, εκπαίδευσης στις πρώτες βοήθειες και δημιουργία ομάδων εθελοντών υγείας. Γιατροί Γενικής και Κοινωνικής Ιατρικής, παιδίατρος, επισκέπτριες Υγείας, νοσηλευτές, φυσικοθεραπεύτρια, κοινωνιολόγος, κοινωνικοί λειτουργοί, ψυχολόγος ήταν τα στελέχη της Διεπιστημονικής Ομάδας Υγείας, μονάδα που αναδείχτηκε γρήγορα σε ένα Κέντρο Διεπιστημονικής εκπαίδευσης στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας. Φοιτητές της Ιατρικής, της Νοσηλευτικής, Επισκεπτών Υγείας,, Φυσικής Αγωγής κ.α. εκπαιδεύτηκαν σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο.

Όλες οι υπηρεσίες της Μονάδας προσφέρονταν δωρεάν και τα μέλη της Ομάδας δούλευαν ως εθελοντές. «Πολύ γρήγορα το πείραμα καταξιώθηκε στην περιοχή. Η ανάγκη διασφάλισης της συνέχεια στις λειτουργίες του οδήγησε στην πλήρη και αποκλειστική απασχόληση τριών στελεχών με αντίστοιχες συμβάσεις εργασίας. Τα μόνιμα αυτά στελέχη πλαισιώνονταν από ένα πυρήνα 15 μονίμων και 30 εθελοντών. Οι δραστηριότητες της ομάδας υγεία κάλυπταν όλο το πιθανό φάσμα από προαγωγή

υγείας μέχρι την περίθαλψη: Τακτική φροντίδα στο σπίτι όπου χρειαζόταν, παρακολούθηση χρόνιων προβλημάτων, πρόγραμμα άσκησης ηλικιωμένων, προληπτική εξέταση των παιδιών στο σχολείο, γλέντια υγιεινής και παραδοσιακής διατροφής αποτελούν χαρακτηριστικά παραδείγματα της δραστηριότητας της Ομάδας»[5].

Το πείραμα αυτό δέχτηκε μεγάλες αντιδράσεις τόσο από τα επαγγελματικά συντεχνιακά συμφέροντα όσο και από τα συμφέροντα των ασφαλιστικών εταιριών που επέβαλλαν να σταματήσει αυτό το πρόγραμμα. Ο Δήμος Τριανδίας, μετρώντας το πολιτικό κόστος, υπέκυψε στις πιέσεις αυτές. Ο ίδιος ο διευθυντής και επιστημονικός Συντονιστής της μονάδας λέει: «Κι αυτό το είδαμε στην Τριανδρία, όπου οι μεγαλύτεροι αντίπαλοί μας ήταν συνάδελφοι, οι οποίοι μας έκαναν πόλεμο, γιατί χαλάγαμε την πιάτσα, κυρίως ιδεολογικά. Όταν ο κόσμος βλέπει ότι μπορεί να έχει μια υπηρεσία δωρεάν, υψηλής επιστημονικής ποιότητας, με συνέπεια και συνέχεια, γιατί να πάει στον ιδιώτη; Επίσης μειώνεται και η εξάρτηση του πληθυσμού από το νοσοκομείο»[6].

Κάποια άλλα προβλήματα που παρουσιάστηκαν ήταν ότι «η εθελοντική συγκρότηση της ομάδας δυσκόλευε τον τοπικό πληθυσμό να αντιληφτεί ότι πρόκειται για κάτι σοβαρό. Ζούμε σε μια εποχή όπου η αξία μετριέται μόνο σε χρήμα, άρα ο εθελοντισμός προδίδει αφέλεια ή κρύβει ύποπτα κίνητρα. Από την άλλη πλευρά, υπήρχαν και οι επιτήδειοι που ήθελαν να εκμεταλλευτούν την εθελοντική προσφορά, μόνο και μόνο για να εμφανίσουν φτηνές υπηρεσίες προς τον πολίτη. Για αυτούς του λόγους, η πρωτοβάθμια φροντίδα Υγείας έχει νόημα μόνο ως ένα συνολικό πλαίσιο, μια ανθρωποκεντρική και ολιστική αντιμετώπιση του προβλήματος. Αυτό με δόσεις δεν γίνεται. Προαπαιτείται βέβαια η υιοθέτηση του οράματος από την τοπική κοινωνία και η ομώνυμη πολιτική βούληση της τοπικής αυτοδιοίκησης που στην περίπτωση της Τριανδρίας προφανώς δεν υπήρξε»[7].

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΥΓΕΙΑΣ

Ένα κίνημα για την προώθηση της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας που γεννήθηκε τη γόνιμη δεκαετία του '70, κωδικοποιήθηκε στη διεθνή διάσκεψη που συνδιοργάνωσαν στην Άλμα Άτα η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας και η Unicef το Νοέμβριο του 1978. Ο όρος Φροντίδα είναι ευρύτερος από αυτόν της Περίθαλψης και υποδηλώνει ότι στόχος είναι να προληφθεί η αρρώστια εκεί που ζει, εργάζεται, κοιμάται και τρώει ο κόσμος. Το βασικό της χαρακτηριστικό είναι το ότι θέτει την υγεία ως σημαντικό κοινωνικό αγαθό ερχόμενη σε άμεση αντίθεση με τα ιδιωτικά οικονομικά ή πολιτικά συμφέροντα.

Θεωρεί τον ανθρώπινο παράγοντα ως βασικό σε αντίθεση με τη σύγχρονη αντίληψη για την ιατρική τεχνολογία. Η Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας βασίζεται στην Ομάδα Υγείας αντίθετα με την καθεστωτική αντίληψη που τοποθετεί τον γιατρό στο κέντρο. Ο γιατρός είναι ισότιμος με το νοσηλευτή, με τον επισκέπτη υγείας, τον κοινωνικό λειτουργό, τον ψυχολόγο. Το πρόβλημα αντιμετωπίζεται μέσα από την ολότητά του. Εξετάζονται οι γενικές συνθήκες ζωής, οι κοινωνικές ανισότητες που αναπαράγουν τις ανισότητες στην υγεία, οι συνθήκες περιβάλλοντος, εργασίας διατροφής, κλπ. Η Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας δεν νοείται χωρίς τη συμμετοχή του πληθυσμού στις αποφάσεις, με τη μορφή κοινωνικών ομάδων υγείας που μαζί σχεδιάζουν τις υπηρεσίες υγείας με βάση τις πραγματικές ανάγκες των τοπικών κοινωνιών.

Μερικά από τα άρθρα της διακήρυξης[8]

ΙΙ) Η κατάσταση ανισότητας ως προς την υγεία που επικρατεί ιδιαίτερα μεταξύ των αναπτυσσόμενων και ανεπτυγμένων χωρών αλλά και μεταξύ των κατοίκων της ίδια χώρας είναι πολιτικά, κοινωνικά και οικονομικά απαράδεκτη και επομένως αποτελεί θέμα προβληματισμού όλων των χωρών.

ΙV) Οι πολίτες έχουν το δικαίωμα και την υποχρέωση να συμμετέχουν ατομικά και συλλογικά στον προγραμματισμό και τη διεκπεραίωση της φροντίδας υγείας τους.

VI) Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας είναι η φροντίδα Υγείας που βασίζεται σε επιστημονικά κατοχυρωμένες πρακτικές και κοινωνικά αποδεκτές μεθόδους και τεχνολογίες, οι οποίες είναι προσιτές σε όλα τα άτομα και της οικογένειες της κοινότητας, με τη δική τους πλήρη και ενεργό συμμετοχή και σε κόστος που μπορούν να το αντέξουν... Αποτελεί το πρώτο επίπεδο επικοινωνίας των ατόμων και των οικογενειών της κοινότητας με το Σύστημα Υγείας και μεταφέρει τη φροντίδα υγείας όσο το δυνατόν πιο κοντά στον τόπο κατοικίας και εργασίας των ανθρώπων με σκοπό την εξασφάλιση συνέχειας στη φροντίδα αυτή...

VII) Η Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας:

...2) Στοχεύει στα βασικά προβλήματα υγείας της κοινότητας παρέχοντας υπηρεσίες που συντελούν στη διατήρηση της υγείας, την πρόληψη της αρρώστιας, τη θεραπεία και την αποκατάσταση της υγείας των ατόμων της κοινότητας. 3) Περιλαμβάνει τουλάχιστον: α) Εκπαίδευση του κοινού σχετικά με τα σπου-δαιότερα προβλήματα υγείας και τους τρόπους πρόληψης και περιορισμού τους. β) Εξασφάλιση επαρκούς και υγιεινής τροφής και νερού. γ) Φροντίδα υγείας μητέρας και βρέφους. δ) Εμβολιασμούς. ε) Πρόληψη και περιορισμό των τοπικών ενδημικών νόσων. στ) Κατάλληλη θεραπεία στα καθημερινά παρουσιαζόμενα νοσήματα και ατυχήματα. ζ) Εξασφάλιση απαραίτητων φαρμάκων.

Χ)...Μια γενική πολιτική ειρήνης, ανεξαρτησίας των κρατών και αποστρατικοποίησης μπορεί και πρέπει να ελευθερώσει πρόσθετες πηγές οι οποίες μπορούν να διατεθούν σε ειρηνικά μέσα και συγκεκριμένα στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη, της οποίας τμήμα πρέπει να διατεθεί στην Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας.

«Οι σχεδιασμοί του υπουργείου Υγείας, όμως, έχουν εντελώς διαφορετική κατεύθυνση. Η επίσημη εξαγγελία της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας δεν εννοεί την ολιστική προσέγγιση των προβλημάτων υγείας του πληθυσμού, αλλά απλώς τη ρύθμιση της αγοράς στην πρωτοβάθμια περίθαλψη: Αν πραγματικά (λέει ο Αλέξης Μπένος) επιθυμεί το υπουργείο μονάδες Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας, όπως αυτές που συζητάμε, τότε πρέπει να ιδρυθεί ένα πιλοτικό κέντρο υγείας με πανεπιστημιακή κάλυψη, αλλά και ακαδημαϊκή υποστήριξη. Αυτό θα μπορούσε να σχεδιάσει, να οργανώσει και να αξιολογήσει τις μονάδες ΠΦΥ με τα καλύτερα δυνατά πρότυπα. Η ίδια η μονάδα θα μπορούσε να εκπαιδεύσει και τα στελέχη που απαιτούνται»[9]. Προφητικά, ίσως, ο ίδιος ο Αλέξης Μπένος και πριν τη κατάργηση του προγράμματος από το Δήμο Τριανδρίας στο πανελλήνιο Συνέδριο Εθνικού Δικτύου «Υγιείς Πόλεις» με θέμα τις Στρατηγικές και τα Σχέδια της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την Ποιότητα Ζωής στις πόλεις, Αθήνα 7-9 Ιουνίου 1996, σε εισήγησή του είχε τονίσει: «...αν θέλουμε να αναπτύξουμε υπηρεσίες ΠΦΥ δεν μπορεί αυτό παρά να γίνει με μια πολιτική συνέπειας και συνέχειας. Δηλαδή δεν κάνουμε ένα πρόγραμμα έτσι για να φανεί ίσως και προεκλογικά κιόλας και μετά το ξεχνάμε... είναι προτιμότερο να ακυρωθεί κάθε διάθεση δημιουργίας αντιστοίχων προσπαθειών αν δεν έχει υιοθετηθεί μια μακροπρόθεσμη στρατηγική και ανάληψη συγκεκριμένων ευθυνών. Δεν είναι βιώσιμη μια μεγαλόπνοη προσπάθεια διεύρυνσης της κοινωνικής Πολιτικής της τοπικής Αυτοδιοίκησης αν η αντίστοιχη πολιτική βούληση δεν αντανακλάται στην αναμόρφωση της συνολικής πολιτικής και οικονομικής διαχείρισης του Δήμου...».

Τα αποτελέσματα όμως της υπόθεση της Τριανδρίας οδηγούν, αβίαστα, στο συμπέρασμα ότι μια ελεγχόμενη από το πολιτικό σύστημα τοπική αυτοδιοίκηση, μια δηλαδή τοπική γραφειοκρατία που εκμεταλλεύεται την αδυναμία των υπηκόων της να οργανώσουν τις αντιστάσεις τους και την ίδια τους τη ζωή δεν μπορεί να συμβαδίζει με την Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας. **Η πρώτη ένδειξη Υγείας είναι η αντίσταση και η αυτοργάνωση για την ικανοποίηση των αναγκών μας. Μόνο ένα κίνημα από τα κάτω μπορεί να θέσει αυτό το ζήτημα.**

1. Εφημερίδα «Ριζοσπάστης», Κυριακή 7 Απριλίου 2002 «Αυξήθηκε κατά 363,6% η οικονομική επιβάρυνση των ασθενών, υπολογισμένη σε σταθερές τιμές». Σύμφωνα με μελέτη της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Υγείας στην οποία βασίζεται το δημοσίευμα, με έτος βάσης το 1994, «τα εργαλεία που χρησιμοποιούν οι επιστήμονες είναι η συνασφάλιση, η καθαρή τιμή και οι δείκτες τιμών των κατηγοριών περίθαλψης». Με στοιχεία παρμένα από τους ίδιους του δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς υγείας, η μελέτη παρουσιάζει την αύξηση στις συνολικές δημόσιες και ιδιωτικές δαπάνες για την υγεία.

2. Εφημερίδα «Ελευθεροτυπία» Κυριακή 4 Ιουλίου 2004: «...Ο ΟΟΣΑ σε ειδική έρευνα υπολογίζει ότι στην Ελλάδα ξοδεύονται κάθε χρόνο σε φακελάκια 6 δισ. Ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 3,9% του ΑΕΠ. Σύμφωνα με τον οργανισμό, η κατάσταση αυτή είναι αποτέλεσμα των πολύ χαμηλών κρατικών δαπανών για την υγεία, εξαιτίας των οποίων υπάρχουν ελλείψεις σε υποδομές και προσωπικό. Έτσι, κατά μέσο όρο κάθε έλληνας πληρώνει το χρόνο 548 ευρώ σε φακελάκια. Ο ΟΟΣΑ καταγράφει επίσης μεγάλες ανισότητες στην ποιότητα της περίθαλψης που προσφέρουν τα ασφαλιστικά ταμεία, ενώ επισημαίνει ότι πολλοί Έλληνες που δεν έχουν οικονομική δυνατότητα δεν επισκέπτονται τα νοσοκομεία... Σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ οι «μαύρες» πληρωμές φτάνουν στο 95% των συνολικών ιδιωτικών δαπανών υγείας...»

3. www.healthp.org.

4. www.who.int/hpt/hpr/archive/docs/almaata.html.

5, 6, 7. Ελευθεροτυπία, Κυριακή 17 Φεβρουαρίου 2002, δημοσιογραφική Ομάδα «ΙΟΣ»

8. «Κοινοτική Νοσηλευτική» Ελένη Κυριακίδου, Αθήνα 1995

9. Ελευθεροτυπία, 17/02/2002, «ΙΟΣ»

Το δημόσιο σχολείο στη Νέα Εποχή

Το παρακάτω κείμενο αποτελεί την εισήγηση του προέδρου του Συλλόγου Δασκάλων/Νηπιαγωγών νήσων Αργοσαρωνικού, Μπάμπη Ανδριανόπουλου στο Συνέδριο της Δ.Ο.Ε. στη Ρόδο, τον Απρίλιο με θέμα: ***Παγκοσμιοποίηση και εκπαίδευση.***

Αποτελεί πλέον κοινή διαπίστωση ότι τα τελευταία χρόνια βρίσκεται σε εξέλιξη μια επιχείρηση, στη χώρα μας κι όχι μόνο βέβαια, αλλαγών και «προσαρμογών της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Αυτή η επιχείρηση ουδόλως εκπορεύεται από μια βαθιά, ουσιαστική και τολμηρή προσέγγιση των παθογενειών, των ελλειμμάτων και των αδιεξόδων του εκπαιδευτικού μας συστήματος όπως αυτά αναδείχτηκαν στα χρόνια της εφαρμογής και υλοποίησης της προηγούμενης «μεγάλης μεταρρύθμισης» των αρχών της δεκαετίας του '80. Η εν λόγω «μεταρρύθμιση», καθόλου τυχαία υπηρέτησε με συνέπεια ανάγκες του συγκεκριμένου κοινωνικοοικονομικού μοντέλου εκείνης της εποχής, στοχεύοντας κυρίως **στην εγκαθίδρυση και όχι στην οικοδόμηση** βαθιών δομών στο γίγνεσθαι της εκπαιδευτικής διαδικασίας, εμφυτεύοντας δυο όρους στη συνείδηση και στον τρόπο δράσης των εκπαιδευτικών και μαθητών: ΤΕΧΝΟΚΡΑΤΙΑ και ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΣΜΟΣ. (Υπάρχει σαφής διαφορά μεταξύ των όρων: **«εγκαθίδρυση»** και **«οικοδόμηση»**. Η εγκαθίδρυση δεν αφήνει ρωγμές, δεν επιτρέπει αμφισβητήσεις, αφορίζει την κριτική διαδικασία. Η οικοδόμηση μόνο και μόνο ως μεθοδολογία, αφήνει περιθώρια ανάπτυξης συγκρουσιακών καταστάσεων, ως ενδεχόμενο, και στην πορεία αναδόμησης της σκέψης το τελικό προϊόν είναι δυνατόν να ενέχει το στοιχείο της κριτικής, της αμφισβήτησης).

Κάτι τέτοιο δεν έγινε, το σύστημα κυριάρχησε, γαρνιρισμένο με μπόλικα σοσιαλδημοκρατικά φληναφήματα περί «ανοιχτού-δημοκρατικού» σχολείου και απέδωσε καρπούς. Αποϊδεολογικοποίησε την όλη εκπαιδευτική διαδικασία, δημιούργησε μονοδιάστατους εκπαιδευτικούς, βολεμένους στο ράθυμο λειτουργισμό, εν δυνάμει τεχνοκράτες -ποτέ στην ουσία- και μαθητές υποταγμένους στη μηχανιστική ανάγνωση και διαχείριση των γνωστικών αντικειμένων. Το έδαφος λοιπόν ήταν έτοιμο, στρωμένο θα έλεγε κανείς, για να δεχτεί τη νέα αναδιάρθρωση της εκπαίδευσης η οποία σέρνει μαζί της και το επίθετο «στρατηγική». Γιατί βέβαια στις συνθήκες που διαμόρφωσε η Νέα Τάξη Πραγμάτων, δηλαδή,

α) κυριαρχία της παγκοσμιοποιημένης πλέον αγοράς β) συγκεντροποίηση και συσσώρευση του κεφαλαίου με νέους τρόπους και νέα μέσα (νέες Τεχνολογίες, μείωση της εργασίας - ανεργία, πολυκερματισμός της παραγωγικής διαδικασίας, απασχολησιμότητα) γ) ισχυροποίηση της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης (σκληρός πυρήνας του κεφαλαίου της ΕΕ) δ) ανταγωνισμός

στο πεδίο αυτό ΕΕ-ΗΠΑ-Ιαπωνίας και οι στρατηγικοί σχεδιασμοί που απαιτούνται και οι οποίοι στο διάβα τους δημιουργούν και αφήνουν πολλά μικρά και μεγάλα πεδία μαχών όπου οι λαοί και οι εργαζόμενοι μετρούν τις απώλειές τους,

νέοι όροι, στην εκπαίδευση, κυριαρχούν όπως:

το μέγα πρόταγμα του «εκσυγχρονισμού» και όσα πηγάζουν από αυτό, όπως, **αναμόρφωση, ευελιξία, ελαστικοποίηση, κινητικότητα, απασχολησιμότητα, κατάρτιση, δια βίου εκπαίδευση, αξιολόγηση, πιστοποίηση.**

Προνομιακό πεδίο άσκησης αυτής της πολιτικής στα πλαίσια της ΕΕ έχει αναδειχτεί η εκπαίδευση. Από τη συνθήκη του Μάαστριχτ έως τη «Λευκή Βίβλο» για την Εκπαίδευση και από τη Σύνοδο της Μπολόνια έως αυτήν της Πράγα, έχουμε μια σειρά από κείμενα που περιγράφουν πολιτικές και δράσεις, δίνουν οδηγίες και κατευθύνσεις. Ταυτόχρονα οι Έλληνες Υπουργοί παιδείας κατέθεταν ο καθένας τη συμβολή του, έχοντας τροφοδοτηθεί από αυτά τα κείμενα, στα εκπαιδευτικά πράγματα της χώρας.

Η σχετική καθυστέρηση εφαρμογής στη χώρα μας αυτών των ρυθμίσεων, αναδεικνύει κάποια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της ελληνικής περίπτωσης όπως:

– Έλλειψη οργάνωσης του εκπαιδευτικού μας συστήματος η οποία επιχειρείται να αντιμετωπιστεί με το ΚΕΕ και την εσχάρα αποτύπωσης σχολικών μονάδων με τους προτυποποιημένους δείκτες.

– Αλλαγή Υπουργών και ταυτόχρονη αλλαγή του συνόλου που τους ακολουθεί: γραμματέων, συμβούλων, Π.Ι., Κ.Ε.Ε., επιτροπών κλπ. Ενδημεί μια διαρκής σύγκρουση ομάδων συμφερόντων, θεσιθηρίας, καριέρας, αντιλήψεων, αγκυλώσεων.

– Η εμφάνιση, παρουσία και δράση συνδικαλιστικών ομάδων απέναντι στις υπάρχουσες γραφειοκρατικές, που αποκάλυψαν και κατήγγειλαν συστηματικά και ανυποχώρητα αυτήν την πραγματικότητα και δημιούργησαν εν σπέρματι ένα κίνημα αντισυστημικό, αντισυναινετικό.

Παρ' όλα αυτά, ιδιαίτερα από τις αρχές της νέας χιλιετίας, επειδή οι ανάγκες «προσαρμογής» του σχολείου ως επαγγελματικού χώρου και συνάμα της εκπαιδευτικής διαδικασίας είναι πιεστικές καθώς η χώρα μας έχει «δεθεί» με την ευρωπαϊκή προοπτική, παρουσιάζεται το εξής φαινόμενο: Οι αλλαγές σε κάθε επίπεδο του κοινωνικού-οικονομικού οικοδομήματος να συντελούνται ταχύτατα (κυριαρχία της αγοράς, απαλοιφή προνοιακών δομών, αναδιάρθρωση-αποσάθρωση των εργασιακών σχέσεων) και η συμμετοχή των ιδεολογικών μηχανισμών να μην είναι πλέον απότοκη των αλλαγών και των προσαρμογών αλλά ταυτόχρονη, άμεση και αποτελεσματική στο μέτρο των συνθηκών. Βασικός ιδεολογικός μηχανισμός είναι η Παιδεία και κατ' επέκταση η εκπαίδευση και η εκπαιδευτική διαδικασία. Στα πλαίσια της δράσης αυτού του μηχανισμού, είναι φανερό ότι επιλέγεται, προωθείται και υλοποιείται μια νέα μορφή εκπαίδευσης η οποία συνδέεται όλο και πιο στενά με τις άμεσες ανάγκες της αγοράς. Οι αναδιαρθρώσεις στην εκπαίδευση σκοπεύουν στη δημιουργία ενός φτηνού, ευέλικτου και αποδοτικού σχολείου, προσαρμοσμένου στα κυρίαρχα συμφέροντα. Ενός σχολείου ελάχιστου κόστους και υψηλού κέρδους. Ενός σχολείου-επιχείρησης. Δυο είναι οι βασικοί πυλώνες στους οποίους εδράζεται το φτηνό, γκρίζο και ευέλικτο σχολείο.

1) Η κυβερνητική πολιτική που σπεύδει να υλοποιήσει και να εξειδικεύσει τις ευρύτερες-υπερεθνικές πολιτικές, η οποία δεν αποτελεί πλέον ένα πολιτικό χαρακτηριστικό της κυρίαρχης πολιτικής ομάδας αλλά διαχέεται παντού διαπερνώντας και διαποτίζοντας τον κοινωνικό και εκπαιδευτικό ιστό. Πρόκειται για την πολιτική του μεγάλου, άχρωμου και άγευστου πολτού όπου μέσα χωρούν όλοι και όλα: εκσυγχρονιστές, φιλελεύθεροι (νεοφιλελεύθεροι και σοσιαλφιλελεύθεροι), κεντρο-δεξιο-αριστεροί, στελέχη της εκπαίδευσης, επαγγελματίες συνδικαλιστές, και ακόμη μια στρατιά καιροφυλακτούντων και υποψηφίων να καρπωθούν τα ανάλογα οφέλη από τον βαθμό υποταγής και συμμόρφωσης που θα επιδείξουν, χωρίς να έχει ο κατάλογος τελειωμό. Όλοι αυτοί μαζί με έναν κοινό στόχο που συνενώνει ετερόκλητες αφετηρίες, συμφέροντα και επιδιώξεις περιγράφουν τους στόχους:

– Απομείωση της παιδείας ως τροφοδοτούσας έννοιας.

– Αποχύμωση του πολιτισμού στα όρια του ευτελούς και του χυδαίου

– Μετατροπή της εκπαίδευσης από δύσκολη αλλά συνάμα γοητευτική απελευθερωτική πορεία προς την κατεύθυνση της ολόπλευρης ανάπτυξης του νέου ανθρώπου σε μια στενά γραφειοκρατική διαδικασία, στυγνά σκοπιμοθηρική και σκληρά επιλεκτική, με εκπαιδευτικούς υποταγμένους, δειλούς, άβουλους

και έμφοβους κάτω από το πέλμα της αξιολόγησης, των καθηκοντολογίων, των σχολικών κανονισμών, των αυθαιρεσιών, της διοίκησης.

– Εγκαθίδρυση του φτηνού, ευέλικτου σχολείου της αγοράς, όπου σε αυτό θα διαμορφώνεται η συνείδηση των νέων πολιτών τέτοια , ώστε να υποτάσσεται, και αυτό να θεωρείται φυσιολογικό- στους νόμους και στους κανόνες της αγοράς και αυτής ακόμα της αγοραίας πολιτικής.

2) Το ΥΠΕΠΘ και οι μηχανισμοί που σπεύδουν έχοντας την πλήρη στήριξη των συναποτελούντων τον «πολτό» που προαναφέρθηκε, να εξειδικεύσουν και να υλοποιήσουν το μεγάλο αυτό σχέδιο αναδιάρθρωσης του Δημοσίου Σχολείου και των παραμέτρων του καθιστώντας το, φτηνό και ευέλικτο. Το φτηνό σχολείο είναι αποτέλεσμα της υποχρηματοδότησης (3,4% του ΑΕΠ με μέσο όρο 5,5% στην ΕΕ, με προτελευταία την Πορτογαλία που έχει 4,3%-πρώτη η Δανία με 8,3%, ακολουθεί η Σουηδία με 7,7% του ΑΕΠ) και συνδέεται με την αγοραία λογική της συρρίκνωσης του δημόσιου και δωρεάν χαρακτήρα της Παιδείας. Το γεγονός αυτό αποτελεί τη φυσιολογική κατάληξη μιας ακραίας νεοφιλελεύθερης πολιτικής που απαξιώνει τη Δημόσια Δωρεάν Παιδεία γελοιοποιώντας ταυτόχρονα τις μεγαλόστομες διακηρύξεις για «Σχολεία ποιότητας», «επαναστατικές τομές», «ολοήμερα», «ευέλικτες ζώνες», «αυξήσεις στους εκπαιδευτικούς», «σχολεία άρτια προετοιμασμένα με την έναρξη». **Χαρακτηριστικό παράδειγμα** αποτελεί το μνημειώδες έγγραφο του ΥΠΕΠΘ που προέτρεπε του Συλλόγους Διδασκόντων να συνεδριάσουν και να κάνουν κατανομή τάξεων και αρμοδιοτήτων πριν τη λήξη του σχολικού έτους 2002-03 για το επόμενο σχολικό έτος 2003-04 καθώς και το ανάλογο των σχολικών συμβούλων να καταρτιστεί Ωρολόγιο πρόγραμμα ως τις 12-09-03. Η συνέχεια προέβλεπε, για την έναρξη αυτής της σχολικής χρονιάς, χιλιάδες κενά εκπαιδευτικών και εκατοντάδες χιλιάδες χαμένες ώρες, μια πραγματικότητα που κονιορτοποίησε την εικονική που παρουσίασαν τα Μ.Μ.Ε. Πώς αντιμετωπίστηκε η κατάσταση;

Αντί για μαζικούς διορισμούς μονίμων ή έστω αναπληρωτών εκπαιδευτικών εκεί που υπήρχαν ανάγκες εφάρμοσαν τα εξής:

α) Προχώρησαν εξ' αρχής στην κατάργηση όλων των υποστηρικτικών θεσμών (τάξεις υποδοχής, ενισχυτική διδασκαλία ακόμη και σε περιπτώσεις τμημάτων ένταξης) για να εξοικονομήσουν εκπαιδευτικούς. Πρόκειται για πρωτοφανή απόπειρα ακύρωσης στην πράξη του όποιου ανοιχτούς σχολείου, των όποιων ίσων ευκαιριών.

β) Προχώρησαν σε συμπτύξεις τμημάτων ακόμα και με υποχρεωτικές μετακινήσεις μαθητών φτάνοντας στα όρια του 30 ακόμα και σε Νηπιαγωγεία, ενώ στα ολοήμερα των εντυπώσεων έφταναν την αναλογία 1/60 διαθέτοντας το περίσσιο θράσος να δηλώνουν ως παιδαγωγικά ορθή την ύπαρξη τόσων μαθητών ανά τμήμα (εξάλλου, ποτέ δεν λείπουν οι κατά Γκράμσι «οργανικοί διανοούμενοι».

γ) Χρησιμοποιώντας τη «δημιουργική λογιστική» συγκέντρωναν ώρες που μπορούσαν να διαθέτουν σε πλήθος υποστηρικτικά και επικουρικά προγράμματα στα πλαίσια της Σχολικής Μονάδας, τις συμπύκνωναν και τις όριζαν ως μια θέση εκπαιδευτικού, μετακινώντας αυτούς που χαρακτήριζαν ως υπεράριθμους ώστε:

– Αμφισβητούν ουσιαστικά την έννοια της οργανικής θέσης

– Δημιουργούν τάξεις συναθροίσεων αφού για να εξυπηρετηθούν οι ανάγκες διδάσκουν σε αυτές έως δέκα εκπαιδευτικοί εξαντλώντας το ωράριό τους.

δ) Αύξησαν αυθαίρετα το ωράριο των εκπαιδευτικών στις 27-28 ώρες χωρίς την καταβολής αμοιβής για τις υπερωρίες, καλώντας τους τις επιπλέον ώρες να απασχολούν παιδιά δίχως να κάνουν μάθημα (περιπτώσεις απουσίας εκπαιδευτικών στα στενά όρια του ωραρίου).

ε) Μοίραζαν υπερωρίες ακόμη και υποχρεωτικά σε ορισμένες περιπτώσεις κάλυψης κενών.

στ) Υποχρέωσαν σε πολλαπλές μετακινήσεις τους εκπαιδευτικούς ειδικοτήτων (4-5 σχολεία) εδραιώνοντας τον τύπο του κατακερματισμένου εκπαιδευτικού, περιπατητή και επισκέπτη.

ζ) Προχώρησαν σε επέκταση-έκρηξη του θεσμού των ωρομισθίων ακόμα και εκεί που πριν δεν υπήρχε (Νηπιαγωγεία και δημοτικά στον πρωινό κύκλο). Το ζήτημα των ωρομισθίων είναι μέγα και αναδεικνύει το Δημόσιο Σχολείο σε προσομοίωση Αρένας φιλελευθερισμού όπου δρουν ανεξέλεγκτα οι ταύροι της νέας εποχής. Διαμορφώνεται έτσι ένα νέο μοντέλο εκπαιδευτικών που είναι ευέλικτοι, κακοπληρωμένοι, χωρίς δικαιώματα, έτοιμοι για κάθε «αποστολή» αδιαμαρτύρητα (ακόμη και με 12 ώρες σε 6 διαφορετικά σχολεία). Βρίσκεται λοιπόν σε εξέλιξη ένα σχέδιο ανατροπής κάθε κεκτημένου δικαιώματος στις εργασιακές

σχέσεις στην εκπαίδευση και διαμόρφωσης μιας νέας μαύρης εργασιακής πραγματικότητας. Αυτό έρχεται σε ευθεία στοίχιση με την εισδοχή της μερικής απασχόλησης στο Δημόσιο σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της Ε.Ε. και της κυβερνητικής πολιτικής που τις εφαρμόζει. Η επιδίωξη είναι το μοίρασμα της φτώχειας και ο κατακερματισμός των θέσεων εργασίας (να μην φαίνονται τα κενά) ώστε η ωρομίσθια εργασία να φαντάζει ως φιλολαϊκή πολιτική που τάχα καταπολεμά την ανεργία. **Το βασικότερο σε όλα τα παραπάνω είναι ότι ο απώτερος στόχος επιδιώκει την εμπέδωση μιας αντίληψης σε όλη την εκπαίδευσης ότι δεν υπάρχουν δικαιώματα παρά μόνο οι εντολές της διοίκησης που πρέπει αδιαμαρτύρητα να εκτελούνται. Θέλουν την επέκταση της ευέλικτης, επισφαλούς, φτηνής και πειθαρχημένης εργασίας σε όλους τους εκπαιδευτικούς και, γιατί όχι, και την άρση της μονιμότητας.**

Ολοήμερο σχολείο:

Η ναυαρχίδα της εκπαιδευτικής πολιτικής που ναυάγησε στα ρηχά νερά της υποχρηματοδότησης, στα βράχια της σκληρής πραγματικότητας. Η αποθέωση της εικονικής πραγματικότητας. Το σχολείο-πρόταγμα της κυβερνητικής πολιτικής, το «διημερεύον» κατά τον πανεπιστημιακό Μπάμπη Νούτσο, κατέστη σεληνιακό τοπίο για μαθητές και εκπαιδευτικούς. Κατέστη «μύλος ολικής άλεσης» όπου συνθλίβονται εργασιακά δικαιώματα και οι ανάγκες της παιδικής ζωής. Είναι η αυθεντική εικόνα του φτηνού και ευέλικτου σχολείου.

Μισθολογικά:

Οι αποδοχές των εκπαιδευτικών είναι καθηλωμένες. Βρίσκονται σε πολύ χαμηλότερο επίπεδο από αυτές άλλων Δημοσίων Υπαλλήλων αλλά και εκπαιδευτικών άλλων Ευρωπαϊκών χωρών. Το φτηνό σχολείο της αγοράς θέλει κακοπληρωμένους εκπαιδευτικούς αλλά συνάμα διαρκώς απειλούμενους με το φόβητρο της αξιολόγησης και της σύνδεσης του μισθού με την παραγωγικότητα αλλά και την κατάταξη των Σχολείων σε δείκτες παραγωγικότητας (Αγγλοσαξωνικό μοντέλο) προκειμένου να γίνει η διάκριση «καλών» και «κακών» σχολείων, «καλών» και «κακών» εκπαιδευτικών, με άλλα λόγια να βαθαίνει διαρκώς ο ταξικός χαρακτήρας της εκπαίδευσης.

Τι ζητάμε:

– Ενιαίο 12χρονο δημόσιο δωρεάν σχολείο χωρίς φραγμούς για όλα τα παιδιά.

– 2χρονη υποχρεωτική προσχολική αγωγή.

– Μείωση των μαθητών ανά τμήμα.

Στηριγμένοι σε ένα άλλο κοινωνικό πρόταγμα δίνουμε τη μάχη μέσα κι έξω από την τάξη για ένα σχολείο των σύγχρονων μορφωτικών και κοινωνικών αναγκών. Ένα σχολείο της ανθρώπινης γνώσης, της παιδαγωγικής ελευθερίας, της δημοκρατίας και της απελευθερωτικής προοπτικής που θα δίνει σε όλα τα παιδιά κριτήρια στάσης ζωής. Ένα σχολείο που θα συνεισφέρει αποφασιστικά στην ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και της ολόπλευρης προσωπικότητας του νέου ανθρώπου.

Ταυτόχρονα υπερασπιζόμαστε τις ενιαίες εργασιακές σχέσεις και το δικαίωμα σε σταθερή και μόνιμη εργασία για όλους, εξυψώνοντας αναχώματα και επιδιώκοντας την ανατροπή της βίαιης εκσυγχρονιστικής προσαρμογής της εκπαίδευσης στους νόμους και στους κανόνες της αγοράς. Παράλληλα, απαιτούμε οικονομικές αμοιβές τέτοιες που να μας επιτρέπουν να ζούμε με αξιοπρέπεια χωρίς ο μισθός να συνδεθεί με την αξιολόγηση - συμμόρφωση - υποταγή.

Τι κάνουμε:

Η βάση των εκπαιδευτικών έχει αντιληφθεί σε μικρό ή μεγάλο βαθμό τη γιγαντιαία επιχείρηση ανατροπής που συντελείται σήμερα σε οικονομικό, θεσμικό και επαγγελματικό επίπεδο. Η φωνή της όμως, αλλοιώνεται, χάνει την αυθεντικότητά της από την ύπαρξη των διαμεσολαβητών που προσποιούνται ότι την εκπροσωπούν και οι οποίοι καλλιεργούν συστηματικά τη συναλλαγή, τις πελατειακές σχέσεις, την ατομική διευθέτηση των προβλημάτων. Έτσι στη διαδρομή των αλλεπάλληλων διαμεσολαβήσεων, λειαίνονται οι γωνίες και οι αιχμές της, γίνεται εύπεπτη, καθώς πρέπει, πολιτικά «ορθή» και εναρμονίζεται με την κυρίαρχη πολιτική.

Για αυτό είναι αναγκαίος ο συντονισμός σε οριζόντια βάση όλων των εκπαιδευτικών και η αυτοοργάνωσή τους με αμεσοδημοκρατικές διαδικασίες κρατώντας δυο βασικά χαρακτηριστικά:

– τον πολιτικό χαρακτήρα της κριτικής και των αιτη-

μάτων

– την όσο το δυνατόν πλατύτερη συνεργασία με άλλες κατηγορίες εργαζομένων.

Διότι, ένα απελευθερωτικό, κοινωνικά δίκαιο, αντισυστημικό και ριζοσπαστικό εκπαιδευτικό κίνημα μπορεί να προκύψει από ένα ευρύτερο κοινωνικοπολιτικό κίνημα, χειραφετημένο, αυτοπροσδιοριζόμενο, ανατρεπτικό, δρώντας διαρκώς προς την κατεύθυνση της κατάργησης των κοινωνικών ανισοτήτων και στην οικοδόμηση μιας άλλης κοινωνίας, αυτής της απελευθέρωσης του ανθρώπου και των δυνατοτήτων του.

ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΤΗΣ ΑΙΓΙΝΑΣ ΣΤΗ ΝΕΑ ΕΠΟΧΗ

Ξεκινώντας από τον δημοτικό παιδικό σταθμό Αίγινας, τα πράγματα βρίσκονται σε πολύ καλή κατάσταση αλλά η υποχρηματοδότηση δημιουργεί κινδύνους για την συνέχεια αυτής της δραστηριότητας που πρόσφατα ως ευθύνη και αρμοδιότητα μεταβιβάστηκε από το Υπουργείο προνοίας στους Δήμους. Με την επιχορήγηση μόνο του μισθού για το προσωπικό οι Δημοτικές αρχές της χώρας καλούνται να διαχειριστούν ένα ζήτημα που αφορά μια ηλικία ιδιαίτερα ευαίσθητη. Περικόπτωντας προσωπικό ή καταφεύγοντας στην τακτική των συμβάσεων έργου οι δήμοι καταφέρνουν να περιορίζουν τα έξοδα. Αυτό όμως αλλάζει την αναλογία προσωπικού και παιδιών εις βάρος και των δυο. Έτσι νηπιακά τμήματα μετατρέπονται σε χώρους φύλαξης χωρίς να μπορούν οι εκπαιδευτικοί να πραγματοποιούν δραστηριότητες δημιουργικές που αναβαθμίζουν τη ζωή των παιδιών. Αυτό όμως προς το παρόν στην Αίγινα δεν συμβαίνει, διότι το προσωπικό είναι ιδιαίτερα φιλικό προς τα παιδιά και στους γονείς. Εξ' άλλου το κτίριο στη Χλόη είναι ίσως ο πιο όμορφος και λειτουργικός χώρος για παιδιά. Όμως η αύξηση του πληθυσμού της πόλης της Αίγινας, οι ολοένα και μεγαλύτερη συμμετοχή της οικογένειας στην αγορά εργασίας αυξάνει τον μαθητικό πληθυσμό και σε συνδυασμό με τα οικονομικά του Δήμου Αίγινας πιθανόν στο μέλλον να υπάρξουν αλλαγές που εξαιρετικά επιβαρυντικές για τον ντόπιο πληθυσμό.

Συνεχίζοντας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, το φτηνό και ευέλικτο σχολείο κάνει την εμφάνισή του στην Αίγινα. Με χωρίσματα σε αίθουσες προκειμένου, με προκάτ αίθουσες, το κτιριακό ζήτημα ξεκινά να θίγει καθημερινές ανάγκες των παιδιών. Περιορισμός στους χώρους παιχνιδιού, ενώ τα ολιγοθέσια σχολεία κλείνουν στην περιφέρεια της Αίγινας. Τα σχολεία στους Αγίους και στη Χλόη είναι πλέον παρελθόν, ενώ οι υπεύθυνοι της δημοτικής επιτροπής παιδείας μιλούν για διασταυρωτές ενοποιήσεις των σχολείων του Μεσαγρού και των Αλώνων της Αγίας Μαρίνας. Έτσι σιγά-σιγά αρχίζουν και εκλείπουν οι λόγοι διατήρησης εκπαιδευτικών σε σχολικές μονάδες «υπό την διακριτική ευχέρεια των προϊσταμένων» της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, όπως συμβαίνει σήμερα στα 5 ολιγοθέσια σχολεία του νησιού στα οποία ο αριθμός των παιδιών παραμένει στάσιμος ή λιγοστεύει. Η υπερσυγκέντρωση μαθητικού πληθυσμού στα 2 κεντρικά σχολεία της Αίγινας θα είναι και η αφορμή να εφαρμοστεί η 1:30 αναλογία χάνοντας και τους «κοινωνικούς λόγους» που μέχρι τώρα υπήρχαν[1]. Εξ' άλλου η ωρομισθία έγινε σχεδόν καθεστώς αν και δεν πέρασε στην πρωινή ζώνη τουλάχιστον στα δημοτικά σχολεία όπως συνέβη σε σχολεία του κέντρου. Δάσκαλοι ειδικοτήτων στην κυριολεξία γίνονταν λάστιχο αφού έπρεπε να καλύψουν με δικά τους έξοδα κατ' αρχήν τη θαλάσσια απόσταση Πειραιά Αίγινας και στη συνέχεια να εργάζονται μετακινούμενοι με δική τους ευθύνη σε 4 ή 5 διαφορετικές περιοχές στην Αίγινα[2]. Χωρίς εργασιακά δικαιώματα, χωρίς βασικές άδειες, χωρίς τη στοιχειώδη συνδικαλιστική κάλυψη, χωρίς στοιχειώδη εργασιακό χώρο, με σοβαρές καθυστερήσεις για την καταβολή της αμοιβής τους, ωρομίσθιοι εκπαιδευτικοί ήταν στην κυριολεξία το πείραμα της «νέας εποχής» για το σχολείο του μέλλοντος. Οι διευθυντές των σχολείων παρ' όλο που δεν άσκησαν το διοικητικό αυταρχισμό του υπουργείου ήταν εν τούτοις υποχρεωμένοι να εφαρμόσουν τον νόμο και τις εγκυκλίους αυτές που αφορούσαν τα εργασιακά ζητήματα των ωρομισθίων.

Από την άλλη τα ολοήμερα σχολεία λειτούργησαν ως παιδοφυλακτήρια ή χαμηλού επιπέδου μορφωτικής προσφοράς ιδρύματα. Τα προγράμματα φτιάχνονταν κυριολεκτικά στο πόδι ανάλογα με τις μετακινήσεις των ωρομισθίων και δεν υπήρχε η παραμικρή δυνατότητα για συντονισμό των δραστηριοτήτων. Τα παιδιά που υπόφεραν από τον άθλιο προγραμματισμό[3] αγχωμένα να παίξουν και να τελειώσουν τα μαθήματά τους και μετά να πάνε στα φροντιστήρια ήταν το σύμβολο του μελλοντικού εργαζόμενου, του φτηνού και ευέλικτου εργάτη.

Έτσι κατ' αναλογίες, τα γυμνάσια και το μοναδικό Ενιαίο

και ΤΕΕ της Αίγινας λειτούργησαν με πολλά κενά εκπαιδευτικών αλλά και με εκπαιδευτικούς που είχαν αυτήν την ελαστική σχέση εργασίας. Ώρες διδακτικές και εκεί χάθηκαν εξ' αιτίας της γενικότερης αθλιότητας που χαρακτηρίζει τα απομεινάρια της δημόσιας εκπαίδευσης με χαρακτηριστική περίπτωση την έλλειψη του καθηγητή μαθηματικών στο Γυμνάσιο της Κυψέλης που ήταν και η πιο γνωστή[4].

Η αντιμετώπιση των προβλημάτων από την πλευρά της τοπικής κοινωνίας στην οποία ανήκουν και οι εκπαιδευτικοί ήταν σχεδόν η αναμενόμενη. Ο όποιος διάλογος εξαντλήθηκε σε μια φιλολογία που δεν έφτανε στη ρίζα των προβλημάτων και η οποία παρέπεμπε τα στοιχειώδη γραφειοκρατικοποιημένα όργανα (Δημοτική Επιτροπή Παιδείας, Συλλόγους Γ. & Κ.) να αλληλογραφούν με θεσμικούς παράγοντες ή να προστρέχουν σε γνωστούς βουλευτές. Χαρακτηριστικό γεγονός ήταν η παταγώδης αποτυχία από άποψη προσέλευσης κοινού στην συγκέντρωση-κάλεσμα προς τους γονείς και κηδεμόνες όλων των σχολείων στην Αίγινα, που οργάνωσε ο Σύλλογος Δασκάλων/Νηπιαγωγών νησιών Αργοσαρωνικού το Σεπτέμβριο του 2003. Ελάχιστοι δάσκαλοι και γονείς παραβρέθηκαν στη συγκέντρωση αυτή η οποία τελικά δεν πραγματοποιήθηκε και η οποία είχε προγραμματιστεί να αναδείξει τόσο το γενικό όσο και το τοπικό πρόβλημα της υποεκπαίδευσης. Έτσι, με δυσοίωνες προβλέψεις και η νέα σχολική χρονιά ξεκινάει στον ορίζοντα της κοινωνικής αφασίας και του εκπαιδευτικού ζουρλομανδύα που τυλίγει τα παιδιά προετοιμάζοντάς τα ως ώριμα φρούτα στην αγορά εργασίας και στις αξίες της.

1. Υπήρξε την προηγούμενη σχολική χρονιά περιστατικό που επιβεβαιώνει το γεγονός. Σε σχολείο που αρρώστησε ο ένας από τους δυο δάσκαλους της τάξης, συστήθηκε από τον προϊστάμενο να λειτουργήσουν και τα δυο τμήματα με έναν εκπαιδευτικό εφόσον δεν συμπλήρωναν τους 30.

2. Τη χρονιά που πέρασε υπήρξε εκπαιδευτικός από τον Πειραιά που μετακινιόταν για 10 ώρες τη βδομάδα σε Αίγινα, Κυψέλη, Ασώματοι, Πέρδικα. Η συμπλήρωση ωρών ήταν το κίνητρο προκειμένου να χρησιμοποιηθεί στο μέλλον ως προϋπηρεσία.

3. Χωρίς την απαραίτητη ξεκούραση, χαλάρωση, φαγητό, τα παιδιά έμπαιναν σε δραστηριότητες αθλητικές κλπ.

4. Και για αυτήν την περίπτωση δεν έχασαν να σπεύσουν βουλευτές που πάντα καιροφυλακτούν για δημόσιες σχέσεις πάντα μ' αφορμή τα προβλήματα.

4 εγκαταστάσεις TETRA στην Αίγινα. Ο μεγάλος αδελφός ήρθε και στο νησί.

Σε 4 σημεία της Αίγινας το σύστημα TETRA εγκαταστάθηκε από την αμερικανική εταιρία SAIC[1]. Ένα από αυτά τα 55 σημεία που αναφέρονται για την Αττική φαίνεται να είναι στη θέση Τούρλος όπου εκεί βρίσκεται κλιμάκιο του Πολεμικού Ναυτικού (για το οποίο φημολογείται ότι παίζει τηλεπικοινωνιακό ρόλο για λογαριασμό του ΝΑΤΟ), ενώ τα υπόλοιπα σε εγκαταστάσεις του ΟΤΕ. Καταγγελίες κατοίκου στη Σουβάλα ο οποίος διατηρεί μελίσσια πλησίον του κτιρίου του ΟΤΕ όπου υπάρχει εγκατάσταση κεραιών, καταμαρτυρούν ότι οι μέλισσες έχουν αλλάξει συμπεριφορά δείγμα ότι εκτός από το ζήτημα της παρακολούθησης έχει και σημασία το ζήτημα της υγείας των κατοίκων[2].

Σύμφωνα με την ίδια την εταιρία, το ΤΕΤΡΑ παρέχει βασική υποδομή επικοινωνίας για τις Δυνάμεις Ολυμπιακής Ασφάλειας και τις υποστηρικτικές. «Το σύστημα βασίζεται σε ένα ψηφιακό ραδιοδίκτυο το οποίο παρέχει υπηρεσίες κρυπτογραφημένων επικοινωνιών υψηλής ποιότητας και αξιοπιστίας χωρίς παρεμβολές. Μεταξύ των βασικότερων πλεονεκτημάτων του συστήματος είναι η δυνατότητα επικοινωνίας με Group Calls που σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί να καλύψει ταυτόχρονα όλους τους συνδρομητές του δικτύου. Στο δίκτυο λειτουργεί και το σύστημα τηλεματικής εντοπισμού και παρακολούθησης της κίνησης οχημάτων, τελευταίας τεχνολογίας. Το σύστημα έχει εγκατασταθεί σε 4.000 οχήματα και αποτυπώνει επακριβώς τη θέση των οχημάτων σε ηλεκτρονικούς χάρτες που βρίσκονται στα κέντρα Επιχειρήσεων».

Η Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Αλληλογραφίας έχει αναλάβει την ευθύνη αυτής της εγκατάστασης ενώ στα πλαίσια επιστολογραφίας αποκρύπτει τη θέση της εγκατάστασης για το ένα από τα 55 σημεία στα εμπιστευτικά της έγγραφα προς δημοτικές αρχές οι οποίες ερεύνησαν το ζήτημα. Σύμφωνα με την ίδια την εταιρία SAIC[3] η οποία έδωσε συνέντευξη τύπου στις 13 Μαΐου, το TETRA είναι το Ψηφιακό Συγκαναλικό Ραδιοδίκτυο Επικοινωνιών και ένα από τα 5 υποσυστήματα του συστήματος C4I (Command, Control, Coordination, Communication & Intelligence μτφ: Διοίκηση, Έλεγχος, Επικοινωνία, Συντονισμός και Ενοποίηση) **που εγκαθίσταται στην Ελλάδα στο πλαίσιο ασφάλειας για τους Ολυμπιακούς αγώνες**. Τα υπόλοιπα τέσσερα υποσυστήματα είναι: α) Κέντρα Επιχειρήσεων β) Συστήματα προγράμματα Πληροφορικής[4] γ) Συστήματα Φυσικής Ασφάλειας δ)Εξειδικευμένα συστήματα Ασφάλειας.

«Η SAIC μετά την 11η Σεπτέμβρη έγινε ακόμη πιο στενός συνεργάτης της αμερικανικής κυβέρνησης. Στελέχη της μεταπηδούν με μεγάλη ευκολία σε θέσεις-κλειδιά του υπουργείου Άμυνας και κάποιους από αυτούς τους ακούσαμε λίγο πριν από τον πόλεμο αλλά και στη διάρκειά του. Η SAIC παγκοσμίως απασχολεί 40.000 υπαλλήλους, από τους οποίους 5.000 προέρχονται από τα σπλάχνα των κρατικών υπηρεσιών των ΗΠΑ(5)». Εκτός όμως από τους αμερικανούς πράκτορες στο έργο της ασφάλειας των Ολυμπιακών αγώνων εργάζονται και οι μυστικές υπηρεσίες της Μ. Βρετανίας, της Γαλλίας, του Ισραήλ, της Αυστραλίας και της Ισπανίας[6].

Η κοινοπραξία που ανέλαβε την ασφάλεια των Ολυμπιακών αγώνων (SAIC, SIEMENS, IBM, ALTEC, ΙΕΔΙΕΚΑΤ, ΠΟΥΛΙΑΔΗΣ) στην ίδια προαναφερόμενη συνέντευξη Τύπου δήλωσε ότι τα συστήματα ασφάλειας «θα αποτελέσουν την καλύτερη κληρονομιά για τη μετα-Ολυμπιακή περίοδο, ώστε να ενισχύσουν σημαντικά την επιχειρησιακή ικανότητα των σωμάτων ασφαλείας»[7].

Τα συστήματα όπως δήλωσε ο Τ, Τιουμπς[8], θα μπορούν να «σπάσουν» και να αξιοποιηθούν για νέες ανάγκες με τη μεταφορά τους σε επαρχιακές πόλεις[9].

Οι θιασώτες των Ολυμπιακών αγώνων στην Αίγινα πλέον μπορούν να καυχώνται ότι το αυτί του Μεγάλου Αδελφού βρίσκεται στο νησί. Μέρος, λοιπόν, των Τηλεπικοινωνιακών αναγκών των κυρίαρχων εγκαθίσταται, ενισχύοντας το ρόλο του αφού πλέον εντάσσεται σε ένα σύστημα ελέγχου της πολιτικής ζωής γενικότερα αλλά και συγκυριακά (όπως στο ζήτημα του πολέμου) ως ένα από τα αυτιά του ΝΑΤΟ.

---

1. Σε συνέντευξη Τύπου της Δημοκρατικής Συσπείρωσης στις 4 Μαίου, μεταξύ άλλων στοιχείων που αφορούν την ευθεία ανάμιξη της CIA και ισραηλινής Μοσάντ, αλλά και εταιριών ασφαλείας που δρουν ακόμα και στο Ιράκ, καταγγέλθηκε ότι στην Αίγινα τοποθετήθηκαν «4 έως 6 πομποί-αναμεταδότες» του συστήματος TETRA όπως και το γεγονός ότι το κλιμάκιο του Πολεμικού Ναυτικού που εδρεύει στον Τούρλο το 1999 «υπάχθηκε σε ΝΑΤΟικό διοικητή». Εφημερίδα «ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ», 5 Μάη 2004

2. Η παραπάνω καταγγελία έγινε γνωστή από μέλος του Περιβαλλοντικού Συλλόγου «ο Φερίας» σε συγκέντρωση που οργάνωσε ο Σύλλογος, στη Σουβάλα ενάντια στην καταστροφή της Βόρειας Αίγινας, το Σάββατο 21 Αυγούστου

3. Εφημερίδα «ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ», 14 Μάη 2004

4. Εφημερίδα «ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ», 29 Μαΐου 2004: «Μεταξύ άλλων (σ.σ. η εταιρία SAIC) αναπτύσσει πολύπλοκες εφαρμογές λογισμικού που εξετάζουν κείμενα τα οποία φαινομενικά δεν συνδέονται μεταξύ τους αναζητώντας απειλές για την εσωτερική ασφάλεια των ΗΠΑ». Η πληροφορία αυτή θυμίζει έντονα τις καταγγελίες του Β. Βασιλικού ο οποίος τηλεοπτικά (καλοκαίρι 2002) κατήγγειλε την ενόχληση που είχε από πράκτορες των ΗΠΑ όταν στα λογοτεχνικά του έργα «εντοπίστηκε» μέσω ειδικού προγράμματος Η/Υ λεξιλόγιο παρόμοιο με αυτό των κειμένων της Ε.Ο. 17 Νοέμβρη.

5. Εφημερίδα «ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ, 29 Μαΐου 2004

6. Εφημερίδα «ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ», 14 Μάη 2004

7. Εφημερίδα «ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ», 14 Μάη 2004

8, 9. David Tubbs, επικεφαλής κλιμακίου της SAIC με 24χρονη θητεία στο FBI και επικεφαλής ασφάλειας στο Σολτ Λέικ. Εφημερίδα «ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ», 29 Μαΐου 2004

Ο Φερίας ενάντια στα σχέδια καταστροφής της Αίγινας

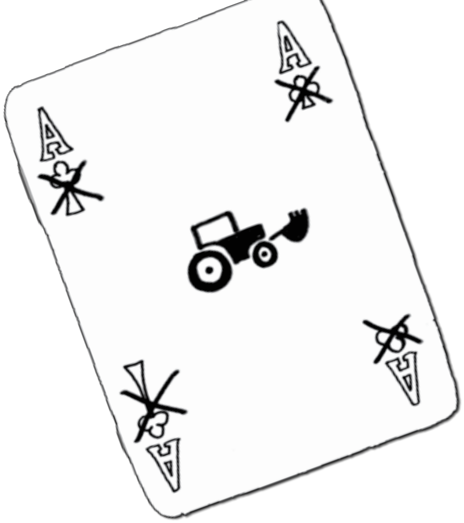

Τι ωραία, Η ΣΟΥΒΑΛΑ γίνεται ΣΧΙΣΤΟ!
«Οι περισσότεροι το ξέρετε, κάποιοι το υποπτεύεστε, οι υπόλοιποι το διαισθάνεστε. Από τον μικρό της όρμο διακινούνται η τροφοδοσία, τα φορτηγά, τα σκουπίδια, οι κενώσεις βόθρων και γενικά όλα τα αναγκαία κακά ενός ολόκληρου νησιού. Στην είσοδό της στο Λεόντι (Πασπάρα) είδατε να συγκεντρώνονται οικοδομικά υλικά, σκουπίδια, μπάζα και τελευταία ένα εργοστάσιο παραγωγής μπετόν.
Βιομηχανική ζώνη στα κρυφά;
...Διαμαρτυρηθείτε έντονα όπου και όπως νομίζετε. Με τις δυνάμεις που έχει ο καθένας κάντε τη ζωή των «υπευθύνων» αφόρητη, σαν το μέλλον που μας προετοιμάζουν!
ΦΕΡΙΑΣ
Σύλλογος προστασίας του Περιβάλλοντος

Τα δυο εργοτάξια, συμφερόντων Γενίτσαρη και Τόγια, συνεχίζουν κανονικά τις εργασίες τους παρά το γεγονός ότι και για τις δυο μονάδες έχουν παρθεί αποφάσεις να κλείσουν. Η πρώτη συνεχίζει και προσφέρει τις υπηρεσίες της σε ντόπιους εργολάβους παρά το γεγονός ότι έχει σφραγιστεί, ενώ η δεύτερη μετακόμισε τις δραστηριότητές της με τροχοφόρο συνεργείο καλυμμένη από το σκηνικό του περιοδεύοντος τσίρκου πέρσι το καλοκαίρι, για την οποία υπάρχει πρόσφατη απόφαση της Νομαρχίας Πειραιά στις 30-06-2004 και η οποία έχει θέμα την *«οριστική διακοπή λειτουργίας μονάδος σκυροδέματος (στο σύνολό της) της εταιρίας ΝΙΚ. ΔΡ. ΤΟΓΙΑΣ & ΥΙΟΙ Ο.Ε. που βρίσκεται στο Δήμο Αίγινας στη θέση Λεόντι Βαθέος»*[1]. Είχε προηγηθεί μια άλλη απόφαση στις 14-11-2003[2] από τη Νομαρχία Πειραιά σύμφωνα με την οποία αποφασιζόταν *«διακοπή της περαιτέρω λειτουργίας της μονάδος»* και για την οποία η εταιρία είχε προσφύγει, στις 05-12-2003, στην Περιφέρεια Αττικής. Η τελευταία ανέπεμψε το φάκελο της *«υπό κρίση προσφυγής στην αρμόδια διεύθυνση και Ορυκτού πλούτου της Νομαρχίας Πειραιά για νέα νόμιμη κρίση»*[3]. Στα ενδιαφέροντα έγγραφα συγκαταλέγεται και το πιο πρόσφατο (16-07-04) που αφορά την απόφαση της Δ/νσης Πολεοδομίας και Περιβάλλοντος της Νομαρχίας Πειραιά προς την εταιρία που περιγράφει

και τα συμπεράσματα από την αυτοψία που πραγματοποίησε στις 08-07-04 στην επιχείρηση: *«Η λειτουργία της μονάδας έχει προκαλέσει αλλοίωση του φυσικού χαρακτήρα του εδάφους με την επικάλυψή του με αδρανή υλικά σε μεγάλη ακτίνα. Για τη διευκόλυνση της φόρτωσης των οχημάτων με έτοιμο προϊόν έχει γίνει εκσκαφή σε χώρο 60 περίπου τ.μ. στον οποίο κατά την αυτοψία υπήρχαν υγρά απόβλητα. Διαπιστώθηκαν σημαντικές εκπομπές σκόνης στην ευρύτερη περιοχή με αποτέλεσμα την υποβάθμιση της ποιότητας της ατμόσφαιρας. Από τον έλεγχο στο αρχείο της Υπηρεσίας μας προκύπτει ότι ο υπεύθυνος της εταιρίας δεν έχει φροντίσει για την υποβολή Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων με σκοπό την περιβαλλοντική αδειοδότηση για τη λειτουργία της δραστηριότητας... η Υπηρεσία μας προβαίνει στην έναρξη διαδικασίας επιβολής προστίμου σύμφωνα με τις προαναφερόμενες διατάξεις...από τον εντοπισμό της θέσης της μονάδας στους χάρτες της Υπηρεσίας μας πιθανολογείται ότι αυτή βρίσκεται πλησίον ή εντός ρέματος...»*[4].

Εξάλλου με ερώτησή τους προς τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ οι βουλευτές του ΚΚΕ Παντελάκη και Πατσιλινάκος, στις 21 Μαΐου, θέτουν το ζήτημα της καταπάτησης του αιγιαλού στην περιοχή Λεοντίου Κυψέλης Αίγινας από την εταιρία «Έτοιμο μπετόν Τόγια» η οποία *«έχει προκαλέσει περιβαλλοντική καταστροφή, αποτελεί κίνδυνο για τους κατοίκους της ευρύτερης περιοχής και έχει αχρηστεύσει στην κυριολεξία την πρόσβαση των λουομένων στην παραλία»*. Ανάμεσα στην αλληλογραφία που αφορά την ερώτηση των βουλευτών ξεχωρίζει εκείνη της Γενικής Δ/νσης Περιβάλλοντος, Δ/νση Ε.Α.Ρ.Θ., τμήμα Βιομηχανιών που αναφέρει: *«...στο χώρο των εγκαταστάσεων υπάρχουν αυθαίρετες κατασκευές (σιλό τσιμέντου)*[5] *για τις οποίες υπολογίζεται πρόστιμο συνολικού ύψους 67.480,75 Ευρώ και επιβάλλεται η κατεδάφισή τους εντός 10 ημερών από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής ενδεχόμενης ένστασης...»*[6].

Έτσι και με βάση τα παραπάνω, συμπεριλαμβανομένης και της προσπάθεια που αφορούσε το εργοτάξιο του Κ. Γενίτσαρη, ο Σύλλογος «Φερίας» με περιεκτικό υπόμνημα προς την Περιφέρεια Αττικής[7] καταδεικνύει πρόσωπα και μηχανισμούς που εμπλέκονται με την παράνομη δραστηριότητα των δυο εταιριών παραγωγής μπετόν:

«Με την παρέμβασή μας αυτή θέλουμε να σας επιστήσουμε την προσοχή στο θέμα παράνομης εγκατάστασης στην παραλία της περιοχής Λεοντίου Αίγινας μονάδας παραγωγής μπετόν της εταιρίας Ν. ΤΟΓΙΑΣ & ΥΙΟΙ Α.Ε. Η εγκατάσταση αυτή είναι όμοια ακριβώς με την κινητή μονάδα παραγωγής του Κ. Γενίτσαρη η οποία μετά από ενέργειές μας -από το 2000- αποφασίστηκε να σφραγιστεί την 9/4/2003, σφραγίστηκε την 6/8/2003, έκοψε τις σφραγίδες και λειτουργεί μέχρι σήμερα. Σας επισυνάπτουμε:

1. Την απόφαση της Νομαρχίας Πειραιά με Αρ. Πρωτ. Β1346/Φ14ΑΙΓ424/13.12.2002, όπου πρέπει να δώσετε ιδιαίτερη προσοχή στην παράγραφο 7 του σκεπτικού.[8]

2. Την απόφαση της Περιφέρειας Αττικής Αρ. πρωτ. 16176, 14430/9.4.2003 όπου απερρίφθη η προσφυγή του Γενίτσαρη Κωνσταντίνου.

3. Την απόφαση με Αρ. Πρωτ. 93271/31.7.2002 ΥΠΕΧΩΔΕ επιβολής προστίμου 170.000,00 Ευρώ λόγω «εξαιρετικής ρύπανσης και υποβάθμισης του περιβάλλοντος».

4. Έγγραφο του Συνηγόρου του Πολίτη με Αρ Πρωτ. 12186/2.03 προς τον Νομάρχη Πειραιώς.

Για την υπόθεση του κ. Τόγια σας επισυνάπτουμε τις καταγγελίες μας προς:

Α. Νομαρχία Πειραιώς

1. Τμήμα Βιομηχανίας την 5/11/03, έβγαλε απόφαση διακοπής την 14/11/03.

2. Τμήμα Περιβάλλοντος την 5/11/03 το οποίο τεχνέντως την αποσιώπησε και έστειλε να κάνει αυτοψία το Τμήμα Αυθαιρέτων. Την αποσιώπησε διότι γνωρίζει ότι τα πρόστιμα και η νομοθεσία του περιβάλλοντος είναι ισχυρότερα και αυστηρότερα.

Β. Δήμο Αίγινας την 27/10/03 ο οποίος αν και όφειλε να παρέμβη το αγνόησε.

Γ. Καταγγελίες μεμονωμένων πολιτών

Επειδή η κατάσταση των κινητών μονάδων παρασκευής μπετόν στην Αίγινα έχει γίνει επιδημία

Επειδή μετά το δάσος (Γενίτσαρης) κατελήφθησαν και οι ακτές (Τόγιας)

Επειδή οι υπηρεσιακοί παράγοντες:
Βιομηχανίας κ. Λειβαδάρος
Περιβάλλοντος κ. Ζιώγα
Αυθαιρέτων κ. Αναστασάκου
Διευθύντρια Δ.Π. κ. Οικονομοπούλου
Ρεμάτων κ. Δοξαστάκη
Περιφέρεια Αττικής κ. Κοζάρη
οι εκλεγμένοι:
Νομάρχης Πειραιώς κ. Μίχας
Αντινομάρχης Βιομηχανίας κ. Γιαννόπουλος
Δήμαρχος Αιγίνης κ. Μούρτζης
Δημοτικό Συμβούλιο Αιγίνης

καθώς και οι αστυνομικές και πυροσβεστικές αρχές μένουν διαρκώς κατάπληκτοι για τις συνεχιζόμενες παρανομίες. Επειδή το περιβάλλον αποτελεί ιδιοκτησία ΟΛΩΝ και όχι μόνο των ΠΕΙΡΑΤΩΝ.

Σας ζητούμε να εφαρμόσετε τους νόμους αποδίδοντας ευθύνες και αποδίδοντας ευθύνες και επιβάλλοντας κυρώσεις σε αυτούς που συστηματικά συνέβαλαν στην καταστροφή του φυσικού πλούτου της Αίγινας.

Μετά τιμής Πρόεδρος Ν. Γρυπαίος, Γραμματέας Γ. Κάππος

ΥΓ: Σας ενημερώνουμε ότι η διαδικασία -καινούρια απόφαση διακοπής, προσφυγή, εκδίκαση, σφράγιση- η οποία διαρκεί 12 μήνες και ακολουθεί παράνομη αποσφράγιση και καινούρια σφράγιση άλλους 12 μήνες, θα θεωρηθεί ως εμπαιγμός αναγκάζοντάς μας να προσφύγουμε στην δικαστική οδό».

Η ΤΑΚΤΙΚΗ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Σύμφωνα με την παραπάνω επίσημη αλληλογραφία διακρίνεται μια διαδικασία την οποία χρησιμοποιούν με βάσει του νόμου, οι μηχανισμοί, προκειμένου να κωλυσιεργούν όλες τις περιπτώσεις καταγγελιών για παραβάσεις που σχετίζονται με το περιβάλλον σε όλη την Ελλάδα. Το υστερόγραφο του υπομνήματος προς την Περιφέρεια Αττικής, του Συλλόγου «ο Φερίας», το οποίο κάνει λόγο για «απόφαση διακοπής, προσφυγή, εκδίκαση, σφράγιση» είναι αρκετά διαφωτιστικό για τα περιθώρια που δίνει ο νόμος σε όσους τον καταπατούν να μπορούν να ελίσσονται, να συνεχίζουν τις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες έστω για κάποιο χρονικό, εύλογο για αυτούς, διάστημα. Αν συμπεριλάβουμε και την αδιαφορία των αιρετών οι οποίοι τοποθετούν τα έγγραφα αυτά στο καλάθι των αχρήστων, τότε μπορεί εύκολα κανείς να καταλάβει όχι μόνο την τη δυνατότητά, συνολικά των μηχανισμών αυτών, να κωφεύουν αλλά και την αδυναμία όσων δικαίως διαμαρτύρονται, όπως στις περιπτώσεις του Συλλόγου «ο Φερίας, του Συλλόγου Ενεργών Πολιτών, της συλλογικότητας «Αιγιναία», πρακτικά να επιλύουν τα προβλήματα με μια δράση που περιέχει συλλογή πληροφοριών γύρω από περιπτώσεις καταπάτησης νόμων για το περιβάλλον, τη δόμηση και την αλληλογραφία με τους γραφειοκράτες της Πολεοδομίας και τους τοπάρχες του Πειραιά ή της Αίγινας. Αν συμπεριλάβουμε τη δυνατότητά των επιχειρηματιών μέσω των «γνωστών» τους προσώπων σε επίπεδο κοινοβουλίου, δημοτικής αρχής και νομαρχίας, όπως στη συγκέντρωση θίχτηκε ως ζήτημα, που είναι πολύ πιθανόν ύστερα από το γεγονός ότι όλοι αυτοί γνωρίζουν πολύ καλά τι συμβαίνει με τα δυο εργοτάξια, τότε το πρόβλημα γίνεται πιο σύνθετο. Αν τέλος συμπεριλάβουμε και το γεγονός ότι οι παραπάνω επιχειρηματίες έχουν και μια, σχετική πάντα, υποστήριξη από ανθρώπους που υποτίθεται ότι ευεργετούν, διότι δίνουν δουλειές σε υπαλλήλους, διότι τα υλικά κοστίζουν φτηνότερα στους εργολάβους-κατασκευαστές, διότι έτσι ή «αλλιώς» συμβάλλουν στην τοπική οικονομία συν του γεγονότος ότι μπορούν να μεταφέρουν με άνεση τις πειρατικές τους δραστηριότητες από περιοχή σε περιοχή (Τόγιας: από τη Σκοτεινή στο Λεόντι, Γενίτσαρης: από την Αετοφωλιά Μεσαγρού στην Παλιαχώρα), τότε το πρόβλημα προσεγγίζεται ως ανυπέρβλητο, αφού «κάποιοι παραθεριστές και ξένοι», κινούνται, σχεδόν χωρίς καμιά υποστήριξη από τους ντόπιους.

Έτσι, είναι αμφίβολο, αν δεν υπάρξει μια εκστρατεία τεκμηριωμένης, έγκυρης και έγκαιρης πληροφόρησης που θα συνοδεύονται με ανάλογες κοινωνικές εκδηλώσεις-συγκεντρώσεις όλο το νησί, το αν και μετά την δικαστική οδό[9], θα επιλυθεί το πρόβλημα αυτό ή κάποιο άλλο στην Αίγινα. Μια περίοδος σχετικής οικονομικής κρίσης που επουλώνεται α)με την πώληση γης για οικοδόμηση, β) με την άνοδο της αγοράς με εργασίες που σχετίζονται με την οικοδομή, γ)με την αυξανόμενη ζήτηση γης και οικοδομών, δ) με την εισβολή οικοδομικών κατασκευαστικών εταιριών, δεν είναι ιδιαίτερα ευνοϊκή για την ευόδωση τέτοιων

προσπαθειών όταν μάλιστα δεν συσπειρώνονται και δεν εκδηλώνουν ανοιχτά τη διάθεσή τους να επιφέρουν ρωγμές στην κουλτούρα της σιωπής που κυριαρχεί στο νησί. Ελάχιστοι ακούν το κουδούνι που χτυπά ο Σύλλογος «ο Φερίας» από τα γραφεία των υπηρεσιακών παραγόντων και των αιρετών αρχόντων ή τις αίθουσες των δικαστηρίων. Το κουδούνι χτυπά από μακριά!

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΣΤΗ ΣΟΥΒΑΛΑ ΣΤΙΣ 21-08 ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΗΣ Β. ΑΙΓΙΝΑΣ

Η πρώτη συγκέντρωση στη Σουβάλα, την οποία κάλεσε ο Σύλλογος προστασίας Περιβάλλοντος «ο Φερίας», ενάντια στην καταστροφή που ήδη έχουν προκαλέσει τα δυο εργοτάξια είχε μια συμμετοχή αρκετά ικανοποιητική για τα δεδομένα της Ολυμπιακής Κοινωνικής αφασίας και συναίνεσης που ζήσαμε το καλοκαίρι. Ήταν η πρώτη συγκέντρωση στην οποία ντόπιοι είχαν ελάχιστη συμμετοχή. Πρόκειται για φαινόμενο γνωστό και αφορά την συγκρότηση του δημόσιου χώρου της Αίγινας ο οποίος καταστρατηγείται από τους παράγοντες και από τους χειροκροτητές τους.

Μίλησαν αρκετοί άνθρωποι μετά από τις εισηγήσεις των μελών του Συλλόγου οι οποίες κάλυπταν το ζήτημα της καταστροφής της Βόρειας Αίγινας, ενώ έγιναν και καταγγελίες για σοβαρές αυθαιρεσίες που αφορούν το περιβάλλον, τη δόμηση αλλά και ζητήματα που αφορούν την λειτουργική υποδομή της Αίγινας (βοθρολύματα σε ρέματα, αυθαίρετες οικοδομικές κατασκευές, παράνομες χωματερές, νέα εγκατάσταση του εργοταξίου Γενίτσαρη στην Παλιαχώρα σε οικόπεδο της οικογένειας Πρωτονοταρίου, κλπ.). Τα μέλη του Συλλόγου ζήτησαν τη βοήθεια του κόσμου προκειμένου να συνεχίσουν αυτή τη μάχη που διεξάγουν με αποκορύφωμα την προσφυγή στην Εισαγγελία με αποδεικτικά στοιχεία για την ανοχή όλων των υπηρεσιακών και αιρετών στις υποθέσεις των δυο εργοταξίων.

Από τη συγκέντρωση δυστυχώς δεν οργανώθηκε μια ανοιχτή επιτροπή που θα αναλάβει τόσο το ζήτημα της πληροφόρησης όσο και το ζήτημα της οργάνωσης συγκεντρώσεων προκειμένου η ίδια η κοινωνία της Αίγινας να αναλάβει την υπόθεση της προστασίας του περιβάλλοντος στο οποίο ζει. Έτσι παραμένει στους ώμους του «Φερία» όλο το βάρος αυτής της υπόθεσης η οποία για πρώτη φορά είδε το φως του δημόσιου χώρου σ' αυτή τη συγκέντρωση. Το ουσιαστικό ερώτημα είναι: θα παραμείνει το ζήτημα στα σκοτεινά αρχεία των υπηρεσιών με τους αριθμούς πρωτοκόλλου επάνω-δεξιά, θα παραμείνει σε μια αδιέξοδη και δαπανηρή από άποψη χρόνου αλληλογραφία, θα παραμείνει στα συρτάρια ενός εισαγγελέα με την τυχούσα δημοσιογραφική κάλυψη ή θα περάσει η υπόθεση στα χέρια του κόσμου;

ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΕΣ ΚΑΙ ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ

ΛΕΟΝΤΙ, ΣΚΟΤΕΙΝΗ, ΑΕΤΟΦΩΛΙΑ, ΣΦΕΝΤΟΥΡΙ ΚΑΙ ΠΑΛΙΑΧΩΡΑ

Από την εταιρία είχε υποβληθεί στη γενική Δ/νση Περιφέρειας Δ/νση ΠΕΧΩ Προμελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων *«για τη βιομηχανία παραγωγής έτοιμου σκυροδέματος και ασφαλτομίγματος η οποία όμως αφορά διαφορετική θέση (θέση Σκοτεινή Αίγινας)»*[10]. Οι ανησυχίες του Συλλόγου Ενεργών Πολιτών Αίγινας είχαν πραγματική βάση όταν σε κείμενά του κατήγγειλε μεταξύ άλλων (σφαγείο, σταθμό μεταφόρτωσης απορριμμάτων κλπ.) την πιθανή εγκατάσταση παραγωγής μπετόν στην περιοχή. Το γεγονός αυτό από τη μια δείχνει όχι μόνο το θράσος των επιχειρηματιών αυτών ή το κατά πόσο οι υπηρεσίες λειτουργούν ως κοινός παρανομαστής για την καταστροφή του περιβάλλοντος αλλά και το πόσο κοντά στην καταστροφή βρίσκονται περιοχές που έχουν μια σχετικά μεγάλη απόσταση μεταξύ τους. Δεν είναι τυχαίο ότι τα νέα σχέδια από την πλευρά του επιχειρηματία Γενίτσαρη δείχνουν την περιοχή του δάσους της Παλιαχώρας για τη νέα εγκατάσταση του εργοταξίου του. Οι καταγγελίες κατοίκου της εν λόγω περιοχής στη συγκέντρωση της Σουβάλας για ενοικίαση οικοπέδου από τον Γενίτσαρη για τη νέα εγκατάσταση επαληθεύουν όσους ανθρώπους θεωρούν ότι τα προβλήματα μιας περιοχής δεν μπορεί να τα βλέπει κανείς στενά τοπικά. «Όταν πάρει φωτιά στο σπίτι του γείτονα θα έρθει και στο δικό σου». Μια παροιμία που επαληθεύεται όχι μόνο με τους γεωγραφικούς όρους της Αίγινας αλλά οικουμενικά. Η καταστρατήγηση των νόμων, η υπογραφή τροπολογιών, οι εξαιρέσεις στα άρθρα προστασίας το περιβάλλοντος και σχετίζονται με πιέσεις τοπαρχών, οι αναστολές στις αποφάσεις, οι χρονοβόρες διαδικασίες προσφυγής σε αιρετούς και θεσμικούς παράγοντες είναι κοινά χαρακτηριστικά της υπόθεσης περιβάλλοντος σε όλη την Ελλάδα και οικουμενικά. Όταν το περιβάλλον οικουμενικά θεωρείται μια πτυχή της οικονομίας της αγοράς με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά

στην Ελλάδα, η νομική κατεύθυνση ως μονόδρομος για την επίλυση αυτών των προβλημάτων αποδεικνύεται φενάκη και αποτελεί τροχοπέδη για την ανάπτυξη κινήματος. Όταν τα δάση, η θάλασσα, το νερό που πίνουμε, οι παραλίες, τα ποτάμια, οι λίμνες, οι αγροτικές ζώνες, αποτελούν αριθμοί στην οικονομία της ανάπτυξης (οικονομικής μεγέθυνσης) και στην πολιτική του κέρδους και της κυριαρχίας, τότε αποτελεί πραγματικά αδιέξοδο η μονόπλευρη τακτική της εναπόθεσης της ευθύνης της προστασίας της φύσης από τους θεσμικούς και αιρετούς παράγοντες. Όταν διεθνώς, συνθήκες όπως αυτή της Στοκχόλμης, του Ρίο ή του Κιότο παραμένουν ένα κενό γράμμα και ένα ευχολόγιο, όταν ελληνικοί νόμοι για την προστασία του περιβάλλοντος απλά προσαρμόζονται με το ανεφάρμοστο Κοινοτικό δίκαιο με τις τροπολογίες και τις εξαιρέσεις να δίνουν και να παίρνουν μαζί με τις χρονοβόρες και κατά περίπτωση προσφυγές στα Ευρωπαϊκά δικαστήρια, τότε τι άλλο απομένει από την ανάπτυξη κινημάτων οριζόντια οργανωμένων που και πρακτικά θα εμποδίσουν την καταστροφή και θα θέσουν το συνολικό ζήτημα της ζωής μας;

Στην περίπτωση της Αίγινας κοινά προβλήματα μεταξύ περιοχών που έχουν γίνει τουλάχιστον δημόσια γνωστά (έργα στη Σκοτεινή, εργοτάξια Μεσαγρού-Λεοντίου, τερατουργήματα στο Σφεντούρι, τσιμεντοποίηση σε δασικές περιοχές της Αίγινας) έχουν κοινές ρίζες όσον αφορά την ιδεολογία της ανάπτυξης αλλά και κοινές αιτίες με ονόματα αιρετών και υπηρεσιακών παραγόντων που σχετίζονται μ' αυτές.

Πρωτίστως στην Αίγινα, μέσα από συγκεντρώσεις κοινού ενδιαφέροντος, συλλογικότητες όπως αυτές του Συλλόγου «ο Φερίας», του Συλλόγου Ενεργών Πολιτών, του περιοδικού «Αιγιναία», αλλά και άλλες λιγότερο γνωστές, έχουν χρέος να θέσουν στους κατοίκους της Αίγινας ζητήματα που γνωρίζουν πολύ καλά. Ο τελευταίοι έχουν χρέος να ξεπεράσουν τη φοβία του δημόσιου χώρου, να καταγγείλουν, να συσπειρωθούν και να πλαισιώσουν μια νέα κίνηση που θα ξεπερνά τα στεγανά των Διοικητικών Συμβουλίων των Συλλόγων και να γίνουν κοινωνοί ισότιμοι της προστασίας της φύσης, με τα πόδια στην Αίγινα και τα μάτια σ' όλη την οικουμένη.

---

1. Αριθ. Πρωτ. Φ14 ΑΙΓ 427/Β2276, ΣΧΕΤ. 1)Β2545, 2)Β2351, Γ)Β2763, Πειραιάς 30-06-2004: *«1. Διακόπτουμε οριστικά τη λειτουργία της μονάδος παραγωγής σκυροδέματος (στο σύνολό της) της εταιρίας ΝΙΚ. ΔΡ. ΤΟΓΙΑΣ & ΥΙΟΙ Ο.Ε. που βρίσκεται στη θέση Λεόντι Βαθέος του Δήμου Αίγινας, διότι έχει εγκατασταθεί και λειτουργεί κατά παράβαση του Ν. 2516/97, δηλαδή δίχως να εφοδιαστεί με τις προβλεπόμενες άδειες εγκατάστασης και λειτουργίας. 2. Η απόφαση αυτή υλοποιείται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 16 του Ν. 2516/97, δηλαδή με τη σφράγιση των μηχανολογικών εγκαταστάσεων. 3. Για την εγκατάσταση και λειτουργία της μονάδος θα εκδοθεί και απόφαση επιβολής προστίμου. 4. Η παρούσα απόφαση εκδίδεται έχοντας υπόψη τα νεώτερα στοιχεία που έχουν προκύψει και συμπληρώνει με την αρ. πρωτ. Β5569/Φ14 ΑΙΓ 427/14-11-03 απόφαση».*

2. Αριθ. Πρωτ. Φ14 ΑΙΓ 427/Β5669 Σχετ. Β5750, Β5623, Πειραιάς 14/11/2003

3. Αριθ. Πρωτ. 13663, Αθήνα 13-05-2004

4. Αριθ. Πρωτ. 17640/Ζ.2648/03 Φ33 ΑΙΓ 11/03, Πειραιάς 16/07/2004

5. Αυτοψία Υπ. Αρ. 145/25-09-2003 από το τμήμα Ελέγχου Κατασκευών της Δ/νσης Πολεοδομίας & Περιβάλλοντος.

6. Αριθ. Πρωτ. 119996 (σχετ. 149979, 118992) Αθήνα 11-11-2003

7. Περιφέρεια Αττικής, Γραφείο Γενικού Γραμματέα Αρ. Πρωτ. 4154, 16/7/2004, Δ.Α.Α. Περιφέρεια Αττικής Αριθ. Πρωτ. 42323, 21/7/2004.

8. *Έχοντας υπόψη:*

«Τα υπ' αριθμόν 112836/16-1-2002 και 90556/18-2-2002 έγγραφα του ΥΠΕΧΩΔΕ/Γεν. Δ/νση Περιβάλλοντος/ Δ/νση ΕΑΡΘ/ Τμήμα Βιομηχανιών σύμφωνα με τα οποία για τη λειτουργία της μονάδας απαιτείται η χορήγηση αδείας εγκατάστασης και λειτουργίας από την αρμόδια υπηρεσία (Δ/νση Βιομ. Και Ορυκτού πλούτου Νομ. Δ/ματος Πειραιά)»

9. Ποιος είπε ότι με τη δικαστική οδό τελειώνουν όλες οι διαδικασίες; Δεν υπάρχουν τα ανάλογα «παραθυράκια» που παραπέμπουν χρονικά το ζήτημα; Δεν υπάρχουν οι διαδικασίες της «δημοκρατίας» μας που «σε στέλνουν από τον Άννα στον Καϊάφα» με μια σειρά δικών που είναι χρονοβόρες (Συμβούλιο της Επικρατείας, Άρειος Πάγος, Ευρωπαϊκό δικαστήριο); Δεν υπάρχουν οι φωτογραφικές εξαιρέσεις στους ίδιους τους νόμους; Δεν υπάρχουν πιέσεις προς την ίδια τη δικαστική έδρα;

10. Αρ. Πρωτ. ΠΕΧΩ 2966/φπεριβ-9/2004, Αθήνα 3-6-2004

Κινητοποιήσεις για το πρόβλημα του νερού

Θυμάται κανείς τις κινητοποιήσεις για την ακτοπλοΐα;

«Εμείς οι υπογράφοντες κάτοικοι και φίλοι του νησιού της Αίγινας, διαμαρτυρόμαστε έντονα για το τεράστιο πρόβλημα του νερού που διαιωνίζεται στο νησί μας. Το πρόβλημα του νερού που βιώνουμε επί δεκαετίες αντί να οδεύει προς τη λύση του συνεχώς χειροτερεύει. Και όπως όλα δείχνουν το καλοκαίρι θα είναι ακόμη χειρότερο, δηλαδή: – Νερό υφάλμυρο που δεν πίνεται, άχρηστο ακόμη και για πότισμα, το οποίο όμως χρυσοπληρώνουμε. – Νερό που σε ώρες και μέρες αιχμής δεν φτάνει σε αρκετά διαμερίσματα του νησιού, ειδικά σε αυτά με μεγάλο υψόμετρο, που αντί για νερό οι βρύσες τους βγάζουν αέρα. – Εκ των πραγμάτων θα είμαστε αναγκασμένοι και πάλι να καταφεύγουμε στην πανάκριβη λύση του εμφιαλωμένου, κοινώς πεθαμένου νερού. – Το νερό του Κουρέντη και του Μεσαγρού που οι Αιγινήτες και πολλοί παραθεριστές προμηθεύονταν έχει πρόβλημα και ένας Θεός ξέρει αν θα ξανατρέξει όπως παλιά. – Λόγω αυξημένης Ολυμπιακής κίνησης εφέτος το καλοκαίρι η ποιότητα του νερού προβλέπεται να υποβαθμιστεί ακόμα περισσότερο, γιατί η παροχή νερού της ΕΥΔΑΠ θεωρείται από το Δήμο πως θα παραμείνει η ίδια, άρα και αυτή των γεωτρήσεων που παρέχουν υφάλμυρο νερό θα πολλαπλασιαστεί.

Παρ' όλα αυτά δεν έχει ιδρώσει κανένα αυτί των αρμοδίων της κυβέρνησης, της περιφέρεις , της Νομαρχίας και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης που παραμονές των εκλογών έχουν το πρόβλημα λυμένο, αλλά στη διάρκεια της διοίκησής το ξεχνούν. Οι λύσεις είναι συγκεκριμένες, μελετημένες, εγκεκριμένες και δοκιμασμένες και κανένας φορέας δεν έχει δικαίωμα να μας εμπαίζει. Η μελέτη σύνδεσης με την ΕΥΔΑΠ έχει εγκριθεί και η εταιρία δεν δικαιούται να ισχυρίζεται ότι το έργο είναι ασύμφορο οικονομικά. Από πότε το νερό, αγαθό ζωτικής ανάγκης, μεταβλήθηκε σε αντικείμενο εκμετάλλευσης και κέρδους;

Η μελέτη για την κατασκευή φραγμάτων σε χείμαρρους που θα εμπλουτίσουν τον υδροφόρο ορίζοντα του νησιού έχει εγκριθεί. Γιατί δεν ξεκινάει η κατασκευή τους;

Η μελέτη για λιμνοδεξαμενή στις Άλωνες έχει εγκριθεί. Γιατί δεν ξεκινάει η κατασκευή της;

Σε πολλές περιοχές με πρόβλημα νερού έχουν κατασκευαστεί και κατασκευάζονται εργοστάσια αφαλάτωσης θαλασσινού νερού. Ολόκληρα κράτη με εκατομμύρια κατοίκους στην περιοχή του Περσικού Κόλπου έλυσαν έτσι το πρόβλημα. Εδώ γιατί δεν ξεκινάει τίποτε;

Έχει συζητηθεί άπειρες φορές το θέμα της αγοράς υδροφόρων σκαφών από το Δήμο. Μια τέτοια κίνηση θα έλυνε το πρόβλημα επάρκειας και θα μείωνε σημαντικά το κόστος που πληρώνει ο καταναλωτής ανά κυβικό μέτρο. Γιατί δεν γίνεται η αγορά των υδροφόρων; Οι υπεύθυνοι της Τοπικής Αυτοδιοίκησης δεν έχουν πάψει ποτέ να μας θυμίζουν ότι οι απώλειες νερού λόγω παλαιότητας του δικτύού είναι της τάξης του 40%. Πότε επιτέλους θα ξεκινήσει η επισκευή του δικτύου που θα σταματήσει αυτή παράλογη σπατάλη;

Το αποχετευτικό δίκτυο και το εργοστάσιο βιολογικού καθαρισμού, πέρα από τις ευεργετικές συνέπειες στο υπέδαφος και την υγεία μας, θα μπορούσε να παρέχει άφθονες ποσότητες νερού για πότισμα. Γιατί δεν τελειώνει η κατασκευή του;

Στην Αίγινα που ιστορικά διαπρέπει αλλά επί του παρόντος στερείται το πολυτιμότερο αγαθό πρώτης ανάγκης, το νερό, πρέπει κάποτε να βάλουμε ένα τέρμα στην απάθεια που μας διακατέχει. Τέρμα οι δικαιολογίες και οι υποσχέσεις του αέρα από τους υπεύθυνους. Απαιτούμε να μπουν σε εφαρμογή όλα τα έργα που χρειάζονται, χωρίς καμιά καθυστέρηση».

Στο παραπάνω περιεκτικό κείμενο, τα σημεία που αναφέρονται στην περιγραφή του τοπικού μέρους του προβλήματος ΝΕΡΟ, ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα της Αίγινας για αυτό και έχει μια αμεσότητα. Οι 5.600 υπογραφές (σύμφωνα με την ανακοίνωση για τη συγκέντρωση της 6ης Ιούνη στην πλατεία του Μάρκελλου) οι οποίες μαζεύτηκαν τόσο από χέρι σε χέρι όσο και από τη δημόσια καμπάνια στην Παλαιά Προβλήτα, ήταν και αποτέλεσμα αφενός του πράγματι οξυμένου προβλήματος, πρόβλημα το οποίο το οξύνει η ίδια η τοπική εξουσία αφού αποδεικνύεται τουλάχιστον ανακόλουθη και αφετέρου του χειρισμού από την πλευρά της Ομάδας, η οποία δούλεψε αρκετά και με συνέπεια όλο αυτό το διάστημα από τον Σεπτέμβριο του 2003 μέχρι και σήμερα. Με δημόσιες συγκεντρώσεις που δεν ήταν μόνο ενημερωτικές αλλά είχαν και πολιτικές αιχμές, τόσο στην πόλη της Αίγινας όσο και περιφερειακά (Μεσαγρός, Βαθύ, Σουβάλα) απέσπασε θετικές εντυπώσεις σε ένα νησί που ο δημόσιος χώρος αναλώνεται σε ανέξοδες και αδιέξοδες συζητήσεις καφενείου. Κατάφερε, παρότι στη σύνθεσή της είναι κυρίως άνθρωποι που δεν έλκουν την καταγωγή τους από την Αίγινα, να αναδείξει το πρόβλημα ως προτεραιότητα για αρκετούς κατοίκους στο νησί εφόσον τέθηκαν οι βάσεις για μια ομάδα που θα συνεχίσει τις προσπάθειές της μέχρι τη λύση του προβλήματος. Εξ' άλλου οι περισσότεροι από την Ομάδα δεν είχαν καμιά ενεργή ανάμιξη σε εκλογικές διαδικασίες κι αυτό τους καθιστά φερέγγυους σε σχέση με κομματικούς μηχανισμούς, δημοτικές παρατάξεις και θεσμικούς παράγοντες οι οποίοι εκμεταλλεύονται το πρόβλημα για πολιτική σπέκουλα[1]. Με την κατάληξη του κειμένου της η Ομάδα απαιτεί να μπουν σε εφαρμογή όλα τα έργα που χρειάζονται αφού προηγουμένως απαριθμεί όλα όσα έχουν τεθεί στην κοινωνία της Αίγινας, στο Δημοτικό Συμβούλιο, στις προεκλογικές καμπάνιες των πολιτικών κομμάτων και δημοτικών παρατάξεων, σε δραστηριότητες και εκδηλώσεις του παρελθόντος αλλά ιδιαίτερα του τελευταίου χρόνου οργανωμένες από την παραπάνω ομάδα: α) την σύνδεση του νησιού με την ΕΥΔΑΠ μέσω αγωγού, β) την κατασκευή φραγμάτων σε χείμαρρους, γ) την κατασκευή

λιμνοδεξαμενής στις Άλωνες, δ)την κατασκευή εργοστασίων αφαλάτωσης νερού, ε)την αγορά υδροφόρων σκαφών, στ)την επισκευή του δικτύου ύδρευσης, στ)την κατασκευή εργοστασίου βιολογικού καθαρισμού.

Έτσι για μια ακόμη φορά στις 6 Ιουνίου κατάφερε η Ομάδα να πραγματοποιήσει μια επιτυχή συγκέντρωση στην οποία περισσότεροι άνθρωποι από ποτέ και χωρίς καμιά ιδιότητα πέρα από αυτήν του κατοίκου, πήραν το λόγο βάζοντας στην άκρη τους παράγοντες και ιδιαίτερα τους αντιπροσώπους της Τοπικής Αρχής, προτείνοντας μάλιστα και δράσεις οι οποίες αν συμβούν, το ζήτημα του νερού στην Αίγινα θα πάρει σοβαρές διαστάσεις και μάλιστα αυτήν την περίοδο που χαρακτηρίζεται «Ολυμπιακή».

Ωστόσο η συγκρότηση της επιτροπής αγώνα με επικεφαλής γνωστούς παράγοντες στο νησί (Σ. Σακκιώτης από τον συνδυασμό Γαλάρη, Χ. Λαμπαδάριος, δημοτικός σύμβουλος της παράταξης που διοικεί σε νέο «αντιπολιτευτικό» ρόλο), σηματοδότησε μια νέα αφετηρία δραστηριότητας. Αυτήν της διαμεσολάβησης αφού με βιαστικές και συνοπτικές διαδικασίες συγκροτήθηκε η ανοιχτή αυτή επιτροπή. Η Ομάδα, κι αν κρίνουμε από τα λεγόμενα της επιτροπής στην συνάντησή της με το δήμαρχο την Παρασκευή 11 Ιουνίου, αποκτά το ρόλο της επικουρικής δύναμης στα πλαίσια του ρόλου άσκησης εξουσίας της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Έτσι το ζήτημα του νερού μετά από μια ευφάνταστη διαδήλωση έξω από το δημαρχείο δείχνει να αντιμετωπίζεται όπως αυτό της υπόθεσης της ακτοπλοΐας. Η επιτροπή αφού απέδωσε φόρο υποτέλειας στην Τοπική Αυτοδιοίκηση εκπροσωπώντας τον κόσμο ο οποίος αντίθεστα σατίριζε την κατάσταση λέγοντας στο δήμαρχο «λύσε το πρόβλημα ή παραιτήσου», κι αφού είπε ότι θέλει την Τοπική Αυτοδιοίκηση «μπροστάρη» στον αγώνα για τη σύνδεση του νησιού με την ΕΥΔΑΠ, πρότεινε δημοτικό συμβούλιο με θέμα το πρόβλημα του νερού αλλά και της πολιτικής αγωνιστικής κινητοποίησης με στόχο τη σύνδεση.

Η μνήμη πρέπει να είναι πολύ κοντή για όσους δεν θυμούνται το τι συνέβη με την υπόθεση της ακτοπλοΐας όταν η κλειστή[2] και υπό το Δήμο Αίγινας «επιτροπή αγώνα» έκανε ότι ήταν δυνατόν για να ακυρώσει τις αγωνιστικές διαθέσεις των πολιτών της Αίγινας. Ο Δήμος της Αίγινας μπαίνοντας μπροστά κατάφερε το χειμώνα του 2003 να θέσει το πρόβλημα στην άκρη με την συνευθύνη βέβαια των υπολοίπων της επιτροπής από την Ένωση Επαγγελματιών, του Μορφωτικού Συλλόγου, του Συλλόγου Δασκάλων και άλλων φορέων που έχουν σφραγίδα του πρωτοδικείου. Στο χέρι των πολιτών είναι να θέσουν το πρόβλημα στη βαθιά του πολιτική ουσία: στον τρόπο με τον οποίο παίρνονται οι αποφάσεις.

Η «ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ» ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΙΓΙΝΑΣ

Στις 17 Ιουνίου πραγματοποιήθηκε το Δημοτικό Συμβούλιο Αίγινας παρουσία της επιτροπής καθώς και της Ομάδας πολιτών για το πρόβλημα του Νερού. Η αριθμολαγνεία περίσσεψε στις τοποθετήσεις των «καθ' ύλην» αρμοδίων προσώπων καθώς και η δικαιολογία για το αδιέξοδο της υπόθεσης του νερού στην Αίγινα. Τα χρέη του Δήμου και προς το Δήμο κυριάρχησαν στους αριθμούς καθώς και οι νέες αιτήσεις για παροχή νερού (1600 νέες οικοδομές). Έτσι εξελίχτηκε μια συζήτηση στην οποία, τα έτσι κι αλλιώς αφομοιώσιμα αιτήματα, τόσο της επιτροπής όσο και της Ομάδας θεωρήθηκαν αυτονόητα. Το Δημοτικό Συμβούλιο και ο Δήμαρχος αφομοίωσαν ως αιτήματά τους τα αιτήματα της επιτροπής και έτσι πέρασε το ζήτημα στον επίσημο φορέα. Τα κερασάκια στην τούρτα αυτής της γιορτής όπου «όλοι ξαφνικά έγιναν ένα» ήταν η έκδοση φυλλαδίου με θέμα την εξοικονόμηση νερού από τα νοικοκυριά από το Σύλλογο Ενεργών Πολιτών, δίνοντας και το άλλοθι στη δημοτική αρχή, εμπλέκοντάς την σε μια εκστρατεία ενημέρωσης για τη χρήση του νερού και η αγωνιστική κινητοποίηση στο λιμάνι της Αίγινας.

Μια συγκέντρωση που συγκέντρωσε τα τηλεοπτικά κανάλια και τους δημοσιογράφους αλλά όχι και τον κόσμο της Αίγινας που παρέμεινε παγερά αδιάφορος. Ήταν μια «ανάσα» ζωής για την δημοτική αρχή και το πολιτικό σύστημα του τόπου αυτή η συγκέντρωση αφού κατάφερε να απενοχοποιήσει αυτούς και να μετατρέψει τους κατηγορούμενους σε κατήγορους.

ΑΠΕΙΛΗ ΠΟΙΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΖΩΗΣ

Ο Δήμαρχος στο Δημοτικό Συμβούλιο κατήγγειλε τα λεγόμενα του μέλους της Επιτροπής Α. Τσουβαλάκη, λέγοντας ότι θα προχωρήσει σε μήνυση, διότι όπως ισχυρίστηκε, ο Α. Τσουβαλάκης μοιράζοντας προσκλήσεις της Επιτροπής σε συγγενικό του πρόσωπο καταλόγισε στο Δήμαρχο οικονομικό όφελος από γεωτρήσεις ως αιτία για τις μη προσπάθειές του για τη σύνδεση του νησιού με την ΕΥΔΑΠ. Στη συνέχεια με τρόπο που φαινόταν ότι ήθελε να μονοπωλήσει το ενδιαφέρον αλλά και για να

προσανατολίσει τη συζήτηση, ζήτησε από τα μέλη της επιτροπής να πάρουν θέση για το γεγονός με έναν τρόπο που θύμιζε δικαστήριο. Στην ίδια όμως συνεδρίαση μιλούσε για «εκβιαστές» μαζί με τον αντιδήμαρχο κατονομάζοντας έτσι τους ιδιοκτήτες υδρομεταφορείς, πράξη το ίδιο ποινικά κολάσιμη, αφού ο εκβιασμός είναι μια πράξη που διώκεται.

Είναι γεγονός ότι στο δημόσιο λόγο έχει επικρατήσει μια επίφαση τεκμηρίωσης προκειμένου κανείς να κρίνει πρόσωπα και γεγονότα. Ο καθημερινός βίος όμως είναι εντελώς διαφορετικός. Εκεί χωρίς δέσμευση αφού επιπλέον δεν υπάρχει η απειλή της συκοφαντικής δυσφήμισης, ο καθημερινός άνθρωπος βγάζει το άχτι του στο καφενείο, στο σπίτι του, στη γειτονιά του. Η φράση «κλέφτες» αποτελεί μια συχνή στερεότυπη φράση όταν πρόκειται να κρίνει κανείς τα έργα και ημέρες πρωθυπουργών, δημάρχων, βουλευτών. Παρόλα αυτά όμως η ιδιωτική συζήτηση υποθάλπτει αυτήν την ανάγκη χωρίς κανείς να χρειάζεται να δώσει και πολλές εξηγήσεις, να απολογηθεί ή να χρειαστεί να διωχθεί ποινικά. Σε δεδομένες μάλιστα συγκυρίες σε μια πολιτική συγκέντρωση μπορεί να ακουστούν πιο δημόσια αλλά ανώνυμα με αποτέλεσμα οι συγκεκριμένες κατηγορίες να έχουν μόνο μια πολιτική διάσταση. Αυτό συμβαίνει και στην Αίγινα στον καθημερινό βίο και κορυφώνεται με τη βοήθεια των τοπικών εφημερίδων αλλά και των υποψηφίων την περίοδο των εκλογών. Σε συνηθισμένες οικογενειακού τύπου συνεστιάσεις ακούγονται και υποθάλπτονται λεγόμενα που σε διαφορετική περίπτωση θα διώκονταν ποινικά. Έτσι και στις τοπικές εκλογές του 2002, παράγοντες ανέχονταν τέτοιες και ανάλογες κουβέντες (π.χ. μομφές για την οικονομική διαχείριση επί Τ. Γκότση) στα πλαίσια της στήριξής τους. Επομένως ήταν ένα καθαρό δείγμα υποκρισίας η προσπάθεια του δημάρχου να ποινικοποιήσει τα λεγόμενα τα οποία ισχυρίστηκε πως είπε ο Α. Τσουβαλάκης. Από τη μια, στο πρόσωπό του Α. Τσουβαλάκη, προσπάθησε να καταλογίσει στην επιτροπή πρακτικές συκοφάντησης, να τεκμηριώσει το γεγονός ότι βάλλεται χωρίς προσχήματα και οπωσδήποτε να μπλοκάρει τα όποια σημεία εντοπίζεται η κριτική.

Έτσι λοιπόν πρέπει να εντοπιστεί ότι έχει σημασία ο **δημόσιος λόγος** να είναι **τεκμηριωμένος** και **νηφάλιος** αλλά παράλληλα πρέπει οπωσδήποτε να απεμπλακεί από κάθε **απειλή ποινικοποίησης**.

Η ΟΜΑΔΑ ΠΟΛΙΤΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΟΥ ΝΕΡΟΥ ΣΤΗΝ ΑΙΓΙΝΑ

Η δράση αυτή της Ομάδας είναι ένα προχώρημα για την τοπική κοινωνία της Αίγινας αφού είναι μια αφετηρία για να σπάσουν τα στεγανά των μικρών συγκεντρώσεων που αποτελούνται από ελάχιστους «ειδικούς» και από πολλούς που χειροκροτούν. Είναι πολύ σημαντικό ζήτημα η καλλιέργεια της έκφρασης μέσα στο δημόσιο χώρο σε μια τοπική κοινωνία που η κουλτούρα της γρίνιας και της σιωπής που κυριαρχεί, ανεβάζει και κατεβάζει δημοτικές αρχές χωρίς κανένα κριτήριο πέραν αυτού της γνωριμίας και της οικογενειακής εξάρτησης ή τέλος πάντων μιας ελαφριάς και επιφανειακής ανάλυσης της πραγματικότητας.

Παρ' όλα αυτά όμως διαπιστώνεται ότι ο Λόγος της Ομάδας, άρα και η βασική της Λογική δράσης εστιάζεται σε μια τοπική ανάδειξη του προβλήματος παρά σε μια πολιτική και οικουμενική. Ο Αργολικός Κάμπος και ο εκφυλισμός των υπόγειων υδάτων του από την υπερκατανάλωση και τη χρήση φαρμάκων-λιπασμάτων, η δήλωση του προέδρου της Εταιρίας Ύδρευσης στη Θεσσαλονίκη ότι «προβλήματα υγείας θα αντιμετωπίσει ένα παιδί στα 30 του»[3], τα σοβαρά προβλήματα της ύδρευσης στα Ιωάννινα[4] είναι παραδείγματα σοβαρά που ξεπερνούν τον τοπικό μας ορίζοντα. Ακόμα και δίπλα στο Γαλατά μια περιοχή εξαιρετικά πλούσια σε νερό που κάποτε υδροδοτούσε μέχρι και τον Πειραιά (σήμερα υδροδοτεί την Ύδρα) σοβαρά προβλήματα παρουσιάζονται με την ποιότητά του αλλά και με τη διάθεσή του στους καταναλωτές. Η καθήλωση στην τοπικότητα του ζητήματος αποσυνδέει τεχνητά το πρόβλημα από την ουσία του, από τον τρόπο δηλαδή διαχείρισης των κοινωνικών αναγκών. Ένας τρόπος που ξεκινάει από τα πάνω και καταλήγει προς τα κάτω με τη μορφή διαταγμάτων, νόμων, αποφάσεων και εντολών προς εφαρμογή. Αυτό δεν θίγεται σε καμιά περίπτωση από την Ομάδα η οποία ασκεί μια εύλογη κριτική και καταγγέλλει τα πρόσωπα που λειτουργούν στους θεσμούς, στη βάση της ανακολουθίας των αποφάσεων που ήδη έχουν πάρει ή των προεκλογικών τους διακηρύξεων.

Παρόλο που καταφέρνει να θέσει ως τοπική προτεραιότητα το πρόβλημα του νερού, αποπολιτικοποιεί το πρόβλημα και ως φυσικό επακόλουθο το προσωποποιεί. Κινείται στα όρια του εφικτού όταν αυτό προδιαγράφεται όχι από κάποιους νόμους της Φυσικής αλλά από την κοινωνική συναίνεση της αποδοχής

του κυρίαρχου τρόπου με τον οποίο παίρνονται οι αποφάσεις. Και ενώ ο θεσμός της συνέλευσης (με τη βασική αδυναμία να έχουν οι συγκεντρώσεις που διοργανώνει, πάντα, οι θεσμικοί παράγοντες μια πιο εξέχουσα παρουσία) φαίνεται να είναι η βασική πρακτική της Ομάδας που την διακρίνει σε σχέση με άλλες συλλογικότητες που δραστηριοποιούνται στο νησί, εν τούτοις δεν αποτελεί τον πολιτικό της ορίζοντα. Πρόκειται για μια μονοθεματική Ομάδα η οποία πιέζει για λύσεις στο φλέγον ζήτημα του νερού και μάλιστα με τις κυρίαρχες αιχμές (σύνδεση με την ΕΥΔΑΠ, συγκράτηση του νερού) χωρίς να αναμιγνύεται σε άλλα σοβαρά προβλήματα, όπως αυτό της ανάπτυξης και του τουρισμού[5] τα οποία αποτελούν και τις κυρίαρχες πολιτικές αιτίες για το πρόβλημα του νερού, ενώ δεν θίγεται ο τρόπος με τον οποίο παίρνονται οι αποφάσεις.

Ένα άλλο επίσης αρνητικό σημάδι που αφορά τη δράση της είναι ότι πλέον με δική της ευθύνη παίρνει ένα δευτερεύοντα ρόλο στο ζήτημα της διεκδίκησης, με την εκχώρηση στην νέα επιτροπή, ενώ φανερά και κατόπιν της συγκέντρωσης της 26ης Σεπτέμβρη τάσσεται ανοιχτά και υπέρ της σύνδεσης με το δίκτυο της ΕΥΔΑΠ μέσω ανάθεσης στη συγκεκριμένη εταιρία. Επομένως λίγη σημασία έχει η διαφοροποίηση των περισσοτέρων μελών της Ομάδας για την αδιαμεσολάβητη από τους τοπικούς παράγοντες (Χαρτοφύλακας) κινητοποίηση με σκοπό να πιεστεί ο Δήμος στην κατεύθυνση αυτή, μια ομολογουμένως δύσκολη απόφαση εφόσον αρκετοί από τη διοίκηση (π.χ. δήμαρχος, αντιδήμαρχοι, πρόεδρος Δ.Σ.) με βάση το πρόβλημα έχουν οικονομικά και πολιτικά οφίκια, όπως και λίγη σημασία έχει το ζήτημα της αντίθεσης των μελών του ΚΚΕ για την ανάθεση μελλοντικά του έργου σε ιδιώτες όπως διατείνεται ότι θα πράξει ο δήμαρχος. Το ζήτημα των συγκεντρώσεων που θα τόνωναν το δημόσιο χώρο μάλλον μπήκε σε δευτερεύουσα θέση εφόσον πολλοί θεωρούν πως ότι είναι να γίνει έχει γίνει. Έτσι μοιραία, από μια αρχικά **πιο ριζοσπαστική και συνολική ματιά στο πρόβλημα**, η Ομάδα, **τείνει προς την καθεστωτική και μερική**.

Κανείς και καμιά δεν μπορεί να προδιαγράψει το μέλλον, όμως η ιστορική εμπειρία των τοπικών αγώνων έχει να διηγηθεί πολλά για το ρόλο των ανεξάρτητων από τα κόμματα τοπικών ομάδων όταν αυτές φοβούμενες ή αρνούμενες να θέσουν το ζήτημα της συνολικής χειραφέτησης αφομοιώθηκαν, έχοντας υποβοηθήσει να λυθούν κάποια προβλήματα καθυστέρησης σε εφαρμογή αποφάσεων, προκαλώντας μια απλή αναδιάταξη των δυνάμεων εξουσίας.

ΑΚΤΟΠΛΟΪΑ-ΝΕΡΟ: ΜΟΙΑΖΟΥΝ ΣΑΝ ΔΥΟ ΣΤΑΓΟΝΕΣ

Η «Σχεδία» αναδημοσιεύει κείμενο που μοίρασε η πρωτοβουλία Πολιτών Αίγινας πέρσι το Γενάρη του 2003. Το θέμα του ποιος παίρνει τις αποφάσεις αλλά και το πώς πηγαίνουν πίσω τα τοπικά ζητήματα όταν η κοινωνία παραγκωνίζεται από τους ειδικούς και τους παράγοντες, θίγεται ιδιαίτερα μέσα στις γραμμές του:

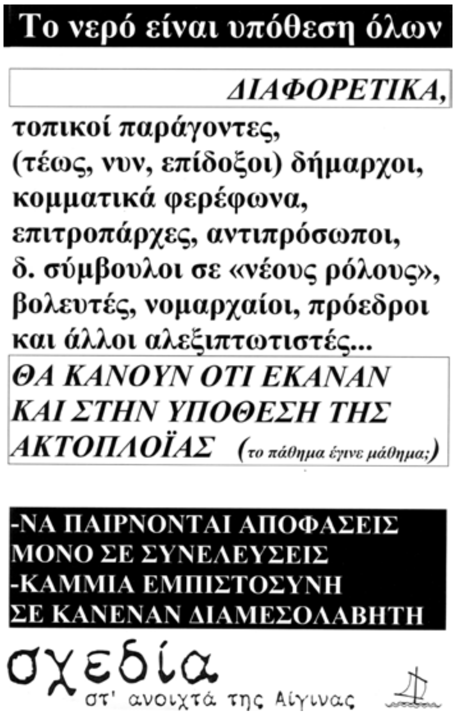
Το νερό είναι υπόθεση όλων

ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ,

τοπικοί παράγοντες, (τέως, νυν, επίδοξοι) δήμαρχοι, κομματικά φερέφωνα, επιτροπάρχες, αντιπρόσωποι, δ. σύμβουλοι σε «νέους ρόλους», βολευτές, νομαρχαίοι, πρόεδροι και άλλοι αλεξιπτωτιστές...

ΘΑ ΚΑΝΟΥΝ ΟΤΙ ΕΚΑΝΑΝ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΥΠΟΘΕΣΗ ΤΗΣ ΑΚΤΟΠΛΟΪΑΣ (το πάθημα έγινε μάθημα;)

-ΝΑ ΠΑΙΡΝΟΝΤΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΜΟΝΟ ΣΕ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΙΣ
-ΚΑΜΜΙΑ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ ΣΕ ΚΑΝΕΝΑΝ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗ

σχεδία
στ' ανοιχτά της Αίγινας

ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ, ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΤΗΝ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΙΣ 11-12-02 ΣΤΟ ΛΙΜΑΝΙ ΤΗΣ ΑΙΓΙΝΑΣ

1) Η «Συντονιστική» επιτροπή Φορέων εκπροσώπησε μόνο τα πρόσωπα που την απαρτίζουν και όσους πολίτες βέβαια που χωρίς καμιά διαδικασία "εκχώρησαν" αυτό το "δικαίωμα". Ούτε καν συγκάλεσαν τα μέλη των φορέων που εκπροσωπούν παρά μονάχα με τους τίτλους τους βρέθηκαν στο παρασκήνιο ενός συμβουλίου "ειδικών". **Η *«Συντονιστική»* επιτροπή Φορέων δεν ήταν συντονιστική. Έπαιρνε αποφάσεις. Άλλα αποφασίστηκαν στη λαϊκή Συνέλευση στο Δημοτικό Θέατρο στις 1 Δεκέμβρη κι άλλα αποφασίστηκαν από τους «εκπροσώπους» των Φορέων αυτών για**

την κινητοποίηση στις 11 -12. Η τετράωρη κατάληψη του λιμανιού μετατράπηκε σε δίωρη, και ταυτόχρονα δημιουργήθηκαν οι συνθήκες για να αποκλειστεί και κάθε άνθρωπος που δεν έφερε τον τίτλο εκπρόσωπου φορέα. Εν τέλει το κύριο σώμα της συγκέντρωσης δια βοής αποφάσισε για άλλη μια ώρα αποκλεισμού του λιμανιού με τη συμφωνία μόνο του εκπρόσωπου της Επαγγελματικής, ενώ κατάφερε με απλούς τρόπους να αποκλείσει και το λιμάνι της Σουβάλας που «δεν ήταν στο πρόγραμμα». **Όσοι** από τους εκπρόσωπους θεώρησαν τον εαυτό τους υπεράνω των υπολοίπων **ξεπεράστηκαν** από τη διάθεση του κόσμου να μην εκτονώσει το ζήτημα της ακτοπλοϊκής συγκοινωνίας σε κάποιους δεκάρικους λόγους και ταυτόχρονα να εφαρμόσει αυτά τα οποία αποφασίστηκαν στη λαϊκή συνέλευση. **Και ρωτάμε:**

Πότε ψηφίστηκαν τα συγκεκριμένα πρόσωπα για να αποφασίσουν το μέλλον ενός αγώνα που αφορά όλους τους πολίτες της Αίγινας; Πότε ψηφίστηκαν οι επόμενες κινήσεις και διαβουλεύσεις για τις οποίες μέχρι τώρα δεν υπάρχει καμιά ενημέρωση;

2) Είναι τουλάχιστον αστείο να ακούμε ακόμα κι από καλοπροαίρετους συμπολίτες μας ότι ο βουλευτής της Α΄ Πειραιά με τη μαύρη καμπαρτίνα και το χαμογελαστό προσωπείο *«έφερε και κόσμο και κράτησε τη συγκέντρωση»*. Ο *«κύριος»* αυτός δεν έκανε τίποτε άλλο από το να χρησιμοποιήσει τη συγκέντρωση για να επιβεβαιώσει το *«λαϊκό του προφίλ»* και σύρθηκε όπως και τόσοι άλλοι θα συρθούν, ίσως, αν ο αγώνας αυτός αποκτήσει μεγαλύτερες διαστάσεις για να κρατήσουν ή να αυξήσουν τις ψήφους που παίρνουν. Έτσι κι αλλιώς γι αυτούς που πατάνε στους αγώνες αυτούς, για να επιβεβαιώσουν τις προσωπικές τους φιλοδοξίες, κάθε χαμόγελο και χειραψία μεταφράζεται σε ψήφο. **Κατά τη γνώμη μας είναι πολύ μεγάλο λάθος να πιστεύουν οι συμπολίτες μας ότι η παρουσία κάποιων μαϊντανών θα νομιμοποιήσει τις προσπάθειες αυτές. Το αντίθετο: θα τις καθοδηγήσουν σύμφωνα με τα συμφέροντά τους.**

Δεν τρέφουμε αυταπάτες. Δυστυχώς είναι μια προσπάθεια που διεκπεραιώνεται από τα πάνω και σ' αυτό φέρουμε μέρος της ευθύνης όλοι εμείς που αφήνουμε να υφαρπάζουν από τα χέρια μας τις υποθέσεις που μας αφορούν.

3) Τα παραμυθάκια που μοιράσαμε στη συγκέντρωση, δεν ήταν παρά ένας άλλος τρόπος να πούμε αυτά που λέμε, σ' αυτό το κείμενο που διαβάζετε. Με δάνεια από την πλούσια λαϊκή παράδοση του παραμυθιού, εκφράσαμε την αντίθεση μας στις δυο κυρίαρχες απόψεις για το μέλλον της ακτοπλοΐας όπως και στον τρόπο που μεθοδεύεται η αντίδραση του κόσμου εκφρασμένη από τους φορείς. Δεν «φωτογραφίζαμε» κανέναν ιδιαίτερα - πόσο μάλλον ανθρώπους με τους οποίους έχουμε συνεργαστεί μέχρι τώρα για πολύ σημαντικά ζητήματα τοπικά και μη, όπως ο Νίκος Σιμερδάνης, που δέχτηκε τα αήθη και κακεντρεχή σχόλια του ανωνύμου συντάκτη της τοπικής εφημερίδας «Εβδομαδιαία» σε φύλλο του Δεκέμβρη. *(Αλήθεια ποιος έδωσε το δικαίωμα στον εκδότη της «Εβδομαδιαίας» να αποφασίζει για την αποχώρησή μας στις «12 και 1 λεπτό»;)*

4) Δεν ζήσαμε **την αληθινή τρομοκρατία, αυτήν του κράτους**. Οι φουσκωτοί τρομοκράτες του Λιμενικού Σώματος που με τις φόρμες ξυλοκοπήματος σουλάτσερναν στο λιμάνι όταν η κινητοποίηση παρατάθηκε, είναι αυτοί που θα αντιμετωπίσουμε όπως τους αντιμετωπίζει κάθε αγωνιστική κινητοποίηση των ναυτεργατών. Είναι αυτοί που υπερασπίζουν την αδικία των εφοπλιστών και του κράτους **εναντίον των ναυτικών των επιβατών και των επαγγελματιών**. Λίγο παραπάνω να «κουνηθούμε» θα τους βρούμε μπροστά μας έτοιμους να μας ανοίξουν τουλάχιστον τα κεφάλια. Και δε θα έχουμε απέναντί μας τους τοπικούς υπαλλήλους του Λιμεναρχείου της Αίγινας αλλά άγνωστους ένστολους όπως συμβαίνει σε ανάλογες περιπτώσεις.

5) Νομίζουμε ότι δεν είναι ο καλύτερος τρόπος αγωνιστικής κινητοποίησης ο αποκλεισμός του Λιμανιού. Και θα το εξηγήσουμε για να μην παρεξηγηθούμε ως συνήθως: **Αυτή η μορφή δράσης μας φέρνει σε σύγκρουση με τους συμπολίτες μας, είτε που θέλουν να ταξιδέψουν, είτε που θέλουν να αποβιβαστούν στο νησί ως απλοί επιβάτες ή μεταφορείς. Δεν πρέπει να εμποδίσουμε την ελεύθερη μετακίνηση επιβατών ή αγαθών. Η εταιρία μπορεί να χρησιμοποιήσει προσχηματικά το «δικαίωμα της ελεύθερης μετακίνησης» και να συκοφαντήσει τις κινητοποιήσεις όπως πάντα κάνει με τις δυναμικές απεργίες των ναυτεργατών. Πρέπει τα δικαιώματά μας να τα διεκδικήσουμε αλλιώς: α)με συγκεντρώσεις ανοιχτές που θα κρατάνε επίκαιρο το ζήτημα των ακτοπλοϊκών**

συγκοινωνιών β)με μαζική άρνηση πληρωμής εισιτηρίων σε οργανωμένες μετακινήσεις διαμαρτυρίας. *(Στο κάτω-κάτω της γραφής έχουμε χιλιοπληρώσει αυτά τα εισιτήρια τόσες φορές που έχουμε μετακινηθεί).*

6) Δεν έχει ακουστεί από εκπροσώπους (που δεν αφήνουν το μικρόφωνο από τα χέρια τους) ούτε μια απλή κουβέντα συμπαράστασης -πλην των εκπροσώπων της Επαγγελματικής και του Συλλόγου Δασκάλων Νηπιαγωγών- στα δίκαια αιτήματα των ναυτεργατών που τους λιώνουν στη δουλειά και ιδιαίτερα τα καλοκαίρια, ούτε για το φασιστικό κανονισμό επιστράτευσής τους που τους καθιστά στην ουσία σκλάβους των εταιριών. **Εμείς θεωρούμε ότι τα αιτήματα των ναυτεργατών είναι σε πρώτη προτεραιότητα**. Εξ' άλλου η εντατικοποίηση στην εργασία που κάνουν είναι αυτή που προκαλεί τα περισσότερα «ατυχήματα».

7) Θα συνεχίσουμε να εκφράζουμε τη διαφορετικότητά μας και παράλληλα θα στηρίζουμε και θα συμμετέχουμε σε κάθε δημόσια συγκέντρωση για το οποιοδήποτε ζήτημα. Δεν θα μπούμε σε μια "σούπα" δήθεν διεκδικήσεων μαζί με δημάρχους, παράγοντες, επίδοξους καραβοκυραίους, μικροεφοπλιστές κλπ. κλπ. Το ότι συνυπάρχουμε όλοι στον ίδιο δημόσιο χώρο δε σημαίνει ότι παύουμε **να έχουμε διαφορετικά συμφέροντα**. Και νομίζουμε ότι **η συντριπτική πλειοψηφία του λαού της Αίγινας δεν έχει κοινά συμφέροντα μ' όλους αυτούς**. Από την άλλη νομίζουμε ότι μια υγιής και ζωντανή κοινωνία πρέπει όχι μόνο να ανέχεται αλλά και να προωθεί πολλές και διαφορετικές απόψεις προκειμένου να προχωρά. Είναι ελάχιστα αντιπροσωπευτικό το θέατρο της ενότητας του κόσμου κάτω από κοινά αιτήματα.

8) Συνεχίζουμε να πιστεύουμε ότι οι προτάσεις των "φωστήρων μας" για μια καλή εταιρία είναι ένα μεγάλο ψέμα. Κάθε εταιρία ακόμα και η πιο μικρή θέλει να γίνει μεγαλύτερη και θέλει να μονοπωλήσει με τους όρους της ένα σπουδαίο αγαθό: τη μετακίνηση. Τόσο οι μικρές εταιρίες που κάποιοι αποκάλεσαν «συμμάχους στον αγώνα μας», όσο και κάποιες άλλες λαϊκής βάσης λειτουργούν στη βάση της εκμετάλλευσης της ανθρώπινης εργασίας και της κυριαρχίας. Οι συγκεκριμένοι που τις επικαλούνται είναι ή οι μελλοντικοί μέτοχοι , ή οι μελλοντικοί πολιτικοί παράγοντες που "μας σώζουν" και γι αυτό αγωνίζονται. ***Δεν θα κάνουμε πλάτη σε καμιά εταιρία που θέλει στις πλάτες μας να πλουτίσει μ' όσα μισαδάκια κι αν μας χαρίσει για ευνόητους λόγους.***

9) **Αυτά πιστεύουμε και σ' όποιον ή όποια θέλει το δημόσιο διάλογο είμαστε ανοιχτοί. Κάθε τρεις και λίγο αφισοκολλούμε, μοιράζουμε φυλλάδια ενημερωτικά, ξέρουν πού εργαζόμαστε, ξέρουν πού μένουμε, ξέρουν τι πιστεύουμε για το δημόσιο χώρο. Θα βρισκόμαστε όπου μπορούμε, διότι δεν είμαστε επαγγελματίες της**

---

1. Σε ανακοίνωσή της, η Ομάδα για το πρόβλημα του Νερού, το Δεκέμβριο, που καλούσε σε ανοιχτές συνεδριάσεις στα γραφεία του Μορφωτικού Αίγινας, τόνιζε ότι καθένας είναι δεκτός *«αρκεί να αφήσει στην είσοδο την κομματική ή συλλογική του ταυτότητα»*.

2. Η επιτροπή για το πρόβλημα του νερού που συστάθηκε μετά τη συγκέντρωση, βέβαια, δεν ήταν κλειστή αλλά τα πράγματα από τις συγκεντρώσεις έχουν δρομολογηθεί προκειμένου να υπάρξουν πιέσεις για τη σύνδεση με μέσω αγωγού. Η επιτροπή λοιπόν έχει αυτόν το ρόλο και κατ' αυτήν την έννοια από την υπόθεση του νερού αποκλείστηκαν ζωτικής σημασίας προβληματισμοί που αφορούν την ανάπτυξη αλλά κι άλλες αιτίες που σχετίζονται με την υδροβόρα κοινωνία που ζούμε.

3. Εφημερίδα «ΔΙΑΔΡΟΜΗ» α.φ. 26, Ιούνιος 2004

4. Περιοδικό «Κυρά (Παρα)Φροσύνη» τεύχος 1: Στο τεύχος αυτό περιγράφεται το θρίλερ απόκρυψης στοιχείων για την επικινδυνότητα του νερού του δικτύου από τις υπηρεσίες του Δήμου και της Νομαρχίας Ιωαννίνων αλλά των κοινωνικών/οικονομικών αιτιών που οδήγησαν σ' αυτό το εξαιρετικά επικίνδυνο φαινόμενο.

(5)Ακόμα και το Παγκόσμιο Ταμείο για τη Φύση (WWF), μια μη Κυβερνητική Οργάνωση, η οποία ιδεολογικά κινείται και δραστηριοποιείται στα όρια του εφικτού και του συστήματος εξέδωσε τον Ιούλιο ανακοίνωση για τις Μεσογειακές χώρες στις οποίες απηύθυνε έκκληση για τη μείωση της κατανάλωσης του νερού η οποία αγγίζει τα όρια της παράνοιας στις τουριστικές περιοχές και ιδιαίτερα το καλοκαίρι. Η ίδια η οργάνωση θέτει τον τουρισμό ως κεφαλαιώδη αιτία υπερβολικής κατανάλωσης του νερού. Σύμφωνα με έκθεση της WWF, αυτή τη στιγμή κάθε τουρίστας καταναλώνει από 350 έως 850 λίτρα νερό την ημέρα, ποσότητα που θα μπορούσε να ήταν η μισή αν οι κυβερνήσεις και αυτοί που κάνουν διακοπές. Σημειώνουν: «Ο τουριστικός τομέας ζητεί όλο και περισσότερες εγκαταστάσεις που απαιτούν τεράστιες ποσότητες νερού όπως υδάτινα πάρκα, γήπεδα γκολφ και κήποι, οι οποίες καταστρέφουν το φυσικό πόρο από το οποίο εξαρτώνται».

πολιτικής, δεν διεκδικούμε οφίκια και θέσεις εξουσίας, παντού διακηρύσσουμε την ανάγκη της συνέλευσης του λαού της Αίγινας ως το μοναδικό τρόπο να παίρνονται αποφάσεις ώστε να συμμετέχει ο λαός. Πιστεύουμε ότι είναι και ο μοναδικός τρόπος λήψης αποφάσεων για όλα τα προβλήματα του νησιού όπως η ύδρευση, το θέμα της υγείας, το κυκλοφοριακό, της ανάπτυξης και άλλα.

10) Επειδή πολλοί συμπολίτες μας θεωρούν ότι το πρόβλημα είναι τοπικό και **σκόπιμα** προωθείται ως τέτοιο από τους κυρίαρχους τοπικούς παράγοντες έχουμε να πούμε τα εξής: α)Το ίδιο και χειρότερο πρόβλημα βιώνει το σύνολο της νησιώτικης και παράκτιας Ελλάδας. β)Το πρόβλημα έχει παγκόσμιες διαστάσεις και αφορά τον αυστηρό καθορισμό των πληρωμάτων, την άρση του καποτάζ αλλά και τις σχέσεις του εφοπληστρικού λόμπυ με τα κράτη. Περισσότερα θα μάθουμε από την... κρουαζιέρα των υπουργών Ναυτιλίας και Μεταφορών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 26-27 Μαΐου στα πλαίσια της Συνόδου Κορυφής στη Θεσσαλονίκη.

11) Υιοθετούμε, την πρόταση συμπολίτη μας από τη Σουβάλα, για την επόμενη συνάντησή μας στο Ποδοσφαιρικό Γήπεδο της Αίγινας. Πραγματικά, δε χωράμε όλοι στο Δημοτικό Θέατρο της πόλης μας και κάποιοι συμπολίτες μας είναι αποκλεισμένοι από τη σημαντική αυτή διαδικασία.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΥΜΕ:

ΑΝΟΙΧΤΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΓΩΝΑ

ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΑΜΕΣΑ ΛΑΪΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Η ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ ΕΙΝΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ,
ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑ!!!

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΠΟΛΙΤΩΝ ΑΙΓΙΝΑΣ
ΓΕΝΑΡΗΣ 2003

Όψεις του κοινωνικού αποκλεισμού

α) Η ΔΑΙΜΟΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΚΙΝΕΖΩΝ ΕΜΠΟΡΩΝ

στη δίνη του τοπικού οικονομικού ανταγωνισμού στο χώρο των επαγγελματιών

– Να πάνε στη χώρα τους να τρώνε ρύζι!
– Να τους διώξουμε τους Κινέζους!
– Να φύγουν από δω!

Δεν έγιναν αφίσα, ούτε διανεμήθηκε φυλλάδιο με αυτά τα λόγια, ούτε κατατέθηκε πρόταση στο δημοτικό Συμβούλιο Αίγινας για την εκδίωξη των Κινέζων εμπόρων από την Αίγινα. τα λόγια αυτά όμως ακούστηκαν από κάποιους εμπόρους στην καθημερινότητα της τοπικής πραγματικότητας, όταν εγκαταστάθηκε το πρώτο κατάστημα φτηνών ρούχων στην πλατεία του ταχυδρομείου και άρχισε να ετοιμάζεται και το δεύτερο στο πλέον κεντρικό σημείο της αγοράς.

Τέθηκε μάλιστα και ως ζήτημα στα πλαίσια των συνεδριάσεων του Συλλόγου των επαγγελματιών της Αίγινας (ΑΙΓ. ΝΕΑ 30-04-2004) με αρνητικό τρόπο αλλά απ' ότι φάνηκε στο τέλος των αρνητικών αυτών αντιδράσεων δεν μπόρεσε να σημειωθεί τίποτε που θα μπορούσε να ανακόψει την εμπορική δραστηριότητα των Κινέζων εμπόρων.

Οι κινέζοι έμποροι δεν είναι βέβαια οι ψυχασθενείς που θα μπορούσαν να χαλάσουν τη θέα των γειτόνων στο Λιβάδι, ούτε και τα στομάχια των ανθρώπων που υπέγραψαν να μην στηθεί το οικοτροφείο. Πουλούν ρούχα και μάλιστα φτηνά, όταν σε παραπλήσια καταστήματα πωλούνται τα ρούχα ακριβότερα από την αγορά της Αθήνας και του Πειραιά. Έχουν όλα τα νόμιμα χαρτιά και άδειες, τιμολόγια, ταμειακές μηχανές. Κανείς δεν μπορεί να τους διώξει, όταν μάλιστα πολλοί κάτοικοι της Αίγινας τους προτιμούν από συντοπίτες τους εμπόρους. Ένα κύκλωμα προώθησης και πώλησης στηριγμένο στην εθνική αλληλοβοήθεια υποστηρίζει την ανάπτυξη της Κινέζικης κοινότητας η οποία τα τελευταία χρόνια ελέγχει την αγορά φτηνών ρούχων, ενώ επεκτείνεται και σε άλλα είδη (π.χ. δώρα, μπιμπελό παρόμοια μ' αυτά τα κακόγουστα που έφερναν κάποτε οι ναυτικοί στις οικογένειές τους από τα λιμάνια του κόσμου). Σύμφωνα με τους ειδικούς οικονομικούς συντάκτες η Κίνα το 2003 ήταν ο αδιαφιλονίκητος κυρίαρχος του παγκόσμιου σκηνικού στον τομέα της ένδυσης. Τόσο με το παράνομο εμπόριο όσο και με το νόμιμο εμπόριο κατάφερε και σε άλλες χώρες της Ε.Ε. να δηλώσει μια σθεναρή παρουσία με ένα σημαντικό ποσοστό επί των εισαγωγών ενώ βρέθηκε στην πρώτη θέση των εξαγωγέων προϊόντων υφαντουργίας, ένδυσης, υποδημάτων, ηλεκτρονικών προϊόντων και παιχνιδιών (Le Monde diplomatique, Ελευθεροτυπία 8/8/04).

Τι ήταν αυτό όμως που ώθησε στην προσπάθεια να δοθεί αρνητική εικόνα ειδικά στην δραστηριότητα των κινέζων εμπόρων; Είναι ακριβώς το ίδιο που ωθεί για την προσπάθεια του σταματήματος της «παράνομης» πώλησης CD, DVD καθώς και άλλων ειδών από τους Πακιστανούς μετανάστες ή καρεκλών, χαλιών και άλλων συναφών οικιακών ειδών από τους πλανόδιους τσιγγάνους. Στην τελευταία περίπτωση τηρούνται όλα τα προσχήματα από τη μεριά των εμπόρων που καταδιώκουν με τον τρόπο τους πλανόδιους αφού οι τελευταίοι δεν έχουν τις ανάλογες άδειες. Παρ' όλα αυτά όμως οι πλανόδιοι υπάρχουν γιατί πολύς κόσμος βρίσκει σ' αυτούς το φτηνό προϊόν. Όμως τι είναι αυτό που ωθεί (εκτός από το πρόσχημα της παράβασης)

σ' αυτήν την καταγγελία; Είναι μόνο η πτώση της αγορά στην Αίγινα που οφείλεται στους πλανόδιους και στους πάγκους; Είναι το γεγονός ότι για την κρίση ευθύνονται οι τελευταίοι στη γραμμή της αγοράς;

Δείγμα της αντιμετώπισης αυτής αποτελεί και το σχόλιο του Ν.Σ. στην προοδευτική εφημερίδα ο «Πολίτης της Αίγινας».

«ΑΛΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΙΑ ΒΑΡΒΑΡΑ!

Μην το ψάχνετε! Ο επόμενος δήμαρχος Αγίας Βαρβάρας θα είναι "δικός μας" αφού κατά τη δήλωσή του δεν πρόκειται να ξαναβάλει υποψηφιότητα στην Αίγινα. Μα πώς αυτό θα με ρωτήσετε; Μα φυσικά έχει μεγάλο ρεύμα στους γύφτους και λοιπούς πλανόδιους. Αυτούς τους αφήνει και αλωνίζουν, κατά παράβαση των από το νόμο υποχρεώσεών του, και σε βάρος φυσικά των ντόπιων μικρομεσαίων συμπολιτών μας, πολλοί των οποίων μάλιστα τον ψήφισαν για δήμαρχο της Αίγινας. Μένει να μάθουμε αν θα τον ακολουθήσει και ο αρμόδιος για το πλανόδιο εμπόριο αντιδήμαρχος»

β) ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΟΥ ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟΥ

Η ΕΞΟΥΣΙΑ ΓΕΝΝΑ ΤΟ ΡΑΤΣΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟ

Η παραδοχή, ότι «το κράτος προπορεύεται στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από την κοινωνία», η οποία προέρχεται κυρίως από τους κόλπους της κρατικής εξουσίας, των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και της Πανεπιστημιακής Κοινότητας, τείνει να επικρατεί ως δεσπόζουσα και σχετίζεται άμεσα με περιπτώσεις που αναλύονται ή περιγράφονται και αφορούν τον κοινωνικό αποκλεισμό. Στις μέρες μας και κατόπιν νομοθετικών εναρμονίσεων με τους Κοινοτικούς Κανονισμούς, **ο φυλακισμένος, ο μετανάστης, ο πρόσφυγας, ο ψυχασθενής, ο ναρκομανής,** κι ενίοτε **η γυναίκα (στις όποιες εκδοχές αντικειμένου) και το παιδί**, βρίσκονται στο επίκεντρο, σε αρκετές περιπτώσεις, μιας διαμάχης αλλά και τεχνητής πόλωσης ανάμεσα στους εκπροσώπους των κρατικών θεσμών και τις τοπικές κοινωνίες, πάνω σε πρακτικά ζητήματα που άπτονται της διαχείρισης «του προβλήματος». Ένας ανταγωνισμός για την επίδειξη ισχύος που αντλεί επιχειρήματα από την έγκριση των ψηφοφόρων στις εθνικές και δημοτικές εκλογές κάνει την εμφάνισή του έντονα στις "κρίσεις" αυτές, χρησιμοποιώντας ως αθύρματα τις ζωές των κοινωνικά αποκλεισμένων καθώς και τους ψηφοφόρους των οποίων εκποιεί τη δυσαρέσκεια και ιδιαίτερα στις τοπικές κοινωνίες.

Οι πεπαλαιωμένες αυταρχικές αντιλήψεις που συντηρεί μέρος της κοινωνίας **για τους παραπάνω**, και οι οποίες στερεοτυπικά εκφράζονταν μέσω του νομικού πλαισίου-στους ίδιους δηλαδή τους κρατικούς θεσμούς μέχρι την προσαρμογή τους με τις ευρωπαϊκές νομικές νόρμες, βρίσκονται σε μια αναπόφευκτη σύγκρουση με τις νέες ρητορικές διακηρύξεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα αλλά και με πρακτικές που φέρνουν σε μια τεχνητή αντιπαράθεση την κεντρική εξουσία με την τοπική προκαλώντας μικρές ή μεγάλες τεχνητές πολιτικές και κοινωνικές κρίσεις τόσο σε τοπικό όσο και -λιγότερο- σε επίπεδο επικράτειας. Εντάσεις και συγκρούσεις μ' αφορμές: τα στρατόπεδα-καταυλισμούς-ξενώνες προσφύγων , τη συμπεριφορά προς μετανάστες της αριστερής τοπικής αρχής Λουτρών στη Μυτιλήνη, την εγκατάσταση του ΟΚΑΝΑ στη Θεσσαλονίκη, των οικοτροφείων κοινωνικής επανένταξης ψυχασθενών στη Χαλκιδική, στο Δήμο Σαρωνίδας ή στο Δήμο Αίγινας, της εγκατάστασης οδοντιατρείου για ασθενείς του AIDS στα Πατήσια, τους μετανάστες σημαιοφόρους μαθητές σε διάφορα μέρη της χώρας, την ύπαρξη Φυλακών όπως στον Κορυδαλλό, είναι ενδεικτικές ανάμεσα σε αρκετές άλλες για την εξαγωγή του συμπεράσματος ότι «το κράτος θέλει αλλά όχι η κοινωνία». Παρομοίως, σε θεσμούς όπως της εκπαίδευσης (ευέλικτη ζώνη) ή της υγείας (πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας, κατάργηση της παραοικονομίας-φακελάκι) το κράτος παρουσιάζεται με το νέο μανδύα του αναμορφωτή-πρωτοπόρου προκειμένου να στηλιτεύσει συμπεριφορές που εξέθρεψε με την άσπρη ποδιά του ιατρικού κατεστημένου και με τη μισητή ράβδο του δασκάλου. **Μισές αλήθειες που μοιάζουν με το ολοκληρωμένο ψεύδος** και που εν τέλει θέτουν τις ομάδες κοινωνικά αποκλεισμένων στις Συμπληγάδες Πέτρες α)της βερμπαλιστικής κρατικής πολιτικής και β)των αντιδράσεων, οι οποίες δεν παραμένουν μόνο σε λεκτικό επίπεδο και καθοδηγούνται, υποθάλπτονται, δικαιολογούνται ή είναι ανεκτές από τις τοπικές πολιτικές ηγεσίες.

Έτσι από τη μια έχουμε την εκ των άνωθεν λειτουργική και ψυχρή εφαρμογή των διατάξεων ενός νόμου που διατείνεται υπέρ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και από την άλλη την πολιτική εκμετάλλευση, προς όφελος τοπαρχών, της δυσαρέσκειας

και της καλλιεργημένης προκατάληψης -από το κράτος και από τη κυρίαρχη κουλτούρα π.χ. κινηματογράφος, σήριαλ, ανέκδοτα, αντιλήψεις παρμένες από τα βάθη της παράδοσης- απέναντι στις ομάδες των αποκλεισμένων. Κοντολογίς, το κράτος με μια νέα γλώσσα αλλά από το ίδιο βάθρο απαιτεί από τους υπηκόους του να γειτνιάσουν υποχρεωτικά με ανθρώπους π.χ. ψυχασθενείς των προγραμμάτων κοινωνικής επανένταξης ή ναρκομανείς σε πρόγραμμα μεθαδόνης, που μέχρι πριν λίγα χρόνια είχε την τακτική να τους πετά στον Καιάδα του βασανιστηρίου της απομόνωσης και του εγκλεισμού.

Μέσα σ' αυτό το Οδύσσειο πέρασμα, κινήσεις βάσης και αλληλεγγύης στον ίδιο τον άνθρωπο που υποφέρει από την εξουσία (όπως η Κίνηση για τα Δικαιώματα των Ψυχασθενών, όπως η Ε.Σ.Ε.Α.Ν. για τα ναρκωτικά, κινήσεις για τους φυλακισμένους κλπ.) οι οποίες στο παρελθόν είχαν την τιμή να συμβάλλουν στη δημιουργία ενός κινήματος αδέσμευτου και ακηδεμόνευτου (από πότε έχει να ακουστεί σε πορείες το σύνθημα «Φυλακές-Στρατός-Ψυχιατρεία αυτή είναι η εξουσία»;) που τροφοδότησαν, προβλημάτισαν «πρόσωπο με πρόσωπο» την κοινωνία με άλλες αντιλήψεις για τους αποκλεισμένους, λείπουν. Τη θέση τους την έχουν πάρει οι Α.Μ.Κ Εταιρίες, οι Μ.Κ. Οργανώσεις και τα Κοινοτικά Προγράμματα που έχουν δημιουργήσει την άνευ προηγουμένου απρόσωπη γραφειοκρατία «των ανθρωπίνων δικαιωμάτων». Τη θέση τους την έχουν πάρει τα ευχολόγια και οι άνωθεν διακηρύξεις (όπως οι -γιατί όχι;- ειλικρινείς ευαισθησίες του υπουργού υγείας για τις αναμενόμενες αντιδράσεις στην Αίγινα) που επιτακτικά πραγματοποιούν την εφαρμογή των νόμων και με την ενιαία λογική της πυγμής και του "διαλόγου".

Αυτές είναι και οι αφορμές για να διαφανούν οι **επιλεκτικές** αντιρρήσεις από τους εκλεγμένους, κυρίως, παράγοντες των τοπικών κοινωνιών που παίζουν το παιχνίδι της «ανταρσίας» τόσο στον κομματικό μηχανισμό όσο και στον κρατικό σχεδιασμό, όπου αυτός είναι λειτουργικός, όπως συμβαίνει με την περίπτωση των αντιδράσεων για την εγκατάσταση του οικοτροφείου της ΑΜΚ «Κλίμακα» στην Αίγινα. Η **επιλεκτικότητα** αυτής της εναντίωσης αποδεικνύεται στην κατά τεκμήριο ανοχή, των ίδιων των τοπικών μηχανισμών εξουσίας, απέναντι σε μια σειρά μέτρων (οικονομία, εργασιακά, καταστολή, πολιτισμική ισοπέδωση, επιβολή διαιτητικών συνηθειών, αποσάθρωση της δημόσιας υγείας-παιδείας), των σημερινών κυβερνήσεων, που πραγματικά θίγουν τη ζωή τόσο σε οικονομικό όσο και σε πολιτικό-κοινωνικό επίπεδο, τα οποία καθιστούν τον υπήκοο-κατ' ευφημισμό πολίτη σε δεύτερης κατηγορίας αποδέκτη εντολών στο ευρύτερο πλαίσιο της διεθνοποίησης της αγοράς. Η ίδια **επιλεκτικότητα** αποδεικνύεται επίσης και στην κατά βαρύνουσες ενδείξεις ενοχή έως συνενοχή για θέματα που αφορούν τις ίδιες τις τοπικές κοινωνίες όπως καταστρατήγηση νόμων για το περιβάλλον, για τη δόμηση ή για τα εργασιακά ζητήματα. Έτσι αιτιολογούνται και οι δράσεις μέρους των αντιδρώντων, δήθεν, στο κράτος που θυμίζουν συμπεριφορές παρακρατικών σε αλήστου μνήμης εποχές. Ότι δεν πρόλαβαν οι παππούδες και οι πατεράδες στον εμφύλιο και τη χούντα, το κάνουν πράξη τα παιδιά και τα εγγόνια τους σήμερα στον αδύναμο, στον ανήμπορο, στον παρία, στον κατατρεγμένο, στο φτωχοδιάβολο (ναρκομανή, "τρελό", πόρνη, αλήτη, ξένο).

Ποια άλλη θα μπορούσε να είναι η «λύση που βρίσκει λύσεις» για αυτά και άλλα κοινωνικά αδιέξοδα πέρα από την οριζόντια σχέση των ανθρώπων και την χωρίς διαμεσολαβητές πολιτική που «πρόσωπο με πρόσωπο» απομυθοποιούνται τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις μας για τον οποιοδήποτε «άλλο»; Ποιο θα μπορούσε να είναι το νόημα της ελευθερίας-ισότητας-αδελφότητας, τη θεμελιακή ιστορική αναφορά της δημοκρατίας, πέρα από αυτό που έρχεται σε ρήξη με την **όποια** εξουσία που είτε προγραμματίζει μακριά και πέρα από τις ανάγκες μας ή τις χρησιμοποιεί σε έναν εσωτερικό ανταγωνισμό για την επέκταση και επιβεβαίωσή της στην προσωρινή ζωή μας;

Οικοτροφείο στο Λιβάδι: Δεύτερο μέρος

Η νέα κινητοποίηση της «Συντονιστικής Επιτροπής» κατοίκων και παραθεριστών στο Λιβάδι της Αίγινας κατά της εγκατάστασης του Οικοτροφείου γνωστών για τη ρατσιστική τους τοποθέτηση τον Οκτώβριο του 2003 (αφιέρωμα στη Σχεδία τεύχος 4ο: «Κράτος και Κεφάλαιο γεννούν το ρατσισμό») έθεσε θέμα στο Δημοτικό Συμβούλιο της Τρίτης 15 Ιουνίου με πέντε κατάπτυστες προτάσεις προς το Δήμο:

1) Να ηγηθεί των δυναμικών κινητοποιήσεων με στόχο την παρεμπόδιση της εγκατάστασης των ενοίκων (κι όχι τροφίμων όπως διατείνονται οι «ευυπόληπτοι πολίτες»). 2) Να τοποθετηθούν απορριμματοφόρα οχήματα (είναι αλήθεια ότι τους πρώην εγκλείστους τους θεωρούν σκουπίδια οι «ευυπόληπτοι πολίτες»)

στην είσοδο του κτιρίου σύμφωνα με τη δέσμευση που ο Δήμαρχος έχει πάρει. 3) Να καταστήσει σαφές στην πολιτική ηγεσία ότι δεν θα επιτραπεί η λειτουργία του οικοτροφείου (σ' άλλα ζητήματα κάνουν ψιλοκομμένο τουμπεκί). 4) Να καταγγελθεί εγγράφως η παράνομη εγκατάσταση. (Παράνομη κατά τη δική τους υποκειμενική άποψη –κανένας νόμος δεν υποχρεώνει τον φορέα αποασυλοποίησης να ζητά άδεια από το Δήμο όπως δεν ζητά κανείς άδεια για να νοικιάσει ένα σπίτι). Δεν έχουν παρά να διαβάσουν το έγγραφο της Δ/νσης Ψυχικής Υγείας του Υπουργείου Υγείας και Πρoνοίας προς το Δήμο της Αίγινας (Α.Π. Υ5β/Γ.Π. 91878, Αθήνα 23-09-03) που καλύπτει πλήρως την ΑΜΚ «ΚΛΙΜΑΚΑ». 5) **Να διακοπούν οι πάσης φύσεως παροχές στο κτίριο δηλαδή το νερό**.

Η τελευταία μάλιστα πρόταση δείχνει το πόσο σιχαμερό είναι το ιδεολογικό προφίλ αυτών που επικαλούνται ως κοινωνικό πρόβλημα όχι την παραγωγή ψυχασθενών σ' αυτήν την κοινωνία αλλά τη γειτνίαση με ανθρώπους που ίσως για πρώτη φορά μετά από χρόνια θα δουν λίγο τον ήλιο απολαμβάνοντας συνθήκες περίπου σαν αυτές που έχει δικαίωμα κάθε άνθρωπος (κατοικία, φαγητό, καθαριότητα, έναν καφέ, μια βόλτα κλπ.). Είναι το δεύτερο μέρος μιας επίθεσης ενάντια στους αδύναμους ανθρώπους, κι όχι βέβαια ενάντια στην εταιρία όπως επικαλούνται ή για την τήρηση των νόμων, αφού η επίθεσή τους αυτή είναι επιλεκτική.

Έχει ξαναγραφτεί ότι τα άτομα με χρόνιες παθήσεις είναι οι πλέον ακίνδυνοι άνθρωποι. 12 άνθρωποι, ανήμποροι να κάνουν το παραμικρό, με μια νοσηλευτική παρακολούθηση από προσωπικό που υπερέχει αριθμητικά βρίσκονται στο στόχαστρο μιας επιτροπής που εκπροσωπεί 3.800 ψέματα που ειπώθηκαν για να μαζευτούν οι ανάλογες υπογραφές. Είναι τόσο αηδιαστικό να επαναλαμβάνουμε τα νομότυπα, τα ρατσιστικά αλλά και τα «αριστερά» πολιτικά επιχειρήματα που επιστρατεύτηκαν σ' εκείνο το φθινόπωρο του 2003. Είναι τόσο ανιαρό να επαναλαμβάνουμε την κριτική στο Νόμο ο οποίος δίνει πράγματι το δικαίωμα σε εταιρίες ΑΜΚ (όπως η ΑΜΚ «Κλίμακα») να γιγαντώνονται και να αναλαμβάνουν εργολαβικά το δικαίωμα στην ελευθερία του ψυχασθενή. Είναι φρικτή επανάληψη να αναφέρουμε την κοινωνική υποκρισία ενός κόσμου που βάζει τα καλά του σε θρησκευτικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις για να χαριεντιστεί με τον κύριο Τάδε και από την άλλη πετάει στα Τάρταρα τους πιο άτυχους της ζωής. Είναι επιβλαβές για τη νοημοσύνη να ξαναλέμε ότι κάποιοι άνθρωποι και μάλιστα κάποιοι Αιγινήτες θα ξαναδούν άσπρη μέρα. **Η κινητοποίηση αυτή δεν έχει καμιά ηθική ούτε πολιτική υπόσταση που να διεκδικεί μια θέση στην τοπική ιστορία. Πρόκειται για μια προσχηματική δραστηριότητα που πρακτικά αποδυναμώνει και επιτίθεται στον αδύναμο. Για αυτό και είναι ρατσιστική. Για αυτό και είναι επικίνδυνη**.

Αυτό που συνέδεε αυτές αλλά και άλλες περιπτώσεις αποκλεισμού ήταν η αποκρουστική ιδεολογία του ρατσισμού και του αποκλεισμού που υφέρπει στην κοινωνία σε συνδυασμό με την κρατική βαρβαρότητα που με τις αποφάσεις της μπορεί να κατακερματίζει τους καταπιεσμένους σε ομάδες διαφορετικών αναγκών.

Η κινητοποίηση του Δήμου Αίγινας έξω από το οικοτροφείο

Από τη Δευτέρα 19 Ιουλίου ξεκίνησαν οι κινητοποιήσεις υπό την αιγίδα του Δήμου της Αίγινας. Με μια αιφνιδιαστική κίνηση και με εντολή του δημάρχου τοποθετήθηκε απορριμματοφόρο μπροστά από την κεντρική πύλη της πανσιόν ενώ μεγάφωνα όλη την ημέρα καλούσαν σε κινητοποίηση ενάντια στην εγκατάσταση του οικοτροφείου. Από εκείνη την ημέρα και μέχρι τις 24 ένα πλήθος 60 έως 80 ατόμων με επικεφαλής 10 περίπου τραμπούκους επιδίδονταν σε μια σειρά δραστηριοτήτων που ξεπερνούσαν τα όρια μιας απλής διαμαρτυρίας. Βρίζοντας με κάθε τρόπο το προσωπικό που είχε ξεκινήσει να εργάζεται για την υποδοχή των τροφίμων από το άσυλο και ιδιαίτερα τις κοπέλες που είναι από την Αίγινα (φώναζαν για τα «προσωπικά» τους-δείγμα διαπόμπευσης), εμποδίζοντας τη διέλευση ανθρώπων που ήθελαν να μπουν μέσα ή να βγουν έξω, απειλώντας όσους έβλεπαν ότι είχαν μια διαφορετική αντίληψη από τη δική τους δημιούργησαν μια εικόνα για το νησί που δεν ταίριαζε σε καμιά περίπτωση με την πραγματικότητα. Ούτως ή άλλως είχαν συλλέξει -κατά τους ισχυρισμούς τους 3.800 υπογραφές- με τον πιο χυδαίο τρόπο, παραπληροφορώντας και ποντάροντας στις φοβίες που καλλιεργήθηκαν χρόνια με την ευθύνη βέβαια της κρατικής πολιτικής που με το παραμικρό έδινε (και δίνει ακόμα) το δικαίωμα στην οικογένεια να «μαντρώσει» στο άσυλο τον άνθρωπό της. Ακόμα και μετά τη συμφωνία μεταξύ της εταιρίας «Κλίμακα» με

το Δήμο για την απόσυρση του απορριμματοφόρου και τη μη εγκατάσταση των τροφίμων μέχρι την απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας οι γνωστοί-άγνωστοι 50-60 μαζεύονταν τα βράδια φωνάζοντας και πετώντας πυροτεχνήματα και βαρελότα και μπουκάροντας και σπάζοντας την πόρτα τρομοκρατούσαν το προσωπικό και τους όσους περίοικους δεν συμφωνούσαν με τις κινητοποιήσεις τους.

Σύμφωνα με μαρτυρίες περιοίκων απέφευγαν να περάσουν μπροστά από το οικοτροφείο για να μην αντιμετωπίσουν τους τραμπουκισμούς και την άθλια συμπεριφορά των ανθρώπων αυτών. Η μοναδική επώνυμη μαρτυρία που καταγράφηκε μέσω του τύπου (Ελευθεροτυπία 24/07) δεν ήταν παρά το ελάχιστο από αυτά που πραγματικά έγιναν όλα αυτά τα βράδια που οι 50-60 αφιονισμένοι κάτοικοι, παραθεριστές και ντόπιοι έπραξαν.

Η πολιτική ευθύνη σε τοπικό επίπεδο

Για όλη αυτήν την κατάσταση πολιτικά ευθύνεται ο δήμαρχος αλλά και σύσσωμο το δημοτικό συμβούλιο το οποίο σε καμιά περίπτωση δεν πήρε θέση ενάντια στους τραμπουκισμούς αλλά και στην άθλια συκοφαντία που χρησιμοποιήθηκε για τη συλλογή των υπογραφών-το άλλοθι της κοινωνικής απαξίωσης. Ήταν παρόντες όταν προπηλάκιζαν και ούρλιαζαν κάτω από το δημαρχείο στις 24 Σεπτεμβρίου όπως παρόντες ήταν και οι εκπρόσωποι της θλιβερής ΔΑΚΑ (πρόσκειται στο ΚΚΕ) που δεν βρήκαν λέξη να πουν με εξαίρεση το τελευταίο τεύχος του «Πολίτης της Αίγινας». Έτσι, τόσο όλες οι παρατάξεις όσο και οι τοπικές αντίστοιχες κομματικές τους πλάτες (ΝΔ, ΠΑΣΟΚ, ΚΚΕ, ΣΥΝ) που δεν βρήκαν λέξη να στηλιτεύσουν, ανεξάρτητα από τη θέση τους για το οικοτροφείο, τα φαινόμενα αποκλεισμού και ρατσισμού είναι πολιτικά υπεύθυνες για αυτήν την κοινωνική αθλιότητα. Επίσης υπεύθυνη είναι η τοπική Μητρόπολη και ο ίδιος ο Ευφραίμ προσωπικά, εφόσον ο Αντί Αυτού ιερέας Ν. Γαρυφάλλου ο οποίος αφού δεν έκανε λόγο για τη ρατσιστική συμπεριφορά των μελών της συντονιστικής επιτροπής γνωμάτευσε ότι το οικοτροφείο δεν πληρεί τις προϋποθέσεις. Πολιτικά υπεύθυνο επίσης είναι το συντριπτικό μέρος του τοπικού τύπου που δεν έκανε καμιά αναφορά για το ρατσιστικό περιεχόμενο των αντιδράσεων ενώ υπερθεμάτιζε για την έλλειψη προϋποθέσεων εγκατάστασης ακόμα και μετά τις δηλώσεις του ίδιου του υπουργού ο οποίος κάλυπτε απόλυτα τη δραστηριότητα της Κλίμακας. Πολιτικά υπεύθυνοι είναι συνολικά οι φορείς του νησιού (Σύλλογοι, Ενώσεις κλπ.) οι οποίοι πήραν αρνητική (Συμβούλιο Πολιτών Αίγινας) ως ουδέτερη στάση κάνοντας πως δεν βλέπουν. Μοναδική εξαίρεση αποτελεί ο Σύλλογος Δασκάλων/Νηπιαγωγών νησιών Αργοσαρωνικού ο οποίος πήρε θέση ενάντια στην προκατάληψη και ύστερα από τις απειλές και τους προπηλακισμούς που υπέστη μέλος του (δημοσίευμα Ελευθεροτυπίας 05/08). Κοινωνικά υπεύθυνη είναι η Συντονιστική επιτροπή η οποία όχι μόνο ανέχτηκε τους τραμπουκισμούς που διέπραξαν μέλη της αλλά και υποστήριζε με την παρουσία της αυτούς. Δυο πρόσωπα αυτό του καλού κι αυτό του κακού έπαιξαν σπουδαία για μια ακόμα φορά το ρόλο τους. Το ένα πρόσωπο που διατυμπάνιζε τις «παρανομίες» του οικοτροφείου και το άλλο που ως πραγματικός πολιορκητικός κριός απειλούσε με τις προαναφερόμενες ενέργειες κάθε άνθρωπο που διαφωνούσε. Πίσω, όμως, από τους τραμπουκισμούς, τραμπούκοι με γραβάτες.

Οι πνευματικοί αυτουργοί των άθλιων επεισοδίων και οι επίλεκτοι της εμπροσθοφυλακής

Εγείροντας εκ νέου την ανασφάλεια αλλά και τη φοβία απέναντι στο στίγμα, και κυρίως των ανθρώπων που μένουν πλησίον του οικοτροφείου, μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής κατάφεραν να συμβάλλουν ενεργά στο να γίνει το ζήτημα πρωτεύον. Οι Πτερούδης Νίκος, Κατράκης Κοσμάς, Πετρά Ράνια, Γιαννούλη Μαριλένα, Μουτσάτσος Μιχάλης, Μουρελάτου Σταματίνα, Γιαννούλης Νίκος, Γαλάνης Κώστας, και Λαμπαδάριος Παντελής καθώς και το Δημοτικό Συμβούλιο με επικεφαλής τον δήμαρχο Δημήτρη Μούρτζη ήταν οι άνθρωποι που επανεκίνησαν το ζήτημα προωθώντας το με δυο τρόπους. Από τη μια μέσω των εσχατολογικών ανακοινώσεών τους προς τον τοπικό Τύπο ο οποίος από την πρώτη στιγμή αγκάλιασε την προσπάθειά τους και σχεδόν ή με ελάχιστες εξαιρέσεις, την υιοθέτησε. Μέσω αυτών των ανακοινώσεων που δεν επιδέχονταν αντιρρήσεις προσπαθήθηκε μια τρομοκράτηση του ντόπιου πληθυσμού μέσω των αναφορών για το «άσυλο», το «ίδρυμα», το «ψυχιατρείο», την «ψυχιατρική κλινική». Από την άλλη άφησαν να ενεργοποιηθούν όλα τα εξαρτημένα αντανακλαστικά της βίας της απειλής και της τρομοκρατίας από τους μετρημένους στα δάχτυλα τραμπούκους που με κάθε τρόπο έκαναν την παρουσία τους όσο γινόταν πιο άθλια. Οι ελάχιστες

εξαιρέσεις που βρήκαν το φως σε δημοσιεύματα στον τοπικό τύπο, (Πολίτης, Αιγινήτικα Νέα) ήταν τόσο ισχνές που δεν μπόρεσαν να επηρεάσουν. Τα μέλη της Συντωνιστικής Επιτροπής χωρίς να εμφανίζονται ή να συμμετέχουν στα επεισόδια εναντίον των ανθρώπων που εργάζονταν τα άφηναν να γίνονται χωρίς να αναφέρονται σ' αυτά παρά μόνο για να τα δικαιολογήσουν. Έτσι οι κάτοικοι που αντιδρούν στην εγκατάσταση είναι «αμνησίκακοι πολίτες» ενώ επικρίνοντας τη μεροληπτική στάση του δημοσιογράφου της Ελευθεροτυπίας να μεταφέρει επεισόδιο που περιλάμβανε ύβρεις, απειλές κατά της σωματικής ακεραιότητας, λοιδορίες, προσβλητικές φράσεις γίνεται «επεισόδιο που έγινε μεταξύ κατοίκων». Για τον τοπικό Τύπο υπήρξε «πολιορκία» από τους κατοίκους αλλά δεν έγιναν ούτε τραμπουκισμοί, ούτε επεισόδια με απειλές και προπηλακισμούς. Το ίδιο και για το Δημοτικό Συμβούλιο που πήρε για δεύτερη φορά απόφαση ενάντια στην εγκατάσταση του οικοτροφείου με τα ίδια προσχήματα του Οκτωβρίου του 2003. Ούτε και εκεί ακούστηκε ίχνος καταγγελίας για τους τραμπουκισμούς, σχέδιο που πραγματικά λειτούργησε δίπλα σ' αυτό που περιλάμβανε την παραπληροφόρηση και την προσφυγή στο Συμβούλιο της Επικρατείας. Έτσι μοιραία ένα κλίμα κατασκευάστηκε με πλαίσιο τα παραπάνω και με το υλικό των φαντασιώσεων για τον επικίνδυνο τρελό, ή για αυτούς που θα έρθουν και θα υποβαθμίσουν την τιμή των παρακείμενων οικοπέδων.

Πάνω σ' αυτό το κλίμα οι 10 περίπου τραμπούκοι πήραν θάρρος και άρχισαν να τρομοκρατούν. Η ανοχή από τη άλλη της Αστυνομίας, η πολιτική της εταιρίας να μην προσφεύγει στις αρχές, ήταν και αυτές αιτίες της ανάπτυξης αντιδράσεων που δεν περιορίζονταν στην έλλογη αντιπαράθεση. Ήταν πολύ εύκολο για τους τραμπούκους να απειλούν τους ελάχιστους εργαζόμενους παρουσία των μελών της Συντονιστικής Επιτροπής και των εκπροσώπων του Δήμου όταν από τη μια είχαν τη συγκατάθεση των παραπάνω και από την άλλη την προκατασκευασμένη δημιουργία ενός κλίματος από τον Σεπτέμβρη.

Αυτά ήταν τα συγκοινωνούντα δοχεία του Κοινωνικού Αποκλεισμού στην Αίγινα στο δεύτερο μέρος της αντιπαράθεσης.

Τα τοπικά και αθηναϊκά Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης

Σε γενικές γραμμές έπραξαν το αναμενόμενο. Η σύγκρουση της τοπικής εξουσίας με το υπουργείο υγείας τροφοδότησε κατ' αναλογία και τα επίπεδα της πληροφόρησης σε Αθήνα και Αίγινα. Τόσο τα τηλεοπτικά κανάλια όσο και οι καθημερινές πανελλήνιας εμβέλειας εφημερίδες με προεξάρχουσα την Ελευθεροτυπία, στηλίτευσαν τη συμπεριφορά των «αγανακτισμένων» στους οποίους είχε τεθεί επικεφαλής ο δήμαρχος Μούρτζης και εξήραν την στάση του υπουργού ο οποίος μίλησε για ρατσιστικά φαινόμενα και δήλωσε ότι θα έρθει αυτοπροσώπως στην Αίγινα προκειμένου να εγκατασταθούν οι 12 ψυχασθενείς στο συγκεκριμένο κτίριο στο Λιβάδι. Μια ασυνήθιστη, σε ποιότητα και μέγεθος για στέλεχος της Κυβέρνησης, δήλωση, ήταν ικανή από μόνη της να ανατρέψει το κλίμα θετικά προς την εγκατάσταση και να αποτρέψει τις τυχούσες «δημοσιογραφικές παρεκκλίσεις» οι οποίες θα έδιναν λαβή για αρνητικά σχόλια. Ήταν επίσης και μια ισχυρή θέληση για τις όποιες φωνές που μέσα στο Συμβούλιο της Επικρατείας θα μπορούσαν να δώσουν μια θετική στήριξη στα ούτως ή άλλως αστήρικτα επιχειρήματα της προσφυγής της Συντονιστικής Επιτροπής κατά του οικοτροφείου. Έτσι καταγράφηκαν σχεδόν όλα τα άθλια επεισόδια (απειλές, απαγορεύσεις διέλευσης, εισόδου, εξόδου, ύβρεις, καταπάτηση οικιακού ασύλου, προπηλακισμούς κλπ.) που προκάλεσε η μικρή ομάδα των καθημερνώς συγκεντρωμένων έξω από το οικοτροφείο, οι παράνομες δραστηριότητες της δημοτικής αρχής με το δημοτικό Συμβούλιο πολιτικά υπεύθυνο για αυτές και γενικότερα ότι αρνητικό εμπεριείχε η όλη κινητοποίηση. Τα αθηναϊκά ηλεκτρονικά έντυπα μέσα μαζικής ενημέρωσης δεν κατέγραψαν σχεδόν καθόλου τα επιχειρήματα της Συντονιστικής Επιτροπής και του Δήμου της Αίγινας ή όταν το έκαναν τα συνόδευαν με έναν αρνητικό σχολιασμό και με υπότιτλους που παρέπεμπαν σε ρατσιστικά γεγονότα. Επίσης έδιναν χώρο στους υπεύθυνους της ΑΜΚ «Κλίμακα» προκειμένου ασχολίαστα να περιγράψουν από τη δική τους μεριά το ζήτημα τόσο στο νομικό όσο και στο ηθικό πλαίσιο που συνεπάγεται.

Ήταν όμως ταυτόχρονα αρνητικά στην άποψη η οποία ασκούσε κριτική ή αποστασιοποιούταν από την κρατική βερμπαλιστική πολιτική του υπουργείου και των προγραμμάτων της Ε.Ε. ενώ παράλληλα στήριζε τους ψυχασθενείς απέναντι σε πρακτικές και λογικές αποκλεισμού. Η στάση τους ήταν ξεκάθαρα υποστηρικτική προς τις επιλογές του κράτους στη φάση που το

υπουργείο δεχόταν για ένα αυτονόητο ζήτημα επίθεση από ένα σημαντικό παράγοντα, αυτόν της τοπικής αυτοδιοίκησης. Είναι πρακτικές των κεντρικών μέσων μαζικής ενημέρωσης που χρησιμοποιούν προκειμένου να υποβαθμίσουν ή να αναβαθμίσουν ένα γεγονός μη προβάλλοντάς το στις πραγματικές του διαστάσεις.

Από την άλλη, ο τοπικός τύπος στο μεγαλύτερο μέρος του με ελάχιστες εξαιρέσεις (Αιγινήτικα Νέα, Πολίτης) κινήθηκε στα επίσης αναμενόμενα. Η μοναδική του πηγή ήταν οι μακροσκελείς και με ψευδή επιχειρήματα ανακοινώσεις του Δήμου Αίγινας, οι παράτυπες και βασισμένες στην ηθελημένη άγνοια αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου, καθώς και οι εκ των έσω πληροφορίες από τους παρατρεχάμενους επίδοξους παράγοντες. Έτσι δεν υπήρξε η παραμικρή αναφορά για τους τραμπουκισμούς που συνέβησαν τον Ιούλιο και Αύγουστο έξω από το οικοτροφείο έχοντας στην ίδια γραμμή για τα γεγονότα έξω από το δημαρχείο μετά τη λήξη του Δημοτικού Συμβουλίου το Σεπτέμβρη του 2003. Απαξιώνοντας κάθε αντίθετη άποψη με αυτήν της δημοτικής αρχής και της Συντονιστικής επιτροπής, λοιδορώντας τις δηλώσεις του υπουργού, παραπληροφορώντας για το ζήτημα, ο τοπικός τύπος επιδίωξε να έχει μια ικανοποιητική σχέση με τον εσμό αυτόν που πρωτοστατεί σ' αυτά τα επεισόδια. Χωρίς βέβαια να τα επιδοκιμάζει, με μοναδική εξαίρεση τον «Πολίτη», δημιούργησε μέσω της παραπλανητικής θέση για τα πράγματα, το κατάλληλο κλίμα για την ανάπτυξη τέτοιων δραστηριοτήτων. Έτσι το οικοτροφείο βαφτίστηκε «ψυχιατρείο»[1] (λίγο πιο εκλεπτυσμένο από την έκφραση «τρελάδικο») ή μπήκαν εισαγωγικά όταν υπήρχε η αναφορά σ' αυτό[2]. Εξάλλου το γραφείο Τύπου του Δήμου Αίγινας στη μακροσκελή επιστολή προς τον Υπουργό Υγείας το οικοτροφείο αναφέρεται ως ψυχιατρική κλινική[3] ενώ σε άλλο δημοσίευμα τονίστηκαν παραπλανητικά οι κίνδυνοι από τους ψυχασθενείς[4]. Για τον τοπικό τύπο η εταιρία «Κλίμακα» παραπλάνησε το λαό της Αίγινας[5], ενώ ο υπουργός ήταν ένας λαϊκιστής[6].

Οι βασικές όμως αναφορές του τοπικού τύπου διεκδικούν ένα ηθικό έρισμα στις δραστηριότητες αυτές. Σε μια προσπάθεια να μην εμφανίζονται ως ρατσιστικές ή «ανάλγητες» αυτές οι αντιδράσεις, τα δημοσιεύματα στέκονται ιδιαίτερα σ' αυτό το ζήτημα. Ενδεικτικά: «Στιγματίσατε τον πληθυσμό της Αίγινας, ότι περιφρονεί το συνάνθρωπό του και διακατέχεται από αισθήματα ρατσισμού...»[7], «Είναι τουλάχιστον, ανεύθυνο, να εμπιστεύεται την αποθεραπεία και επανένταξη αυτών των ανθρώπων σε μια κοινωνία άπειρη, καταδικάζοντάς την στο βάσανο της υποσυνείδητης ευθύνης...»[8]. Το αποκορύφωμα όμως του κιτρινισμού και της εμετικής παραπληροφόρησης ήταν το δημοσίευμα της «Μάχης της Αίγινας»[9] που "αποκάλυπτε" με τον πιο άθλιο τρόπο ότι ομάδες ψυχασθενών ήρθαν και έκαναν τις διακοπές τους σε μεγάλο παραδοσιακό ξενοδοχείο της Αίγινας. «Ήταν μια πρόβα και ταυτόχρονα απάντηση του Υπουργείου Υγείας και Προνοίας προς την κίνηση ορισμένων Αιγινητών να μην στεγαστεί το Οικοτροφείο...». Ο κίτρινος αυτός οχετός αφενός δεν δίνει το δικαίωμα στους ανθρώπους αυτούς να κάνουν διακοπές στο «πιο φτηνό ξενοδοχείο της πόλης (ΜΙΡΑΝΤΑ)», σύμφωνα με τους υπεύθυνους του Οικοτροφείου «Ίρις» του ΨΝΑ, και αφετέρου παραπληροφορεί σκόπιμα για μια δραστηριότητα ρουτίνας όπως είναι οι διακοπές αυτών των ανθρώπων. Στην ίδια εφημερίδα[10] ο παραδοσιακά προοδευτικός Σπύρος Μπέσης, που δεν είδε κινητοποιήσεις συμπαράστασης στους ψυχασθενείς, δεν είδε αφίσες και προκηρύξεις, δεν είδε την ανακοίνωση της εκδήλωσης της τότε Πρωτοβουλίας Πολιτών Αίγινας, δεν είδε το 25σέλιδο αφιέρωμα στη «Σχεδία» τεύχος 4, δεν είδε δημοσιεύματα στον ημερήσιο τύπο, αφού υπερθεματίζει για την ευαισθησία του υπουργού, αναρωτιέται με ύφος: «Υπάρχει νοήμων άνθρωπος στο νησί μας»;

Υπήρξαν κι άλλα ανάλογα δημοσιεύματα για το ζήτημα. Συμπερασματικά: Ο τοπικός Τύπος σε μια προσπάθεια να συμπεριλάβει θετικά την πλειοψηφική αντίδραση στην εγκατάσταση

---

1. Η ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΑΙΓΙΝΑΣ, α.φ. 255

2. ΑΙΓΙΝΗΤΙΚΑ ΝΕΑ α.φ. 286

3. Η ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΤΗΣ ΑΙΓΙΝΑΣ α.φ. 130

4. ΝΕΑ ΤΟΥ ΣΑΡΩΝΙΚΟΥ α.φ. 2: «βαριές μη επανεντάξιμες περιπτώσεις... υψώθηκαν κάγκελα ύψους δυο μέτρων στα μπαλκόνια της πίσω πλευράς του κτιρίου»

5. Ανακοίνωση Τύπου του Δήμου Αίγινας, 30 Ιουλίου

6. Η ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΤΗΣ ΑΙΓΙΝΑΣ α.φ. 129

7. Η ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΤΗΣ ΑΙΓΙΝΑΣ α.φ. 130

8. Η ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΤΗΣ ΑΙΓΙΝΑΣ α.φ. 129

9. Η Μάχη της Αίγινας α.φ. 257, 15 Σεπτεμβρίου 2004

10. Η Μάχη της Αίγινας α.φ. 256, 1 Σεπτεμβρίου 2004

του οικοτροφείου αποσιώπησε αλήθειες που αφορούν την αποασυλοποίηση (νομικό καθεστώς, ιστορία της αποασυλοποίησης), αποσιώπησε τις καταγγελίες για την άθλια συμπεριφορά των κινούμενων γύρω από τη Συντονιστική Επιτροπή, ενώ παράλληλα προώθησε ανακρίβειες (περί νομικών παρατυπιών, περί επικινδυνότητας των τροφίμων, περί καθεστώτος του νόμου) οι οποίες τρομοκράτησαν τον πληθυσμό του νησιού. Δεν θα μπορούσε να είναι υπερβολή ότι στο σύνολό του ο τοπικός τύπος, πέρα από ελάχιστες εξαιρέσεις που όμως ήταν τόσο ισχνές (κάποια φοβισμένα, αργοπορημένα και σχετικά νηφάλια σχόλια στα «Αιγινήτικα Νέα», στον «Πολίτη» και στο «Φιστίκι» δίπλα σε άλλα που δημοσίευαν) ήταν η φωνή του τοπικού παράγοντα, ανεξαρτήτως κομματικής τοποθέτησης, και ο στυλοβάτης του ψέματος και της συκοφαντίας.

Πολίτες της Αίγινας που στηρίζουν την προσπάθεια αποασυλοποίησης

Εδώ και ένα ορισμένο χρονικό διάστημα, μπαίνει για δεύτερη φορά στην κοινωνία της πόλης μας το ζήτημα της δημιουργίας οικοτροφείου που θα φιλοξενήσει «άτομα με νοητική υστέρηση και δευτερογενείς ψυχικές παθήσεις». Εμείς που στηρίζουμε την προσπάθεια **αυτών των ανθρώπων για μια ουσιαστική κοινωνική ένταξη** θεωρούμε ότι η παραμονή τους στο νησί δεν περιέχει τίποτε το αρνητικό, **αντίθετα αποτελεί πόλο πολιτισμού και ανάπτυξης**.

Είναι μια καλή ευκαιρία για όσους ζούμε εδώ να δούμε με άλλο μάτι, πιο ανθρώπινο και πιο ζεστό, αυτόν που είναι διαφορετικός από μας, να αποβάλουμε την προκατάληψη και τον αδικαιολόγητο φόβο που στηρίζει την ύπαρξη ασύλων και σύγχρονων Καιάδων.

Ανεξάρτητα από τον τρόπο διαχείρισης του ζητήματος, είναι ζωτικό τόσο για αυτούς τους ανθρώπους όσο και για μας, **να ζήσουν αυτοί σαν άνθρωποι κι εμείς να γίνουμε πιο ανθρώπινοι**.

Ιούλιος 2004

Από την πλευρά των εργαζομένων της εταιρίας «Κλίμακα» στο οικοτροφείο «Αφαία».

Η παρουσία του δήμαρχου και η κινητοποίηση της δημοτικής αρχής ήταν και ο καθοριστικός παράγοντας για αυτές τις δραστηριότητες. Από την πρώτη στιγμή η οικονομική δραστηριότητα της εταιρίας «Κλίμακα» στη συνείδηση των περισσοτέρων αντιδρώντων ταυτίστηκε με την ύπαρξη των εργαζομένων οι οποίοι βέβαια είναι μισθωτοί υπάλληλοι, όπως και κάθε κίνηση κατ' αναλογία με τα γεγονότα του Σεπτεμβρίου και με κάθε αντίθετη άποψη. Παρά το γεγονός ότι οι περισσότεροι εργαζόμενοι πήγαν με στόχο απλά να δουλέψουν και παρόλο που η συμπεριφορά τους ήταν -σύμφωνα με την πολιτική της εταιρίας- η αποφυγή αντεγκλήσεων, παρόλο που οι περισσότεροι εργαζόμενοι ήταν Αιγινήτες, η πρακτική των αντιδρώντων ήταν άθλια. Σε προσπάθειες του προσωπικού να επικοινωνήσει μαζί τους και να τους εξηγήσει για το τι ακριβώς είναι το οικοτροφείο, **στην αρχή υπήρχε μια ηρεμία αργότερα όταν οι υπεύθυνοι της Συντονιστικής επιτροπής αναλάμβαναν «έργο», οι ίδιοι άνθρωποι φανατίζονταν και έβριζαν**. Αρκετοί εργαζόμενοι από αυτούς βλέπουν και στην εργασία τους έναν ανθρωπιστικό στόχο για την αποασυλοποίηση και αναρωτιόνταν το λόγο αυτής της κινητοποίησης. Οι εργαζόμενοι γνώριζαν εδώ και πολύ καιρό τους μελλοντικούς οικότροφους. Είναι άνθρωποι από 21 μέχρι 42 χρονών και το προσωπικό ανέρχεται στον αριθμό των 26 (νοσηλευτές, ψυχοθεραπευτές, κοινωνική λειτουργός, εργοθεραπευτής, φροντιστές, οδηγοί) ενώ οι τρόφιμοι μπορεί να φτάσουν τους 15. Θεωρούν οι ίδιοι ότι αυτοί οι άνθρωποι θα μπορούσαν με καλή δουλειά να ενταχθούν στην κοινωνία και οι ίδιοι θέλουν να εργαστούν για αυτό. Απλά πράγματα: ένας άνθρωπος που δεν έπλενε ποτέ τα χέρια του αρχίζει και τα πλένει, να τρώει μόνος του από κει που δεν έτρωγε, να κάνει μπάνιο, να ντύνεται μόνος του. Αυτό γεμίζει τους ανθρώπους του προσωπικού. Πεποίθηση του προσωπικού είναι ότι αν το οικοτροφείο αρχίσει να εργάζεται κανονικά τότε έχουν οι άνθρωποι αυτοί μέλλον μπροστά τους. Όπως οι ίδιοι οι εργαζόμενοι ανέφεραν για επισκέψεις τους σε άλλα οικοτροφεία-ξενώνες, οι τρόφιμοι έκαναν δραστηριότητες που ήταν ικανοποιητικές για την καθημερινότητα. Έκαναν έξω δουλειές, και στο σπίτι. Σε ερώτηση για τους ντόπιους με ψυχικά προβλήματα και κακές συνθήκες στο σπίτι σε σχέση με την πρόσβασή τους στο οικοτροφείο, η απάντηση ήταν ότι πρέπει

να προηγηθεί η διαδικασία της παραμονής του ενός μήνα στο ίδρυμα και μετά μπορεί να έρθει αν και εφόσον υπάρξει μια θέση. Διευκρίνισαν ότι το γεγονός πως στήνεται στην Αίγινα η δομή, δεν έχει να κάνει κατ' ανάγκη με την υποδοχή ντόπιων ψυχασθενών αν και δεν είναι απαγορευτικό.

Στην επαφή τους κάτω από ύβρεις, προκλητικές φράσεις και προπηλακισμούς, με τους κατοίκους, οι τελευταίοι έλεγαν για τους φόβους τους ότι θα τους χτυπάνε την πόρτα, και θα πρέπει να τους περιποιούνται. Άλλοι έλεγαν ότι μέσα στην πανσιόν υπάρχουν μπουντρούμια διότι είναι επικίνδυνοι, ενώ πολλοί έλεγαν ότι από τα παράθυρα θα πετάνε οι «τρελοί» πέτρες ή ότι θα κάνουν κακό στα παιδιά. Τους έλεγαν ότι δεν είναι ρατσιστές αλλά να φύγουν μακριά (από τον Άγιο Νεκτάριο μέχρι την Παχειοράχη), ενώ μιλούσαν για «βαριά νοητική υστέρηση» σαν να είναι στίγμα. Πιστεύουν και είναι αλήθεια αυτό ότι δουλεύει το ράδιο "αρβύλα" και ότι οι κάτοικοι δεν ΄θέλουν πραγματικά να ενημερωθούν. Αισιοδοξούν ότι όταν ανοίξει το οικοτροφείο θα πίνουν καφέ με τους ασθενείς. Αισθάνονται βαριά πληγωμένοι από αυτή τη συμπεριφορά.

Κάτοικοι απειλούσαν στην αρχή όντας πολιορκητές του κτιρίου τους εργαζόμενους, οι οποίοι στην αρχή έβγαιναν και έμπαιναν σχετικά ελεύθερα. Το προσωπικό σέβεται τις επιφυλάξεις αλλά δεν μπορεί να δεχτεί ότι αυτές είναι καθοριστικές για το αν θα μείνει το οικοτροφείο και είναι αδιανόητο αυτό που υπάρχει.

Τις πρώτες μέρες ήταν άνθρωποι που έρχονταν, έτρωγαν σουβλάκια και έπιναν. Έκοψαν και την παροχή νερού ενώ το συγκεντρωμένο πλήθος χλεύαζε, έβριζε και απειλούσε τους εργαζόμενους μέσα στο οικοτροφείο, ενώ έλεγαν ότι το νερό το έκοψαν οι ίδιοι προκειμένου να στήσουν προβοκάτσια στους γείτονες. Κάθε λίγο και λιγάκι τα βράδια πετούσαν κροτίδες και δυναμιτάκια, πέτρες, σε μια περίπτωση και μια αυτοσχέδια μολότοφ(!), έκοβαν την αλυσίδα, κατάστρεφαν τα λουκέτα της πόρτας χωρίς να παραδέχονται τις ενέργειές τους και τα φόρτωναν στους εργαζόμενους. Τοποθέτησαν προβολέα στο κατάστημα πλακιδίων του Χαλδαίου και συγκεντρώνονταν εκεί ενώ έλεγαν ότι το ρεύμα το έπαιρναν από τη ΔΕΗ. Σε δικαστήριο, οι μάρτυρες έλεγαν ότι δεν ήταν εκεί ο ιδιοκτήτης αν και το κατάστημα παρέμενε ανοιχτό και βέβαια ο ίδιος δεν έβλεπε ούτε τις καρέκλες, ούτε τα τραπέζια, ούτε την ομπρέλα έξω από το κατάστημά του όταν μαζεύονταν από το πρωί. Δεν άκουσε κανείς ύβρεις, απειλές, ούτε κανείς είδε προπηλακισμούς. Εμπόδιζαν την είσοδο και την έξοδο ειδικά όταν πολλοί οι συγκεντρωμένοι, ενώ η πίσω πόρτα του κτιρίου η οποία χρησίμευε και αυτή στους εργαζόμενους έκλεισε αυθαίρετα με λουκέτο από τους αντιδρώντες. Αυτό στερούσε τους εργαζόμενους από τη δυνατότητα να έχουν νερό και τροφή ενώ σε αρκετές περιπτώσεις πείνασαν και δίψασαν και κάποιοι απ' έξω έφερναν νερό και τρόφιμα κάτω από τα γιουχαϊτά των συγκεντρωμένων. Μάλιστα μέσα στην παραφιλολογία και την παραπληροφόρηση μια πληροφορία που πήρε κι έδωσε ήταν αυτή ότι στα πίσω δωμάτια (για τη φιλοξενία των περαστικών ασθενών) του Κέντρου Υγείας, κρύβονται οι τρόφιμοι. Έτσι λοιδόρησαν τόσο το γιατρό Κουζούπη όσο και τη νοσηλεύτρια Μαρμαρινού που υπερασπίστηκαν ως άνθρωποι του χώρου της Υγείας την υποδοχή των ψυχασθενών.

Η αστυνομία είχε μια στάση μεροληπτική για τους μέσα. Δεν συνόδευε τους εργαζόμενους όταν το ζητούσαν ενώ τους έλεγε πως αν συμβεί κάτι να πάρουν τηλέφωνο. Όταν χρειάστηκε ήρθε πολύ αργά, σε άλλη περίπτωση επικαλέστηκε τη λήξη κάποιων επεισοδίων οπότε ήταν άκαρπο το να έρθει ενώ δεν προστάτευε αυτούς που έφερναν νερό ή τρόφιμα. Ας πούμε: κάποιος έκανε κάτι, ερχόταν το περιπολικό δεν έβλεπε τίποτε και έφευγε.

Μετά τις μηνύσεις μαζεύονται απ' έξω από το οικοτροφείο αλλά δεν κάνουν ότι έκαναν το καλοκαίρι. Η στάση του Δήμου έχει αλλάξει.

Μαρτυρία νοσηλεύτριας από την Αίγινα

Πριν από 15 χρόνια είχα εργαστεί στο Δρομοκαΐτειο. Εκεί συνάντησα ψυχοπαθείς σε βαριά μορφή και ελαφριά. Οι πραγματικά βαριά ασθενείς ήταν έγκλειστοι σε τμήματα διότι είναι επικίνδυνοι για τον εαυτό τους και τους άλλους. Όλοι οι υπόλοιποι που συνάντησα ήταν επικίνδυνοι. Πότε είχαν ειρμό σκέψης και πότε δεν είχαν

Στο διάλειμμα μας στο Χαϊδάρι πηγαίναμε με ασθενείς μας για καφέ κι αυτό ήταν μια μορφής αποασυλοποίηση. Η κοινωνική επανένταξη είναι ο προθάλαμος ώστε νέοι άνθρωποι οι οποίοι έχουν θεραπευτεί και έχει μείνει σ' αυτούς μια ελαφριά στέρηση αποτέλεσμα του εγκλεισμού τους στο ίδρυμα πράγμα που θα μπορούσε να συμβεί τον καθένα που έχει «σώας τας φρένας». Η αποασυλοποίηση πρέπει να γίνεται μέσα στην κοινωνία. Οι

άνθρωποι που συνάντησα κατά τη διάρκεια της εργασίας μου που είχαν ολοκληρώσει τον κύκλο θεραπείας τους δεν είχαν που να πάνε. Οι γονείς τους δεν τους δέχονταν, δεν τους φιλοξενούσε κανένα ίδρυμα και έτσι άνθρωποι υγιείς έμεναν τελικά στο άσυλο.

Οι ψυχασθενείς ανάμεσα στη Σκύλα και στη Χάρυβδη. Υπουργείο Υγείας και «αγανακτισμένη» Τοπική Αυτοδιοίκηση Αίγινας.

Τα δικαιώματα των ψυχασθενών για μια ακόμα φορά έγιναν το θέμα μέσα από το οποίο οι αξίες της πολιτικής κυριαρχίας και της οικονομίας της αγοράς ήταν οι υποβολείς, με τις μαριονέτες του υπουργού και του δημάρχου πρωταγωνίστριες να ακούν και να λεν. Από τη μια ο «ευαίσθητος» υπουργός αλλά «αυταρχικός» απέναντι στο πρόβλημα της τοπικής κοινωνίας κι από την άλλη ο «καλός» και με «ευρύ πεδίο συναισθημάτων» δήμαρχος που εκπροσωπεί το «καλό» της Αίγινας αλλά και «ανάλγητος» και πρωτοστάτης στον κοινωνικό αποκλεισμό και ρατσισμό. Πόσο όμως πραγματική είναι αυτή η παραδοχή από όποια όψη κι αν τη δει κάποιος;

Η ανακοίνωση του Υπουργού υγείας Νικήτα Κακλαμάνη[1], αφού ανέφερε κάποια γενικόλογα περί πολιτισμού και ευαισθησίας καλύπτοντας την εταιρία «Κλίμακα» λέγοντας ότι «όλες οι προϋποθέσεις είναι νόμιμες» κατέληγε στα εξής: **«Το θέμα δεν είναι τι είμαι εγώ ή όποιος υπουργός... Είναι επιταγή και της κοινωνίας γενικότερα και της Ευρωπαϊκής Ένωσης ειδικότερα...»**. Αυτό το τελευταίο είναι και η ουσία των δηλώσεων του υπουργού και αφορά την απορρόφηση των κονδυλίων για την κοινωνική επανένταξη σε σχέση με την εφαρμογή της Κοινοτικής Οδηγίας για την αποασυλοποίηση. Πρόκειται δηλαδή για την ανάληψη της πολιτικής ευθύνης για μια στρατηγική δέσμευσης απέναντι στην Ευρωπαϊκή Ένωση της οποίας πτυχή αφορά το κλείσιμο των ασύλων και την προώθηση της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Ψυχικής Υγείας στους τόπους που ζουν οι ίδιοι οι ψυχασθενείς. Το πρόγραμμα «Ψυχαργώ» που είναι και η συνισταμένη όλων αυτών των δραστηριοτήτων με τους ξενώνες και τα οικοτροφεία είναι η βασική αναφορά η οποία δεσμεύει τις κυβερνήσεις απέναντι στην Ε.Ε. Έτσι το κράτος μη αναιρώντας τους αναχρονιστικούς νόμους για την ψυχασθένεια γίνεται ο επίσημος φορέας της αποασυλοποίησης και της κατάργησης των ασύλων.

Ο φορέας λοιπόν που είναι υπεύθυνος για τη χρόνια ασυλοποίηση των ψυχασθενών και όλων των ανθρώπων που είχαν μια ατυχία στη ζωή τους, ο φορέας αυτός που εξέθρεψε την αντίληψη του εγκλεισμού, ο φορέας αυτός που έδινε (και συνεχίζει να δίνει διότι οι αναχρονιστικοί νόμοι δεν έχουν καταργηθεί) τη δυνατότητα στο οικογενειακό περιβάλλον να παραπέμψει στον εισαγγελέα, στην αστυνομία τη δυνατότητα της σύλληψης και εγκλεισμού σε ψυχιατρικά άσυλα τους ανθρώπους της, έρχεται σήμερα στη θέση αυτού που από το ίδιο βάθρο της εξουσίας ασκεί κοινωνική κριτική σε κομμάτι της κοινωνίας που δεν αποδέχεται τη συνύπαρξη ή τη γειτνίαση με τους ψυχασθενείς. Με την πίεση του χρόνου για την απορρόφηση των κονδυλίων δίνει παράλληλα τη δυνατότητα σε επαγγελματίες που προέρχονται από το χώρο της Ψυχικής Υγείας να στήσουν ΑΜΚ εταιρίες οι οποίες παίρνουν στην ουσία την υπεργολαβία της επανένταξης. Η «Κλίμακα» είναι μια εταιρία τέτοια η οποία, μεταξύ άλλων, καταλαμβάνει το κενό της αδυναμίας του κράτους λόγω έλλειψης υποδομής (π.χ. δεν υπάρχει ειδίκευση για την Ψυχιατρική στη Νοσηλευτική Σχολή). Ανεξάρτητα από τις όποιες καλές προθέσεις αλλά και καλή ποιότητα των παρεχομένων υπηρεσιών, **οι εταιρίες αυτές δεν παύουν να αποτελούν τη βάση και τη μαγιά για την ανάληψη της ψυχικής υγείας από την ιδιωτική πρωτοβουλία. Αυτό είναι και το βασικό χαρακτηριστικό αυτής της μεταρρύθμισης ενταγμένο στη νεοφιλελεύθερη μεταρρύθμιση που εκχωρεί δραστηριότητες του δημοσίου στον ιδιωτικό τομέα.** Ποιος μπορεί να εγγυηθεί για την περαιτέρω πορεία της αποασυλοποίησης όταν στο «πόδι» κυριολεκτικά στήνονται τέτοιες επιχειρήσεις; Ποιος μπορεί να εγγυηθεί για την πραγματική κοινωνική επανένταξη του ασθενή όταν για λόγους οικονομίας εφαρμόζεται η αρχή της ελαχιστοποίησης του κόστους για τις εταιρίες;

Αυτά κι άλλα πολλά είναι που «διαφεύγουν» από τους πρωτεργάτες του κοινωνικού αποκλεισμού στην Αίγινα οι οποίοι αφού αποτάσσονται το ρατσισμό και αφού κάνουν την πρέπουσα

1. Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Τμήμα Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων, Αθήνα 20-7-2004.

επιλεκτική κριτική στο κράτος για τον αυταρχισμό του, επιδίδονται στο άθλημα της τρομοκράτησης του πληθυσμού για την επικινδυνότητα των τροφίμων, συκοφαντούν όσους δεν συμφωνούν μαζί τους, και με τραμπουκισμούς προσπαθούν να επιβάλλουν στην τοπική κοινωνία την άποψή τους και τις φοβίες τους. Έτσι μέσα από το κλίμα αυτό που διαμορφώνεται, οι πολιτικοί παράγοντες προσπαθούν να επέμβουν προκειμένου να συλλέξουν αυτήν την κατασκευασμένη δυσαρέσκεια προς όφελός τους. **Είναι όμως άραγε τυχαίο που ο «αντάρτης» στο κόμμα και στο κράτος, Μούρτζης, δεν βρήκε τη στοιχειώδη όπως τον Σεπτέμβριο συμπαράσταση από βουλευτές του κόμματος που ανήκει;** Πού είναι οι συμπορευόμενοι βουλευτές (Μελάς, Μιχαλολιάκος κλπ.) που είχαν κάνει επερωτήσεις στη Βουλή για το θέμα; Άλλαξαν γνώμη ή φοβούνται μην τους τραβήξει το αυτάκι ο υπουργός που είναι στέλεχος του κόμματος και της κυβέρνησης; Πρόκειται για μια πραγματική σύγκρουση με τον υπουργό ή για μια εικονική και τεχνητή αντιπαράθεση ρόλων εξουσίας στο κεντρικό και τοπικό επίπεδο; Αν εξαιρέσουμε το έγγραφο της Νομαρχίας Πειραιά (τμήμα Πολεοδομίας) που υπόρρητα στηρίζει το δήμαρχο στο επιχείρημα ότι «η λειτουργία ψυχιατρικής κλινικής δεν επιτρέπεται εντός της πιο πάνω περιοχής» κάνοντας ότι δεν γνωρίζει ότι πρόκειται περί τόπου κατοικίας και όχι ασύλου, ο Ο.Τ.Α Αίγινας έχει μείνει μόνος του.

Έτσι, λοιπόν, στην Αίγινα δημιουργήθηκε μια τοπική πολιτική κρίση από τα πάνω και χρησιμοποιήθηκαν οι ψυχασθενείς ως το μέσο με το οποίο θα συλλέξουν ή δεν θα χάσουν, τουλάχιστο, ψήφους οι γνωστοί νυν και επίδοξοι παράγοντες. Ύστερα από την άθλια αυτή εκστρατεία δυσφήμισης του οικοτροφείου, ούτε ένας δεν θα μπορούσε να τοποθετηθεί έστω με ουδετερότητα απέναντι στο πρόβλημα. Είναι χαρακτηριστική η δήλωση του Δημοτικού Συμβούλου Δ. Σκίτσα, παρμένη από το πρακτικό 24/2003 της 24/10/03 ότι «το θέμα δεν είναι νομικό αλλά ουσιαστικό αφού έχει διαπιστώσει προσωπικά ότι η κοινωνία της Αίγινας δεν είναι έτοιμη να δεχτεί τη λειτουργία τέτοιου ιδρύματος και στη μεγάλη της πλειοψηφία δεν θέλει το τη ίδρυση του οικοτροφείου άρα σήμερα το Δημοτικό Συμβούλιο έρχεται να εκφράσει ουσιαστικά την πλειοψηφία των κατοίκων». Δείχνει έμπρακτα το πως ακόμα και μια μειοψηφία στο Δημοτικό Συμβούλιο βλέποντας το κλίμα πού «γέρνει», παίρνει αποφάσεις και συναινεί παρά το γεγονός ότι σε διαφορετική περίπτωση θα είχε μια άλλη άποψη. Ο καθείς μπορεί να καταλάβει τη θέση ενός δημάρχου σε αυτήν την περίπτωση που διάδοχοί του και πολιτικοί του αντίπαλοι τον ψέγουν από τη μια για την ευμενή αρχική του θέση απέναντι στην εταιρία «Κλίμακα» τον Αύγουστο του 2003 και από την άλλη κινδυνεύει η θέση του εφόσον οι ίδιοι ηγηθούν σε μια κινητοποίηση ενάντια στο οικοτροφείο. Έτσι όχι μόνο δεν θα μπορούσε να μην παριστάνει τον «αντάρτη» στον υπουργό και στο κόμμα αλλά θα έπρεπε να ηγηθεί αυτής της κινητοποίησης προκειμένου να εισπράξει τα πολιτικά εύσημα από το νησί και όπως αυτά διαμορφώνονται σε μια πορεία ψηφοθηρικής εκμετάλλευσης της όποιας δυσαρέσκειας. Έτσι εξηγούνται και οι τοποθετήσεις οχημάτων μπροστά στην πόρτα του οικοτροφείου, έτσι εξηγείται και η ανοχή στους τραμπουκισμούς, έτσι εξηγείται και η προσπάθεια να συλλέξει για λογαριασμό του όλη τη δυσαρέσκεια υπερθεματίζοντας.

Είναι μια πρακτική για τους τοπικούς παράγοντες η οποία αποδεικνύεται ευνοϊκή για αυτούς και να μπορούν να ηγούνται επί της δυσαρέσκειας των πολιτών. Αυτό έγινε και με το ζήτημα του νερού πρόσφατα, και με το ζήτημα της ακτοπλοΐας πέρσι, αλλά και η προσπάθειά τους να βρίσκονται σε όλες τις εκδηλώσεις που αφορούν κοινωνικά προβλήματα τα οποία μπορούν να εξαργυρωθούν σε ψήφους και πολιτική υποστήριξη. Έτσι για σημαντικά προβλήματα τα οποία όμως δεν τυχαίνουν αυτής της πρέπουσας προβολής, η δημοτική αρχή και οι παράγοντες κωφεύουν ή με διπλή γλώσσα τοποθετούνται. Ποτέ δεν πραγματοποίησαν μια ανάλογη κινητοποίηση σχετικά με τις παραβιάσεις των εργασιακών δικαιωμάτων των ντόπιων, αντίθετα, είναι πολύ γνωστά σε όλους τα χωρίς αμοιβή τετράμηνα που κάνουν οι συμβασιούχοι εργάτες καθαριότητας με την υπόσχεση της επαναπρόσληψης. Ποτέ δεν τοποθέτησαν απορριμματοφόρα του Δήμου μπροστά στις πύλες των αποδεδειγμένα παράνομων εργοταξίων που έχουν ήδη σφραγιστεί (Τόγια, Γενίτσαρη) στα Βόρεια της Αίγινας. Αντίθετα ευλογούν με την ανοχή τους και έχοντας αποδεδειγμένα τη γνώση για τις παρανομίες τους. Δεν έκαναν ποτέ την παραμικρή κινητοποίηση για τα σχολικά κτίρια που λειτουργούν σαν κοτέτσια. Αντίθετα προσπάθησαν να μπαλώσουν το ζήτημα με τις μετεγγραφές και να επιβάλλουν τις φτηνές λύσεις των χωρισμών των αιθουσών και την εγκατάσταση προκάτ. Δεν έκαναν τίποτε για το μονοπώλιο της θαλάσσιας μεταφοράς, τίποτε για τις παράνομες αυξήσεις των

εισιτηρίων. Αντίθετα οι εταιρίες είναι χορηγοί αθλητικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων. Δεν κινητοποιήθηκαν καθόλου για την απαράδεκτη κατάσταση στο χώρο της Υγείας. Δεν έκαναν τίποτε πέρα από μια παράσταση που έδωσαν στο λιμάνι για το ζήτημα του νερού. Εδώ και χρόνια συντηρούν την εξάρτηση του νησιού για την υδροδότηση από υδροφόρες που πουλούν το νερό ακριβό ενώ για τα χρέη των μεγάλων οφειλετών δεν έκαναν τίποτε πάλι. Ενδεικτικά όλα αυτά δείχνουν όχι μόνο την επιλεκτική τακτική, των δήθεν εκφραστών της κοινωνικής συνείδησης στην Αίγινα, να κινητοποιούνται μόνο όταν υπάρχει η μυρωδιά της ψήφου και να ανέχονται ή και να επικροτούν την πραγματική παραβίαση των νόμων, αλλά και την αδυναμία μας να μετατρέπουμε τη δυσαρέσκεια σε πολιτική σκέψη, δράση και αποτελεσματικότητα.

Από την άλλη, η ενδοκυρίαρχη αυτή σύγκρουση, μεταξύ κεντρικής και τοπικής εξουσίας, ανέδειξε τις αξίες της οικονομίας της αγοράς ως κυρίαρχες και μια σύγκρουση που εξέφραζε διαφορετικά συμφέροντα. Αυτά της κρατικής οικονομίας που σχετίζονται άμεσα με την απορρόφηση κονδυλίων από την ΕΕ για την κοινωνική επανένταξη, εφόσον τα άσυλα κατά τις οδηγίες της ΕΕ κοστίζουν ακριβότερα από την Πρωτοβάθμια φροντίδα και την πρόληψη, και της τοπικής οικονομίας της οποίας οι «εκφραστές» διατείνονται ότι η ύπαρξη του οικοτροφείου θα απομακρύνει τους αγοραστές της γης με άμεσο αποτέλεσμα την πτώση των τιμών ή ότι θα αποθαρρύνει το τουριστικό ρεύμα. Ανεξάρτητα από το αν στηρίζονται σε πραγματικά δεδομένα τα επιχειρήματα των δυο φορέων εξουσίας που συγκρούονται και ανεξάρτητα από την έκβαση αυτής της σύγκρουσης πρέπει να παρατηρήσει κανείς το πόσο συγκλίνουν στην προσπάθειά τους να δικαιολογήσουν τις ενέργειές τους με την περιρρέουσα αντίληψη για την οικονομία. Εκείνο που και τα δυο μέρη διακηρύττουν, είτε με το επιχείρημα του κοινωνικού οφέλους από την ύπαρξη του οικοτροφείου είτε με τα επιχειρήματα για την αξία της γης και τον τουρισμό, συγκλίνουν στην παραδοχή ότι η οικονομία της αγοράς είναι ο καθοριστικός παράγοντας.

Ανάμεσα στα δυο, τα δικαιώματα των ψυχασθενών παραμένουν εκκρεμή μαζί με την έλλειψη ενός κινήματος που θα θέσει τα δικαιώματα αυτά ενάντια τόσο στα εκσυγχρονιστικά σχέδια της αγοραίας οικονομίας και στην προκατάληψη που εκτρέφει η ίδια η εξουσία και μολύνει τη ζωή μας.

Από την ασυλοποίηση στην εγκατάλειψη: Η ψυχική υγεία στην Ελλάδα και την Ευρώπη

Συμπεράσματα από μια διαφωτιστική συζήτηση με "θεσμικό" παράγοντα στο χώρο της Υγείας.

Η κατάσταση στην Ελλάδα: Το 2006 τελειώνει το Γ΄ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης το οποίο και είναι ο χρηματοδότης του προγράμματος «Ψυχαργώ» και ξεκινάει το Δ΄ με πολύ λιγότερα χρήματα που θα διατίθενται για αυτό το σκοπό. Η δυσκολία είναι: πώς το κράτος θα μπορέσει να συνεχίσει τη λειτουργία των οικοτροφείων ξενώνων έχοντας απορροφήσει το 25% από το χρηματοδοτικό πακέτο ενώ δεν έχει γίνει σχεδόν καμιά δράση για την Πρωτοβάθμια Φροντίδα Ψυχικής Υγείας που αποτελεί και τη θεμέλιο λίθο της ψυχιατρικής μεταρρύθμισης. Αυτό σημαίνει, και παρά τη σύγχυση που επικρατεί γύρω από τον όρο αυτό, «ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ». Σύμφωνα με την Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας ο άξονας της περίθαλψης μεταφέρεται στην Κοινότητα και στον τόπο κατοικίας μέσω ενός δικτύου υπηρεσιών στο οποίο δραστηριοποιούνται και τοπικοί φορείς και κοινοτικοί πόροι γύρω από ένα Κέντρο Ψυχικής Υγείας με αποτέλεσμα να μειώνονται έως να σταματάνε οι εισαγωγές στα νοσοκομεία, να προλαμβάνονται οι υποτροπές στις σοβαρές ψυχικές διαταραχές και να δίνεται ένας ικανοποιητικός ρόλος στον ασθενή μέσα στην κοινότητα έτσι ώστε να μην αποκόπτεται από τον κοινωνικό και οικογενειακό ιστό. Η Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας έχει μια εναλλακτική και όχι συμπληρωματική δράση προς το Ψυχιατρείο σε πλήρη αντίθεση με το γεγονός ότι όσα κέντρα έχουν υπάρξει μέχρι σήμερα στην Ελλάδα λειτουργούν συμπληρωματικά προς τα ψυχιατρεία. Δεν αμφισβητούν την παρουσία του Ψυχιατρείου και λειτουργούν ερήμην τους. Αν η αναλογία Κέντρων Ψυχικής Υγείας και πληθυσμού είναι 1: 100.000 κατοίκους, η Αττική πρέπει να έχει 45-50 τέτοια Κέντρα. Σήμερα υπάρχουν μόνο 4 και τα οποία λειτουργούν συμπληρωματικά σε αναντιστοιχία με τα 150 οικοτροφεία ξενώνες που υπάρχουν σε όλη την Ελλάδα .

Το πρόβλημα για την ανάπτυξη των Κέντρων αυτών δεν εντοπίζεται μόνο στα «επιχειρησιακά σχέδια τα οποία δεν προχωρούν» αλλά και η έλλειψη κουλτούρας με Κοινοτικό προσανατολισμό από την πλευρά των ανθρώπων που εργάζονται στο χώρο της Υγείας. Δηλαδή δεν υφίσταται ένα κίνημα στο χώρο της Υγείας που να θέσει ως προτεραιότητα την Κοινοτική

Υγεία γενικά και να απαιτήσει από το κράτος μεταρρυθμίσεις σ' αυτήν την κατεύθυνση. Η υπάρχουσα κυρίαρχη τάση είναι ο εγκλεισμός: από τη μια το ιδιωτικό ιατρείο και από την άλλη ο εγκλεισμός στο ψυχιατρείο. Τα ψυχιατρεία συρρικνώνονται και μερικά έχουν κλείσει (Πέτρας Ολύμπου, Τρίπολης) και υποκαθίστανται με τις δομές των οικοτροφείων και των ξενώνων. Έτσι, οι καινούριοι ασθενείς οι οποίοι έρχονται, που είναι θύματα κοινωνικού αποκλεισμού, δεν έχουν μια στέγη κλπ. δεν έχουν ένα δίκτυο Κοινοτικής υγείας προκειμένου να εξυπηρετηθούν και να λειτουργήσει η «Κοινωνική Αναπαραγωγή», μένουν στους δρόμους και στις πλατείες. **Ο ουσιαστικός κίνδυνος που υπάρχει σήμερα είναι: η καταπιεστική προστασία που έδινε το άσυλο τόσα χρόνια να δώσει τη θέση του στην εγκατάλειψη στο δρόμο**.

Ο αναχρονιστικός νόμος της χούντας έχει αλλάξει ως προς κάποια σημεία του από το 1992. Η αντιδραστική του πλευρά είναι ότι έχει διατηρήσει την έννοια της «επικινδυνότητας», η οποία αποτελεί μια διαδεδομένη αντίληψη στον χώρο των ψυχιάτρων σε αντίθεση, με τον Ιταλικό νόμο. Στην Ιταλία υπάρχει η έννοια της αναγκαστικής νοσηλείας για την βελτίωση της υγείας του ασθενή ενώ στην Ελλάδα μπαίνει από το νόμο αυτό το ζήτημα για την αποφυγή κινδύνου για τη δημόσια τάξη. Οι εισαγγελικές παραγγελίες για τον εγκλεισμό έχουν αντικατασταθεί με την κλήση εντός 10ημέρου σε μονομελές πλημμελειοδικείο. Η δικαστική όμως γραφειοκρατία κάνει αυτήν την διαδικασία πολύμηνη με αποτέλεσμα ακόμα και μετά το εξιτήριο να έρχεται κλήση για δικαστήριο. Από την άλλη οι γιατροί των ψυχιατρείων στο σύνολό τους δεν ενδιαφέρονται για τον άνθρωπο που είναι έγκλειστος και δεν τον προτρέπουν να υπερασπιστεί τον εαυτό του στο δικαστήριο στοιχειωδώς. Λόγω έλλειψης Κοινοτικής Φροντίδας ο ασθενής είναι έρμαιο της οικογένειάς του που κάνει την αίτηση στον εισαγγελέα και των αστυνομικών που θα χρησιμοποιήσουν χειροπέδες για να πάνε κάποιον στο άσυλο ή στον Ψυχίατρο για γνωμάτευση. Από τον άνθρωπο μέχρι το Ψυχιατρείο υπάρχει ένα τεράστιο κενό το οποίο γίνεται ακόμα πιο επώδυνο όταν ο "ασθενής" αναγκάζεται να μείνει και στο Τμήμα Μεταγωγών χωρίς την παραμικρή φροντίδα και νοσηλεία. Υπάρχουν περιπτώσεις που μετά τη σύλληψη ασθενείς μένουν δυο μέρες στο Τμήμα Μεταγωγών στα Δωδεκάνησα ή στην Κρήτη. Έτσι σε πολλές περιπτώσεις ο άνθρωπος αυτός που έχει την κρίση του, που διώκεται από το κράτος και του επιβεβαιώνεται με την αστυνομική συνοδεία, χωρίς φάρμακα χωρίς καμιά φροντίδα μόλις φτάνει στο ψυχιατρείο κλειδώνεται πίσω από μια πόρτα, δικαιολογημένα γίνεται πραγματικά επικίνδυνος. Το σύστημα λοιπόν παραμένει απαρχαιωμένο παρόλο που τα κτίρια έχουν αλλάξει. Η ουσία της φροντίδας παραμένει η ίδια.

Τρόπον τινά άνοιξαν «οι πίσω πόρτες» των ψυχιατρείων για να βγουν οι πρώην έγκλειστοι αλλά οι «μπροστινές πόρτες» για τον νέο ασθενή λειτουργούν όπως πάντα. Και αυτό είναι το κρίσιμο σημείο στις μέρες μας. Ακόμα όμως και για τον άνθρωπο που «βγαίνει» δεν υπάρχει μετανοσοκομειακή φροντίδα. Είναι στο έλεος της οικογένειάς του το να έχει τη μέριμνα για τις υποτροπές του για την πορεία της υγείας του κλπ. Έτσι στις υποτροπές υπάρχει η πάγια συνταγή της επανεισαγωγής του στο άσυλο. Η Τομεοποίηση, δεν έχει προχωρήσει παρ' όλο που υπάρχει στο γράμμα του Νόμου, αναφέρεται σε ένα δίκτυο ανάλογο με τον πληθυσμό της περιοχής με Κέντρα που θα δίνουν απαντήσεις για οποιοδήποτε πρόβλημα υπάρχει. Στη γειτονιά, στους Φορείς, στα σχολεία, στους τόπους εργασίας πρέπει η υπόθεση της Ψυχικής υγείας να είναι μέσα σ' όλα αυτά και να κινητοποιεί τις δυνάμεις κοινοτικής στήριξης. Αυτή είναι και η αντίληψη της Κοινοτικής Φροντίδας και της μη αποκοπής από την κοινωνία.

Αυτό που έχει συμβεί είναι μια στρεβλή Ψυχιατρική μεταρρύθμιση η οποία στην πραγματικότητα είναι μια αναδιάταξη της ασυλοποίησης. Οι ξενώνες και τα οικοτροφεία δεν έχουν μεταβατικό-στεγαστικό χαρακτήρα και λειτουργούν σαν άσυλα όσο δεν συνδέονται με Κοινοτικές Μονάδες Ψυχικής Υγείας.

Οι κινητές μονάδες Ψυχικής Υγείας που μπορεί να έχουν έναν τέτοιο χαρακτήρα Πρωτοβάθμιας Φροντίδας λειτουργούν σαν επέκταση των εταιριών. Η πρώτη κινητή μονάδα που λειτούργησε με επιτυχία ήταν του Σακελλαρόπουλου στη Φωκίδα από τη δεκαετία του '80 και αργότερα στην Αλεξανδρούπολη, πάλι με μεγάλη επιτυχία. Με έδρα το αστικό κέντρο η κινητή μονάδα έκανε επισκέψεις σε χωριά και λειτούργησε αποτελεσματικά στο ζήτημα της πρόληψης. Είναι ένα μοντέλο που μπορεί να λειτουργήσει στην αγροτική περιφέρεια με ικανοποιητικό τρόπο. Παρ' όλο αυτό το δρόμο που άνοιξε πειραματικά μια Μη Κερδοσκοπική Εταιρία, το κράτος δεν ασχολήθηκε με το ζήτημα

αυτό και το «έδωσε» στην κυριολεξία σε δυο εταιρίες οι οποίες αυτήν την περίοδο στα νησιά πραγματοποιούν ένα είδος πρωτοβάθμιας Φροντίδας σε πολύ στοιχειώδες επίπεδο (εξέταση, φάρμακα κλπ.).

Συμπερασματικά και σύμφωνα με ανακοίνωση της Αριστερής Παρέμβασης Δρομοκαϊτείου και της Αριστερής Ριζοσπαστικής Συσπείρωσης Υγειονομιών ΨΝΑ-Δαφνί, 2003 ένα έκτρωμα ιδιωτικοποίησης φαίνεται να αποτελεί το παρόν και το μέλλον της πολυσυζητημένης μεταρρύθμισης: *«Κατασκευάζονται δομές με νωχελικούς και απελπιστικά βραδείς και ασυντόνιστους ρυθμούς, συγκεντρωμένες σε συγκεκριμένες υποβαθμισμένες περιοχές χωρίς ταυτόχρονη ανάπτυξη κοινοτικών υπηρεσιών με την τομεοποίηση των υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας να βρίσκεται στα σπάργανα και την Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας να ασκείται στα εξωτερικά Ιατρεία των Ψυχιατρικών Νοσοκομείων και τους ψυχιατρικούς τομείς των γενικών Νοσοκομείων και να μην λειτουργεί ούτε η πρόγνωση ούτε η έγκαιρη επέμβαση στα πρώτα στάδια διαταραχής... Επελαύνουν οι κάθε λογής ιδιωτικές-κερδοσκοπικές ή μη φιλανθρωπικές ή μη κοινωνικές ή μη εταιρίες που αλώνουν και ρευστοποιούν τις ανάγκες και τις δομές ενός σύγχρονου συστήματος Ψυχικής Υγείας. Δημιουργούν δομές εκτός ή παράλληλες του ΕΣΥ, συναλλασσόμενες μ' αυτό, με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια, έχουν αναλάβει την πίτα των προγραμμάτων προ και επαγγελματικής κατάρτισης και αποκατάστασης και εμπορεύονται και διαπραγματεύονται ασθενείς. Δημιουργούνται εργαζόμενοι πολλών ταχυτήτων, μόνιμοι, συμβασιούχοι, πολλών επιλογών, εργαζόμενοι των κάθε λογής συνεργείων φύλαξης, καθαρισμού, τροφοδοσίας και βλέπουμε. Ίσως το μέλλον μας επιφυλάσσει και υπενοικιαζόμενους εργαζομένους. Με ελλείψεις τεράστιες στα Ψυχιατρικά Νοσοκομεία και της Μονάδες Ψυχικής Υγείας, με κουρασμένους και ματαιωμένους συνάδελφους, χωρίς επαρκή και συνεχή εκπαίδευση και μετεκπαίδευση, μένοντας πάντα στην προσμονή της διάθεσης της Διοίκησης και των άλλων γραφειοκρατικών θεσμών...».*

Η κατάσταση στην Ευρώπη: Η Τσεχία και η Σλοβακία αποτελούν το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα χωρών που ο εγκλεισμός είναι δεδομένος: υπάρχουν ακόμα σιδερένια κρεβάτια-κλουβιά στα οποία μένει μέσα ο ασθενής. Γενικά στις χώρες της Ανατολικής Ευρώπης είναι πολύ κακή. Υπάρχουν άθλια ψυχιατρεία κληρονομιά της εποχής του Σταλινσμού, που υπήρχε μια συγκεκριμένη αντίληψη για την Ψυχική αρρώστια, ενώ στην περιβόητη Δυτική Ευρώπη που για μια μεγάλη περίοδο ευαγγελίστηκε την Ψυχιατρική μεταρρύθμιση, τα ανθρώπινα δικαιώματα κλπ. αποδεικνύονται ένα μεγάλο ψέμα. Εν τούτοις μπορεί κανείς να δει σπουδαίες εμπειρίες στην Ιταλία, Ισπανία, Γαλλία, Αγγλία, αλλά αυτό που γενικό συμπέρασμα κυριαρχεί είναι ότι το ψυχιατρείο δεν καταργήθηκε (εκτός από την Ιταλία), απλώς θεσμοθετήθηκε με ένα αναβαθμισμένο ρόλο ενώ έχει αυξηθεί η εγκατάλειψη στο δρόμο. Στην Ιταλία, για παράδειγμα, υπάρχει μια ανισομέρεια, έτσι σε λίγες πόλεις έχει εφαρμοστεί μ' έναν σωστό τρόπο η μεταρρύθμιση. Ο ιταλικός νόμος ήταν ένας νόμος-πλαίσιο. Η πολιτική διαμόρφωση της Ιταλίας έχει Νομαρχίες με μεγάλες εξουσίες έτσι ο νόμος-πλαίσιο ήταν στη διάθεση της κάθε Νομαρχίας. Άλλες λοιπόν δεν έκαναν τίποτε αφήνοντας τους ψυχασθενείς στο δρόμο και σε άλλες υπήρξαν σοβαρά δείγματα-προεικονίσματα ενός μέλλοντος που δεν υπάρχει. Από την άλλη στην Ιταλία υπάρχουν σε μεγάλο βαθμό τα ιδιωτικά κερδοσκοπικά οικοτροφεία στα οποία οι συνθήκες είναι άθλιες και στα οποία συμβάλλουν τα Ταμεία και η οικογένεια. Οι δυνάμεις που ξεκίνησαν το ζήτημα της αποασυλοποίησης έχουν συνασπιστεί σε Φόρουμ και ελέγχουν τις υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας σε πολύ λίγες πόλεις της Ιταλίας.

Γενικά η κατάσταση επηρεάζεται από την υποχρηματοδότηση από την κατάρρευση του κράτους-Πρόνοιας, από την έλλειψη προσωπικού (δεν μπορεί να κρατηθεί χωρίς προσωπικό, χωρίς δυνατότητες Κέντρων ημέρας, Κέντρων εργασιακής ένταξης χωρίς κοινωνική αποκατάσταση). Χωρίς τα βασικά εργαλεία η Κοινοτική Φροντίδα καταρρέει. Ο Μπλερ, στην Αγγλία, είχε μια τέτοια τακτική προκειμένου να πει ότι απέτυχε η Κοινοτική Ιατρική. Από τη μια έκοψε τους οικονομικούς πόρους, μείωσε το προσωπικό και από την άλλη διακήρυττε την «αποτυχία» της Κοινοτικής Φροντίδας. Στην Αγγλία υπάρχει μεγάλη κρίση. Από τη μια υπάρχουν περιοχές που εφαρμόζεται καλά η μεταρρύθμιση από ένα Μη Κερδοσκοπικό τομέα στον οποίο η Αγγλία έχει μεγάλη παράδοση, από τον 19ο αιώνα. Γενικά όμως στην Αγγλία υπάρχει μέσω της ψυχιατρικής ένα προεικόνισμα της ταξινόμησης της κοινωνίας, πλάθοντας το μόρφωμα της «κοινωνίας της επιτήρησης». Κάθε ψυχασθενής που «φεύγει» είναι καταγεγραμμένος ανάλογα με το βαθμό επικινδυνότητας πράγμα που τείνει να επικρατεί σ' όλη την κοινωνία με τα συστήμα-

τα παρακολούθησης. Μια διαβάθμιση σε ψυχιατρεία Υψίστης Ασφαλείας, Μέσης Ασφαλείας και διάφοροι κανονισμοί και διαδικασίες «συμβαδίζει» με την Κοινοτική Ψυχιατρική που αντί να είναι στην κατεύθυνση της χειραφέτησης εξελίσσεται στο να παίρνει μέτρα καταπίεσης στην Κοινότητα την ίδια. Δηλαδή μιλάμε για «υποχρεωτική θεραπεία στο σπίτι». Καταστολή μέσα στην Κοινότητα, μέσα στο σπίτι. Η Κοινοτική ψυχική υγεία αν δεν ειδωθεί από μια χειραφετητική σκοπιά αποτελεί στοιχείο της Κοινωνίας του Ολικού Ελέγχου.

Πληροφορίες για οικοτροφείο κάπου στην Εύβοια Οι αρνητικές συνέπειες του φιλελευθερισμού

(τα γεγονότα είναι πραγματικά-πηγές και ονόματα δεν αναφέρονται δυστυχώς)

Πρόκειται για οικοτροφείο το οποίο λειτουργεί εδώ και περίπου 5μήνες και έχει στηθεί με την ανάλογη συναίνεση της τοπικής κοινωνίας από ΑΜΚ η οποία έχει στήσει και μια σειρά άλλων οικοτροφείων στη γύρω περιοχή. Η ζωή των ανθρώπων είναι εμφανώς καλύτερη από τη ζωή τους στο άσυλο, πλην όμως η οργάνωσή του σχετίζεται με την ευκολία που δίνεται στον ιδιωτικό ή ημι-ιδιωτικό τομέα να αναλαμβάνει υπό την επίβλεψη του Υπουργείου Υγείας την κοινωνική επανένταξη των ψυχασθενών αλλά και με την αντίληψη της φτηνής και πρόχειρης λύσης.

Το προσωπικό -νοσηλευτές και βοηθητικό, το οποίο προέρχεται κυρίως από τις γύρω περιοχές και χωριά εκπαιδεύτηκε σε τετράμηνα σεμινάρια. Το ιδεολογικό περίγραμμα της εκπαίδευσή του ήταν ενημέρωση για την ιστορία της ψυχασθένειας και την μέχρι τώρα αντιμετώπισής της κι όχι πρακτικές συμβουλές αντιμετώπισης αυτών των ανθρώπων. Έτσι, άνθρωποι, με τις προκαταλήψεις που μεγάλωσαν αλλά και με τεστ τα οποία κατά την εκπαίδευσή τους ενίσχυαν τον ανταγωνισμό και όχι τη συνεργασία του προσωπικού, βρέθηκαν να υπηρετούν ένα πολύ δύσκολο ρόλο για τα δικά τους δεδομένα. Με τους χαμηλούς μισθούς που συμπλήρωναν το εισόδημά τους σε μια κρίσιμη εποχή στη μετα-βιομηχανική Εύβοια, βρέθηκαν να υπηρετούν στο οικοτροφείο αυτό. Ποιες θα μπορούσαν λοιπόν να είναι οι αντιδράσεις τους σε περιπτώσεις που οι ψυχασθενείς είχαν κάποια κρίση; Ποια θα μπορούσε να είναι η μέριμνά τους για τους ανθρώπους αυτούς όταν οι ίδιοι μπέρδευαν τα φάρμακα της νοσηλείας δείχνοντας έλλειψη ενδιαφέροντος σε έναν τομέα που «δεν σηκώνει» λάθη;

Σε περιπτώσεις όπως π.χ. που ένας τρόφιμος έβρισε τον φροντιστή, ο φροντιστής τον χτύπησε, δηλώνοντας στο υπόλοιπο προσωπικό σε συνάντηση ότι θα το ξανάκανε. Σε μια άλλη περίπτωση που το παραλήρημα ενός τρόφιμου ήταν ιδιαίτερα ενοχλητικό για το προσωπικό, νοσηλεύτρια διετούς φοιτήσεως του έδειξε θρησκευτική εικόνα προκειμένου να σταματήσει. Καβγάδες για τα ρεπό και τις άδειες ήταν συχνά και καθημερινά φαινόμενα στη δομή αυτή ενώ παρατηρούνταν και συχνές απουσίες του βοηθητικού προσωπικού διότι αρκετοί έκαναν την ίδια ώρα μια άλλη εργασία.

Αυτές οι λίγες πληροφορίες, είναι ωστόσο αρκετές για να σχηματίσει κανείς άποψη για το πως οι αξίες της αγοράς μπορούν να αποβούν αρνητικές για ένα «πείραμα» που έχει τον πομπώδη τίτλο της κοινωνικής επανένταξης. Κρατικός συγκεντρωτισμός και εμπορευματοποίηση είναι τα χαρακτηριστικά που μπορεί να πάρει το όλο ζήτημα στο βαθμό που υπάρχει μια πίεση χρόνου για την αποασυλοποίηση και το στήσιμο των δομών αυτών.

Αυτό βέβαια που συμβαίνει στην προαναφερόμενη δομή δεν σημαίνει ότι συμβαίνει σε όλες τις δομές που έχουν εγκαταστήσει οι ΑΜΚ. Όμως αποτελεί ένα δείγμα της εισβολής της οικονομία της αγοράς στον τομέα της ψυχικής υγείας

γ) ΕΚΔΙΩΞΗ ΠΑΡΕΑΣ ΑΛΒΑΝΩΝ από καφετέρια της παραλίας (εφημ. «Η ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΑΙΓΙΝΑΣ», αρ.φ. 252)

Είπαμε να δουλεύετε στις οικοδομές μας χωρίς ένσημα και δικαιώματα, να σας μοσχονοικιάζουμε τα πανάκριβα ερείπιά μας για να μένετε εσείς και οι οικογένειές σας, να ανεχόμαστε τα μπάσταρδά σας στα σχολεία μας, να σας βαφτίζουμε μερικούς από σας για να αυξάνουμε την πελατεία του Θεού, να περπατάτε και μάλιστα όλες τις ώρες, αλλά όχι και να πίνουμε καφέ δίπλα-δίπλα. Προς Θεού δεν θα το αφήσουμε αυτό να γίνει. Από κει και μετά ξεκινάει η μηδενική ανοχή. Όπερ σημαίνει: θα κάτσεις στην αρχή δίπλα μου για καφέ. Θα χαμογελάσεις στη γυναίκα μου, στην κόρη μου, στη γκόμενά μου,

στην ξαδέρφη μου, στη γκόμενα που κάθεται δίπλα μου. Θα τα φτιάξεις με κάποια από αυτές. Θα παντρευτείς και θα της κάνεις παιδιά. Τα παιδιά θα μιλούν αλβανικά και σε λίγο θα προκύψουν και οι πρώτοι σύλλογοι Αλβανών. Όλοι αυτοί θα μένουν σε μια ξεχωριστή περιοχή της Αίγινας. Θα μπασταρδέψει έτσι το αίμα μας και σε λίγα χρόνια θα αρχίσουν οι διεκδικήσεις εδαφών όχι από την Τσαμουριά της Ηπείρου αλλά και από την Αίγινα. Σιγά-σιγά θα εξοπλίζονται με Καλάσνικοφ από τον Ου-Τσε-Κα του Κοσσόβου και αργότερα θα ελέγχουν όλα τα καταστήματα της Αίγινας. Κάποιος από αυτούς θα βάλει για δήμαρχος και μετά από λίγα χρόνια θα εκλεγεί. Έτσι θα μεταβιβάσει την Αίγινα στη Νομαρχία που ο ίδιος κατάγεται. Στο μεταξύ θα βιάζουν, θα σκοτώνουν, θα καίνε τα σπίτια των ελλήνων και των χριστιανών, θα καίνε εκκλησίες και μετά θα τις μετατρέπουν σε τζαμιά. Έτσι σιγά σιγά θα πάρουν τα Μέθανα, τον Πόρο την Ύδρα, τις Σπέτσες και κατόπιν την Πελοπόννησο.

Γι αυτό μη δίνετε και μη σερβίρετε καφέ στους Αλβανούς που κάθονται στις καφετέριες του νησιού. Μπορεί και να χάσουμε την Πελοπόννησο.

Βασανιστήρια και εξουσία

Τα βασανιστήρια και οι ειδικές συνθήκες κράτησης στο Αμπού Γκράσμπ του Ιράκ και στο Γκουαντανάμο, αμερικανική βάση στην Κούβα, ήταν αρκετά, όταν μάλιστα προβλήθηκαν από τις οθόνες της τηλεόρασης τόσο στην Ελλάδα όσο και στα περισσότερα διεθνή τηλεοπτικά δίκτυα, για να καταδείξουν σε μεγάλο μέγεθος τα ψέματα που αιτιολογούσαν τις επεμβάσεις τόσο στο Αφγανιστάν όσο και στο Ιράκ. Η συχνή επανάληψη των εικόνων που από τη μια ήθελε να καταστήσει σαφές ότι μια δύναμη όπως η ΗΠΑ με κάθε τρόπο μπορεί να αποδεικνύει με κάθε μέσο την παντοδυναμία της και από την άλλη να καρπωθεί ο επόμενος ηγέτης της υπερδύναμης το πολιτικό κόστος της κυβέρνησης Μπούς (ήδη στην Ισπανία και Μ. Βρετανία αυτό έχει γίνει ήδη πράξη μέσα από τον εκλογικό καταποντισμό των βασικών συμμάχων του Μπους, Αθνάρ και Μπλερ). Ήταν επίσης ένας τρόπος να εθίσουν το παγκόσμιο τηλεοπτικό κοινό στο θέαμα του αυτονόητου. Χωρίς να καταδειχτεί ότι ο πόλεμος είναι ένας βασικός θεσμός της εξουσίας προκειμένου να επεκτείνεται πολιτικά και οικονομικά, συν του γεγονότος ότι οι παραβιάσεις των συνθηκών πολέμου (βιασμοί, βασανισμοί, αποδεκατισμός αμάχων, στέρηση τροφής-νερού, κλπ.) είναι η βάση πάνω στην οποία στήνεται ο πόλεμος, τα ΜΜΕ, μιλούσαν για την αμαύρωση του μεγαλείου της Αμερικής αγνοώντας επιδεικτικά ακόμα και αυτές τις οργανώσεις, όπως η Διεθνής Αμνηστία, οι οποίες κατήγγειλαν τα γεγονότα αυτά ήδη από το 2002.

Ο «πολιτισμένος κόσμος» ένιωσε φρίκη βλέποντας αυτές τις εικόνες παγκοσμίως. Στην δε Ελλάδα τα βασανιστήρια πήραν μεγάλη διάσταση καθώς το αντιαμερικανικό αίσθημα είναι ιδιαίτερα μεγάλο παρόλο που ψηφίζονται με 90% δυο κόμματα που υποστηρίζουν ανεπιφύλακτα την αμερικανική πολιτική, και παρόλο που μικρότερης έκτασης και έντασης θάλαμοι βασανιστηρίων λειτουργούν και στην Ελλάδα σε αστυνομικά τμήματα, φυλακές και φυλάκια του στρατού. Ήταν μια ενημέρωση βαθύτατα ελεγχόμενη αφού τα παρουσίασε σαν ακρότητες που κάποιοι ασυνείδητοι διέπραξαν. Τα Μ.Μ.Ε. ακολούθησαν την εθνική λογική της καμήλας που ως γνωστόν βλέπει μόνο τη δική της καμπούρα. Έτσι απέφυγαν να ανακινήσουν ζήτημα έστω για τις παραβιάσεις που συμβαίνουν στην «δημοκρατική μας Ψωροκώσταινα», απέφυγαν να μιλήσουν για τους πολλούς βασανισμούς μεταναστών στα σύνορα από τους συνοριοφύλακες και το Στρατό, δεν είπαν για τους βασανισμούς των διαδηλωτών που έτσι κι αλλιώς συμβαίνουν όπως στην περίπτωση των διαδηλωτών της Θεσσαλονίκης το 2003 και ούτε βέβαια για τους βασανισμούς προσφύγων από τα ειδικά σώματα του Λιμενικού. Τα βασανιστήρια συμβαίνουν αλλού.

Η «ΣΧΕΔΙΑ» στο παρόν τεύχος ασχολείται κυρίως με δυο περιπτώσεις κομβικές οι οποίες σχετίζονται με τις δυο μεγαλύτερες ελληνοαμερικανικές σκευωρίες. Η πρώτη είναι η περίπτωση Στακτόπουλου ο οποίος το 1948 που βασανιζότανε επί δυο συνεχώς μήνες μέχρι να ομολογήσει ότι σκότωσε τον δημοσιογράφο Πολκ, σκευωρία που στήθηκε προκειμένου να ενοχοποιηθεί το ΚΚΕ που είχε κηρύξει ανταρσία. Η δεύτερη είναι η περίπτωση του Βασίλη Τζωρτάτου, περιφερειακού μέλους της Ε.Ο. 17 Νοέμβρη, από το 1985-1992, ο οποίος βασανίστηκε από αδίστακτους άντρες της Αντιτρομοκρατικής Υπηρεσίας προκειμένου να υπογράψει τα έτοιμα κείμενα των αρχισκευωρών

της Ασφάλειας το καλοκαίρι του 2002 που ενοχοποιούσαν τους αγωνιστές Αλέξανδρο Γιωτόπουλο, Γιάννη Σερίφη, Θεολόγο Ψαραδέλλη.

Τα βασανιστήρια είναι ένας άτυπος θεσμός του κράτους και της κάθε εξουσίας προκειμένου να αποσπάσει ομολογίες αρεστές για την περαιτέρω δραστηριότητα καταστολής που θέλει να επιβάλλει. Είναι διαχρονικός θεσμός όπως τουλάχιστον αποδεικνύει η εκτεταμένη έρευνα του ιστορικού Κυριάκου Σιμόπουλου στο βιβλίο του «Βασανιστήρια και εξουσία». Καμιά εξουσία δεν παραδέχεται ότι συμβαίνουν βασανιστήρια στη χώρα που διοικεί. Στο σύνολό τους έχουν υπογράψει διεθνείς συνθήκες κατά των βασανιστηρίων ενώ στα συντάγματα των χωρών τα κάθε είδους ψυχολογικά ή σωματικά βασανιστήρια απαγορεύονται. Βέβαια δεν ισχύει στην πραγματικότητα αυτό και όταν δημοσιοποιηθούν τότε οι κυβερνήσεις παραδέχονται προσωπικές υπερβάσεις λόγω «υπερβάλλοντος ζήλου», μια έννοια η οποία από μόνη της δικαιώνει τους δράστες των βασανιστηρίων αφού τους θεωρεί πέραν του δέοντος συνεπείς για τον τρόπο που διεξάγουν αποτελεσματικά την ανάκριση. Πάντως τα βασανιστήρια έχουν συνδεθεί με την άσκηση εξουσίας ενώ η παραβίαση των κανονισμών δεν είναι παρά στάχτη στα μάτια της κοινωνίας.

Είναι αδιέξοδο να προσεγγίσουμε νομικά το ζήτημα των βασανιστηρίων αφού η τήρηση των κανονισμών είναι ένα επιπλέον εφόδιο της εξουσίας να μεταθέτει, όπου αποδεικνύονται βασανισμοί στα πρόσωπα που τους διαπράττουν και να συνεχίζει μια πρακτική τρομοκρατική με στόχο την εξόντωση κάθε διαφορετικής φωνής και πρακτικής.

Γρηγόρης Στακτόπουλος (1948)
Βασίλης Τζωρτζάτος (2002)

Τοπική Ιστορία: Οι ειδικές συνθήκες κράτησης του Γρηγόρη Στακτόπουλου στις Φυλακές της Αίγινας

Η απομόνωση του Γ. Στακτόπουλου στις Φυλακές της Αίγινας

Με μια «Άκρως Εμπιστευτική Επείγουσα» επιστολή προς «Τον κ. Διευθυντήν των Εγκληματικών Φυλακών Αιγίνης» ο υπουργός Δικαιοσύνης Κ. Παπακωνσταντίνου διατάσσει με λεπτομέρειες την εφαρμογή ειδικών συνθηκών κράτησης του Γρηγόρη Στακτόπουλου. Τα μέτρα αυτά ήταν τα εξής: α)Μια ιδιαίτερη παρακολούθηση από τους φύλακες στο κελί για την αποφυγή αυτοκτονίας. β)Την τοποθέτησή του σε κελί με ποινικούς (μη κομμουνιστές) συγκρατούμενούς του (ανθρώπους έμπιστους της Διεύθυνσης της Φυλακής) οι οποίοι παρακολουθούσαν τη συμπεριφορά του και έδιναν αναφορά στους φύλακες. γ)Η απαγόρευση της επαφής με οποιαδήποτε άλλα πρόσωπα κατά την έξοδό του από την ακτίνα. δ)Την απομάκρυνση των συγκρατούμενων του από την ίδια ακτίνα οι οποίοι θα προσπαθήσουν να έχουν επαφή μαζί του. ε)Την εφαρμογή εργασιοθεραπείας μέσω της ανάθεσης αντιγραφικής εργασίας στο θάλαμό του. στ)Αυστηρός καθορισμός του επισκεπτηρίου σε ώρες και ημέρες διαφορετικές από τους άλλους κρατούμενους και μόνο για τους συγγενείς α΄ βαθμού και τη σύζυγό του. ζ)Αυστηρή παρακολούθηση των επισκεπτηρίων από ειδικό και μη εναλλασσόμενο φύλακα ο οποίος ήταν υποχρεωμένος να συντάσσει συνοπτικό δελτίο με το περιεχόμενο της συνομιλίας το οποίο θα βρίσκεται σε ειδικό φάκελο ώστε να ενημερώνεται ο υπουργός. Επίσης ο φύλακας αυτός θα ήταν εντεταλμένος να μεριμνά για την κρυφή μεταβίβαση χαρτιών είτε εκ μέρους του Στακτόπουλου είτε για τον Στακτόπουλο. η)Αυστηρός έλεγχος της αλληλογραφίας. θ) Καθημερινή έρευνα του θαλάμου κράτησης του Στακτόπουλου με παρουσία αρχιφύλακα και παράλληλα πύκνωση των ερευνών στους θαλάμους των συγκρατούμενων του της ίδιας ακτίνας. ι) Απομάκρυνση των συγκρατούμενων του της ίδιας ακτίνας των οποίων η συμπεριφορά θα είναι ιδιαίτερα δυσμενής ή ευμενής. ια)Να μην εναλλάσσονται οι υπάλληλοι της ακτίνας στην οποία κρατείται ο Στακτόπουλος. Οποιαδήποτε απομάκρυνση υπαλλήλου δεν θα συνέβαινε αν δεν το ενέκρινε ο υπουργός. Η ίδια η επιστολή του υπουργού Δικαιοσύνης Κ. Παπακωνσταντίνου τελειώνει: «Αι ανωτέρω οδηγίαι αποβλέπουσιν εις αποκλεισμόν πάσης καθ' οιονδήποτε τρόπον επικοινωνίας του εν λόγω, ως και την διασφάλισιν της ζωής αυτού, είτε εξ αυτοκτονίας, είτε μέρους άλλου οιουδήποτε».

Ο Γ. Στακτόπουλος θύμα της πιο μεγάλης Ελληνοαμερικανικής σκευωρίας από τη διάρκεια του εμφυλίου Πολέμου μέχρι το καλοκαίρι του 2002

Μια περιληπτική ανασκόπηση του ζητήματος του Γρηγόρη Στακτόπουλου και της δολοφονίας του αμερικανού δημοσιογρά-

φου Πολκ, φέρει τον πρώτο εκούσιο θύμα της πιο μεγάλης σκευωρίας που στήθηκε εκείνη την εποχή. Τα ίχνη της είναι ακόμα νωπά και μετά από μια 50ετία αφού το αναθεωρητικό δικαστήριο επικύρωσε την ενοχή του μέσα στο 2004 παρόλο που ο εισαγγελέας πρότεινε την αθώωσή του. Ο Γρηγόρης Στακτόπουλος ήταν ο άνθρωπος που χρειαζότανε το καθεστώς, υπό την προστασία και βοήθεια των Η.Π.Α., προκειμένου με ένα σμπάρο να χτυπήσει δυο τρυγόνια. Από τη μια δολοφονώντας με άγνωστο μέχρι σήμερα τρόπο τον δημοσιογράφο Πολκ ο οποίος είχε έρθει στην Ελλάδα να αποσπάσει συνέντευξη από τον Μάρκο Βαφειάδη, αρχηγό του Δημοκρατικού Στρατού (και η οποία πιθανώς θα άλλαζε το ιδεολογικό κλίμα στις ΗΠΑ, άρα και τα σχέδια των ΗΠΑ για τον στρατηγικό ρόλο της Ελλάδας) κι από την άλλη έστηνε μια σκευωρία στο ΚΚΕ στο οποίο απέδωσε την ευθύνη της δολοφονίας.

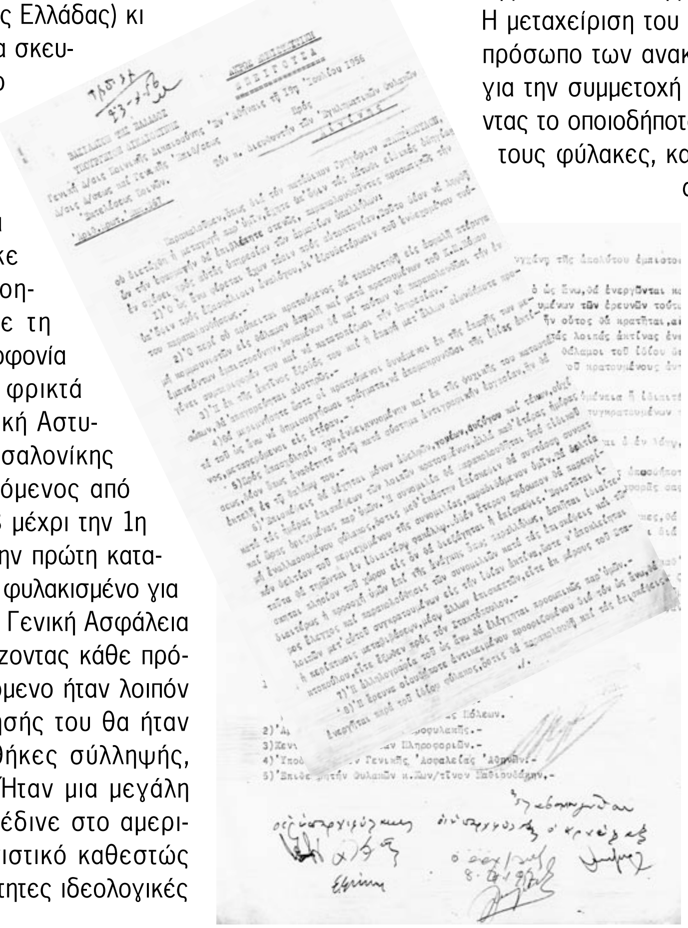

Με πολλές αντιφάσεις και με ανύπαρκτα στοιχεία καταδικάστηκε εις θάνατον αφού προηγουμένως ομολόγησε τη συμμετοχή του στη δολοφονία του Πολκ ύστερα από φρικτά βασανιστήρια στη Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Θεσσαλονίκης όπου και ήταν ανακρινόμενος από τις 14 Αυγούστου 1948 μέχρι την 1η Οκτωβρίου, ενώ μετά την πρώτη καταδίκη του τον κρατούσαν φυλακισμένο για 4 ολόκληρα χρόνια στη Γενική Ασφάλεια Θεσσαλονίκης παραβιάζοντας κάθε πρόσχημα νομιμότητας! Επόμενο ήταν λοιπόν ότι οι συνθήκες κράτησής του θα ήταν ανάλογες με τις συνθήκες σύλληψής, ανάκρισης και δίκης. Ήταν μια μεγάλη σκευωρία η οποία θα έδινε στο αμερικανόφιλο αντικομμουνιστικό καθεστώς της Ελλάδας τις απαραίτητες ιδεολογικές προϋποθέσεις για να σταθεροποιηθεί η ανάγκη εξουδετέρωσης του «κομμουνιστικού κινδύνου» προκειμένου η Ελλάδα να αποκτούσε την προδιαγεγραμμένη θέση της στα γεωπολιτικά σχέδια των ΗΠΑ.

Από την άλλη ο Γρηγόρης Στακτόπουλος, ένας δημοσιογράφος της εφημερίδας «Μακεδονία», ένας άνθρωπος υπεράνω υποψίας, θα έδινε και το στίγμα της τρομολαγνείας του τότε καθεστώτος για τη διασπορά της καχυποψίας.

ΤΑ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΓΡΗΓΟΡΗ ΣΤΑΚΤΟΠΟΥΛΟΥ

Τα βασανιστήρια του Γρηγόρη Στακτόπουλου ξεκίνησαν από την επίσκεψη του Υπουργού Ασφαλείας Κ. Ρέντη στην Ασφάλεια της Θεσσαλονίκης όπου εκρατείτο παράνομα ο Στακτόπουλος. Η μεταχείριση του μέχρι εκείνη τη στιγμή έξέφραζε το «ήπιο» πρόσωπο των ανακριτών όπου προσπαθούσαν να τον πείσουν για την συμμετοχή του στη δολοφονία του Πολκ. Μη επιτρέποντας το οποιοδήποτε επισκεπτήριο και με μόνη του «συντροφιά» τους φύλακες, καθημερινά βρισκόταν υπό το καθεστώς μιας ανάκρισης με πρωταγωνιστή τον διοικητή της Ασφάλειας Θεσσαλονίκης Μουσχουντή, αρνούμενος πάντα να δεχθεί την ενοχή του για το φόνο του Πολκ. «Αν θυμάμαι καλά, λίγες μέρες πριν απ' την έναρξη των βασανιστηρίων, κατά τα μεσάνυχτα, άκουσα το κλειδί στο λουκέτο του μπουντρουμιού μου. Όταν η πόρτα άνοιξε, είδα μπροστά μου τον Παναγιώτη (φύλακας)... Μου είπε να τον ακολουθήσω. Με οδήγησε στο γραφείο του διοικητού. Μόλις μπήκα τα μάτια μου θάμπωσαν από το φως του ηλεκτρικού. Είχα συνηθίσει στην αρχή το σκοτάδι και κατόπιν στο μισοσκόταδο. Τα 'τριψα λίγο και μόλις συνήλθα κάπως είδα τον Ρέντη, να κάθεται στη θέση του Μουσχουντή... Πρώτος πήρε το λόγο ο Ρέντης ο οποίος έβγαλε ένα σύντομο λόγο. Έλεγε ότι η πατρίδα αντιμετώπιζε τον μέγιστο των κινδύνων, ότι οι κομμουνιστοσυμμορίται ευρίσκοντο προ των πυλών της Θεσσαλονίκης... (ακολουθεί ένας διάλογος με τον υπουργό

όπου ο Γρηγόρης Στακτόπουλος του αναφέρει για το θάνατο του αδελφού του στο Αλβανικό μέτωπο και πως δεν χρωστάει στην πατρίδα)

Ο Ρέντης, που έως τότε καθόνταν συκώθηκε όρθιος και ούρλιαξε: Αι υποχρεώσεις προς την Πατρίδα είναι (δεν θυμάμαι ακριβώς τη λέξη που χρησιμοποίησε) ατέρμονες ή ατελεύτητες... Παρόλο ότι είχα ζαλιστεί, το μυαλό μου φαίνεται ότι δούλεψε γρήγορα και σκέφτηκα ότι αυτοί με θέλουν να παίξω κάποιο ρόλο στην όλη υπόθεση. Και τόλμησα να του πω: Και γιατί αυτό που υπαινίσεσθε, το ρόλο αυτό δεν τον αναθέτετε στο γιο σας... Δεν τέλειωσα τη φράση μου. Ο Ρέντης κούνησε το κεφάλι του, έτσι καθώς στεκόταν όρθιος και οι αξιωματικοί που με περιστοίχιζαν όρμησαν εναντίον μου. Δέχτηκα τέτοια πλήγματα από παντού, ώστε έπεσα κάτω ξερός. Όταν συνήλθα, δεν μπορώ να καθορίσω, αν αυτό έγινε ύστερα από ένα λεπτό, μια ώρα ή μια μέρα, ήμουν δεμένος από τα χέρια και τα πόδια στο μπουντρούμι μου... Τα βασανιστήρια, ή όπως τα λένε στη Χωροφυλακή, η ανάκρισις τρίτου ή τέταρτου βαθμού δεν άρχισαν απότομα, μια κι έξω, αλλά με μέθοδο και σύστημα, σταδιακά.... Άρχισαν με την ορθοστασία, επί ατελείωτες ώρες. Κατόπιν με την αϋπνία. Έδεναν τα χέρια και τα πόδια μου και μ' έβαζαν να καθίσω σε μια καρέκλα, στο μπουντρούμι μου. Σ' αυτή τη φάση είχα απέναντί μου το χωροφύλακα Γιάννη Μιχαηλίδη ή Μύτογλου...Έκλειναν τα μάτια μου. Οπότε επενέβαινε ο Μιχαηλίδη. Με κουνούσε για να μην αποκοιμηθώ, με μια απότομη ερώτηση: Λοιπόν τι λέγαμε; Πόσες ώρες, πόσα ημερόνυχτα γινόταν αυτό, δεν ξέρω. Την επόμενη πάλιν τη νύχτα με οδηγούσαν με άλλον χωροφύλακα που είχε βάρδια, στους «προανακριτάς»... Ακολούθησε η διαδικασία της δίψας... Ψιθύριζα, λες και είχε κοπεί η φωνή μου: σας παρακαλώ λίγο νερό, βρέξτε τα χείλη μου. Πόσο καιρό πήγε αυτό πάλι δεν θυμούμαι...Βεβαίως είχα αρχίσει να γίνομαι ένα ράκος απ' την αϋπνία και κυρίως απ' τη δίψα...Ακολούθησε το μαρτύριο του υβρεολογίου εναντίον μου, της μητέρας μου και των αδελφών μου...Ακολούθησε το μαρτύριο του ξυλοκοπήματος. Τα χέρια μου ήσαν πάντα δεμένα. Περνούσαν στο δεξί τους χέρι ανάμεσα στα δάχτυλα μια σιδερένια γροθιά και ορμούσαν, αξιωματικοί της χωροφυλακής εναντίον μου. Χτυπούσαν όπου έβρισαν, όπου τους ήρχετο βολικότερο. Πονούσα φρικτά, έκλαιγα, βογγούσα, φώναζα. Στο τέλος έπεφτα κάτω. Όταν ανακτούσα τις αισθήσεις μου, βρισκόμουν δεμένος, χέρια και πόδια πάντοτε στο μπουντρούμι μου...Άλλες βραδιές με παρελάμβανε ο ίδιος ο Μουσχουντής... Μ' έστηνε στον τοίχο και στην αρχή ποδοπατούσε δυνατά τα δάκτυλα των ποδιών μου. Ένιωθα τρομερούς πόνους. Ακολουθούσαν με το γόνατό του ανηλεή χτυπήματα στα γεννητικά μου όργανα. Ούρλιαζα απ' τα παραπήγματα, και έγερνα αυτόματα το κεφάλι μου προς τα μπρος απ' τον πόνο. Με αστραπιαία κίνηση τότε σαν μαινόμενος ταύρος, σήκωνε το κεφάλι μου και μου 'δινε στο σαγόνι. Το κεφάλι μου πήγαινε πίσω και χτυπούσε στον τοίχο, όπου ήμουν στημένος, με τα χέρια δεμένα. Αυτό επανελάμβανε πολλές φορές όποτε έπεφτα ξερός... Τη φάση αυτή διαδέχτηκε το κρέμασμά μου, μέσα στο μπουντρούμι, απ' τα πόδια, ούτε ξέρω πόσο κράτησε... Ακολούθησε το ηλεκτροσόκ. Τη διάρκεια του ηλεκτροσόκ, τα ίχνη του οποίου διατηρούνται ακόμη και τώρα στα πόδια μου δεν μπορώ να την καθορίσω και αυτήν... Για το πανί που έδεναν τα μάτια μου έχω να πω τα εξής: Ήταν μαύρο, για το σκοπό αυτόν προφανώς κατασκευασμένο, με δυο όγκους εμπρός που χώνονταν στις κόγχες των ματιών, ώστε να μην μπορεί κανείς να διακρίνει απολύτως τίποτε... τη δεύτερη φορά του ηλεκτροσόκ, το πανί αυτό το έδεσε στα μάτια μου ο ανθυπομοίραρχος Κωστόπουλος, ο οποίος μάλιστα σκέπασε και τη μύτη μου, ώστε μόλις και μετά βίας κατόρθωνα να αναπνέω...Ο κ. Διοικητής ούρλιαζε και πάλιν...

– Έμπλεξες...έμπλεξες) επανελάμβανε τη λέξη αυτή, κάνοντας γύρους ολόγυρά μου, σχεδόν στ' αυτί μου με χαμηλή φωνή)... Αν δεν μιλήσεις δεν θα βγει κανείς σας ζωντανός από δω μέσα (Η μάνα του ήταν κρατούμενη και φοβόταν και για τις αδελφές του). Εμείς Ελλάδα βλέπουμε μπροστά μας... Έμπλεξες.

Δεν τολμούσα πια να μιλήσω, πιθανόν και να έτρεμα απ' το φόβο, δεν ξέρω...Ήθελαν να μιλήσω-τι να έλεγα; Μετά την προετοιμασία αυτή (οι βασανιστές του, του έλεγαν με λεπτομέρειες για το βασανιστήριο με το συρματόσκοινο) ήρθαν δυο χωροφύλακες, ο Βαγγέλης Χαραλαμπίδης και ο Γιάννης Μιχαηλίδης, ενώ οι αξιωματικοί απεσύροντο. Μ' άφησαν μόνο με την αθλητική φανελίτσα. Μ' έβγαλαν και τα παπούτσια. Έτρεμα. Θυμάμαι ότι ο Βαγγέλης άρχισε να τραβά τις τρίχες, μπρος από τα στήθη μου και τις πλάτες... κατόπιν μ' έδεσαν τα μάτια, με το ίδιο νομίζω μαύρο πανί. Στη συνέχεια μάζεψαν τα χέρια μου προς τα πίσω. Καταλάβαινα ότι με δένουν... Δεν μου έδεναν τα χέρια απ' τον καρπό του χεριού, αλλά από τον καρπό κι επάνω. Σφιχτά. Δεν νο-

μίζω ότι χρησιμοποιούσαν σπάγκο ή σκοινί, αλλά μάλλον χοντρό σύρμα ή καλώδιο... Αφού έφτασαν μέχρι τον αγκώνα, σταμάτησαν... Προχώρησαν κατά τον ίδιο τρόπο, στο δέσιμο των ποδιών μου, απ' τον αστράγαλο και πάνω έως το γόνατο. Όταν τελείωσε και η διαδικασία αυτή, με ξάπλωσαν στο πάτωμα. Πότε-πότε με μετακινούσαν από ανάσκελα σε μπρούμυτα. Δεν άκουγα ομιλίες πάνω μου. Με την πάροδο της ώρας άρχισα να πονώ σε όλο μου το σώμα, διαρκώς περισσότερο. Μ' έβαλαν τότε κάτι στο στόμα, για να μην ακούγονται οι κραυγές μου μέσα στη νύχτα. Πονούσα τόσο πολύ ώστε σπαρταρούσα, σφάδαζα. Γυρνούσα μόνος μου μπρούμυτα κι ανάσκελα, πράγμα που αύξανε τους πόνους... Ο θάνατος θα αποτελούσε λύτρωση, απ' τους φρικτούς πόνους μου, απ' τα απάνθρωπα βασανιστήρια... Νομίζω ότι πρέπει να βρισκόμουν στα πρόθυρα της λιποθυμίας, γιατί μέσα στους φρικτούς πόνους άκουσα: Αιθέρα, αιθέρα...Προχώρησαν μετά στο λύσιμο των ποδιών μου πρώτα και των χεριών μου κατόπιν. Δεν μπορούσα να σταθώ όρθιος... Με ξάπλωσαν σε μια καρέκλα... και άρχισαν να τρίβουν το σώμα μου, βγάζοντας τη φανελίτσα μου ,με οινόπνευμα.... με ξάπλωσαν στο κρεβάτι που έχουν τα ιατρεία και με εξέτασε ο γιατρός. Κάτι ψιθύρισε στο φαρμακοποιό Παπαδόπουλο. Τράβηξε κατόπιν το μανίκι του υποκαμίσου μου... και αναζήτησε κάποια φλέβα... Είχα πια γονατίσει... και ομολόγησα επαναλαμβάνοντας αυτά που έλεγε ο ένας και με ρωτούσε κατόπιν ο άλλος... Ομολόγησα ακόμη και άλλα φοβερά και τρομερά πράγματα...

Από το βιβλίο «Υπόθεση Πολκ, Η προσωπική μου μαρτυρία» Γρηγόρης Στακτόπουλος, εκδόσεις Γνώση, 1984

Τα βασανιστήρια που υπέστη ο Βασίλης Τζωρτζάτος το καλοκαίρι του 2002

Ο πολιτικός κρατούμενος Βασίλης Τζωρτζάτος

Η σύλληψη, η προδικασία, οι συνθήκες κράτησης και φυλάκισης αλλά και το δικαστήριο, τόσο για τον Βασίλη Τζωρτζάτο, όσο και για τους άλλους κατηγορουμένους επεφύλασσε ειδική μεταχείριση. Οι παραβιάσεις που δίχως αυτές δεν θα είχε επιτευχθεί το ποθητό αποτέλεσμα τόσο για την αγγλικής-αμερικανικής και ελληνικής έμπνευσης σκευωρία που στήθηκε τόσο για τα πρόσωπα που κατηγορούνταν χωρίς να είναι μέλη της 17 Νοέμβρη όσο και για τη διόγκωση των κατηγοριών για τα πρόσωπα που συμμετείχαν είτε ως ενεργά μέλη ή περιφερειακά όπως ο Βασίλης Τζωρτζάτος, ήταν: **1) Η άσκηση ψυχολογικών και σωματικών βασανιστηρίων δίπλα σε απειλές προς τα συγγενικά του πρόσωπα με στόχο την απόσπαση ομολογίας. 2) Η προανάκριση από την Αστυνομία χωρίς εντολή του Εισαγγελέα. 3) Η αναγραφή ψευδούς χρόνου σύλληψης (αναφέρεται η 20.15 το βράδυ αντί της 6.00 το πρωί). 4) Η διεξαγωγή της ανάκρισης και απολογίας χωρίς τη γνωστοποίηση των δικαιωμάτων αλλά και τη στέρηση της επικοινωνίας με το δικηγόρο. 5) Η παρουσία ένοπλων αστυνομικών ακόμα και στο γραφείο της ανακρίτριας Θεώνης Μπούρη στις 24-7-2002, με την απειλή, στη διαδρομή για την ανακρίτρια, ότι σε τυχόν ανάκληση της προανακριτικής κατάθεσης θα τον εκτελέσουν (ανέφεραν τις περιπτώσεις Σορίν Ματέι και Χριστόφορου Μαρίνου). 6) Η άρνηση των εισαγγελικών και ανακριτικών αρχών για αυτεπάγγελτη διερεύνηση των καταγγελιών για βασανιστήρια την οποία έκανε στον Εφέτη Ανακριτή στις 30-10-2002.** 7) Σοβαροί περιορισμοί στην άσκηση των υπερασπιστικών δικαιωμάτων κατά τη διάρκεια της κράτησης στις φυλακές: α) Μικρής διάρκειας προθεσμία για απολογία (10..000 σελίδες κατηγορητηρίου σε 5 ημέρες), β) 4 μόνο ώρες την εβδομάδα επικοινωνία υπό παρακολούθηση χωρίς τη δυνατότητα ανταλλαγής εγγράφων, γ) χρονικός περιορισμός στην τηλεφωνική επικοινωνία, δ) συνθήκες κράτησης σε απομόνωση, απαγόρευση τήρησης χειρογράφων σημειώσεων και κατάσχεση σημειώσεων από τους φύλακες. 8) Στήριξη της παραπομπής του σε ενοχοποιητικές καταθέσεις όπως του Σάββα και Χριστόδουλου Ξηρού, τις οποίες αργότερα ανακάλεσαν ως προϊόντα εκβιασμών. 9) Παράλειψη διενέργειας πραγματογνωμοσύνης για δαχτυλικά αποτυπώματα που βρέθηκαν σε κινητά αντικείμενα, μη επίδειξη πειστηρίων κατά την προδικασία. 10) Άρνηση του αιτήματος του συνηγόρου του να συσχετιστεί η υπόθεση Ανδρουλιδάκη με την δικογραφία της Αγωγής που είχε κάνει η οικογένειά του εναντίον του Νοσοκομείου όπου αποδείχθηκε ο θάνατός του από ιατρική αμέλεια. **11) Αδιαφορία της εισαγγελικής αρχής για τη μήνυση που τελικά υπέβαλλε στις 30-12-2002 για τα βασανιστήρια όπου μεταξύ άλλων ζητούσε την**

εξέτασή του από ιατροδικαστή. 12) Άρνηση του δικαστηρίου να αναγνωρίσει ως πολιτικά τα εγκλήματα με αποτέλεσμα την αφαίρεση της αρμοδιότητας από το Μικτό Ορκωτό, σύμφωνα με το Ελληνικό Σύνταγμα. 13) Απόρριψη της ένστασης για κακή σύνθεση του δικαστηρίου εφόσον για υποθέσεις που βρίσκονταν σε δικαστική εκκρεμότητα, ανέλαβε το Τριμελές Εφετείο κακουργημάτων αντί του Μικτού Ορκωτού. 14) Απόρριψη του αιτήματος για τηλεοπτική μετάδοση της δίκης. 15) Απόρριψη αιτήματος αποβολής από τη δίκη της Πολιτικής Αγωγής της οικογένειας Ανδρουλιδάκη, αφού αποδείχθηκε ότι η οικογένεια είχε αποζημιωθεί από το Νοσοκομείο Ευαγγελισμός για το θάνατο του εισαγγελέα. **16) Απόρριψη της ένστασή του για ακυρότητα της προδικασίας (βασανιστήρια, απουσία συνηγόρου, απουσία πραγματογνωμοσύνης, στήριξη σε ενοχοποιητικές επιλήψιμες καταθέσεις άλλων)**. 17) Ανοχή ψευδομαρτύρων εκ μέρους του δικαστηρίου, που κατέθεταν ερχόμενοι σε αντίθεση με τις καταθέσεις τους πριν από δέκα και περισσότερα χρόνια. **18) Αδιαφορία του δικαστηρίου στην παρουσία στο ακροατήριο του υπαστυνόμου της Αντιτρομοκρατικής υπηρεσίας Γεωργίου Γκρίζη, τον οποίο μέσα στο δικαστήριο τον αναγνώρισε ως έναν εκ των βασανιστών του**. 19) Καθυστερημένη επίδειξη των δακτυλικών αποτυπωμάτων (ένα μήνα μετά την έναρξη της δίκης). 20) Άρνηση του δικαστηρίου να διατάξει την πραγματογνωμοσύνη καθώς και την εξέταση μιας καθηγήτρια πανεπιστημίου ως ειδικής μάρτυρος για το θέμα των δακτυλικών αποτυπωμάτων με αποτέλεσμα την ανυπαρξία ελέγχου της πραγματογνωμοσύνης. 21) Ανοχή κλίματος περιφρόνησης από τον εισαγγελέα και τους συνηγόρους της Πολιτικής Αγωγής προς τους μάρτυρες και ιδίως προς τους συγγενείς του που κατέθεσαν για τα σημάδια στο σώμα του. 22) Χρήση εγγράφου (Π-57) του οποίου η ύπαρξη στη δικογραφία δεν αποδείχθηκε. 23) Επιλεκτική στήριξη της ενοχής του σε ενοχοποιητικές απολογίες μεταμεληθέντων, άρα και παραβίαση του άρθρου 211 Α ΚΠΔ, σύμφωνα με το οποίο μόνη η μαρτυρία συγκατηγορουμένου δεν αρκεί για την καταδίκη: α) Στην περίπτωση της ανθρωποκτονίας Μομφεράτου-Ρουσέτη καταδικάστηκε 2 φορές ισόβια μόνο με τη μαρτυρία του Πάτροκλου Τσελέντη, β) Στην περίπτωση της ανθρωποκτονίας Ανδρουλιδάκη, ισόβια μόνο με τη μαρτυρία του Κωνσταντίνου Τέλιου. 24) Καταδίκη χωρίς κανένα απολύτως στοιχείο πέρα από μαρτυρίες συγκατηγορουμένων για απόπειρα κατά του Βαρδινογιάννη ή για συμμετοχή σε ληστεία στο Βερόπουλος. 25) Καταδίκη άλλων κατηγορουμένων μόνο με την κατάθεσή του στην Αστυνομία μετά από βασανιστήρια. 26) Επιλεκτικά μη λήψη στοιχείων από μαρτυρίες συγκατηγορουμένων του που τον απαλλάσσουν για ενέργειες μετά το 1992. 27) Καταδίκη για την ανθρωποκτονία του εισαγγελέα Ανδρουλιδάκη ενώ αποδείχτηκε ότι ο θάνατος οφείλεται στην ιατρική αμέλεια και ότι η οικογένεια έχει αποζημιωθεί με 70.000.000 δραχμές από το νοσοκομείο Ευαγγελισμός. 28) Φρονηματική αντιμετώπιση από το δικαστήριο εξ αιτίας της απόρριψης της ευνοϊκής μεταχείρισης (μεταμέλεια). 29) Καταδίκη χωρίς κανένα στοιχείο για συμμετοχή στην οργάνωση μετά το 1992. **30) Καθυστέρηση της απόφασης του εισαγγελέα (26-4-2004) για τη μήνυση (30-12-2002) για βασανισμούς, ο οποίος δεν εξέτασε ούτε τους μάρτυρες κατηγορίας, ούτε τον ίδιο τον Τζωρτζάτο αφού η εξέταση των μαρτύρων (από πλευράς δικαστηρίου τελείωσε τον Ιούνιο του 2003**.

από την απολογία του:

Μπροστά στην τακτική ανακρίτρια με την παρουσία ορισμένων ανδρών της Αντιτρομοκρατικής και ενός εκ των βασανιστών μου, αποδέχθηκα τις κατασκευασμένες ομολογίες, μην τολμώντας να διαψεύσω, ούτε το δικηγόρο μου από τον οποίο επίσης μέσα στον τρόμο που μου είχαν δημιουργήσει, απέκρυψα και τους βασανισμούς μου στην Αντιτρομοκρατική και τις απειλές...

Σ' αυτό που θα ήθελα να αναφερθώ, ήταν την ημέρα της σύλληψής μου, πέρσι τέτοιον καιρό 18 του μηνός, στη Χιλιαδού της Ευβοίας, 5:30 το πρωί σε ένα σπίτι φίλου που βρισκόμουνα, άνοιξαν την πόρτα επειδή δεν την κλείδωνα ποτέ και μπήκαν γύρω στα 15 άτομα της Αντιτρομοκρατικής με κουκούλες. Μπαίνοντας ήταν το δωμάτιο που κοιμόταν η γυναίκα μου με το παιδί και αριστερά ήμουν εγώ. Το παιδί έπαθε σοκ, ξύπνησε, έκλαιγε, έκανε εμετό. Σηκώθηκα, ντυθήκαμε, βγήκαμε έξω, τους είπα τι συμβαίνει; μου είπαν «θα πάμε για μια φιλική συζήτηση στην Ασφάλεια». Έξι-επτά αυτοκίνητα της Αντιτρομοκρατικής, σύνολο καμιά εικοσαριά άτομα-25, μας πήραν με βάλανε σε ένα όχημα, βάλανε τη σύντροφό μου, παρόλο που τους είχε πει ότι έχει δουλειά και πρέπει να φύγει με το παιδί κάποια στιγμή να πάει σε μια δουλειά που είχε στην Αθήνα, αλλά όχι μαζί τους. Την πήραν με το ζόρι. Η μικρή έκανε εμετό συνέ-

χεια και σταματούσαμε και έκλαιγε επειδή τρέχαμε πολύ. Μετά από δυο ώρες βρεθήκαμε στην Αθήνα στις 9:15. Στις 9:30 με ανεβάσανε στον 12ο όροφο της Αντιτρομοκρατικής καθώς και τη γυναίκα μου την οποία δεν την ξαναείδα, ούτε το παιδί. Με βάλανε σ' ένα γραφείο, όπου ήταν γύρω στα 7-8 άτομα, τα οποία τα έξι από αυτά ήταν οι ίδιοι που με είχαν ανακρίνει και το 1993. Με το που με πήγαν επάνω ζήτησα το δικηγόρο μου. Μου λένε «πούστη αυτά που ήξερες θα τα ξεχάσεις, θα σε γαμήσουμε καθώς και σένα και την οικογένειά σου. Δεν πρόκειται να βγεις ζωντανός από εδώ. Τελευταία φορά βλέπεις ήλιο, μέρα. Μας ρεζίλεψες δέκα χρόνια. Θα φτύσεις αίμα». Μου είπαν να βγάλω τα ρούχα μου, δεν τα 'βγαζα, μου τα έβγαλαν με το ζόρι, με άφησαν γυμνό για ένα τέταρτο περίπου και μετά άρχισαν και με γρονθοκοπούσαν. Με έβαζαν και έσκυβα, με απειλούσαν με ένα κλομπ. Τα πρώτα ονόματα που άκουσα και μου είπαν να αναφερθώ σ' αυτούς και μου είπαν «σε 2-3 χρόνια θα είσαι έξω, θα μας πεις για το Γιάννη Σερίφη, για τον Ψαραδέλλη, τον Παπαναστασίου και το Γιωτόπουλο». Τους λέω «άλλον από τον Ψαραδέλλη δεν γνωρίζω απλώς σαν φίλο και τον Γιάννη Σερίφη τον έχω ακουστά μόνο ως συνδικαλιστή και αγωνιστή».

Με χτύπησαν πολύ άσχημα και επειδή καθόμουν σε μια γωνιά κουλουριασμένος με χτύπησαν πολύ από τη μια μεριά. Από τότε έχω μια θλάση στα πλευρά, η οποία μόλις ζοριστώ λίγο, εμφανίζεται συνέχεια και η οποία θλάση δεν φαίνεται σε ακτινογραφία. Με είχαν χτυπήσει στη μέση, στη μέση όμως φαίνεται ότι έχω πρόβλημα. Τέλος πάντων με χτυπούσαν πολλή ώρα. Μετά με πήραν από κει και με πήγαν σε άλλο γραφείο. Επειδή είχε ματώσει η μύτη μου και είχα γεμίσει αίματα, μου έφεραν μια βρεγμένη πετσέτα, τους είπα να πιω νερό, δεν μ' άφησαν να πιω νερό απ' τη βρύση και με πήγαν σε ένα άλλο γραφείο που ήταν άλλοι οι οποίοι το έπαιζαν καλοί. Μου έλεγαν «έλα, πέστα, ο φίλος σου ο Ψαραδέλλης τα είπε όλα για σένα, πέστα κι εσύ να τελειώνεις». Του λέω «δεν έχω να πω τίποτα». Η διαδικασία αυτή κράτησε μέχρι τις 12 η ώρα. Ενδιάμεσα, χρονικά δεν θυμάμαι πότε ακριβώς σε ποιο γραφείο μου πήραν τα πράγματα όλα, τα οποία με έβαλαν να τους πω τι ακριβώς ήταν. Τι ακριβώς ανοίγω με τα κλειδιά, το κινητό μου, κάποια

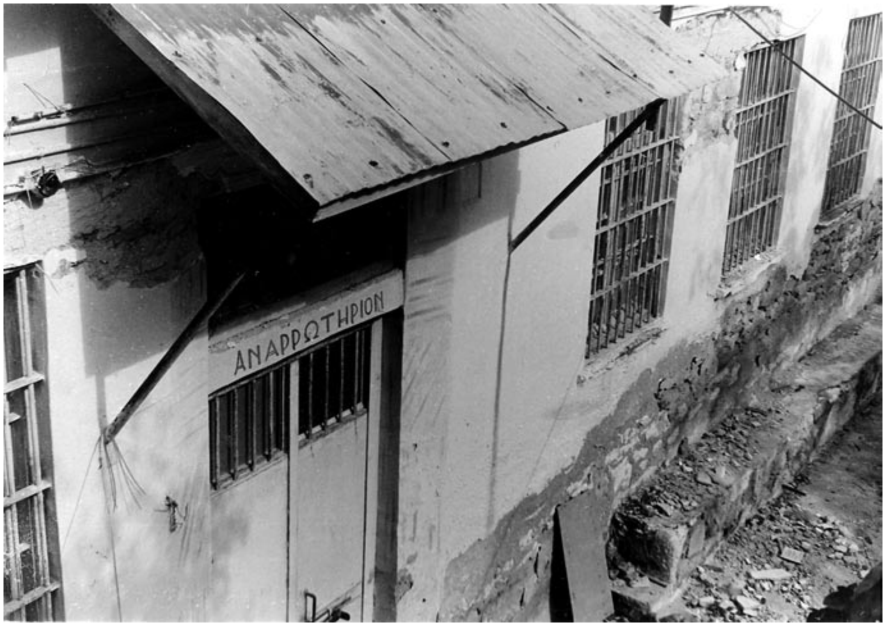

Φωτογραφία: Ρένα Κορκοβέλου

άλλα πράγματα να τους πω ακριβώς τι είναι, με ξαναπήραν στο γραφείο, με χτυπούσαν πάλι, ήμουν ψυχικό ράκος. Τελικά το βράδυ, υπολόγισα γύρω στις 12-1, μπορεί να ήταν πιο αργά, τους είπα «πράγματι έχω σχέση με τη 17 Νοέμβρη αλλά ο ρόλος μου ήταν περιφερειακός».

Τους ζήτησα πάλι δικηγόρο, μου έλεγαν «δεν υπάρχει περίπτωση να έχεις δικηγόρο, τα πράγματα έχουν αλλάξει, θα πρέπει να σου φέρουμε κάποια πράγματα να υπογράψεις, ειδάλλως δεν πρόκειται να βγεις από δω μέσα. Έχουμε κάθε ευχέρεια να σε πετάξουμε από κάποια τζαμαρία ή κάποιο παράθυρο και να πούμε ότι αυτοκτόνησες και ότι πήρες κάποια όπλα από μας και αυτοκτόνησες. Θυμήσου την περίπτωση του Χριστόφορου Μαρίνου και θα καταλάβεις». Ξέχασα να πω ότι κάποια στιγμή μου υπενθύμισαν ότι η γυναίκα μου με το παιδί δεν έχουν φύγει κι ότι ανακρίνεται μαζί με το παιδί σε κάποιο γραφείο, έτσι μου είπαν, πράγμα που δεν συνέβαινε. Πράγματι, την κράτησαν απ' ότι έμαθα τέσσερις ώρες κλειδωμένη σ' ένα γραφείο με το παιδί και μετά τους άφησαν. Με εκβίαζαν συνέχεια με το παιδί. Αυτό που με ενόχλησε πιο πολύ ήταν ότι υπήρχε συγκεκριμένος αστυνομικός, ο οποίος δεν θα μου φύγει ποτέ από το μυαλό, μπορώ να τον αναγνωρίσω και σε 10.000 ανθρώπους, ο οποίος με χτυπούσε, με απειλούσε με απαγωγή και βιασμό της κόρης μου και της οικογένειάς μου και ότι έχει τέτοιες δυνατότητες, απειλούσαν ότι θα με δώσουν στις ΗΠΑ, στην Αμερική και ότι δεν υπάρχει τρόπος να ξεφύγω με τίποτα, ότι «αφού τα είπαν οι άλλοι θα τα πεις κι εσύ». Τελικά κάποια στιγμή δεν άντεξα, μου έφεραν κάτι χαρτιά και υπέγραψα, πρέπει να ήταν η ώρα γύρω στις 4-5 το πρωί γιατί μετά από λίγο ξημέρωσε. Αυτό που θέλω να πω είναι ότι από κάποια στιγμή και μετά, με τα υγρά που μου έδωσαν -μάλιστα το έχετε διακωμωδήσει αυτό το θέμα όπως και πολλά άλλα- πίστεψα ότι περιείχαν κάποιες ουσίες μέσα από τις οποίες παρέλυσα, κοιμόμουν σε ένα τραπέζι συνέχεια, έρχονταν και με χτυπούσαν και με κλότσαγαν και ξύπναγα και κάποια στιγμή υπέγραψα κάποια χαρτιά.

Με πήραν μετά, η διαδικασία συνεχίστηκε. Αφού υπέγραψα τα χαρτιά με ετοίμασαν κάποια στιγμή και με πήγαν σε μια τεράστια αίθουσα με άλλα δυο άτομα που ήταν ο Ψαραδέλλης και ο Γιωτόπουλος, με απειλούσαν να μην πάρω τίποτα από αυτά γιατί θα ξαναγυρίσω στην Ασφάλεια. κάποια στιγμή ήρθε ένας από αυτούς, όπως είχα δεμένα τα χέρια πίσω, με έβαλε κάτω, με πάτησε, με γρονθοκοπούσε και μου έσφιγγε τις χειροπέδες. Δεν άντεξα άλλο και φώναξα απ' τον πόνο και ήρθαν κάποιοι άλλοι αστυνομικοί -παρόλο που ήταν κουκουλοφόροι έβλεπαν- και με πήραν απ' τα χέρια του. Στη μεταφορά προς την ανακρίτρια, ο κύριος αυτό ήταν μαζί και ήταν και στο γραφείο της ανακρίτριας μαζί με άλλα τέσσερα άτομα που με σημάδευαν. Στην ανακρίτρια δέχτηκα όλα αυτά γιατί με είχαν απειλήσει. Ο δικηγόρος μου είπε να διαμαρτυρηθούμε, του είπα «όχι, μην το κάνεις αυτό» γιατί είχα φοβηθεί πολύ και τελικά φύγαμε. Από κείνη τη στιγμή δεν ενόχλησαν ιδιαίτερα. Με είχαν απειλήσει ότι αν τα πάρω πίσω, θα έχω την τύχη του Σορίν Ματέι που είχε στον Κορυδαλλό και ότι «τον Κορυδαλλό τον ελέγχουμε εμείς» και μάλιστα μου ανέφεραν και δυο άτομα τα οποία τα γνώρισα στη Φυλακή και μου λένε «να συνεργαστείς μαζί τους και σε 2-3 χρόνια θα είσαι έξω». Μεσολάβησε το καλοκαίρι, τα είπα στους δικηγόρους μου, μου είπαν «εμείς δεν μπορούμε να συνεχίσουμε», το σεβάστηκα αυτό, δίκιο είχαν οι άνθρωποι...

Αυτό που θέλω να πω είναι ότι τα σημάδια στο σώμα μου τα είχαν δει οι συγγενείς μου.

ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑΣ: Γιατρός τα είδε;

ΤΖΩΡΤΖΑΤΟΣ: Ο γιατρός της ασφάλειας τα είδε, ναι.

ΕΙΣ: Μετά την ασφάλεια τα είδε γιατρός;

ΤΖ: Μετά ήρθα στον Κορυδαλλό. Τα σημάδια που είχα στη μέση μου τα είχαν δει οι φύλακες. Στο γιατρό τι να κάνω;

ΕΙΣ: Ποιος φύλακας;

ΤΖ: Υπήρχε φύλακας που τα είχε δει

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Που είναι; Γιατί να μην τον φέρουμε εδώ πέρα;

ΤΖ: Κι όχι μόνο φύλακας και δυο τρεις υπάλληλοι της φυλακής.

ΠΡ: Γιατί δεν λέγατε να τους φέρουμε εδώ πέρα;

ΤΖ: Έκανα αίτηση κύριε πρόεδρε να έρθει ιατροδικαστής και δεν τη δέχτηκαν. Την έχω την αίτηση.

ΠΡ: Πού είναι η αίτηση; Έχει καταχωρηθεί;

ΤΖ: Την έχει ο δικηγόρος μου. Έκανα να συνέλθω απ' αυτήν την ιστορία δυο μήνες, φοβόμουν. Ακόμα έχω ένα χτύπημα το οποίο μόλις ζοριστώ ξαναβγαίνει.

ΠΡ: Πονάνε ακόμα αυτά;

ΤΖ: Ακόμα ναι. Έχω μια θλάση βαριάς μορφής.

ΠΡ: με τι σας χτυπούσαν; με γροθιές;

ΤΖ: Με γροθιές, κλοτσιές, κλομπ. Ήταν δέκα αστυνομιοί στην Ασφάλεια και με είχαν από πάνω κι όταν μιλούσα μου έλεγαν «να ακούμε τι λες». Όταν ήρθα στον Κορυδαλλό, οι συγγενείς μου τα είδαν όλα. Ακόμα και ο κ. Παπαδάκης, ρωτήστε τον και ο κ. Ραχιώτης που τους τα είχα δείξει τα είχαν δει τον Σεπτέμβριο και μάλιστα και οι κατηγορούμενοι και ο κ. Σερίφης όταν είχε έρθει τα είχε δει.

ΕΙΣ: Δε σας είπαν να φωνάξετε έναν γιατρό οι δικηγόροι;

ΤΖ: Για τα σημάδια; Κάναμε αίτηση να έρθει ιατροδικαστής. τα είπα όλα στον κ. ανακριτή.

ΜΥΛΩΝΑΣ (συνήγορος Τζωρτζάτου): Τα καταγγέλλει με λεπτομέρειες στον εφέτη Ανακριτή και σιωπά και δεν κάνει τίποτα ο Εφέτης Ανακριτής...

ΤΖ: τα σημάδια αυτά τα είχα μέχρι το Δεκέμβριο. Ήμουν σε κακή ψυχολογική κατάσταση και έπαιρνα χάπια αντικαταθλιπτικά, ηρεμιστικά και κάποια άλλα που μου έδιναν το βράδυ για να κοιμηθώ. Όταν συνειδητοποίησα τι είχε γίνει με αυτά που μου έφεραν και υπέγραψα τις προανακριτικές δεν μου τις έφεραν στην Ασφάλεια, τις πήρα από την Ασφάλεια τελευταία μέρα που έφευγα ήρθα και μου τις έβαλαν στην κωλότσεπη, το θυμάμαι πολύ καλά. Ερχόμενος στο δρόμο μου τις πήραν οι φύλακες και μετά από πολύ καιρό τις πήρα και διάβασα τι ακριβώς είχα υπογράψει. Τα σημάδια σας λέω έφυγαν το Δεκέμβριο. Εκτός του ότι τα έχουν δει και οι κατηγορούμενοι όλοι, τα έχουν δει και οι φύλακες και κάποιοι υπάλληλοι της φυλακής. Αυτά τα σημάδια δεν υπάρχουν τώρα...

ΕΙΣ: Κύριε κατηγορούμενε όταν λέτε σας κέρασαν πορτοκαλάδα, τι εννοείτε;...

ΤΖ: Μου έφεραν δυο πορτοκαλάδες και πολλά νερά σφραγισμένα όμως. Τους είχα ζητήσεις να πάω στη βρύση να πλυθώ και να πιω νερό και δεν με άφησαν. Μου έφεραν μια πετσέτα, σκούπισα τα αίματα και με πήραν σηκωτό και με πήγαν σ' ένα γραφείο. Είχαν περάσει πάνω από δέκα ώρες και μου έδωσαν κάτι αναψυχτικά. Ήταν πορτοκαλάδα; Θα μπορούσα να πω αναψυχτικά σκέτο, ή υγρά. Το ίδιο πράγμα είναι...

ΤΖ: Ωραία το ίδιο λέμε αλλά σας λέω ότι έκανα αίτηση να έρθει ιατροδικαστής. Γιατίπμου αρνήθηκαν να έρθει ιατροδικαστής;

ΕΙΣ: Θα το δούμε αυτό. Εν πάση περιπτώσει λέτε ότι έχετε τραύματα και τα είδαν οι συγγενείς σας;

ΤΖ: Οι συγγενείς μου;

ΕΙΣ: Ναι.

ΤΖ: Όλοι τα είδαν! Και όλοι οι κατηγορούμενοι!

ΕΙΣ: Γιατί δεν τραβάγατε μια φωτογραφική μηχανή να τα φέρετε;

ΤΖ: Μα τι λέτε κύριε Εισαγγελέα; Πού να τη βγάλω τη φωτογραφική μηχανή; Που; Εδώ μας παρακολουθούσαν όταν μιλούσαμε και έδειχνα κάνα χαρτί και με παίρναν σηκωτό! Μέχρι πριν τη δίκη έγγραφο και ήρθαν να με χτυπήσουν. Τι μου λέτε τώρα! Επειδή διαμαρτυρήθηκα...

Μαρτυρία Ψαραδέλλη

ΨΑΡΑΔΕΛΛΗΣ: Εμένα σε αντιπαράθεση μου έλεγαν «να στείλουμε τον Τζωρτζάτο που τα έχει ξεράσει όλα κι έχει πει και για σένα να τα διασταυρώσουμε». Εγώ τον Τζωρτζάτο τον άκουσα το βράδυ στο κελί να κάνει «ωχ» και «ωχ». Δεν ήμουν μπροστά στα βασανιστήρια κτλ. και τον ξαναείδα μετά μόνο στη μεταγωγή μας στην εισαγγελέα την κα Μπούρη. Ήταν κι ένας που του έσφιγγε και τις χειροπέδες και του είπα «αμάν θα του κόψεις τα χέρια». Και μετά διαπίστωσα όταν ήρθε εδώ στη φυλακή ένα μεγάλο σημάδι και μου είπε ότι ήταν από τα βασανιστήρια.

ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ (συνήγορος Τζωρτζάτου): Πότε το είδατε το σημάδι κ. Ψαραδέλλη; Εδώ στη Φυλακή από τον πρώτο καιρό που ήρθατε;

Ψ: Εγώ όταν ήρθα στον Κορυδαλλό μετά από 30 χρόνια, όταν μας έφεραν σε αυτές τις Φυλακές, στις γυναικείες Φυλακές, για πρώτη φορά είδα το σημάδι του. Είχε μια μαυρίλα...

... «Θα μας φάνε» μου έλεγε εμένα, δηλαδή τον είχε πιάσει τέτοια φοβία που μου έλεγε «θα μας σκοτώσουν». Εγώ δεν είχα τέτοιους ενδοιασμούς...

Παρέμβαση Γιάννη Σερίφη

Γ. ΣΕΡΙΦΗΣ: Εγώ τον Νοέμβριο μήνα του 2002 είχα δει τον Τζωρτζάτο Βασίλη στη Φυλακή και μου έδειξε τα σημάδια του και τα είδα τα σημάδια του τότε.

ΠΡ: Θα ρωτηθείτε όταν έρθει η ώρα όλοι. Ελάτε παρακαλώ.

Μαρτυρία Χριστόδουλου Ξηρού

Ι. ΜΥΛΩΝΑΣ (Συνήγορος Τζωρτζάτου): ...Έχει πει ο κ. Τζωρτζάτος στον Επίκουρο Εφέτη ανακριτή κ. Πετρόπουλο, αναφερόμενος στο διάστημα που και οι δυο ήσασταν και εσείς και ο κ. Τζωρτζάτος, στην Αντιτρομοκρατική, τα εξής: «Στο κελί που με χτυπούσαν πρέπει να το αντιλήφθηκαν και οι άλλοι κρατούμενοι. Θυμάμαι όταν με χτυπούσαν κάποια στιγμή με ανοιχτή πόρτα, με έβλεπε ο Χριστόδουλος Ξηρός από το παραθυράκι». Αν αυτό είναι αλήθεια τι ακριβώς βλέπατε;

Χ. ΞΗΡΟΣ: Να σας πω κ. Μυλωνά γιατί όπως καταλαβαίνετε κι ΄γω δεν ήμουν στην καλύτερη δυνατή κατάσταση, φυσική εννοώ. Δεν είδα με τα ίδια μου τα μάτια να χτυπούν τον κ. Τζωρτζάτο μπροστά μου, ούτε μέσα στο κελί ούτε αλλού. Τον έβλεπα όταν τον έφερναν, ή όταν τον πήγαιναν, που πήγαινε κουτσαίνοντας και κρατώντας τα πλευρά του και βογκούσε συνέχεια και το διάστημα που ήταν μόνος του μέσα στο κελί, ήταν συνέχεια ξαπλωμένος στο στρώμα σε εμβρυακή στάση...

Ι. Μ: Η εντύπωση που σας σχηματίστηκε ήταν ότι είχε κάποιο πόνο οποιασδήποτε φύσης, ή ότι αυτά τα βογκητά ήταν από βασανιστήρια που είχαν προηγηθεί;

Χ.Ξ: Το δεύτερο, ότι τον είχαν νταουλιάσει πριν και έπεφτε κάτω.

Ι. Μ: Αυτό το είδατε μια μόνο φορά ή και άλλες;

Χ.Ξ: Επανειλημμένως. Ειδικά μέχρι να οδηγηθεί στον ανακριτή γινόταν συνέχεια και μετά πιο αραιά.

Παρέμβαση Βασίλη Ξηρού

ΒΑΣΙΛΗΣ ΞΗΡΟΣ: Την άλλη μέρα το πρωί που ήμουν στο γραφείο αυτό έπεφτε ξύλο στο διπλανό γραφείο και το άκουγα. Άκουγα τις βρισιές, άκουγα κάποιον που φώναζε «ωχ μάνα μου» συνέχεια, ταρακουνιόταν οι μεσοτοιχίες γιατί ήταν γυψοσανίδα και άκουγα τι γινόταν δίπλα. Έμπαινε ένας τύπος, ένας σγουρομάλλης αγριεμένος και κάθε τόσο σκούπιζε τα χέρια του με κάτι χαρτιά και με ματωμένα χέρια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ματωμένα;

Β Ξ: ναι, και εκ των υστέρων, μετά από πολλές ώρες ξύλο είχε μπει αυτός με τα ματωμένα χέρια και πήγαινε δίπλα μετά. Αυτό έγινε στις 18 του μηνός το πρωί. Όταν γνώρισα τον Τζωρτζάτο εδώ και άκουσα τη φωνή του... ήταν αυτός που φώναζε «ωχ μάνα μου» γιατί έχει πολύ χαρακτηριστική φωνή.

Εφαρμογή κανόνων βασανισμού στην περίπτωση του Τζωρτζάτου στο πλαίσιο της αντιτρομοκρατικής διεθνούς εκστρατείας

Το «εγχειρίδιο του καλού βασανιστή», τίτλος μιας πρωτότυπης έρευνας για τα ελληνικά δεδομένα από τη Δημοσιογραφική ομάδα «Ο ΙΟΣ» (εφημ. ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ 13-06-2004), αποκαλύπτει τους τρόπους με τους οποίους αποσπάται η ομολογία από κρατούμενους. Από δυο απόρρητα ντοκουμέντα («Ανακρίσεις Αντικατασκοπείας» του 1963, «Εκπαιδευτικό εγχειρίδιο εκμετάλλευσης ανθρώπινων πόρων» του 1983) που βρίσκονται σε μορφή PDF στο δικτυακό τόπο του μη κυβερνητικού οργανισμού με τον τίτλο «National Security Archive»[1] πληροφορούμαστε τους τρόπους με τους οποίους οι προφέσορες των ελλήνων συναδέλφων τους βασανίζουν σε όλον τον κόσμο. Η κτηνωδία ξεκινά από την αποδόμηση της προσωπικότητας στην οποία συμβάλλει και ο τρόπος σύλληψης. Ο ύποπτος πρέπει να συλληφθεί σε στιγμή που το περιμένει ελάχιστα κι όταν η πνευματική και ψυχική του αντίσταση είναι στο ναδίρ. Ως ιδανικοί χρόνοι υποδεικνύονται οι μεταμεσονύκτιες ώρες. «Το αντικείμενο (ο ύποπτος) πρέπει να αφυπνιστεί βάναυσα κι αμέσως να του δεθούν τα μάτια και να του περαστούν χειροπέδες». Στο ίδιο σημείο αναφέρουν ότι «αποβλέπουμε να εξασφαλίσουμε πως ο τρόπος της σύλληψης επιφέρει ει δυνατόν έκπληξη κι όσο το δυνατόν μεγαλύτερη διανοητική δυσφορία» **[...Τα ξημερώματα της 18/7/2002 εισέβαλλαν στο σπίτι μας δεκάδες κουκουλοφόροι ράμπο με μαύρες στολές, κουκούλες και προτεταμένα όπλα πάνω από τα κεφάλια μας ενώ κοιμόμασταν ημίγυμνοι εγώ, η γυναίκα μου και η κόρη μας...Παρότι γνώριζαν ότι μπορούσαν να με συλλάβουν μόνο μου ...προτίμησαν να εισβάλλουν κατ' αυτόν τον τρόπο στο σπίτι μου για να τρομοκρατήσουν τους δικούς μου...]**

1. National Security Archive Electronics, Briefing Book No 122: http://www.gwu.edu/˜nsarchive/NSAEBB/NSAEBB122/index.htm

Ένας άλλος κανόνας που προτείνεται για την εφαρμογή ανακριτικών μεθόδων είναι ότι οι συλληφθέντες «πρέπει να παραμείνουν σιωπηλοί όλη την ώρα». Επίσης «οι συλλαμβάνοντες πρέπει να έχουν εκπαιδευτεί να μιλάνε στους φυλακισμένους μονάχα όταν αυτό είναι αναγκαίο». Βασικό συνάμα για την αποδόμηση της προσωπικότητας του κρατούμενου είναι ότι «οι συνθήκες κράτησης πρέπει να ρυθμιστούν έτσι ώστε να ενισχυθεί στο αντικείμενο η αίσθηση ότι έχει αποκοπεί απ' όσα γνωρίζει και του προκαλούν ασφάλεια κι ότι έχει καταβυθιστεί στο αλλόκοτο». Έτσι σε περίπτωση που υπάρξει κίνδυνος να ανασυγκροτήσει την προσωπικότητά του σε νέα βάση μέσω της «απάθειας», ο έλεγχος του περιβάλλοντος «με καθορισμό της δίαιτας, του ύπνου και άλλων βασικών λειτουργιών με σκοπό τον αποπροσανατολισμό και τη δημιουργία αισθημάτων φόβου και ανημπορίας» θα τον επαναφέρει στην κατάσταση που οι ανακριτές του επιθυμούν: «Γεύματα και ύπνος που χορηγούνται ακανόνιστα, σε υπερβολικές ή ανεπαρκείς δόσεις, μετακινήσεις που προκύπτουν με βάση ένα μη διακριτό μοντέλο. Φυσιολογικά αποπροσανατολίζουν έναν ανακρινόμενο και υπονομεύουν τη θέλησή του να αντισταθεί πολύ πιο αποτελεσματικά απ' ότι μια παρατεταμένη στέρηση που οδηγεί σε ατονία» **[...Με έβαλαν σε ένα τραπέζι για να κοιμηθώ τη νύχτα και έρχονταν κάθε λίγο και με ξυπνούσαν για να «ομολογήσω». Εκτός από τον ύπνο για ένα 24ωρο μου στέρησαν και το φαγητό, καθώς τίποτε άλλο δεν με άφησαν να καταναλώσω εκτός από νερό και τις περίεργες πορτοκαλάδες που μου έδιναν. Κάποια στιγμή μου έφεραν και υπέγραψα διάφορα έγγραφα γραμμένα από τους ίδιους καθώς πλέον κάθε αντίστασή μου είχε παραλύσει...]**. Η γύμνωση του ανακρινόμενου θεωρείται για τα εγχειρίδια αυτά βασικό συστατικό της ανάκρισης για αυτό και προτείνουν στους ανακριτές να γυμνώνουν το «αντικείμενο» και σε περιπτώσεις να του φορούν ρούχα που δεν του κάνουν **[...Με έβαλαν σε ένα γραφείο όπου με έγδυσαν και με διακωμωδούσαν. Με έβαζαν να σκύβω με το ζόρι και μου έλεγαν πάλι την ίδια έκφραση (πούστη θα σε γαμήσουμε) και μάλιστα μου είχαν φέρει και ένα κλομπ, με το οποίο με φοβίζανε ότι θα το χρησιμοποιήσουν για να με βιάσουν. Με εξευτελίζανε, με χτυπούσαν με το κλομπ και με κλωτσιές και με γρονθοκοπούσαν...]**

Η εκμετάλλευση επίσης φοβιών που έχει ο ανακρινόμενος π.χ. αν φοβάται τις κατσαρίδες, «τότε μπορεί να είναι πιο συνεργάσιμος αν υπάρχουν κατσαρίδες στο δωμάτιό του». Σε άλλον κρατούμενο θα μπορούσε να είναι η εκμετάλλευση άλλων προσωπικών καταστάσεων που του προκαλούν φοβία ή ανασφάλεια **[...Μου έλεγαν ακόμη ότι ξέρουν ότι πάσχω από κλειστοφοβία και ότι θα με κλείσουν σε μικρό κελί επί δυο μήνες...]**.

Ένας άλλος τρόπος είναι η απειλή. «Η απειλή καταναγκασμού συνήθως εξασθενεί ή καταστρέφει την αντίσταση πολύ πιο αποτελεσματικά απ' ότι ο ίδιος ο καταναγκασμός» ενώ σημειώνουν ότι πρέπει να δίνεται ο απαραίτητος χρόνος προκειμένου καμφθούν οι αντιστάσεις του κρατούμενου **[...Τότε με ξαναπήγαν στο προηγούμενο γραφείο και άρχισαν να με απειλούν ότι θα κάνουν κακό όχι μόνο σε μένα αλλά και σε πρόσωπα της οικογένειάς μου. Εκεί επαναλήφθηκα το ξύλο και προστέθηκαν η απειλή εκπαραθύρωσης και εικονικές εκτελέσεις. Και μου έλεγαν ότι αν βγω έξω με περιμένει η CIA και ότι θα πάθω ότι έπαθε ο Χριστόφορος Μαρίνος και ο Σορίν Ματέι...]**. Οι απειλές, σύμφωνα με τα εγχειρίδια πρέπει να γίνουν πράξη διαφορετικά «και οι επόμενες απειλές θα αποδειχθούν αναποτελεσματικές. Αναφέρουν ότι οι απειλές θανάτου δεν είναι ο καλύτερο τρόπος, όμως για τα ελληνικά δεδομένα μάλλον είναι αποτελεσματικός αφού έχουμε περιπτώσεις θανάτων όπως η περίπτωση του Σορίν Ματέι ενώ πάντα η απειλή σε συνδυασμό με άλλες απειλές όπως αυτή για την κακομεταχείριση της κόρης του μάλλον «πιάνουν».

Το γνωστό κλισέ της ανάκρισης με τον καλό και τον κακό ανακριτή είναι κι αυτό που προτείνεται με κάποιον τρόπο **[...Κατά διαστήματα με έντυναν και με πήγαιναν στο άλλο γραφείο, εκείνο των «καλών» αστυνομικών που επιχειρούσαν με «ευγένεια» να πετύχουν ότι δεν κατόρθωνα οι προηγούμενοι, προσπαθώντας να με πείσουν ότι «τα ξέρουν όλα» ότι μόνο αν συνεργαστώ μαζί τους θα αποφύγω την έκδοση στις ΗΠΑ κλπ. Όταν κουράζονταν και οι «καλοί» να προσπαθούν να με πείσουν με παρέδιδαν πάλι στους «κακούς». Από το πολύ ξύλο έχει επιδεινωθεί το πρόβλημα που έχω στη σπονδυλική στήλη**

και δεν μπορούσα να σταθώ όρθιος...].

Το εγχειρίδιο διατείνεται ότι δεν είναι αποτελεσματική η χορήγηση φαρμάκων για τα αναμενόμενα αποτελέσματα στην ανάκριση. Τα χάπια όμως placebo ενδείκνυνται για τέτοιες περιπτώσεις έτσι ώστε ο κρατούμενος να πιστέψει ότι του έχουν χορηγηθεί και να αλλάξει η ψυχολογική του κατάσταση **[...Μου έδωσαν πάλι την ίδια πορτοκαλάδα, που κάποιος υπάλληλος έβγαλε από ένα συρτάρι, σε χάρτινη συσκευασία που δεν την είχα ξαναδεί και είναι βέβαιο ότι δεν κυκλοφορεί στο εμπόριο, και η οποία είχε περίεργη γεύση και δεν γνωρίζω τι ουσίες περιείχε. Με έκανε πάντως να νιώθω εξαρτημένος και αδύναμος και άρχιζα να βλέπω ακόμη και με συμπάθεια φιλία και διάθεση συνεργασίας όχι μόνο προς τους «καλούς» αλλά και προς τους ανθρώπους που με έδερναν...]**

Μια άλλη σημαντική παράμετρος αποτελεί ο χώρος κράτησης: «Όσο πληρέστερα ο χώρος εγκλεισμού εξαφανίζει τα ερεθίσματα των αισθητηρίων οργάνων, τόσο γρήγορα και βαθύτερα θα θιγεί ο ανακρινόμενος. Αποτελέσματα που παράγονται μονάχα ύστερα από βδομάδες σ ένα κανονικό κελί, μπορούν να διπλασιαστούν μέσα σε ώρες ή σε μέρες σ' ένα κελί που δεν έχει φως (ή έχει ασθενικό τεχνητό φως που ποτέ δεν ποικίλει), που είναι ηχομονωμένο». Παρακάτω γράφει το εγχειρίδιο ότι «ο ανακριτής μπορεί να επωφεληθεί από το άγχος του αντικειμένου. Όσο ο ανακριτής συνδέεται στο μυαλό του αντικειμένου με την ανταμοιβή μειωμένου άγχους, την ανθρώπινη επαφή και δραστηριότητα με νόημα και συνεπώς με την παροχή ανακούφισης, σε μια αυξανόμενη δυσφορία, ο ανακριτής αποκτά αγαθοεργό ρόλο. Η στέρηση των ερεθισμάτων στερεί το μυαλό του αντικειμένου από την επαφή με τον εξωτερικό κόσμο και συνεπώς το εξαναγκάζει να στραφεί προς τον εαυτό του. Την ίδια στιγμή μια υπολογισμένη παροχή ερεθισμάτων κατά τη διάρκεια της ανάκρισης κάνει το αντικείμενο που έχει καταπέσει να βλέπει τον ανακριτή σαν μια πατρική μορφή. Το αποτέλεσμα συνήθως είναι η ενίσχυση των τάσεων του αντικειμένου προς συμμόρφωση».

Έτσι οι συνθήκες ειδικής κράτησης στις Φυλακές Κορυδαλλού καθώς και εκείνες που ετοιμάζονται στη Λάρισα είναι ένας τρόπος κάμψης της αντίστασης που έχουν οι πολιτικοί κρατούμενοι. Είναι κι αυτό ένα βασανιστήριο που θυμίζει τα λευκά κελιά της Δ. Γερμανίας, τα ειδικά κελιά FIES της Ισπανίας και τα κελιά τύπου F στην Τουρκία. Οι ελάχιστες καταγγελίες και κυρίως από το κίνημα αλληλεγγύης δεν ήταν αρκετές ώστε να σπάσουν τη συνωμοσία της σιωπής που εξυφάνθηκε από το καλοκαίρι του 2002 μέσω του τύπου. Η παράνομη κράτηση και πλήρη απομόνωση του ημιθανή Σάββα Ξηρού στο δωμάτιο του Ευαγγελισμού ήταν ένα άλλο δείγμα αυτής της συμπεριφοράς: Με πλήρως ελεγχόμενους ψυχικά και σωματικά ανθρώπους και με το σύνολο του τύπου και της τηλεόρασης να αναπαράγει ρηθέντα από την υπηρεσία της Αντιτρομοκρατικής ως «ρεπορτάζ» δεν θα μπορούσε να συμβεί άλλο από αυτό που έγινε. Ένα γαϊτανάκι προανακριτικών καταθέσεων βασισμένο στην πρώτη του Ευαγγελισμού.

Έτσι μοιραία η ετυμηγορία του δικαστηρίου για τον Τζωρτζάτο αποφαίνεται ότι είναι αδύνατον να υπήρξαν βασανιστήρια «όταν μάλιστα το παγκόσμιο ενδιαφέρον ήταν κριτικά στραμμένο προς την ενεργούμενη τότε προανακριτική έρευνα και κάθε τέτοια δήλωση θα είχε εγείρει θύελλα διαμαρτυριών». Με ένα διαφορετικό σκεπτικό που στηρίζεται στις προανακριτικές καταθέσεις του, ο Εισαγγελέας Πλημμελειοδικών Αθηνών Γαληνός Μπρης, (Α.Β.Μ. : Α-2003/699, Α.Δ.: 13/2004), απορρίπτει τη μήνυσή του «επειδή δεν προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις...» διότι «ο εγκαλών δεν κατήγγειλε αμέσως, όπως θα έπραττε αν τα αναφερόμενα στην έγκλησή του ήταν βάσιμα...» και αφού διαψεύδει τους Γιωτόπουλο και Ψαραδέλλη τελειώνει το πόρισμα ότι «...η έγκλησή του είναι εντελώς ψευδής και έγινε από δόλο...».

Το βασανιστήριο των ειδικών συνθηκών κράτησης στα λευκά κελιά του Κορυδαλλού

ΚΕΙΜΕΝΟ ΥΠΟΓΡΑΦΩΝ ΣΤΗΝ ΑΙΓΙΝΑ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗΝ ΕΞΟΝΤΩΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΩΝ, ΜΑΪΟΣ 2004

Στην Αίγινα, δεκάδες συμπολίτες μας υπέγραψαν το παρακάτω κείμενο

Σε υπόγεια κελιά στον Κορυδαλλό κρατούνται οι πολιτικοί κρατούμενοι, μέσα σε μια φυλακή, 24 ώρες την ημέρα με τεχνητό φως, με προαύλιο πηγάδι, από όπου δεν έχουν πρόσβαση σε ήλιο και ουρανό παρά μόνο μέσα από πυκνό δίχτυ, απομο-

νωμένοι από τους υπολοίπους κρατουμένους, σε συνθήκες που καταδικάζουν τις αισθήσεις και οδηγούν με βεβαιότητα σε αναντίστρεπτες σωματικές βλάβες, στοχεύοντας στην συντριβή της προσωπικότητά τους. την ίδια στιγμή ιλιγγιώδη ποσά ξοδεύονται για να χτιστούν στη Λάρισα και άλλα κελιά ειδικής απομόνωσης με ίδιους και χειρότερους όρους και συνθήκες.

Ο νόμος και οι συμβάσεις δεν επιτρέπουν ειδικά κελιά ούτε ειδικούς κρατούμενους, δεν επιτρέπουν την απομόνωση, ούτε τον αισθητηριακό αποκλεισμό. Εμείς δεν μπορούμε να ανεχτούμε τη μεθόδευση της ηθικής και βιολογικής εξόντωσης τους σε εξυπηρέτηση λογικών εκδίκησης και πολιτικών επιταγών. Εμείς που υπογράφουμε αυτό το κείμενο:

– διαμαρτυρόμαστε για τις συνθήκες κράτησης των πολιτικών κρατουμένων της 6ης πτέρυγας των Φυλακών Κορυδαλλού,

– διαμαρτυρόμαστε για την προσπάθεια νομιμοποίησης και επέκτασης του απομονωτικού εγκλεισμού

– ζητάμε να αρθεί τώρα το ειδικό καθεστώς και να κλείσουν οριστικά τα ειδικά κελιά όπου κι αν βρίσκονται.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Με βάση τα αδιάψευστα στοιχεία που έχουν προκύψει από τις αναφορές των συνηγόρων υπεράσπισης στη δίκη της 17 Νοέμβρη αλλά και τα δημοσιεύματα του τύπου ύστερα από καταγγελίες τόσο των ίδιων των κρατουμένων όσο και από τις κινήσεις αλληλεγγύης, η εν λόγω Ένωση εκτιμά σε ανακοίνωσή της στις 24 Ιουνίου 2004 ότι:

• *Οι καταδικασθέντες για την υπόθεση της 17 Νοέμβρη διαβιούν σε ειδικό καθεστώς κράτησης, με κυρίαρχο στοιχείο την απομόνωση, το οποίο εμπεριέχει ιδιαίτερους περιορισμούς συνταγματικών δικαιωμάτων.*

• *Η διαβίωση σε ατομικό κελί, προνόμιο για άλλους κρατούμενους, γι αυτούς αποτελεί τιμωρία.*

• *Η έλλειψη κάθε δυνατότητας απασχόλησης, η απαγόρευση πρόσβασης στη βιβλιοθήκη και στους κοινόχρηστους χώρους της φυλακής και γενικά η στέρηση της επικοινωνίας με τους άλλους κρατούμενους διαμορφώνουν ένα πλαίσιο διακριτικής μεταχείρισης.*

• *Η μεταχείριση αυτή είναι ασυμβίβαστη με τις ισχύουσες συνταγματικές εγγυήσεις και συνιστά προσβολή συνταγματικών δικαιωμάτων καθώς τα φιλελεύθερα σωφρονιστικά πρότυπα οφείλουν να ισχύουν προς όλους του κρατουμένους.*

Η υποβολή σε ειδικό καθεστώς έκτισης της ποινής με αποφάσεις της εκτελεστικής εξουσίας τροποποιεί επί τα χείρω την επιβληθείσα από το δικαστήριο τιμωρία.

Σε εξέλιξη βρίσκεται η κινητοποίηση πολιτικών κρατουμένων από την υπόθεση της δίκης της Ε.Ο. 17 Νοέμβρη οι οποίοι διαμαρτύρονται για τις συνθήκες κράτησής τους. Την απεργία πείνας ξεκίνησε ο Βασίλης Τζωρτζάτος και κράτησε 43 μέρες. Οι γκρίζοι τάφοι που κατοικούν και η απομόνωσή τους με το πρόσχημα της ...ασφάλειάς τους μετατρέπει την ποινή τους σε ένα άνευ προηγουμένου βασανιστήριο για τα ελληνικά δεδομένα. Ενώ είχε παρθεί απόφαση από τι 3 Σεπτέμβρη το πάνω μέρος των λαμαρινένιων τοίχων, κατεβάζοντας το ύψος στα 4-4,5 μέτρα, στις 17 τα συνεργεία επανήλθαν για να προσθέσουν τα κομμάτια που αφαιρέθηκαν μετατρέποντας πάλι τα κελιά σε κλουβιά ζωολογικού τύπου. Ο φασισμός της εξουσίας για μια ακόμα φορά έρχεται αντιμέτωπος με τα νομικά και συνταγματικά δικαιώματα, ζητήματα που έχουν θίξει οργανώσεις όπως η Διεθνής Αμνηστία. Οι νόμοι είναι για να καταπατούνται από τους ισχυρούς.

ΓΝΩΜΑΤΕΥΣΗ ΓΙΑΤΡΟΥ ΤΗΣ ΕΙΝΑΠ ΠΟΥ ΕΞΈΤΑΣΕ ΤΟ Β. ΤΖΩΡΤΖΑΤΟ ΤΟ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟ

«(...) Αφετέρου αυτές που αφορούν στις συνθήκες διαβίωσής του στη φυλακή, το ειδικό καθεστώς των οποίων είναι έτσι συγκροτημένο ώστε να αυξάνει στον υπέρτατο βαθμό το αίσθημα της απομόνωσης και αποκοπής όχι μόνο από την κοινωνία, αλλά και από την ίδια την κοινότητα της φυλακής. Η επικοινωνία με τους άλλους κρατούμενους είναι απαγορευμένη και η μόνη που είναι δυνατή είναι αυτή με ελάχιστους συγκρατούμενούς του, καταδικασθέντες για την ίδια με αυτόν υπόθεση. Ιδιαίτερη επίπτωση έχει η έλλειψη φωτισμού, πράγμα που έχει ως αποτέλεσμα να ζει με ηλεκτρικό φως όλη την ημέρα. Ακόμα περισσότερο είναι αναγκασμένος να διαβιεί σε συνθήκες προαυλισμού τέτοιες που στην ουσία έχει για αυτόν και για τους λίγους υπό το ίδιο καθεστώς συγκρατούμενους του πρακτικά ακυρωθεί. Ο

Φωτογραφία: Ρένα Κορκοβέλου

χώρος είναι τέτοιος που αντί για προαυλισμός περιγράφεται ως προέκταση του κελιού του. Ως ένας χώρος δηλαδή, 40-45 τ.μ. που αφενός περιβάλλεται από ένα τοίχο ύψους πάνω από δέκα μέτρα, ενώ αφετέρου, στο πάνω μέρος, καλύπτεται από ένα τριπλό πλέγμα, που σχεδόν καλύπτει το φως του ήλιου, δημιουργώντας μιαν αποπνικτική αίσθηση, όπως αυτή του κελιού. Οι συνθήκες αυτές όπως περιγράφονται, στερούν τους βασικούς όρους για την υγιεινή διαβίωση, σωματική και ψυχολογική και ισοδυναμούν με όρους «αισθητηριακής απομόνωσης». Ως όροι διαβίωσης υπερβαίνουν κατά πολύ αυτό που είναι δυνατόν να αντέξει επί μακρόν ένα ανθρώπινο ον, νοούμενο ως μια ανοιχτή βιοψυχο-κοινωνική ολότητα (που απαιτεί ένα στοιχειώδη ζωτικό χώρο για να εκδιπλώνεται και να πραγματώνεται ως τέτοια) και στο οποίο, ακόμα και στις συνθήκες φυλάκισής του θα έπρεπε να εξασφαλίζονται οι όροι για τη διατήρηση της ακεραιότητά της φυσικής/σωματικής και της ψυχικής/υπαρξιακής του υπόστασης. Είναι συνθήκες που αφενός είναι δυνατόν να οδηγήσουν στην υπαρξιακή απελπισία, στη βαριά κατάθλιψη και ενδεχομένως σε αυτοκαταστροφικές συμπεριφορές, ενώ αφετέρου, απειλούν με βλάβη τις βασικές νοητικές και ψυχικές λειτουργίες, λόγω ακριβώς του ασφυχτικά περιοριστικού χαρακτήρα τους.

Σύμφωνα με την Περιβαλλοντική Ψυχολογία, οι φυσικές συνθήκες, οι χώροι κλπ. σε μια φυλακή αντανακλούν την πρακτική και τους στόχους των διοικούντων. Κατά συνέπεια, οι ασφυχτικά περιοριστικές συνθήκες σηματοδοτούν τον τιμωρητικό χαρακτήρα της κράτησης ως τέτοιας, δηλαδή των συνθηκών κράτησης- πράγμα που προφανώς μετατρέπει την ίδια την έκτιση της επιβληθείσας ποινής (για τα αδικήματα για τα οποία κάποιος καταδικάστηκε) σε μια διαρκή και βασανιστική τιμωρία με σοβαρές επαπειλούμενες επιπτώσεις στην ψυχική υγεία του ατόμου που την υφίσταται.

Θεωρούμε ότι υπάρχει άμεση ανάγκη επίσκεψή μας στον τόπο κράτησης και προαυλισμού, ώστε να διαπιστωθούν και εμπειρικά οι περιγραφόμενες συνθήκες και να γίνουν οι ανα-

γκαίες προτάσεις για την αλλαγή τους, ενώ αφετέρου θα πρέπει σεπερίπτωση επιβάρυνσης της καταθλιπτικής συμπτωματολογίας, να υπάρξει δυνατότητα (εφόσον χρειαστεί και εφόσον ζητηθεί από τον ίδιο) μιας ψυχοθεραπευτικής παρέμβασης υποστηρικτικού τύπου και όχι απλή καταφυγή στα ψυχοφάρμακα»

Το ελληνικό Αμπού Γκράιμπ: βασανιστήρια από έλληνες ένστολους σε μετανάστες και πρόσφυγες

«Ο εθνικισμός ως πολιτική πρακτική προϋποθέτει την ενσωμάτωση των εθνικιστικών μύθων στον καθημερινό λόγο. Θεμελιώδεις ανάμεσά τους είναι ο μύθος της ιστορικής συνέχειας και ο μύθος της μοναδικότητας κάθε έθνους, στο οποίο ανήκει ορισμένη (εθνική) γη. Η κρατική εξουσία με τους ιδεολογικούς αλλά και τους κατασταλτικούς της μηχανισμούς διαπλάθει αυτούς τους μύθους και τους μεταμορφώνει σε προφάνεια και «αλήθεια»

Δ. Δημούλης, Περιοδικό «Θέσεις» τεύχος 58

Ελάχιστες περιπτώσεις βασανισμών, βιασμών και δολοφονιών προσφύγων και μεταναστών από ένστολους (στρατιώτες, καραβανάδες, συνοριοφύλακες, μπάτσους, λιμενικούς) γίνονται ευρύτερα γνωστές. Μια συνομωσία σιωπής από τα ΜΜΕ αλλά και από τους θεσμικούς μηχανισμούς ενεργοποιείται προκειμένου να μην βγει τίποτε στη «φόρα». Όταν δε συμβεί, αφενός οι μηχανισμοί πληροφόρησης εκτονώνουν το ζήτημα και αφετέρου οι θεσμοί επικαλούμενοι το διεθνές και εθνικό δίκαιο περιορίζουν το ζήτημα ως ένα συμβάν που δεν αντιπροσωπεύει αλλά αμαυρώνει την εικόνα των ένστολων σωμάτων και κατ' επέκταση της δημοκρατίας «μας». Όμως αστυνομικοί, στρατιώτες και λιμενικοί βρίσκονται πρώτοι στον κατάλογο των βασανιστών (σύμφωνα με τις ετήσιες εκθέσεις της Διεθνούς Αμνηστίας) και κυρίως ομάδων που για διάφορους λόγους δεν μπορούν να ενταχθούν στον «εθνικό κορμό». Τσιγγάνοι, αλβανοί, πρόσφυγες κάθε χώρας εγχώριοι νεολαίοι και ακτιβιστές βρίσκονται κάθε φορά στο στόχαστρο του κάθε ένστολου. Η δυναμική που ωθεί σ' αυτές τις καταστάσεις είναι ουσιαστικά η άνοδος του εθνικισμού η οποία συνδέεται με τη βία και την αυθαιρεσία απέναντι σε ότι δεν είναι «εθνικό». Τα τελευταία επεισόδια μ' αφορμή το ποδοσφαιρικό παιχνίδι μεταξύ των εθνικών ομάδων Αλβανίας-Ελλάδας με την άθλια βάναυση συμπεριφορά χιλιάδων ελλήνων οπαδών σε πολλές ελληνικές πόλεις απέναντι σε Αλβανούς μετανάστες που βγήκαν να πανηγυρίσουν με την κατάληξη του ενός νεκρού και δεκάδων τραυματισμένων σοβαρά, ήταν σαφώς ενδεικτικά ενός πολύ σοβαρού κλίματος που ανταποκρίνεται στην έξαρση του εθνικισμού. Έτσι δικαιολογείται η «ιερή αγανάκτηση» πολλών που υπερθεμάτισαν τις πρακτικές νεοναζί και φασιστών που διέπρεψαν με τη φανερή προστασία της αστυνομίας και υπό την ηθική κάλυψη αρκετών πολιτικών του σύγχρονου «μεσαίου χώρου» (π.χ. οι ακροδεξιοί Παπαθεμελής, Ψωμιάδης).

Μετά το 1990 η πολιτική, οικονομική και κοινωνική συγκυρία βρήκε στον εθνικισμό και στο θρησκευτισμό ένα νέο ιδεολογικό προσανατολισμό προκειμένου να δημιουργήσει μια νέα συλλογική ταυτότητα ικανή να συναινεί τόσο στα νέα εθνικά προτάγματα (π.χ. Ολυμπιακοί αγώνες) όσο και στην παγκόσμια αναδιάταξη δυνάμεων που τείνουν να γίνουν εθνικοί στόχοι (ΟΝΕ, εκσυγχρονισμός, κλπ.). Ο εθνικισμός ήταν το απαραίτητο στοιχείο προκειμένου να ενταχθούν ομάδες που μέχρι τότε αμφισβητούσαν την υπάρχουσα κατάσταση. Η στρατιωτικοποίηση της κοινωνίας η αστυνόμευση, η καταστολή ήταν τα βασικά στοιχεία μέσα από τα οποία θα μπορούσε το κράτος να περιστείλει τις όποιες διαφωνίες αλλά και να τις καταστήσει λαοφιλείς μέσα από την προπαγάνδα και υστερία των ΜΜΕ. Ο «κοινός εχθρός» στο πρόσωπο των μεταναστών, των προσφύγων, των τσιγγάνων, των φτωχών μικροκλεφτών, των πρεζονιών άρχισε να διαγράφεται με υπόβαθρο τις καλλιεργημένες προκαταλήψεις αιώνων και στερεοτυποποίησης του «άλλου» και του «διαφορετικού».

Έτσι κάθε παρέκκλιση από ανθρώπινα δικαιώματα μπορούσε να δικαιολογηθεί φανερά είτε ως «μελανό σημείο» είτε υπόκωφα ως μια «δίκαιη τιμωρία» απέναντι στους εχθρούς του «έθνους» ενώ παράλληλα μια συνομωσία σιωπής από τους θεσμούς και τα ΜΜΕ συγκάλυπτε με κάθε τρόπο. Στην ίδια προσπάθεια αποδύθηκε η ακαδημαϊκή κοινότητα και οι διανοούμενοι μ' αφετηρία το «Μακεδονικό» οι οποίοι με λειτουργικό τρόπο κάλυπταν τα κενά της εξωτερικής πολιτικής της χώρας, αφαιρώντας παράλληλα τη δυνατότητα αμφισβήτησης όταν μάλιστα στο «τραπέζι» έμπαιναν και ιστορικά τεκμήρια για την ύπαρξη

γλωσσικών ή εθνικών μειονοτήτων. Ένας ιδεολογικός πειθαναγκασμός παρόμοιος μ' αυτόν της απαρχής της σύστασης του ελληνικού κράτους που επιδίωξε με αντι-ιστορικό τρόπο να προβάλει την αδιάσπαστη συνέχεια του ελληνισμού, επικράτησε στην Ελλάδα δίπλα στα προστάγματα της οικονομίας της αγοράς και των νέων της προοπτικών εκμετάλλευσης και κυριαρχίας. Κοντολογίς, «όλα δικά μας» για το «ανάδελφον» έθνος αγκιστρωμένο από την κρατική εξουσία που μπορεί να αγοράζει Αλβανούς, Γεωργιανούς, Βούλγαρους αθλητές για μετάλλια, να εθνικοποιεί κάθε τι που μπορεί να το εξαργυρώσει σαν εξωτερική πολιτική και εθνική συναίνεση στις νέες συνθήκες εκμετάλλευσης. Έτσι αιτιολογούνται και τα βασανιστήρια και η βία και η αυθαιρεσία αλλά και η κοινωνική συναίνεση σ' αυτήν.

Παρακάτω αναδημοσιεύουμε το βούλευμα 111/1995 το Διαρκούς Στρατοδικείου Λαρίσης, ενδεικτικό του κλίματος που υπάρχει στα ένοπλα σώματα και αντίστοιχο με το πρόσφατο γεγονός των βασανιστηρίων που διέπραξαν έλληνες καταδρομείς οι οποίοι τα μαγνητοσκόπησαν και τα πρόβαλαν στο ΚΨΜ της μονάδας τους στο Φαρμακονήσι όπως έκαναν και οι βασανιστές Αγγλοαμερικανοί στρατιώτες στο κολαστήριο του Αμπού Γκράιμπ στο Ιράκ:

«Τις απογευματινές ώρες της 26-4-1994 συνελήφθησαν από αστυνομικά όργανα κοντά στην ελληνοαλβανική μεθόριο Αλβανοί λαθρομετανάστες που είχαν εισέλθει παράνομα στο έδαφος της Ελληνικής επικράτειας και προωθήθηκαν με όχημα του 538 Τάγματος πεζικού στην περιοχή της Κακαβιάς Ιωαννίνων για απέλαση στη χώρα τους. Μεταξύ των συλληφθέντων ήταν και αγνώστων στοιχείων ταυτότητας λαθρομετανάστης, ο οποίος τις μεσημβρινές ώρες της ίδια ημερομηνίας είχε δραπετεύσει από όχημα κλούβα της Ελληνικής Αστυνομίας, τον οποίο μετέφερε με άλλους λαθρομετανάστες για τον ίδιο σκοπό. Τότε ο πρώτος κατηγορούμενος Λοχίας του 538 Τάγματος Πεζικού, αναγνωρίζοντας αυτόν, τον μετέφερε μέσα στο φυλάκιο κακαβιάς της Μονάδας του όπου τον έδεσε με χειροπέδες, περνώντας το ένα τμήμα τους στο χέρι και το άλλο σε σίδερο της κλίμακας, ενώ συγχρόνως του κατάφερε λακτίσματα στα οπίσθιά του. Στη συνέχεια ο δεύτερος κατηγορούμενος στρατιώτης του 538 Τάγματος πεζικού κούρεψε τον παραπάνω Αλβανό περιμετρικά αφήνοντας μόνο μια "φούντα" στο μέσον της κεφαλής του, τον άλειψε με μαύρο βερνίκι υποδημάτων(φούμο) και τον περιέλουσε με βενζίνη, ενώ του κατάφερε ισχυρά λακτίσματα στα οπίσθια. Σε τέτοια ενέργεια, δηλαδή σε λακτίσματα στα οπίσθια του εν λόγω Αλβανού προέβησαν και ο τρίτος και τέταρτος κατηγορούμενοι στρατιώτες της ίδια Μονάδας που ανήκαν στη δύναμη του φυλακίου κακαβιάς. Ο πέμπτος κατηγορούμενος Ανθυπολοχαγός πεζικού, διμοιρίτης και επικεφαλής του παραπάνω φυλακίου, μετέβη κάποια στιγμή σ' αυτό οπότε και αντιλήφτηκε το κούρεμα του Αλβανού από τον στρατιώτη Μ. από τον οποίο ζήτησε μόλις τελειώσει το κούρεμα να τον αφήσει να φύγει, να προωθηθεί δηλαδή στον εγγύς ευρισκόμενο εκείνο χώρο απ' όπου απελαύνονταν. Στη συνέχεια αναχώρησε από το φυλάκιο χωρίς να έχει άλλη εμπλοκή στο όλο περιστατικό...». Οι κατηγορούμενοι παραπέμφθηκαν όχι για βασανιστήρια αλλά για «προσβολή της ανθρώπινης αξιοπρέπειας», σε άλλους για «παράνομη άσκηση βίας» και στον ανθυπολοχαγό για «απλή συνέργεια». Οι δράστες μένουν ατιμώρητοι ενώ σε άλλες περιπτώσεις γίνονται και ήρωες όπως συνέβη με το δολοφόνο του Αλβανού που έκλεψε πατάτες από την αποθήκη του όταν σύσσωμο το χωριό του δράστη συμπαραστάθηκε κλείνοντας της Εθνική οδό.

Τέτοιες περιπτώσεις είναι χιλιάδες που συμβαίνουν και δεν φτάνουν ποτέ στα αρμόδια όργανα που συνήθως τις αντιμετωπίζουν με μια ηπιότητα τους δράστες. Καθημερινά στα αστυνομικά τμήματα στα φυλάκια του στρατού, στις λιμενικές περιπολίες άνθρωποι από κάθε γωνιά της γης βασανίζονται με τον πιο απάνθρωπο τρόπο. Σ' αυτό συναινεί ένα μεγάλο κομμάτι της κοινωνίας ή τα ανέχεται στο όνομα του εθνικού ιδεώδους και των αιώνιων διαφορών με τα άλλα έθνη καθώς και με τα προσχήματα της εξουδετέρωσης του εγκλήματος.

Το Ελληνικό Παρατηρητήριο τήρησης των Συμφωνιών του Ελσίνκι έχει καταγράψει γεγονότα (βασανιστήρια, δολοφονίες) που αποδεικνύουν πως ό,τι μας προκαλεί αποτροπιασμό σ' ένα βρόμικο πόλεμο όπως αυτόν του Ιράκ, το έχουμε δίπλα μας σε καιρό «ειρήνης».

Επισκεφτείτε την παρακάτω διεύθυνση:

http://www.greekhelsinki.gr/bhr/greek/special_issues/ai-ihf-torture-background.html

Τα βασανιστήρια και το ανθρώπινο σώμα

Το Ιατρικό Κέντρο Αποκατάστασης Θυμάτων Βασανιστηρίων ιδρύθηκε το 1989 από ανθρώπους που είχαν βασανιστεί από την Ελληνική χούντα κατά το πρότυπο του ανάλογου Κέντρου στην Κοπεγχάγη της Δανίας. Στα 1973 ιδρύεται η πρώτη ομάδα γιατρών της Διεθνούς Αμνηστίας και στα 1979 αποφασίζεται η σύσταση ειδικού Κέντρου αποκατάστασης θυμάτων βασανιστηρίων. Με πρωτοβουλίες της Μαρίας Πίνιου-Καλλή, θύμα της βασανιστηρίων κατά την περίοδο της χούντας, και μέχρι το 1989, υπήρξαν προσπάθειες για την έμπρακτη αλληλεγγύη στα θύματα των βασανισμών. Σήμερα, στο χώρο του, το Κέντρο παρέχει ιατρική και ψυχολογική στήριξη στους ανθρώπους που το επισκέπτονται ως θύματα, ενώ κάνει και προσπάθειες για την επαγγελματική και κοινωνική τους αποκατάσταση. Το Κέντρο έχει διεύθυνση: Λυκαβηττού 9, 10672, Αθήνα - τηλ: 2103646807, (φαξ) 2103612273 e-mail: mrct@compulink.gr - http://www.compulink.gr/mrct.

Άτομα που εργάζονται εθελοντικά στο Κέντρο μιλούν για τα θύματα των βασανιστηρίων:

«Οι επώδυνες επιπτώσεις των βασανιστηρίων είναι ακριβώς αυτές που πλήττουν την ψυχή του ανθρώπου. Συχνά, βαθιά συναισθήματα ενοχής και ντροπής εμφανίζονται σαν αποτέλεσμα των βασανιστηρίων. Το ίδιο το γεγονός ότι το θύμα έχει επιβιώσει ενώ οι φίλοι του ίσως πέθαναν κατά τη διάρκεια των βασανιστηρίων, είναι αρκετό για να προκαλέσει αισθήματα ενοχής. Σειρά ερευνών έχουν δείξει ότι τα βασανιστήρια δεν είναι μόνο σωματική οδύνη που περνάει μαζί με το κλείσιμο των πληγών. Οι πληγές τη ψυχής παραμένουν και ταλαιπωρούν τον επιζήσαντα για μεγάλο χρονικό διάστημα. Αυτές οι πληγές θεραπεύονται πιο δύσκολα. Πονοκέφαλοι, διαταραχές του ύπνου, διαταραχή της προσοχής και της μνήμης, συναισθηματική αστάθεια -αυτά είναι μερικά από τα μέχρι τώρα καταγραμμένα αποτελέσματα αυτής της απάνθρωπης μεταχείρισης.

Χωρίς θεραπεία πολλοί από τους επιζήσαντες υποφέρουν για πολλά χρόνια. Στον ύπνο τους ξαναζούν συνεχώς το τραγικό συμβάν μέσα από επαναλαμβανόμενους εφιάλτες. Όταν είναι σε εγρήγορση, ερεθίσματα που συνδέονται με την εμπειρία τους (όπως για παράδειγμα η θέα ένστολου προσωπικού, ή ο θόρυβος της σειρήνας κλπ.) τους προκαλούν μεγάλη ένταση. Μερικές φορές, ακόμα και η πιο απλή επαφή με τα όργανα της εξουσίας είναι αρκετή για να τραβήξει τη σκανδάλη αντιδράσεων πανικού.

Έχει δυσκολίες να εργάζεται κανονικά και να εκπληρώσει τις οικογενειακές και κοινωνικές του υποχρεώσεις. Τα προβλήματα προσαρμογής του μεταφέρονται στις ενδοοικογενειακές του σχέσεις. Η οικογενειακή εστία μετατρέπεται σε τόπο, όπου η κατάθλιψη βασιλεύει και η σωματική υγεία είναι μονίμως απούσα. Οι ανάγκες των μελών της οικογένειας για προσωπικές ελευθερίες ειδικά των εφήβων, ερμηνεύονται και χαρακτηρίζονται σαν προδοσία. Πολύ λίγη προσοχή δίνεται στην ατομικότητα και ανεξαρτησία κάθε μέλους της οικογένειας ξεχωριστά. Τα παιδιά μαθαίνουν νωρίς να μην έχουν εμπιστοσύνη σε κανένα». Δημήτρης Πανταζής, ψυχολόγος

«Το σώμα δεν ξεχνάει και δεν υπάρχει τρόπος ν' αγγίξει ένας θεραπευτής το σώμα ενός θύματος βασανιστηρίων χωρίς συγχρόνως ν' αγγίξει και την ψυχή του ή όλο του το είναι. Κάτι τέτοιο, καθιστά τη σπουδαιότητα της σωματικής δουλειάς με τα θύματα ολοφάνερη. Διαμέσου του σώματος, ένα άτομο έχει υποστεί τόσο πόνο, ώστε το ίδιο το σώμα μπορεί να γίνει μια σημαντική οδός διαφυγής, απάλειψης ενός μέρους του πόνου αυτού. Βέβαια στην αρχή, η απάλυνση του πόνου και η γενική χαλάρωση έχουν προτεραιότητα... Συνήθως τα θύματα βασανιστηρίων έχουν την τάση να έχουν μια παραμορφωμένη εικόνα του σώματός τους. Η εικόνα αυτή μπορεί να κυριαρχείται από τον πόνο και τα συμπτώματα και συνήθως αποκηρύσσουν ένα μέρος του σώματος που έχει υποστεί σοβαρές κακοποιήσεις. Αυτό συμβαίνει ιδιαίτερα στις περιπτώσεις σεξουαλικών κακοποιήσεων...» Ούλρικε Μέρλιν, φυσικοθεραπεύτρια

Το βασανιστήριο της «σταύρωσης» στις Φυλακές της Αίγινας

Η «Σχεδία» ζήτησε από τον εκδότη και συγγραφέα Λεωνίδα Χρηστάκη ένα κείμενο για το βασανιστήριο του «σταυρού» στις Φυλακές της Αίγινας. Το βασανιστήριο αυτό καταργήθηκε στα 1982 από τον υπουργό του ΠΑΣΟΚ, Γ. Β. Μαγκάκη, μετά από συνεχείς αναφορές σε ραδιοφωνικά δίκτυα του εξωτερικού.

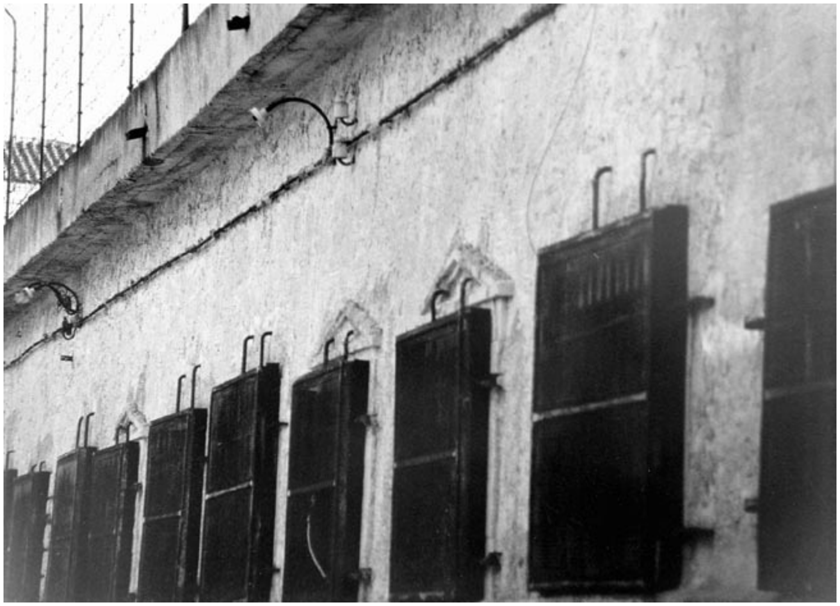

Φωτογραφία: Ρένα Κορκοβέλου

ήμουν κι εγώ εκεί
*Αίγινα: Φυλακές**
ρέκβιεμ για όσους κρατήθηκαν και βασανίστηκαν

***Προοίμιο**: Για πολλές δεκαετίες οι εναλλασσόμενοι πολιτικοί και υπουργοί δικαιοσύνης προσπέρναγαν το γεγονός πως ολόκληρος ο χώρος, δηλαδή τα κτήματα και τα οικήματα των Φυλακών της Αίγινας, είχαν επιλεγεί, από τα τέλη του 19ου αιώνα για στάβλοι του βασιλιά Όθωνα(!) και διαμορφώθηκαν κατάλληλα για το σκοπό αυτόν. Η μεταγενέστερη χρήση των χώρων του κτήματος του Όθωνα ως «προσωρινές φυλακές» (αναμορφωτικές και δικαστικές) ξεκίνησε από τη δικτατορία του Παγκάλου και λίγο πριν από το 1926.*

Το 1980 η εγκατάλειψη του εσωτερικού χώρου και η χρήση του ως Δικαστικές Φυλακές ήταν εμφανής παρά το γεγονός ότι στις τέσσερις σε χρήση πτέρυγές του υπήρξαν εποχές που στέγαζε (φιλοξενούσε έλεγε ο Κύριος Διευθυντής) και τετρακόσιους κρατούμενους - από υπόδικους έως βαρυποινίτες. Η 2η πτέρυγα, για παράδειγμα, όπου και ο γραφών στα τέλη Απριλίου του 1980 στέγαζε 126 πρόσωπα σε έξη μικρά κι ένα έβδομο, δωμάτια και με ένα προαύλιο, κλειστό στα πέριξ, που δεν ξεπερνούσε τα 100Χ40 τμ. Υπήρχε και ένας παν-βρώμικος και γλιστερός χώρος με έξη ντους. Εκεί σε αυτήν την 2η πτέρυγα γινόταν κατά τις δώδεκα το μεσημέρι η διανομή του συσσιτίου του οποίου η λήψη από τους κρατούμενους ήταν υποχρεωτική. Οι θάλαμοι άνοιγαν το πρωί στις επτά, έκλειναν κατά τη μία, ξανάνοιγαν από τις πέντε έως τις εννέα το βραδάκι. Στον θάλαμο όπου και εγώ - δωμάτιο 40Χ30 τμ ήσαν στοιβαγμένα έως σαράντα δύο κρεβάτια ή πτυσσόμενα ράντζα. Υπήρχε μόνο ένα καγκελόφραχτο παράθυρο προς το προαύλιο και μια τουαλέτα (πες την «βούτα»). Τα υπόλοιπα της πτέρυγας μικρότερα κελιά δηλ. δωματιάκια, είχαν ψηλά ένα παραθυράκι προς την ανατολική πλευρά, φυσικά καγκελόφραχτο. Εκεί στο κάθε δωματιάκι στεγάζονταν έως έξη βαρυποινίτες. Στους άλλους δύο θαλάμους ήμασταν στοιβαγμένοι περί του εβδομήντα κρατούμενοι ποινικοί -υπόδικοι και κατάδικοι! Υπήρχε μια μικρή πόρτα που οδηγούσε προς τα έξω, από την πτέρυγα, όπου οι ανθρωπο-φύλακες ήσαν

έξω. Βγαίνοντας από το πορτάκι για επισκεπτήριο ή κάθε Κυριακή πρωί για τον υποχρεωτικό «εκκλησιασμό» σε ένα ναϊδριο, αντίκριζες τις πόρτες από τις άλλες πτέρυγες ενώ μια ξύλινη πόρτα που θύμιζε αποθήκη -απέναντι στο εκκλησάκι- ήταν πάντα κλειστή με έναν ανθρωπο-φύλακα απ' έξω! Η ξύλινη αυτή πόρτα ήταν το «πειθαρχείο». Αναφέρονταν όμως από τους κρατούμενους με δέος -κυρίως για το ...«σταύρωμα»!

Μια μέρα, μετά από μερικές εβδομάδες από την κράτησή μου ως υπόδικος κι ενώ περίμενα επισκεπτήριο και ήρθε και κι ενώ εκφωνήθηκε τ' όνομά μου για να πάω στη δικλείδα ο ανθρωπο-φύλακας της πτέρυγάς μου δεν ξεκλείδωνε την πόρτα προφανώς για να πάω στο επισκεπτήριο. Το όνομά μου ακουγόταν κάθε τόσο από τα μεγάφωνα έως ότου και μετά από δικές μου κλωτσιές στο πορτάκι ο ανθρωπο-φύλακας άνοιξε βρίζοντάς με χυδαία. Έπεσα πάνω του μαινόμενος, κι εκτός εαυτού, τον έριξα κάτω στο πλακόστρωτο κλωτσώντας τον. Μαζεύτηκαν κι άλλοι φύλακες και σηκωτό «αλά μπρατσέτα» με οδήγησαν στο γραφείο του διευθυντή. Ατάραχος ο διευθυντής με ρώτησε τι συνέβη... εσείς ένας μορφωμένος άνθρωπος και παρόμοια. Του εξήγησα υποβασταζόμενος το συμβάν, ενώ έξω από το γραφείο του διαμαρτύρονταν έντονα οι δικηγόροι μου που είδαν να με τραβάνε. Δόθηκε εντολή, και πάλι σχεδόν σηκωτό με οδήγησαν στο πειθαρχείο. Εκεί μέσα δεν υπήρχε παράθυρο, άναψαν μια χαμηλής έντασης λάμπα και με κάθισαν δια της βίας κάτω στο πλακόστρωτο βρίζοντάς με! Σιγά αλλά σταθερά άρχιζα να ξεχωρίζω τον «τροχό». Ένα στρογγυλό ξύλο καρφωμένο στον τοίχο με ύψος τέτοιο που θα χωρούσε ένα όρθιο ανθρώπινο σώμα. Το στρογγυλό ξύλο ήταν από αυτά που χρησιμοποιούν τα συνεργεία -κάτι μασούρες- που μέσα τους είναι σε περιέλιξη χοντρά καλώδια. Ήταν ξηλωμένη μόνο η μια στρογγυλή πλευρά του κι ήταν καρφωμένη στον τοίχο ενώ πάνω στο ξύλο του, δεξιά κι αριστερά προς το πάνω μέρος ήσαν καρφωμένα δυο λουριά πέτσινα σαν από κοντές ζώνες στα οποία -όπως μου εξηγούσαν οι δύο ανθρωπο-φύλακες (σκέψου δήμιοι) θα μου έδεναν τα χέρια από τον καρπό και θα με κρέμαγαν εκεί για όσες μέρες θα διέταζε ο Κύριος Διευθυντής! Για τσιγάρο και φαΐ θα μου έλυναν το ένα χέρι για τρία λεπτά δύο φορές τη μέρα...

Εν τω μεταξύ -όπως έμαθα αργότερα- οι δικηγόροι μου πριν φύγουν διαμαρτυρήθηκαν έντονα στον διευθυντή διότι ως υπόδικος δεν έχουν δικαίωμα οι φύλακες να μου φέρονται έτσι αποκλείοντάς μου το επισκεπτήριο κι ότι θα φέρουν το θέμα στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και στον Τύπο.

Δεν ξέρω τι μεσολάβησε αλλά μου έγινε η σχετική (τρομοκρατική) κατήχηση στο μπουντρούμι του «τροχού»/πειθαρχείου κατά τις επτά της ίδια ημέρας του επεισοδίου βγήκαμε μαζί με τους σωφρονιστές μου, έξω και με οδήγησαν πάλι στην πτέρυγά μου στην οποία -όπως μου είπαν- ήμουν «χρεωμένος»! Από τότε μέχρι τη μεταγωγή μου στις Φυλακές Κορυδαλλού δεν ξαναείδα τον ζόρικο φύλακα. Από συζητήσεις πληροφορήθηκα ότι τον μετέθεσαν στις Φυλακές της Κέρκυρας.

*Ο Λεωνίδας Χρηστάκης κατηγορήθηκε τον Απρίλη του 1980 για «αρχηγός τρομοκρατικής ομάδας». Προφυλακίστηκε για ένα τρίμηνο στις Φυλακές της Αίγινας. Δικάστηκε από το Πενταμελές Εφετείο Αθηνών και αθωώθηκε παμψηφεί. Στις τρεις φορές που χρειάστηκε να καταθέσει στον Ανακριτή της Αθήνας τον πήγαιναν και τον έφερναν δεμένο στο αμπάρι του πλοίου της γραμμής Αίγινα-Πειραιά. Στην διαμαρτυρία του αλλά και των δικηγόρων του η απάντηση ήταν: «...για να μην τον απελευθερώσουν οι ομοϊδεάτες του»!

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ

Πόλεμος και Βασανιστήρια

Του Χρήστου Ρέππα

Στο κλασσικό του έργο «Περί του Πολέμου» ο πρώσος θεωρητικός C. V. Clauzewitz ορίζει τον πόλεμο «ως πράξη βίας προορισμένης να εξαναγκάσει τον αντίπαλό να εκτελέσει τη θέλησή μας»[1]. Ο ορισμός αυτός, προϊόν της σκέψης του Διαφωτισμού, ανοίγει το δρόμο για την κατανόηση του πολέμου ως κοινωνικού και πολιτικού φαινομένου. Ο πόλεμος, δηλαδή, είναι ένα μέσο για την επίτευξη των σκοπών της πολιτικής-μια απλή συνέχισή της με άλλα μέσα απ' αυτά της ειρηνικής περιόδου. Το "άλλο" μέσο που εισάγεται στην περίπτωση του πολέμου για την επίτευξη πολιτικών σκοπών είναι, αυτό, της βίας. Μ' αυτήν την έννοια, η βία που ασκείται στη διάρκεια μιας πολεμικής σύγκρουσης δεν είναι μια ανεξέλεγκτη πρακτική ούτε μια υπαρξιακή κατάσταση που λειτουργεί τυφλά, πέρα από τους πολιτικούς στόχους της σύγκρουσης, αλλά σε στενή συνάρτηση μ' αυτούς. Ταυτόχρονα η βία που ασκείται στη διάρκεια ενός πολέμου δεν περιορίζεται

μόνο στο πεδίο της μάχης αλλά εκτείνεται πλέον στο σύνολο της κοινωνικής και πολιτικής ζωής.

Η διεξαγωγή του πολέμου σήμερα προϋποθέτει την "εκγύμναση της κοινωνίας" στη βία και την αποδοχή της απ' όσο το δυνατόν περισσότερα μέλη της. Η νέα λοιπόν μορφή του ολοκληρωτικού πολέμου που εγκαινιάζεται με τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο όλο και περισσότερο ακυρώνει τη διάκριση εμπόλεμος στρατός-άμαχος πληθυσμός και το σύνολο της κοινωνικής και πολιτικής ζωής αναμορφώνεται έτσι ώστε να ενταχθεί στη λογική του. Η εξόντωση του αντιπάλου δεν γίνεται μόνο στο πεδίο της μάχης αλλά προϋποθέτει τη γενική κινητοποίηση και την ενεργή στράτευση των μετόπισθεν. Η προπαγάνδα, μέσα από τη διαστρέβλωση της πληροφορίας και την επιλεκτική παρουσίαση της πραγματικότητας, η δημιουργία ειδικού δικαίου ανάγκης που θα ισχύει στο εσωτερικό μέτωπο, η περιστολή των δικαιωμάτων και των ελευθεριών και η ενεργητική στράτευση του συνόλου του κοινωνικού σώματος σ' αυτόν, άσχετα από το γεγονός ότι ο πόλεμος εκπροσωπεί συνήθως τα συμφέροντα μιας μικρής αλλά πανίσχυρης κοινωνικής μειοψηφίας, γίνονται πλέον βασικές προϋποθέσεις διεξαγωγής κάθε πολέμου. Η φάση της κατοχής, όταν η ήττα έχει επέλθει για το ένα από τα δυο στρατόπεδα, είναι επίσης μια συνέχεια της βίας και μια προσπάθεια διαρκούς επιβεβαίωσης της ήττας. Σ' αυτή τη λογική εντάσσεται η επιλογή της τρομοκράτησης του πληθυσμού και η άσκηση βασανιστηρίων διαφόρων μορφών.

Ο πόλεμος παρά τις νομικές απαγορεύσεις, έχει ως συστατικά του στοιχεία την άσκηση βίας πέρα από το πεδίο της μάχης και τα βασανιστήρια, όπως δείχνει η ιστορική εμπειρία όλων των εποχών. Από τα ναζιστικά στρατόπεδα συγκέντρωσης και τη Μακρόνησο ως το σημερινό Παρθενώνα του μεταψυχροπολεμικού κόσμου, το Γκουαντάναμο, ο αντίπαλος βασανίζεται μετά τη μάχη γιατί αυτό απαιτεί η λογική της ιμπεριαλιστικής κυριαρχίας, που στην περίπτωση του πολέμου απαιτεί την τρομοκράτηση του ηττημένου και τον συνεχή εξαναγκασμό του να αποδέχεται και να εκτελεί τη θέληση του νικητή.

Νομικά και με βάση το διεθνές δίκαιο η απαγόρευση των βασανιστηρίων είναι απόλυτη. Αυτό σημαίνει ότι κανένα κράτος και καμιά εξουσία δεν μπορεί να επικαλεστεί κάποιο συγκεκριμένο λόγο, όσο σοβαρός κι αν είναι αυτός που να δικαιολογεί τη διάπραξη βασανιστηρίων σε βάρος των πολιτών. Στην «Παγκόσμια Διακήρυξη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα» του 1948 που ψηφίστηκε από τον Ο.Η.Ε. στο άρθρο 5, αναφέρεται χαρακτηριστικά: «Κανείς δεν υπόκειται σε βασανιστήρια ή σε σκληρή, απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή ποινή». Για την περίπτωση του πολέμου, το κοινό άρθρο 3 των τεσσάρων συνθηκών της Γενεύης, απαγορεύει την «σκληρή μεταχείριση και τα βασανιστήρια ατόμων που δεν παίρνουν ενεργό μέρος σε εχθροπραξίες»[2]. Το κοινό επίσης άρθρο 3 αποκηρύσσει «την προσβολή της ατομικής αξιοπρέπειας, ειδικά την εξευτελιστική και ταπεινωτική μεταχείριση»[3], ενώ με το άρθρο 99 της τρίτης συνθήκης της Γενεύης «δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιείται ηθική ή σωματική πίεση σε αιχμάλωτο πολέμου για να αναγκασθεί να ομολογήσει την ενοχή του για την πράξη που κατηγορείται»[4]. Από τις ίδιες συνθήκες προβλέπονται ως έγκλημα τα βασανιστήρια και για τις εσωτερικές ένοπλες συγκρούσεις. Επίσης έχει γίνει προσπάθεια να οριστεί το πρόβλημα νομοθετικά με συγκεκριμένο τρόπο ώστε να είναι πιο εύκολη η αντιμετώπισή του στο επίπεδο της καταστολής. Με το άρθρο 1 της Διακήρυξης κατά των βασανιστηρίων που έγινε ομόφωνα δεκτή από τα Ηνωμένα Έθνη στις 9 Δεκεμβρίου του 1975 «βασανιστήριο σημαίνει κάθε πράξη με την οποία έντονη οδύνη ή ταλαιπωρία, είτε σωματική είτε ψυχική, επιβάλλεται εσκεμμένα ή υποκινείται από δημόσιο λειτουργό επί προσώπου, με σκοπούς όπως απόσπαση από τούτο ή τρίτο πρόσωπο πληροφορίας ή ομολογίας, η τιμωρία του για την πράξη που διέπραξε ή ο φοβισμός αυτού ή άλλων προσώπων. Δεν περιλαμβάνει οδύνη ή ταλαιπωρία που προκύπτει μόνο συμπτωματικά ή προσιδιάζει σε νόμιμες κυρώσεις μέχρι του σημείου που συμφωνούν με τους Στοιχειώδεις Κανόνες Συμπεριφοράς προς τους Κρατούμενους»[5].

Αν και ο ορισμός αυτός δέχεται ως βασανιστήριο την (προμελετημένη) πρόκληση ψυχικού και όχι μόνο σωματικού πόνου έχει δεχτεί την κριτική της Διεθνούς Αμνηστίας σε άλλα σημεία όπως: α) Η αναφορά σε «νόμιμες κυρώσεις» δημιουργεί ένα κενό που είναι δυνατό να χρησιμοποιείται από τις κυβερνήσεις για υπεκφυγή. Το κενό αυτό βέβαια καλύπτεται μερικά από την αναφορά στους «Στοιχειώδεις Κανόνες Συμπεριφοράς προς τους Κρατούμενους». β) Δεν προσδιορίζεται ακριβώς των όρων «σκληρή απάνθρωπη μεταχείριση ή τιμωρία».Αν και εισάγονται τα στοιχεία της «προμελετημένης πράξης» και της πράξης που «υποκινείται από δημόσιο λειτουργό» έχει αποδειχτεί δύσκολο στην πράξη

να ερμηνευτεί συγκεκριμένα. Τη δυσκολία αυτή προσδιορισμού δέχτηκαν και τα ίδια τα Ηνωμένα Έθνη που δέχονται ότι αυτοί οι όροι δεν έχουν προσδιοριστεί από τη Γενική Συνέλευση και ότι πρέπει να ερμηνεύονται «έτσι ώστε να προσφέρει τη μεγαλύτερη δυνατή προστασία από την σωματική ή πνευματική βία». γ) Είναι επίσης ανάγκη ο νομικός ορισμός των βασανιστηρίων να περιλαμβάνει αναφορές εκείνες τις σύγχρονες τεχνολογικές μεθόδους που μπορούν να προκαλέσουν σοβαρές ψυχολογικές διαταραχές χωρίς την εμφανή προσφυγή στη σωματική βία[6].

Όλα αυτά πάντα στο επίπεδο των νομικών διακηρύξεων γιατί η πραγματικότητα είναι διαφορετική. Η χρήση μεθόδων βασανισμού δεν είναι αποτέλεσμα κάποιας υποτιθέμενης "παθολογίας του πολέμου", λες και υπάρχουν στην πραγματικότητα "φυσιολογικοί πόλεμοι", απαλλαγμένοι από τέτοιες πρακτικές, αλλά μέσο διεξαγωγής ενός πολέμου. Τα βασανιστήρια παίζουν έναν διπλό ρόλο. Χρησιμεύουν στο νικητή: α) είτε για την απόσπαση χρήσιμων πληροφοριών από τον αιχμάλωτο αντίπαλο, β) είτε για το διασυρμό του και την κατατρομοκράτηση του ηττημένου. Μ' αυτήν την έννοια δεν είναι μια προσωπική πρακτική αλλά ανάγονται στο ίδιο το σύστημα της κοινωνικής και πολιτικής εξουσίας, χρησιμοποιούνται ως μέσο καταπίεσης των αντιπάλων του και καταστολής κάθε αντιπολιτευτικής πρακτικής. Όπως χαρακτηριστικά επισημαίνεται και από την ίδια τη Διεθνή Αμνηστία: «τα βασανιστήρια αποτελούν συνήθως μέρος του ελεγχόμενου από το κράτος μηχανισμού για την καταστολή της διαφωνίας. Στο ηλεκτρόδιο ή στη σύριγγα του βασανιστή είναι συγκεντρωμένη η δύναμη και η ευθύνη του κράτους»[7].

Ο σημερινός πόλεμος που διεξάγεται σ' ολόκληρο τον Πλανήτη μετά την 11η Σεπτέμβρη, ο περίφημος "πόλεμος κατά της τρομοκρατίας", αφήνει κι αυτός το δικό του στίγμα στην εκγύμναση της κοινωνίας στη βία και στην ανελευθερία. Στο όνομα της «ασφάλειας» και της «καταπολέμησης της τρομοκρατίας» προωθείται μια ιστορικών διαστάσεων περιστολή των δικαιωμάτων και των ελευθεριών, μια περιστολή που ανατρέπει ιστορικά κατακτημένες εγγυήσεις απέναντι στην αυθαίρετη δράση της κρατικής εξουσίας. Προωθείται η διεθνοποίηση του πλαισίου της καταστολής και των αντίστοιχων μηχανισμών. Καλλιεργείται σε μαζικό επίπεδο κλίμα τρομοϋστερίας έτσι ώστε να δημιουργείται συναίνεση για την όξυνση της καταστολής. Δαιμονοποιείται ο αντίπαλος που σ' αυτήν την περίπτωση είναι οι λαοί των Ισλαμικών χωρών και αντιμετωπίζεται ρατσιστικά, όπως υποδεικνύει το ιδεολόγημα της «σύγκρουσης των πολιτισμών». Προβάλλεται και προωθείται στην πράξη το δόγμα των προληπτικών πολέμων. Η ασφάλεια τείνει να μετατραπεί σε δικαίωμα, προφανώς για να ανατραπούν ζωτικής σημασίας δικαιώματα, η δε καλλιεργούμενη σε μαζικό επίπεδο τρομοϋστερία εθίζει την κοινωνία στη βία και στην αποδοχή της ως «αναγκαίο» και «φυσιολογικό» γεγονός. Σ' αυτό το κλίμα φόβου η χρήση βασανιστηρίων στα πλαίσια του «πολέμου κατά της τρομοκρατίας» τείνει να γίνει επίσης ένα φυσιολογικό γεγονός για ένα μεγάλο μέρος της λεγόμενης "κοινής γνώμης". Για τη διαμόρφωση αυτού του κλίματος κρίσιμο και καθοριστικό ρόλο έχει παίξει το ολοκληρωτικό σύστημα προπαγάνδας των Η.Π.Α. το οποίο καλλιεργεί το φόβο και τη δαιμονοποίηση του αντίπαλου, έτσι ώστε η όποια παραβίαση των δικαιωμάτων να θεωρείται από δευτερεύουσας σημασίας ως μια "φυσιολογική" πρακτική.

Το σύστημα καταστολής και βασανιστηρίων έχει εξαπλωθεί σ' ολόκληρο τον πλανήτη με μια σειρά από φυλακές που διαχειρίζεται η CIA σε συνεργασία με το Πεντάγωνο. Σ' αυτές τις Φυλακές χρησιμοποιούνται μέθοδοι σωματικού κυρίως βασανισμού όπως η βύθιση στο νερό ενώ ο κρατούμενος είναι δεμένος, η πρόκληση σωματικών τραυμάτων σε απόκρυφα σημεία του σώματος, η στέρηση ύπνου, η πολύωρη ορθοστασία, η αφυδάτωση και η πείνα. Το όλο σκηνικό συμπληρώνεται με την απειλή βιασμού κατά τη διάρκεια της ανάκρισης. Τα βασανιστήρια αυτά επιβεβαιώθηκαν από μαρτυρίες πρώην κρατουμένων του Γκουαντάναμο. Στη διάρκεια τέτοιου είδους βασανιστηρίων δυο Αφγανοί κρατούμενοι πέθαναν[8].

Παράλληλα από τον Δεκέμβρη του 2002 οι Η.Π.Α. είχαν φτιάξει έναν κατάλογο ανακριτικών τεχνικών εξευτελιστικών για την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, οι οποίες είδαν το φως τη δημοσιότητας με δημοσίευμα της εφημερίδας Independend, στις 24 Ιουνίου 2004. Οι ανακριτικές αυτές μέθοδοι είναι σωματικά και ψυχικά βασανιστήρια και εφαρμόζονται στο Γκουαντάναμο τόσο από τους ανακριτές όσο και από τους φύλακες των κρατουμένων. Σύμφωνα με το δημοσίευμα της Independend οι ανακριτικές αυτές τεχνικές ήταν γνωστές στον Ντόναλντ Ράμσφελντ και εγκρίθηκαν απ' αυτόν. Για τις οδηγίες αυτές οι Η.Π.Α. κατηγορήθηκαν για παραβίαση των Διεθνών Συνθηκών σχετικά με τα βασανιστήρια, συνθήκη που είχε υπογράψει ο

Μπιλ Κλίντον. Οι τεχνικές αυτές αποτελούν μια σειρά ενεργειών που στοχεύουν στο σπάσιμο του ηθικού του κρατούμενου και βασανιζόμενου. Περιλαμβάνουν την προσφορά ή την αφαίρεση ενός προνομίου από τον ανακρινόμενο ανάλογα με τη στάση του, εκτός από αυτά που ορίζει η συνθήκη της Γενεύης. Προσπαθούν να μεγαλώσουν σταδιακά το φόβο του ανακρινόμενου και να εκμεταλλεύονται το φόβο ή το μίσος που έχει ο ανακρινόμενος για ένα άτομο ή για ομάδα ατόμων. Διαταράσσουν τον κύκλο του ύπνου ενώ άλλοτε κολακεύεται και άλλοτε προσβάλλεται ο εγωισμός του κρατουμένου. Στη διάρκεια της ανάκρισης-βασανισμού υπάρχουν δυο ανακριτές: ένας εχθρικός και ένας φιλικός προς τον ανακρινόμενο. Επαναλαμβάνεται συνέχεια η ίδια ερώτηση και γίνεται προσπάθεια να πείθεται ο ανακρινόμενος ότι ο ανακριτής έχει στα χέρια του ενοχοποιητικά στοιχεία τα οποία απλώς προσπαθεί να επιβεβαιώσει. Επίσης δίνεται η εντύπωση πως για ότι ρωτιέται ο κρατούμενος ο ανακριτής γνωρίζει ήδη την απάντηση. Και ο κατάλογος των βασανιστηρίων συμπληρώνεται με σειρά οδηγιών σωματικού βασανισμού όπως η αλλαγή διαιτολογίου, στέρηση νερού και τροφής όχι πλήρως, αλλαγή της θερμοκρασίας του χώρου κράτησης και διάχυσης σ' αυτόν δυσάρεστης οσμής. Επίσης αλλαγή των εγκαταστάσεων κράτησης με μεταφορά του κρατούμενου άλλοτε σε καλύτερες και άλλοτε σε χειρότερες[9].

Τέλος μια σειρά από βίαιες και εξευτελιστικές ανακριτικές τεχνικές είχαν κι αυτές εγκριθεί το Δεκέμβρη του 2002, αλλά, όπως ισχυρίζονται οι Η.Π.Α., από τον Απρίλη του 2003 έπαψαν να τις χρησιμοποιούν, όπως μας πληροφορεί σχετικό δημοσίευμα της Μ. Τριανταφύλλου στην εφημερίδα «ΕΠΟΧΗ» (4/7/220). Τέτοιες τεχνικές είναι το βίαιο ξύρισμα της γενειάδας του κρατούμενου όταν πρόκειται για ισλαμιστή, κάλυψη του κεφαλιού με κουκούλα κατά τη διάρκεια της μεταφοράς και της ανάκρισης, εικόνες που είδαμε στις αμερικανικές φυλακές του Ιράκ, όπου βασανίζονταν συλληφθέντα μέλη της Ιρακινής αντίστασης. Ανάκριση συνεχόμενη για πάνω από 20 ώρες ώστε να εξαντληθεί σωματικά και ψυχικά ο κρατούμενος, ορθοστασία που διαρκεί πάνω από 4 ώρες, ξεγύμνωμα του κρατούμενου και χρήση σκυλιών για τον εκφοβισμό του[10].

Ακόμα οι ανακριτές του Γκουαντάναμο είχαν προτείνει να προστεθούν στις παραπάνω τεχνικές και μια σειρά άλλες όπως η έκθεση του κρατούμενου σε μεγάλο κρύο, η βύθισή του σε πολύ κρύο νερό με την παρουσία γιατρού και η δημιουργία αισθήματος πνιγμού με χρήση υγρής πετσέτας και κρύου νερού που πέφτει βίαια στο πρόσωπο του κρατούμενου. Τέλος, η δημιουργία φημών που γνωστοποιούνται στον κρατούμενο ότι ο θάνατος ή κάποιο άλλο τραγικό γεγονός περιμένει αυτόν και την οικογένειά του. Τα βασανιστήρια αυτής της μορφής δεν εγκρίθηκαν από τον Ράμσφελντ, σύμφωνα με το δημοσίευμα της Independend[11]. Ol ανακριτικές αυτές τεχνικές όσο κι αν περιλαμβάνουν μορφές σωματικού βασανισμού, δεν αποσκοπούν κυρίως στην πρόκληση σωματικού πόνου όσο στην καταρράκωση του ηθικού, τη διατάραξη της ψυχικής ισορροπία και τελικά στην αποδόμηση της προσωπικότητας του κρατούμενου. Στοχεύουν μέσα από την αποδυνάμωση της βούλησής του να τον καταστήσουν έρμαιο στα χέρια των ανακριτών, να του αποσπάσουν χρήσιμες για αυτούς πληροφορίες και να του τσακίσουν το ηθικό.

Βέβαια η βάρβαρη πραγματικότητα του πολέμου στο Ιράκ δεν φαίνεται μόνο από τις ανακριτικές μεθόδους βασανισμού που υπογράφουν τα εγχειρίδια. Είναι οι ίδιες οι αποκαλύψεις των κατακτητών που συγκλονίζουν. Σύμφωνα με τον Λοχία του Αμερικανικού Στρατού Μέισι: «Κλωτσούσαμε αποτεφρωμένα πτώματα από τα οχήματα και τους βάζαμε τσιγάρα στο στόμα. Είδα με τα μάτια μου αυτοκίνητα να περνούν πάνω από τις σωρούς. Η δουλειά μας ήταν να ψάχνουμε στις τσέπες των νεκρών για πληροφορίες, είδα όμως πεζοναύτες να κλέβουν χρυσές αλυσίδες, ρολόγια, πορτοφόλια»[12]. Νέα στοιχεία για τα βασανιστήρια στις Φυλακές του Ιράκ βλέπουν συνεχώς το φως της δημοσιότητας, ύστερα από τις αποκαλύψεις του δημοσιογράφου Σίμαρ Χερς στο περιοδικό New Yorker. Στο συγκεκριμένο περιοδικό δημοσιεύτηκε έκθεση του Αμερικανικού Στρατού στην οποία υποστηρίζεται ότι οι «Ιρακινοί κρατούμενοι αντιμετωπίζονται απάνθρωπα από τους αμερικανούς στρατιώτες και υποβάλλονται σε σαδιστικά, σκανδαλώδη και κακόβουλα βασανιστήρια περιλαμβανομένων και των άγριων ξυλοδαρμών και σοδομισμών»[13]. Και φυσικά με τον ίδιο άδικο και απάνθρωπο τρόπο αντιμετωπίζονται και από το σύστημα της "δικαιοσύνης" των Η.Π.Α. πρόσφατα ξεκίνησε στο στρατόπεδο του Γκουαντάναμο η δίκη 4 κρατουμένων από τους 15 συνολικά που πρόκειται να δικαστούν. Για τη δίκη αυτή οι Η.Π.Α. συγκρότησαν το πρώτο έκτακτο στρατοδικείο μετά το Β΄ Παγκό-

σμιο Πόλεμο. Στο "δικαστήριο" αυτό, που δεν υπάρχουν φυσικά ένορκοι, όλοι οι παράγοντες της δίκης (δικαστές, εισαγγελείς, πολιτική αγωγή, υπεράσπιση) εκτός από τους κατηγορούμενους είναι στρατιωτικοί. Οι κατηγορούμενοι δεν μπορούν να ασκήσουν έφεση σε κανένα πολιτικό δικαστήριο, ούτε οι συνήγοροί τους έχουν πρόσβαση στα στοιχεία που έχει η πολιτική αγωγή. Όλες οι συνομιλίες μεταξύ συνηγόρων και πελατών τους παρακολουθούνται, ενώ στη δίκη μπορούν να ληφθούν υπόψη οι ομολογίες που λήφθηκαν από τους κατηγορουμένους ύστερα από βασανιστήρια. Επίσης οι συνήγοροι υπεράσπισης δεν μπορούν να ενημερώσουν τους πελάτες τους για πληροφορίες οι οποίες θα κριθούν απόρρητες[14]. Αντίθετα οι αμερικανοί στρατιωτικοί που είναι κατηγορούμενοι για τα βασανιστήρια στο κολαστήριο του Άμπου Γκράιμπ στη Βαγδάτη, δεν πρόκειται να καταδικαστούν με τέτοιου είδους νομικό καθεστώς αλλά από στρατιωτικό δικαστήριο στη βάση του Μανχάιμ της Δ. Γερμανίας, απ' το οποίο τους αναγνωρίζονται τα συνταγματικά τους δικαιώματα ως κατηγορούμενοι[15]. Ο αμερικανικό στρατός αν και παραδέχεται την ύπαρξη βασανιστηρίων στο Ιράκ από στελέχη του προσπαθεί να υποβαθμίσει τη σημασία τους και κυρίως να αποσιωπήσει την ευθύνη των ανωτέρων στρατιωτικών κλιμακίων για την οργάνωσή τους. Έτσι στις 3/5/2004 τιμωρούνται με την εξοντωτική ποινή ...της επίπληξης υψηλόβαθμοι στρατιωτικοί που εμπλέκονται στην υπόθεση των βασανιστηρίων στις Φυλακές του Άμπου Γκράιμπ[16]. Σε λίγες μέρες θα δημοσιευτούν νέες καταγγελίες για βασανισμούς κρατουμένων αυτή τη φορά από τα βρετανικά στρατεύματα, ενώ ανακαλύπτεται η ανθρωποκτονία που έγινε από αμερικανούς στρατιώτες[17].

Το σημερινό καθεστώς των βασανιστηρίων στο Ιράκ από τα στρατεύματα κατοχής δεν είναι παρά μια ακόμη επιβεβαίωση για αυτό που χαρακτήριζε τον πόλεμο απ' τα πρώτα ιστορικά στάδια των κοινωνιών που είναι καρπός τους, δηλ. των ταξικών κοινωνιών. Ο πόλεμος είναι το κατ΄' εξοχήν πεδίο βασανισμού, άσκησης ανεξέλεγκτης βίας και παραγωγής βαρβαρότητας. Όπως έχει επισημανθεί: «Στον πόλεμο, την κορυφαία ανθρώπινη τραγωδία, ο ατομικός βασανισμός γίνεται καθολικός και ολοκληρωτικός, εκατομμύρια ένστολα άτομα μεταμορφώνονται ξαφνικά σε δήμιους εκατομμυρίων άγνωστων εχθρών. Όλα θεμιτά για τον εθνικό θρίαμβο ή την εθνική σωτηρία. Οι ωμότητες-ανθρωποσφαγές και ανθρωπομαζώματα, ολοκαυτώματα και βασανισμοί- συνακολουθούν τις συρράξεις, τοπικές, εκτεταμένες ή παγκόσμιες και δεν θα σταματήσουν να προκαλούνται ή θα υποδαυλίζονται συγκρούσεις μεταξύ λαών»[18]. Η ίδια η διαδικασία της πολεμικής αναστέλλει κάθε δυνατότητα δημοκρατικού ελέγχου της εξουσίας και έτσι η εξουσία γίνεται αυταρχική και αυθαίρετη. Είναι χαρακτηριστική από την άποψη αυτή η διαπίστωση που αναφέρεται σε έκδοση της Διεθνούς Αμνησίας για τον χαρακτήρα του Στρατιωτικού Νόμου: «Ο στρατιωτικός νόμος δεν είναι τίποτα περισσότερο και τίποτα λιγότερο από τη θέληση του στρατηγού που διοικεί το στρατό. Στην πραγματικότητα ο στρατιωτικός νόμος σημαίνει την πλήρη έλλειψη νόμου»[19]. Πολύ περισσότερο μια τέτοια διαπίστωση ισχύει στην περίπτωση του πολέμου.

Τα βασανιστήρια είναι μέρος του νέου συστήματος κυριαρχίας που προσπαθούν οι αμερικανοβρετανοί κατακτητές να εγκαθιδρύσουν. Σε καμιά περίπτωση δεν αποτελούν προσωπικές επιλογές κάποιων χαμηλόβαθμων στρατιωτικών, που χωρίς το λιγότερο, την ανοχή των προϊσταμένων τους δεν θα μπορούσαν να διαπράξουν. Εξάλλου «κάθε βασανιστής είναι δημιούργημα της εξουσίας. Εντάσσεται στο σύστημα και ακολουθεί μια παράδοση»[20]. Μ' αυτή την έννοια οι βασανιστές δεν θα μπορούσαν να έχουν παραχθεί σ' αυτήν την περίπτωση αν δεν είχαν γνώση των συγκεκριμένων τεχνικών βασνισμού που είδαμε να περιγράφονται στα εγχειρίδια των ανακριτών του Γκουαντάναμο. Δεν θα μπορούσαν να είχαν παραχθεί αν δεν υπήρχαν κυρίως οι ιδεολογικές και πολιτικές προϋποθέσεις. Με το ρατσιστικής έμπνευσης ιδεολόγημα της «σύγκρουσης των πολιτισμών» το οποίο εξωραΐζει την ιμπεριαλιστική επιθετικότητα και καλλιεργεί την υποτίμηση για τους λαούς των Ισλαμικών χωρών. Θεωρεί δε τον πολιτισμό τους πηγή βαρβαρότητας την ώρα που ο δυτικός πολιτισμός στηρίζει την αίγλη του σε ποτάμια αίματος και αιώνες στυγνής καταπίεσης άλλων λαών (βλ. αποικιοκρατία). Στο επίπεδο των συλλογικών αναπαραστάσεων αυτού του είδους οι αντιλήψεις μεταφράζονται σε συμπεριφορές βίαιες που ξεκινούν από τη βαθιά και ρατσιστικής φύσης υποτίμηση με την οποία έχει διαποτιστεί ο στρατιωτικός μηχανισμός του κατακτητή για τον Ιρακινό λαό. Όπως «το χιτλερικό καθεστώς παρομοίαζε τους Εβραίους σκουλήκια που πρέπει να ποδοπατηθούν χωρίς οίκτο και χωρίς τύψεις»[21], αντίστοιχα ο μηχανισμός της κυριαρχίας του Ιράκ βλέπει τον ιρακινό λαό μ' αντίστοιχο μάτι,

ιδιαίτερα το κομμάτι αυτό που αντιστέκεται και πολεμά. Σ' αυτή τη διαμορφωμένη μαζική ψυχολογία το βασανιστήριο θεωρείται όχι απλώς αναγκαία πρακτική αλλά «εθνική προσφορά». Έτσι οι βασανιστές δεν θεωρούνται καθόλου εγκληματίες αλλά εθνικοί ήρωες. «Όταν ο μηχανισμός του αυταρχικού καθεστώτος έχει διαποτιστεί απ' αυτό το πνεύμα των διακρίσεων, σημειώνει ο Κ. Σιμόπουλος, αναλύοντας τα ιδεολογικά κίνητρα των βασανιστηρίων, ο βασανιστής κηρύσσεται άξιο τέκνο της πατρίδας που εκτελεί ιερή ακόμα και ηρωική αποστολή»[22].

Τα βασανιστήρια και γενικότερα η καταπίεση που ασκείται στον Ιρακινό λαό είναι μια καλή ευκαιρία να καταλάβουμε την υποκρισία του αμερικανικού ιμπεριαλισμού και των διαφόρων απολογητών του που ισχυρίζονται ότι ο πόλεμος έγινε για την αποτίναξη της τυραννίας του καθεστώτος του Σαντάμ Χουσεΐν, το καθεστώς του οποίου στήριζαν παλιότερα οι Η.Π.Α. όταν τα συμφέροντά τους απαιτούσαν κάτι τέτοιο. Αποδείχτηκε ότι ο πόλεμος έγινε για την εγκαθίδρυση μιας νέας τυραννίας που έχει σχέση με τον έλεγχο των κοιτασμάτων του πετρελαίου και όχι με τη δημοκρατία και την ελευθερία. Ένα-ένα τα επιχειρήματα της αμερικανοβρετανικής κυριαρχίας στο Ιράκ ξεφτίζουν. Τα περί χημικών και βιολογικών όπλων του Σαντάμ Χουσεΐν αποδείχτηκαν φτηνό παραμύθι που κατάφερε να συντηρηθεί μέχρι να ξεκινήσει ο πόλεμος. Η Ιρακινή αντίσταση φουντώνει και καθημερινά γίνεται όλο και πιο δυνατή. Το επιχείρημα του λευκού Οίκου ότι μετά τη σύλληψη του Σαντάμ Χουσεΐν η αντίσταση θα εκμηδενιστεί επειδή προερχόταν από δήθεν νοσταλγούς του καθεστώτος του επίσης ξέφτισε. Η δημοκρατία που "υποσχέθηκαν" οι αμερικανοβρετανοί κατακτητές στον Ιρακινό λαό είναι ασφαλώς απατηλή και χωρίς άλλο η απόδειξη είναι το Άμπου Γκράιμπ και τα όσα συνέβησαν εκεί.

---

1. C. V. Clauzewitz: «Περί του πολέμου», εκδ. Βάνιας, θεσσαλονίκη 1991, σελ.31

2. Διεθνής Αμνηστία: «Βασανιστήρια στη δεκαετία του '80» εκδ. του Ελληνικού Τμήματος της Διεθνούς Αμνηστίας, Αθήνα 1984, σελ. 40

3. οπ. παρ. σελ. 40

4. οπ. παρ. σελ. 40

5. οπ. παρ. σελ. 23

6. οπ. παρ. σελ. 24-25

7. οπ. παρ. σελ. 12

8. Μ. Τριανταφύλλου: «Οδηγίες βασανισμού και αποδόμησης της προσωπικότητας», εφημ. «Εποχή», 4/7/2004, σελ. 10

9. όπ. παρ. σελ. 10

10. όπ. παρ. σελ. 10

11. όπ. παρ. σελ. 10

12. εφημερίδα «Διαδρομή Ελευθερίας», Ιούνιος 2004, σελ. 2

13. όπ. παρ. σελ. 2

14. Κορίνα Βασιλακοπούλου: «Δυο κόσμοι, δυο δίκες», εφημ. «Ελευθεροτυπία», 29/8/2004, σελ. 37

15. όπ. παρ. σελ. 37

16. εφημερίδα «Διαδρομή Ελευθερίας», όπ. παρ. σελ. 13

17. όπ. παρ. σελ. 13

18. Κ. Σιμόπουλου: «Βασανιστήρια και εξουσία» εκδ. Στάχυ, Αθήνα 2003, σελ. 12

19. Διεθνής Αμνηστία: «Εγκλήματα χωρίς Τιμωρία. Πολιτικές δολοφονίες και "εξαφανίσεις" στη δεκαετία του '90», εκδ. Ελληνικής Επιτροπής, Αθήνα, Οκτώβριος 1993, σελ. 30

20. Κ. Σιμόπουλου: όπ. παρ. σελ. 533

21. όπ. παρ. σελ. 532

22. όπ. παρ. σελ. 532

Συνέντευξη με το Δημήτρη Αγγέλη καλλιτέχνη ψηφιδωτού και ζωγράφο

– Παρουσίασες δουλειά σου (κοινή έκθεση με τον Τάκη Φλεμετάκη) και είδαμε για πρώτη φορά στην Αίγινα (τουλάχιστον) σε πίνακες και σε έπιπλα, ψηφιδωτά. Η τέχνη και η τεχνική του ψηφιδωτού είναι όχι και τόσο διαδεδομένη. Μίλησέ μας για αυτή αλλά και για αυτό που αισθάνεσαι εσύ «μαζί της».

– Η τέχνη και η τεχνική του ψηφιδωτού στην Ελλάδα βρισκόταν εδώ και πολλά χρόνια στο περιθώριο. Ελάχιστοι ήταν αυτοί που ασχολήθηκαν με αυτή τη μορφή τέχνης. Τα δεκαπέντε τελευταία χρόνια όμως, αρχίζει να έχει μια μικρή άνθιση. Όλο και περισσότερα είναι τα άτομα που ασχολούνται με το ψηφιδωτό και την κατασκευή του. Επίσης αρκετοί είναι οι ιδιώτες που αγοράζουν ψηφιδωτά ή κάνουν παραγγελίες για το σπίτι τους. Στην Ελληνιστική εποχή αλλά κυρίως στα βυζαντινά χρόνια, η τέχνη του ψηφιδωτού ήταν κυρίαρχη και πρώτη των εικαστικών τεχνών. Οι εποχές εκείνες έβγαλαν μεγάλους καλλιτέχνες ψηφιδωτών. Οι πλούσιες εκκλησίες είχαν ψηφιδωτά όπως η Αγία Σοφία, ο Όσιος Λουκάς το Δαφνί, η Μονή Χίου... ενώ οι πιο φτωχές είχαν τοιχογραφίες τις οποίες θεωρούσαν υποδυέστερες. Δυστυχώς όμως σήμερα, το ψηφιδωτό το αντιμετωπίζουν σαν μια τεχνική και μόνο. Τα έργα τα οποία γίνονται, είναι αντίγραφα αρχαίων ψηφιδωτών ή αντίγραφα αρχαίων ή βυζαντινών διακοσμητικών μοτίβων. Το ψηφιδωτό έχει καταντήσει νεκρή τέχνη όπως και η αγιογραφία. Ελάχιστοι είναι οι πραγματικοί καλλιτέχνες ψηφιδωτού. Τώρα για το άλλο θέμα, γεννήθηκα και μεγάλωσα στο Πωγώνι του νομού Ιωαννίνων. Αυτός ο τόπος έχει άμεση σχέση με την πέτρα. Η φύση περιστοιχίζεται από δέντρα και βράχια. Τα σπίτια είναι πέτρινα. Οι στέγες κατασκευασμένες με πλάκες, τα γεφύρια πέτρινα... Οι μνήμες είναι κατεργασμένες με όλα τα παραπάνω... Η κατασκευή του ψηφιδωτού είναι για μένα κατάθεση της ψυχής μου. Η κοπή της κάθε πέτρας στο μέγεθος και στο σχήμα που θέλω είναι μια ιεροτελεστία. Η υπομονή που χρειάζεται για συνθέσιμες μορφές ή σχήματα είναι η ψυχοθεραπεία μου. Όταν τελειώσω ένα έργο η μεγαλύτερη ευχαρίστησή μου είναι να το χαϊδεύω. Μην ξεχνάμε πως η πέτρα είναι ζωντανό υλικό το οποίο κάνει ένα ψηφιδωτό να πάλλεται μέσω της όρασης και της αφής

– Πώς ταιριάζει η Αίγινα στις αναζητήσεις σου με τα χρώματα, τα υλικά, με τη ματιά σου και τα χέρια σου όταν σχεδιάζεις; Πώς ο τόπος που ζεις σε καθορίζει ως δημιουργό;

– Τα έργα μου δεν σχετίζονται με τον τόπο που ζω. Κατά πρώτον έχουν να κάνουν με το ανθρώπινο πρόσωπο και την ψυχο-συναισθηματική μου κατάσταση. Τα γεωμετρικά έργα μου για την κατασκευή των οποίων χρησιμοποιώ υαλόμαζες με έντονα χρώματα, έχουν να κάνουν με επιρροές μου από την Ασιατική τέχνη, την υφαντικά από το Ουζμπεκιστάν. Όμως όπως ανέφερα, το ψηφιδωτό έχει να κάνει με το φως. Το φως είναι αυτό που το κάνει ζωντανό. Το κάνει να πάλλεται και να αλλάζει αν το κοιτάξεις από διαφορετική γωνιά. Το φως της Αίγινας είναι ίσως το πιο περίφημο στην Ελλάδα μιας και το Αττικό φως θάφτηκε από το καυσαέριο. Η ικανοποίηση μου είναι

μεγάλη όταν δουλεύω μαζί με έναν τόσο σημαντικό βοηθό.

– Ζεις στην Αίγινα και εργάζεσαι ως συντηρητής έργων στο κτίριο των Φυλακών με το γνωστό καθεστώς των συμβασιούχων. Θα μπορούσες να ζεις δημιουργώντας στο εργαστήρι σου;

– Πιστεύω ότι έχω να μάθω πολλά ακόμα σε σχέση με το ψηφιδωτό. Αυτό που θέλω αυτή τη στιγμή είναι να δουλεύω όσο το περισσότερο μπορώ για να μου αποκαλυφθούν όλα τα μυστικά του. Είμαι ερασιτέχνης με την καλή έννοια της λέξης. Βέβαια έχω συμμετάσχει σε εκθέσεις και πουλάω ψηφιδωτά. Το να κάνω όμως εργαστήρι και να ασχολούμαι επαγγελματικά μόνο με το ψηφιδωτό δεν είναι, τουλάχιστον ακόμα στα σχέδιά μου. Το επάγγελμα του συντηρητή έργων τέχνης, είναι ένα ενδιαφέρον επάγγελμα το οποίο αγαπώ. Η εργασιακές συνθήκες όμως είναι απογοητευτικές.

– Είσαι δημιουργός και παράλληλα ενεργό μέλος της Ομάδας για το πρόβλημα του Νερού στην Αίγινα, μια από τις μετρημένες στα δάχτυλα του ενός χεριού, συλλογικότητες που λειτουργούν ανιδιοτελώς στον τόπο και παρεμβαίνουν για ένα ζήτημα που αναδεικνύεται πρωτεύον. Πώς ταιριάζουν οι δυο δραστηριότητες;

– Η Ομάδα για το πρόβλημα του νερού είναι για μένα ένα από τα μεγαλύτερα σχολεία που έχω πάει. Για πρώτη φορά είδα στη ζωή μου τι σημαίνει άμεση δημοκρατία. Η ομάδα δεν έχει πολιτικές σκοπιμότητες και προσπαθεί να βοηθήσει την επίλυση του σοβαρού αυτού προβλήματος που ταλανίζει το νησί χρόνια τώρα. Πιστεύω ότι όσοι ζουν στο νησί πρέπει να μπουν στην Ομάδα. Πολλοί καλλιτέχνες θεωρούν ότι κάνουν το καθήκον τους καταγγέλλοντας καταστάσεις μέσω του έργου τους και αυτό είναι απόλυτα σεβαστό. Πιστεύω όμως και στην αλληλεγγύη και τον αγώνα του απλού κόσμου για την επίλυση των προβλημάτων που τον αφορούν.

– Τι σκέψεις κάνεις για την κακοποίηση της Αίγινας, για το περιβάλλον, τη δόμηση, την αρχιτεκτονική, τη ζωή γενικότερα;

– Δεν είμαι σε θέση να αναλύσω νόμους για τη δόμηση του νησιού, διότι δεν τους γνωρίζω. Όμως θεωρώ απαράδεκτο το νησί να έχει γίνει βιομηχανική ζώνη και κανείς να μη μιλά. Επίσης «κάποιοι» έχουν δει σαν νέα πηγή εσόδων την πώληση κτημάτων. Η ασύστολη δόμηση του νησιού όμως θα οδηγήσει σε «Σαλαμινοποίηση». Πιστεύω πως όποιος νόμος και αν ισχύει για τη δόμηση μπορεί να αλλάξει αν ο λαός της Αίγινας το ζητήσει δυναμικά. Νομίζω ότι υποχρεούται να το κάνει για τα παιδιά του που θα ζήσουν σε αυτόν τον τόπο. Όσο για την αισθητική κακοποίηση νομίζω ευθύνεται ο νεοπλουτισμός. Εάν ο άνθρωπος δεν κατανοήσει τη σημασία και την ομορφιά της απλότητας, κανένας νόμος δεν μπορεί να σταματήσει τη μεγαλομανία του.

– Το παιδί, ως σκοτωμένος καλλιτέχνης. Τα δεινά επακόλουθα της "παιδείας" μας. Μίλησέ μας διεξοδικά.

– Η τέχνη και το παιδί είναι αλληλένδετα. Όταν τα παιδιά εκφράζονται ελεύθερα και αυθόρμητα δημιουργούν τέχνη. Αλλά και η τέχνη ξυπνά τη φαντασία των παιδιών. Σήμερα στην εποχή της παγκοσμιοποίησης, το εκπαιδευτικό σύστημα των υπερσύγχρονων δυτικών κρατών έχει στόχο να βγάλει στην κοινωνία και στην αγορά -στην ουσία μόνο η αγορά τους ενδιαφέρει- εξειδικευμένους εργάτες για συγκεκριμένα πόστα. Τα μαθήματα γενικών γνώσεων έχουν παραμεληθεί. Το μάθημα της μουσικής και των καλλιτεχνικών αν υπάρχουν στο πρόγραμμα έχουν καταντήσει να είναι η ώρα του διαλείμματος. Η νέα τάξη πραγμάτων θέλει τον άνθρωπο άβουλο καταναλωτή των προϊόντων της. Φροντίζουν λοιπόν μέσω των σχολείων να στερήσουν από τους ανθρώπους τη φαντασία, μη δίνοντάς τους τα εφόδια για να σκέφτονται ελεύθερα. Επιβάλλεται λοιπόν γονείς και δάσκαλοι σε πείσμα των καιρών να αγωνιστούν έξω από αυτό το άθλιο εκπαιδευτικό σύστημα προσφέροντας στα παιδιά τους πραγματικά και όχι στείρα εφόδια. Να τα αφήσουν ελεύθερα να παίξουν έξω από το σπίτι. Έξω μαζί με τους φίλους τους θα αναγκαστούν να αυτοσχεδιάσουν και να παίξουν βάζοντας τη φαντασία τους να δουλέψει. Η τέχνη και το παιδί όπως προανέφερα είναι αλληλένδετα. Ένας από τους κορυφαίους ζωγράφους του 20ου αιώνα, ο Πικάσο αφού κατάφερε να τελειοποιήσει τις τεχνικές του γνώσεις πάνω στη ζωγραφική είπε, τώρα που έμαθα να ζωγραφίζω ρεαλιστικά, ήρθε η ώρα να μάθω να ζωγραφίζω σαν παιδί. Και το έκανε προσφέροντάς μας τα μοναδικά έργα, για τα οποία όλοι τον αναγνωρίζουμε.

Η δίωξη του κοινωνικού αγωνιστή Κώστα Αβραμίδη

Η άθλια, τρομοκρατική επιχείρηση του κράτους, η οποία συνεχίζεται με ορόσημο το καλοκαίρι του 2002 φέρνει στην επικαιρότητα τη δίωξη του αγωνιστή Κώστα Αβραμίδη. Ύστερα από την αποτυχία της να συνδέσει τον Κώστα Αβραμίδη με τη δραστηριότητα της «Ε.Ο.17 Νοέμβρη» την προηγούμενη χρονιά, παρουσιάζοντας με τη βοήθεια των Μέσων Μαζικού Ελέγχου τον «Πόντιο» της 17Ν, στις αρχές του καλοκαιριού τον παρουσίασε ως καθοδηγητικό της μέλος, εφόσον στην ιστοσελίδα της Συσπείρωσης ενάντια στην Κρατική Τρομοκρατία, της οποίας είχε μια σχετική ευθύνη είχαν καταχωρηθεί προκηρύξεις αναδημοσιευμένες από τον ημερήσιο Τύπο. Ο στόχος είναι προφανής όπως και τα μέσα που χρησιμοποιούνται. Η Συσπείρωση ενάντια στην Κρατική Τρομοκρατία ήταν η πρώτη συλλογικότητα η οποία έσπασε στην κυριολεξία το κλίμα του τρόμου που έσπειραν Μ.Μ. Ελέγχου και κράτος, οργανώνοντας πορεία αλληλεγγύης στους πολιτικούς κρατουμένους, θέτοντας το ζήτημα των συνθηκών ειδικής κράτησης, της παραβίασης κάθε συνταγματικής διάταξης που αφορά τη σύλληψη, την ανάκριση και την παραπομπή στη "δικαιοσύνη". Ήταν από τις λίγες στα δάχτυλα ακηδεμόνευτες οργανωμένες ομάδες που είχαν εναντιωθεί στο καθεστώς, μ' αφορμή την ψήφιση του τρομονόμου, τουλάχιστον ένα χρόνο πριν το γνωστό καλοκαίρι.

Ο Κώστας Αβραμίδης επίσης ήταν μέλος της Επιτροπής για την απελευθέρωση του Αλέκου Γιωτόπουλου, ενός ανθρώπου που ικανοποίησε με την παρουσία του τα πρότυπα που οι μυστικές υπηρεσίες είχαν πλάσει για τον «αρχηγό» της 17Ν, και έστησαν μια από τις μεγαλύτερες σκευωρίες μετά τον εμφύλιο πόλεμο. Ήταν αδύνατον να περάσει απαρατήρητος.

Δημοσιεύεται στο παρόν τεύχος η παρέμβασή του στη συνέντευξη Τύπου στα γραφεία του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών στις 29-7-04:

Η συμπληρωματική δίωξη που ασκήθηκε εναντίον μου από τον εισαγγελέα Μύτη είναι ανάξια λόγου στο κομμάτι που αφορά στο νομικό σκεπτικό για να απαιτείται επιχειρηματολογία από μέρους μου. Το δικογραφικό υλικό απόλυτα γυμνό από νομικά επιχειρήματα και στοιχεία που να με συνδέουν με την κατηγορία γίνεται αποκαλυπτικό για τις πολιτικές προθέσεις του με την ιδιαίτερη σκληρότητα και αυθαιρεσία του κατηγορητηρίου. Πολιτικές προθέσεις που αφορούν στη δίωξη ενός πολιτικού ρεύματος αντίστασης ενάντια στον μακαρθισμό και το σκοταδισμό που κομμάτι του είναι η Συσπείρωση ενάντια στην Κρατική Τρομοκρατία της

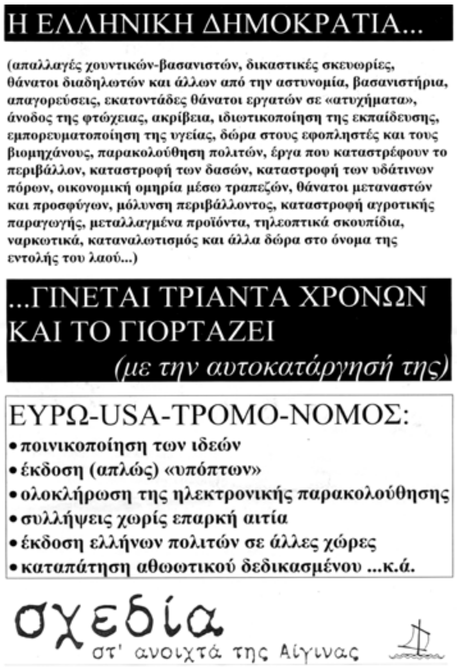

οποίας είμαι μέλος.

Η δραστηριότητα που είχε αναπτύξει αυτό το πολιτικό ρεύμα δεν έμεινε απαρατήρητη από τις δυνάμεις που στοχεύουν στην κατάργηση των λαϊκών ελευθεριών και την οικοδόμηση μιας αστυνομικού τύπου δημοκρατίας που δικάζει σήμερα πολιτικούς αντίπαλους με έκτακτα δικαστήρια χωρίς ενόρκους και έκτακτους νόμους, καθιερώνοντας εμφυλιοπολεμικό κλίμα. Ένα κλίμα που ήδη μπαίνει σε εφαρμογή με τις διατάξεις του νέου τρομονόμου και την καθιέρωση πιστοποιητικού κοινωνικών φρονημάτων για τους εργαζόμενους όπως καταγγέλλουν εργαζόμενοι στο ΕΚΑΒ από τη Διεύθυνσης Ασφάλειας Ολυμπιακών Αγώνων που χαρακτήρισε κάποιους εργαζόμενους ως «ανεπιθύμητους» στις Ολυμπιακές εγκαταστάσεις.

Μια εξουσία ανασφαλής πολιτικά και κοινωνικά αποξενωμένη, ανίκανη να αντιμετωπίσει τις ανάγκες της κοινωνίας και τον πολιτικό λόγο του κινήματος καταφεύγει σε διώξεις και τρομοκρατία για να επιβάλλει τη σιωπή, αποδεικνύοντας πόσο ευάλωτη και αδύναμη είναι. Αποκαλύπτοντας πως όλη η διαδικασία που αφορούσε στη δίκη της ΕΟ17Ν και του ΕΛΑ δεν ήταν η ποινική έστω αποτίμηση πράξεων των κατηγορουμένων, όπως ισχυρίζεται αλλά η συντέλεση ενός εγκλήματος κατά των ελευθεριών του λαού με τη συνεργασία των ξένων μυστικών υπηρεσιών. Εφευρίσκοντας αδικήματα φασιστικής έμπνευσης όπως το αδίκημα της «ηθικής αυτουργίας» -που πρωτοεφαρμόστηκε στον πολιτικό κρατούμενο Αλέκο Γιωτόπουλο- όχι για να αποτιμήσει οποιαδήποτε πράξη που σχετίζεται με το συγκεκριμένο αδίκημα αλλά για να απειλήσει και να διαλαλήσει στους πιο υψηλούς τόνους και με τον πιο ξεκάθαρο τρόπο πως κατά την άποψή της οι συσχετισμοί της επιτρέπουν την απόλυτη αυθαιρεσία.

Η φρονηματική δίωξή μου λοιπόν αναδεικνύει πως το επίδικο ανάμεσα στην εξουσία και το κίνημα δεν είναι τίποτε άλλο από τα όρια της αστικής νομιμότητας η οποία επιχειρείται να μετατοπιστεί σε βάρος των δυνάμεων που οραματίζονται μια άλλη κοινωνία ή απλά αντιστέκονται. Στη μάχη ανάμεσα στις κοινωνικές και πολιτικές δυνάμεις που εμπλέκονται σ' αυτή τη σύγκρουση, η κάθε μια χρησιμοποιεί ότι της είναι προσφορότερο και της αντιστοιχεί: Το κίνημα απευθύνεται στην κοινωνία επιδρώντας με τον πολιτικό του λόγο και η εξουσία με τον τρόμο. Το κίνημα αντλεί από την ποίηση της Ιστορίας (αγώνες για τις λαϊκές ελευθερίες) και η εξουσία από τον οχετό της Ιστορίας (το μετεμφυλιακό κράτος και το Μακαρθισμό).

Πρωτοβουλία αλληλεγγύης στους διωκόμενους για την υπόθεση του Ε.Λ.Α. - Ιούλιος 2004

Στην Αθήνα, κατά τη διάρκεια διημερίδας του Δικηγορικού Συλλόγου Αθήνας για την καταστρατήγηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αλλά και για τον νέο ευρωτρομονόμο, κυκλοφόρησε ένα πολύ ενδιαφέρον φυλλάδιο που τεκμηριωμένα συνοψίζει τις βασικές παραβιάσεις δικονομικών και συνταγματικών δικαιωμάτων των κατηγορουμένων. Με συλλήψεις, προφυλακίσεις αλλά και μια δίκη χωρίς κανένα στοιχείο που να δικαιολογεί την παραμικρή ενοχή των κατηγορουμένων (με μοναδικό στοιχείο τα αρχεία της Ανατολικογερμανικής μυστικής υπηρεσίας Στάζι αρχεία που σημειωτέον με δικαστικές αποφάσεις έπαψαν να έχουν την παραμικρή ισχύ σε Γερμανία και Ελβετία) στήθηκε η «υπόθεση Ε.Λ.Α.»-ένδειξη υποταγής στους υπερατλαντικούς συμμάχους: Εφαρμογή του διεθνούς δόγματος της αντιτρομοκρατίας, εκδίκηση των θεσμικών μηχανισμών για την αντίσταση στη δικτατορία των συνταγματαρχών, εξαπόλυση κύματος τρομοκρατίας προς την κοινωνία για παραδειγματισμό, καταστολή κάθε έννοιας κινήματος ενάντια στο καθεστώς. Αυτά είναι τα χαρακτηριστικά της νέας τάξης στην Ελλάδα που κορυφώνονται αυτόν τον καιρό με την καταδίκη σε 25 χρόνια, χωρίς στοιχεία, για τους 4 κατηγορούμενους της δίκης.

...ΠΟΙΟ ΤΕΚΜΗΡΙΟ ΑΘΩΟΤΗΤΑΣ;

Το τεκμήριο αθωότητας κουρελιάστηκε ειδικά με τη θεαματική σύλληψη στην περίπτωση του Α. Κανά, προκειμένου να

επιτευχθούν οι επικοινωνιακοί στόχοι της εξουσίας. Η δήλωση Νασιάκου «σας διαβεβαιώ πως έχουμε στα χέρια μας την ηγεσία του ΕΛΑ» ήταν απλώς το κερασάκι στην τούρτα σχετικά με το από καιρό ευτελισμένο τεκμήριο αθωότητας. Η χαρακτηριστική βολή δόθηκε με την καλοπληρωμένη διαφήμιση του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και της ΕΛΑΣ που διαφήμιζε την εξάρθρωση του ΕΛΑ και που συνέπεσε με την έναρξη της δίκης.

ΠΟΙΟ ΚΑΤΗΓΟΡΗΤΗΡΙΟ;

Η παραπομπή των κατηγορουμένων έγινε με αμετάκλητο βούλευμα του Συμβουλίου Εφετών, που αποτελεί μνημείο δικαστικής αυθαιρεσίας. Αποτελεί συρραφή πολιτικών εκτιμήσεων, σεναρίων και περιγραφών για το φαινόμενο της «τρομοκρατίας» στην Ελλάδα εν ήδη δεδομένων και αποδεδειγμένων «αληθειών». Παρά την έλλειψη στοιχείων και οι 5 κατηγορούμενοι παραπέμπονται τόσο για τη συμμετοχή στην οργάνωση, όσο και για το σύνολο των ενεργειών του ΕΛΑ. Εξάλλου οι κατηγορίες της ηθικής αυτουργίας παραπέμπουν στη ζοφερή λογική της συλλογικής ευθύνης.

Η έλλειψη στοιχείων καλύπτεται από το εφεύρημα «αφού οι κατηγορούμενοι είναι μέλη του ΕΛΑ, αυτοί έκαναν τις ενέργειες της οργάνωσης και αφού έκαναν τις ενέργειες της οργάνωσης δεν μπορεί παρά να είναι μέλη του ΕΛΑ». Όμως το βούλευμα εμπεριέχει αρκετές κρίσιμες τοποθετήσεις με εμφανή στόχευση την άμβλυνση των δημοκρατικών διαδικασιών. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι: Η πρώτη που αφορά τον περιορισμό των ατομικών ελευθεριών και δικαιωμάτων αποτελεί η παραδοχή πως στα θέματα ασφαλείας είναι αποδεκτός ο λελογισμένος περιορισμός των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των πολιτών. Η δεύτερη τοποθέτηση αφορά την επέκταση της έννοιας των εγκαταστάσεων Κοινής Ωφέλειας σε οτιδήποτε υπάρχει εντός μιας υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένων και των ΔΕΚΟ. Στην πρώτη περίπτωση είναι η νομιμοποίηση του περιορισμού ακόμη και των στοιχειωδών ατομικών δικαιωμάτων με πρόσχημα τη θολή έννοια της ασφάλειας, στη Δε δεύτερη περίπτωση είναι η ένταση της καταστολής έως τα ακραία όριά της, στο πλαίσιο του δόγματος της μηδενικής ανοχής.

ΠΟΙΑ ΠΡΟΔΙΚΑΣΙΑ;

Κανονικά πριν το βούλευμα θα έπρεπε να έχουμε αναφερθεί στην προδικασία, δηλαδή στο σύνολο των προανακριτικών και ανακριτικών πράξεων που προηγήθηκαν του βουλεύματος. Όμως πριν ξεκινήσει, η δίκη, η προδικασία, τυπικά φαινόταν άψογη. Μόνο όταν άρχισαν να εξετάζονται οι μάρτυρες έγινε αντιληπτό ότι στο σύνολο της προδικασίας είχε καταπατηθεί κάθε έννοια νομιμότητας.

Η ΑΡΧΗ

Το πρώτο μείζον θέμα που δημιουργήθηκε αφορά τον τρόπο και το χρόνο έναρξης της υπόθεσης. Σύμφωνα με τα επίσημα έγγραφα, οι διωκτικές αρχές έρχονται για πρώτη φορά με τα ονόματα των κατηγορουμένων το Μάιο του 2002, όταν φέρεται ότι καταθέτει αυθορμήτως η Κυριακίδου στον Εισαγγελέα Διώτη. Όπως οι μάρτυρες κατηγορίας κατέθεσαν, είχαν δεχθεί επισκέψεις από την αντιτρομοκρατική με τα ονόματα και τις φωτογραφίες των κατηγορουμένων τρεις και τέσσερις μήνες πριν την κατάθεση της Κυριακίδου.

ΠΟΙΕΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΙΣ;

Οι ίδιοι οι μάρτυρες κατέθεσαν ότι οι καταθέσεις τους γράφονταν από την Αντιτρομοκρατική Υπηρεσία η οποία συμπλήρωνε διάφορα στοιχεία αναφορικά με τους κατηγορούμενους, τα οποία οι μάρτυρες αγνοούσαν. Όλες οι αναγνωρίσεις προσώπων έγινα πριν από τις καταθέσεις των μαρτύρων εκτός της υπηρεσίας με αποκλειστική επίδειξη φωτογραφιών των κατηγορουμένων και χωρίς να έχει προηγηθεί η απαιτούμενη από τον νόμο περιγραφή των χαρακτηριστικών του υπόπτου.

Ανεξαρτήτως των επιφυλάξεων που οι μάρτυρες εξέφρασαν σχετικά με το αν αναγνώρισαν τα πρόσωπα, όλες οι καταθέσεις αναφέρουν την πανομοιότυπη έκφραση:»αναγνωρίζω ανεπιφύλακτα και με βεβαιότητα το πρόσωπο». Μάλιστα ενδεικτική είναι η κατάθεση στο ακροατήριο μάρτυρα κατηγορίας η οποία ανέφερε πως σε ερώτησή της προς την Αντιτρομοκρατική, μετά την επίδειξη των φωτογραφιών των κατηγορουμένων, περί τίνος πρόκειται, έλαβε την απάντηση: «είναι τυπικό θέμα, είναι κάποιοι που είναι στη φυλακή και δεν πρόκειται να ξαναβγούν ποτέ».

ΠΟΙΕΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ;

Η ένσταση αντισυνταγματικότητας του τρομονόμου απορρίφθηκε με το σκεπτικό ότι σε θέματα τρομοκρατίας ο νομοθέτης μπορεί να νομοθετεί και πέραν των ορίων του Συντάγματος.

Περαιτέρω, η ακροαματική διαδικασία η οποία συνεχίζεται έχει στιγματιστεί ανεξίτηλα από την απροκάλυπτη στάση κυρίως της προέδρου και των εισαγγελέων, εις βάρος των κατηγορουμένων.

- Οι συνήγοροι υπεράσπισης βρίσκονται υπό καθεστώς μόνιμης απειλής, αφού οποιαδήποτε δήλωσή τους ή άσκηση δικονομικού τους δικαιώματος παραπέμπεται στον πρόεδρο του πειθαρχικού Συμβουλίου και στον εισαγγελέα «δια τα περαιτέρω».

- Το δικαστήριο προσπάθησε να διορίσει εξ επαγγέλματος συνηγόρους σε κατηγορούμενο που είχε συνήγορο, με την αιτιολογία πως εάν ο συνήγορος αποχωρήσει να μην υπάρξει καθυστέρηση της διαδικασίας. Ο διορισμός αποτράπηκε μόνο όταν οι δυο διορισμένοι συνήγοροι αρνήθηκαν τον διορισμό τους ως μη νόμιμο. Για τη στάση τους αυτή Δε παραπέμφθηκαν στον εισαγγελέα.

- Η πρόεδρος και οι εισαγγελείς εκφράζουν συνεχώς θέση υπέρ της ενοχής των κατηγορουμένων ειδικά όταν η κατηγορία καταρρέει.

- Η πρόεδρος και οι εισαγγελείς καθοδηγούν απροκάλυπτα τους μάρτυρες στο τι πρέπει να καταθέσουν, ενώ απειλούν ανοιχτά τους μάρτυρες που δεν επιβεβαιώνουν το κατηγορητήριο.

- Στην περίπτωση της ψευδομάρτυρος Κυριακίδου, η πρόεδρος πέρα από την απροκάλυπτη προστασία της, διερμήνευε συνεχώς την μάρτυρα, κάλυπτε τις κραυγαλέες αντιφάσεις της με σχόλια περί της αλήθειας των λεγομένων της, απαντούσε για λογαριασμό της μάρτυρος όταν εκείνη δυσκολευόταν, απαγόρευε ερωτήσεις συνηγόρων όταν η μάρτυρας δεν μπορούσε να απαντήσει, προέτρεψε τη μάρτυρα να απαντά στην υπεράσπιση με τις φράσεις «δεν ξέρω, δεν θυμάμαι, δεν απαντώ», απέρριψε αίτημα ψευδορκίας της μάρτυρος παρότι κατατέθηκε πολυσέλιδο κείμενο που αποδείκνυε τουλάχιστον 200 περιπτώσεις αποδεδειγμένης ψευδορκίας και τέλος έκλεισε την κατάθεση της μάρτυρος με τη φράση»θέση του δικαστηρίου είναι πως η μάρτυρας ξέρει περισσότερα από όσα έχει καταθέσει».

- Αυτόπτης μάρτυρας στην υπόθεση του Ραυτόπουλου, ο οποίος με την κατάθεσή του ανέτρεπε το κατηγορητήριο, απειλήθηκε με δίωξη για ψευδορκία.

- Έγινε προσπάθεια διάψευσης του ιδίου μάρτυρα από την πρόεδρο με την επίδειξη φωτογραφίας αυτοκινήτου άλλου από αυτό που ο μάρτυρας είχε αναγνωρίσει.

- «Απαγόρευση» στους μάρτυρες κατηγορίας να έχουν αμφιβολίες αλλά επιμονή να επιβεβαιώσουν την κατηγορία.

ΠΡΟΚΕΙΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΝΟΣ ΝΕΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ΔΙΚΗΣ ΟΠΟΥ ΟΧΙ ΜΟΝΟ Η ΑΠΟΦΑΣΗ ΕΙΝΑΙ ΠΡΟΑΠΟΦΑΣΙΣΜΕΝΗ ΑΛΛΑ ΔΕΝ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΚΑΝ Η ΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΧΗΜΑΤΩΝ. ΑΛΛΩΣΤΕ Η ΟΡΙΑΚΗ ΕΛΛΕΙΨΗ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ ΕΥΝΟΕΙ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΑΤΗΣΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΕΣΤΕΡΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΩΝ...

1960. Δημοσιεύματα που καταμαρτυρούν κινητοποιήσεις για το σταμάτημα των εκτελέσεων θανατοποινιτών προς όφελος του τουρισμού. Το ιδεολογικό υπόστρωμα των κινητοποιήσεων

Από δημοσιεύματα της εφημερίδας «Νέα της Αίγινας» που τιτλοφορείται ως «Δημοσιογραφικόν όργανον των απανταχού Αιγινητών» φαίνεται η δυσαρέσκεια του πληθυσμού στο Μεσαγρό για τις εκτελέσεις θανατοποινιτών στον Τούρλο της Αίγινας. Κατά την ίδια εφημερίδα οι εκτελέσεις θανατοποινιτών «έχει φέρει εις απόγνωσιν τους Αιγινίτας και αποτελεί δια την πατρίδα μας πραγματικήν συμφοράν και καίριον πλήγμα κατά της αναπτυσσόμενης τουριστικής κινήσεως»[1]. Στο ίδιο φύλλο και στην ίδια σελίδα που πιθανότατα να λειτουργεί και ως δελτίο τουριστικής κίνησης αναφέρει αναλυτικά τον αριθμό των τουριστών οι οποίοι επισκέφτηκαν την Αίγινα[2]. Προφανώς η αντιπαραβολή των δυο αυτών δημοσιευμάτων στην ίδια σελίδα αντικατοπτρίζει και τις αιτίες για αυτήν την κινητοποίηση. Απηχώντας τις δραστηριότητες και διαμαρτυρίες της Κοινότητας Μεσαγρού και του προέδρου της Π. Λαλαούνη, δίπλα σ' αυτές της Ελληνικής Περιηγητικής Λέσχης, τμήμα Αιγίνης, η εφημερίδα «Νέα της Αίγινας» τοποθετεί το θέμα ως πρωτεύον μέσα στις άλλες ειδήσεις. Έτσι με μια συντονισμένη προσπάθεια στις 7/5/60, ο πρόεδρος της Κοινότητος Μεσαγρού Π. Λαλαούνης αποστέλλει επιστολή στον Κ. Νομάρχην Αττικής στην οποία αφού εξηγεί ότι «η νήσος Αίγινα έχει χαρακτηριστεί τουριστικός τόπος» και ότι «ως πρόεδρος της Κοινότητος Μεσαγρού Αιγίνης απηχών τας γνώμας των κατοίκων συγχωριανών οίτινες πάντοτε δυσφορούν και παραπονούνται δια το γεγονός των εκάστοτε εκτελέσεων θανατοποινιτών αλλά τοιαύτας των τουριστών επισκεπτών δυσφορούντων και αυτών εν τω ακούσματι της εκλογής ημετέρας Κοινότητος ως Κρανίου Τόπον» ζητά από τον νομάρχη να επιληφθεί προσωπικώς «του ανωτέρω ζητήματος» με αιτήματα: «1) Να παύσει του λοιπού η ημετέρα κοινότης ν' αποτελέι τόπον εκτελέσεως θανατοποινιτών... 2) Να εξευρεθεί τρόπος ώστε να μην εμπίπτουν τουλάχιστον τα έξοδα της κηδείας (ανόρυξις λάκκων-αγορά φερέτρων κλπ.) εφ' ημάς. Όταν η ημετέρα κοινότης ευρίσκεται εν αδυναμία αντιμετωπίσεως στοιχειωδών διοικητικών της αναγκών δια της ελλείψεως εξ ιδίων πόρων, δεν νοείται πώς να δυνηθώμεν να εξεύρωμεν πόρους δια την πληρωμήν φερέτρων ως συνέβη προ ημερών κατόπιν επιμόνου εισηγήσεως του εντεταλμένου των εκτελέσεων Δικαστικού»[3]. Στο ίδιο μήκος κύματος προς τον Ε.Ο.Τ. και η επιστολή του Αιγινήτικου τμήματος της Ελληνικής Περιηγητικής Λέσχης που υπογράφεται από τον Πρόεδρο Δημ. Θ. Λορέντζο και τη Γ. Γραμματέα Ελένη Κάτσα αφού αναφέρεται στην τουριστική εκδρομική κίνηση του νησιού ως την «μεγαλυτέρα εξ όλων των τουριστικών τόπων (Κίνησις λιμένος Αιγίνης 1959: 350.000) ζητά «να πάψη πλέον το γραφικόν νησάκι μας να είναι τόπος Εγκληματιών... Δεν είναι μόνο λόγοι τουριστικοί που ζημιώνουν την παραθεριστικήν και εκδρομικής κίνησιν του Νησιού μας, αλλά και λόγοι ψυχολογικοί που επιδρούν εις το πνεύμα των φιλήσυχων νησιωτών συμπατριωτών μας»[4]. Φαίνεται ότι οι «ψυχολογικοί λόγοι» που αναφέρονται υπερθεματίζοντας την απόφαση του προέδρου της Κοινότητας Μεσαγρού αντικα-

τοπτρίζουν την ίσως ανθρώπινη και ηθική πλευρά των απλών ανθρώπων που στεναχωριόνται και δυσφορούν όταν δίπλα τους σκοτώνονται εν ψυχρώ άνθρωποι, με το οποιοδήποτε πρόσχημα ή κατηγορία κι αν γίνεται αυτό.

Σ' όλη αυτή την κινητοποίηση φαίνονται και οι τοπικές αντιπαραθέσεις που ενυπάρχουν στο νησί. Έτσι η εφημερίδα ασκεί κριτική στην αποχή του Δήμου της Αίγινας από «τας εκδηλώσεις εναντίον των συνεχίστως των εκτελέσεων εις την νήσον μας», αναφέροντας για την αποχή ως «χαρακτηριστική της μακαριότητος με την οποίαν η ηγεσία του αντιμετωπίζει τα εκάστοτε ζωτικά προβλήματα του τόπου...». Πιο παρακάτω εξειδικεύει την κριτική ονοματίζοντας τον κ. Τρούσα ως θορυβώδη αλλά και τα πάντα πληρών κάνοντας ειρωνεία για την αδράνειά του[5]. Διαβάζοντας όμως άλλο δημοσίευμα της εφημερίδας αντιλαμβάνεται κανείς ότι δεν είναι αιτία της αποχής η αδιαφορία ή η μακαριότητα η οποία χαρακτηρίζει το Δήμο της Αίγινας: «Το Υπουργείον Δικαιοσύνης (τμήμα εκτελ. Ποινών) απήντησε προς το Υπουργείον Προεδρίας Κυβερνήσεως δια του υπ. αριθ. 114198/19.11.1960 εγγράφου του εις το οποίον γνωρίζει ότι το θέμα μεταφοράς των Φυλακών δεν αντιμετωπίζεται προς το παρόν λόγω της δυσμενούς Οικονομικής επιδράσεως την οποίαν θα είχε η ενέργεια αυτή επί της νήσου». Πράγματι η τοπική οικονομία στα κεντρικά της Αίγινας στηριζόταν σ' ένα μεγάλο βαθμό στη βιομηχανία της φρικαλέας δικαιοσύνης της εποχής. Υπαλληλικό προσωπικό, προμήθεια τροφίμων, λειτουργία καταστημάτων κατά τα επισκεπτήρια ήταν μερικά από τα «ευεργετήματα» που αφορούσαν την οικονομία της φρίκης. Επομένως ο δήμαρχος θα εκτίθετο αν έθετε ζήτημα Φυλακών ή ακολουθούσε την κοινότητα του Μεσαγρού στις ενέργειές της. Έτσι η επιστολή του Ε.Ο.Τ. προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης, υπ. αριθ. 53714/3.11.60 η οποία αναφέρεται στο ίδιο δημοσίευμα[6] στην οποία ζητά «όχι μόνον την κατάργησιν της εκτελέσεως θανατοποινιτών εις την Αίγινα, αλλά και την μεταφοράν εκ της νήσου των φυλακών!! δεδομένου ότι αύτη έχει χαρακτηρισθή ως τουριστικός τόπος δια του από 23.1.1948 Β.Δ. (Φ.Ε.Κ. 30.1.1948) και προσελκύει εκατοντάδες χιλιάδων αλλοδαπών και ημεδαπών περιηγητών κατ' έτος» βρίσκει αντίθετη την οικονομία της πόλης της Αίγινας για την οποία ο τουρισμός είναι ένα σοβαρό ζήτημα που ακόμα όμως δεν έχει κατοχυρωθεί στη συλλογική συνείδηση.

Το ιδεολογικό υπόστρωμα των κινητοποιήσεων ενάντια στις εκτελέσεις θανατοποινιτών στην Αίγινα

Εκτός από τον απλό άνθρωπο (και σύμφωνα με τα όσα προφορικά αφηγούνται γείτονες, κάτοικοι της Αίγινας, σήμερα, σε καθημερινές και φιλικές συζητήσεις για τις Φυλακές) που ένιωθε σαν βάρος στην ψυχή του την ύπαρξη των Φυλακών και τις εκτελέσεις πολιτικών και ποινικών κρατουμένων, παρ' όλη τη δυσφήμιση και τη συκοφαντία που τους έκαναν το κράτος και τοπικές αρχές, η άποψη πως η τιμωρία ήταν δίκαιη αλλά «μακριά από την Αίγινα, γιατί έρχονται τουρίστες» ήταν και η μοναδική που έβρισκε το φως της δημοσιότητας. Η μαυρίλα της εποχής που απεικονιζόταν στο κυρίαρχο ιδεολογικοπολιτικό κλίμα (αντικομμουνισμός) αλλά και στην οικονομική δυσχέρεια, είχε τις αντιστοιχίες της στην Αίγινα, σ' ένα νησί που η τουριστική ανάπτυξη έκανε τα πρώτα της δειλά βήματα: «Εις την Αίγιναν, εις το νησί της γαλήνης, τα εκτελεστικά αποσπάσματα, και οι κρότοι των πυροβόλων, δεν έχουν ουδεμίαν θέσιν. Να πάρετε τους θανατοποινίτας σας κύριε Υπουργέ της Δικαιοσύνης και να τους εκτελέσετε όπου αλλού θέλετε». Διότι οι Αιγινήται δεν έχουν καμμιά διάθεσιν να βλέπουν την πατρίδαν των να χάσκη εις τους τίτλους των εφημερίδων, ως τόπος εκτελέσεως κακούργων»[7]. Η νομιμότητα και η πρακτική της θανατικής ποινής είναι κάτι παραπάνω αποδεκτή από τους παράγοντες οι οποίοι ζητούν να απομακρυνθεί ο τόπος εκτέλεσης από το νησί σκεπτόμενοι την τουριστική ανάπτυξη: «άπαντες οι κάτοικοι της νήσου -φιλήσυχοι κατ' εξοχήν- δεν επιθυμούν να παρίστανται μάρτυρες τοιούτων εκτελέσεων όπου ενώ είναι δίκαιαι ως εκ του νόμου επιβεβλημέναι». Η νομιμοφροσύνη του προέδρου φαίνεται ξεκάθαρα, ενώ παρακάτω προτείνει άλλον τόπο εκτέλεσης: «εν τούτοις θα ήθελον να εγένοντο μακράν και εις έρημον τινά Νισήδα εκ των πολλών εν των Σαρωνικώ κόλπω ευρισκόμενων ακατοίκητων και κατάλληλων προς τούτο»[8]. Παρόμοια και στη σελίδα 4 του ίδιου φύλλου, υπερθεματίζοντας για την αναγκαιότητα της Φυλακής και της θανατικής ποινής, η Ελληνική Περιηγητική Λέσχη, τμήμα Αίγινας, κάνει την ίδια πρόταση προς τον Ε.ΟΤ.: «Δεν ζητούμε την κατάργησιν της μεταγωγής αλλά να μην μεταφέρονται τας ώρας της μεγάλης επιβατικής κινήσεως. Έτερον πλέον σοβαρόν θέμα είναι οι εκτελέσεις εις το τουριστικόν μας Νησί. Υπάρχουν πλησίον τόσα ερημονήσια που θα μπορούσαν να γίνονται

αύται... Είναι επίσης απαράδεκτον να βλέπωμε το εκτελεστικόν απόσπασμα να περιφέρεται πλάι μας εις τους τόπους των περιπάτων και να γνωρίζωμεν ότι οι άνθρωποι αυτοί την επομένη θα εκτελέσουν κρατουμένους».

Η άποψη που υπάρχει με βάση δημοσίευμα για τους θανατοποινίτες είναι απαξιωτική, ενδεικτική για μια εποχή που θα έπρεπε να μην ακούγεται στο παραμικρό μια γνώμη που να δίνει έστω κι ένα ελαφρυντικό σ' αυτούς: «...ενδεικτική του δράματος που υφίσταται η κοινότης Μεσαγρού ούσα υποχρεωμένη εκτός τον άλλων να πληρώνη και τα φέρετρα και τα έξοδα ταφής των στυγερών κακούργων της χώρας μας... η αδιαφορία των εκάστοτε Υπουργών της Δικαιοσύνης εις τας διαμαρτυρίας των κατοίκων της την έχουν καθορίσει ως την τελευταίαν κατοικίαν των στυγερών εγκληματιών της Πατρίδος μας». Έτσι η ύπαρξη των πολιτικών κρατουμένων, των θανατοποινιτών και των Φυλακών δεν είναι όνειδος για την ίδια την Κοινωνία γενικότερα, δεν είναι από μόνο του ένα έγκλημα, αλλά ένα βάρος για την κοινωνία που απαξιώνει να έχει δίπλα της τους στυγερούς κακούργους και εγκληματίες: «Επί τέλους οι κάτοικοι της κοινότητος μη μπορούντες να ανεχθούν μιαν τοιαύτην γενομένην εις βάρος των πρωτοφανή αδικίαν ζητούν από τους Υπουργούς της Περιφερείας μας να ενεργήσουν δια να σταματήση η θλιβερά δια την κοινότητα Μεσαγρού αυτή κατάστασις»[9]. Έτσι στην Αίγινα των απλών ανθρώπων που τα «κυβικά σπιτάκια» κατά τους καλλιτέχνες[11] που έβλεπαν στην Αίγινα τον τόπο για να δημιουργήσουν, οι Φυλακές-ο «βραχνάς»[10] όπως τον ονομάζει ο βασικός συντάκτης της εφημερίδας, ήταν αυτό που μόλυνε την καθημερινότητα. Αλλιώς για τους μεν που βρίσκονταν κοντά στην εξουσία, αλλιώς για τους δε, αυτούς που τις σήκωναν ως ηθικό βάρος.

Σχόλιο για το «βάρος» και το βάρος:
Από το χτες στο σήμερα

Ακόμα ζουν άνθρωποι που έβλεπαν καθώς πήγαιναν σχολείο τους χωροφύλακες και τα εκτελεστικά αποσπάσματα να καθαρίζουν τους τόπους των εκτελέσεων από τα αίματα στο νεκροταφείο, τις φωνές των πολιτικών και ποινικών κρατουμένων που βασανίζονταν στις φυλακές-κολαστήριο, τις κλαγγές από τα όπλα, τα αμήχανα βλέμματα των χωροφυλάκων που συνόδευαν τους θανατοποινίτες, τα βλέμματα των κρατουμένων στις μεταγωγές με το ίδιο καράβι που ταξίδευαν, τις σύντομες και συνοπτικές διαδικασίες ταφής των εκτελεσμένων όταν πήγαιναν να κάνουν ένα τρισάγιο στον τάφο του συγγενή... Άνθρωποι που «δεν ήταν κομμουνιστές» αλλά δεν άντεχαν να ακούν και έκλειναν τα αυτιά τους. Άνθρωποι που ποτέ δεν διαμαρτυρήθηκαν και κράτησαν μέσα τους όλο αυτό το φορτίο εικόνων, ήχων, συναισθημάτων ως ψυχικό βάρος... Αυτό είναι το βάρος που περιγράφεται και στα παραπάνω δημοσιεύματα δίπλα στο «βάρος» να έχει «η τουριστική Νήσος» τις φυλακές, τις εκτελέσεις θανατοποινιτών καθώς και την οικονομική ευθύνη της ταφής των «στυγερών κακούργων». Είναι δυο διαφορετικά βάρη αυτά: το ένα εντοπίζεται τόσο στις σημερινές φιλικές αφηγήσεις, στη σιωπή αλλά και στην άρνηση ανθρώπων που έζησαν κοντά να μιλούν για αυτό, στην επίσημη αλληλογραφία για «τους ψυχολογικούς λόγους που επιδρούν εις το πνεύμα των φιλήσυχων νησιωτών συμπατριωτών μας» και το άλλο στον διακαή πόθο της τουριστικής ανάπτυξης που θεωρεί ως «βάρος» την ύπαρξη των φυλακών, τις εκτελέσεις και ...τα έξοδα της ταφής παρά το ότι «αναγνωρίζομεν και τιμώμεν βέβαια τους νεκρούς ασχέτως του ποιοι ήσαν και τι διέπραξαν ούτοι εν τη ζωή»[12]. Το βάρος των μεν και το «βάρος» των δε είναι τα δυο βάρη που συμπαρομαρτούν στις επίσημες επιστολές και στα δημοσιεύματα μιας εφημερίδας που παρουσιάζει αναλυτικά την επιβατική κίνηση των πλοίων, δημοσιεύει τις φωτογραφίες των επωνύμων που επισκέπτονται «την Νήσον» και αυτοπαρουσιάζεται ως πρωτοπόρα στην προβολή της τουριστικής ανάπτυξης[13].

Τα δυο βάρη παρουσιάζονται, και σήμερα, στην περίπτωση του Οικοτροφείου. Με βάση την εικόνα που η πλειοψηφία έχει για τον ψυχασθενή, τον τρελό, συμπεριφέρεται με τον ανάλογο τρόπο. Ένα κομμάτι της κοινωνίας έχοντας σχηματίσει μια αντίληψη για το στίγμα και επηρεασμένη από την παραπληροφόρηση που δούλεψε από το Σεπτέμβριο του 2003, αρνείται να δεχτεί την εικόνα ενός ανθρώπου που η συλλογική φαντασίωση και η κουλτούρα που όλους μας εξέθρεψε θέλει αποκρουστικό και επικίνδυνο. Είναι σημαντικό και το γεγονός ότι η παράλληλα η προπαγάνδα των ενάντια στην εγκατάσταση παρουσιάζει και ένα πρόσωπο φιλάνθρωπο απέναντι στην ιδιωτική πρωτοβουλία που θα τους «πετάξει ρακένδυτους στο δρόμο»[14] και ότι «αυτό το πιλοτικό πρόγραμμα είναι καταδικασμένο σε πλήρη αποτυχία εάν εφαρμοστεί στην Αίγινα και κύρια από την αποτυχία του αυτή θα

πληγούν οι ασθενείς και οι έχοντες ανάγκη Κοινωνικής επανένταξης συνάνθρωποί μας...»[15]. Αυτό είναι και το σημείο επαφής και «συμφωνίας» με το άλλο «βάρος» αυτών που εκφράζουν την αντίθεσή τους να εγκατασταθεί το οικοτροφείο «στη συγκεκριμένη περιοχή (μεγάλης τουριστικής ανάπτυξης)...»[16] το οποίο «θα επιβαρύνει το ήδη βεβαρυμένο περιβάλλον»[17].

Δυο διαφορετικές και πάλι εικόνες του βάρους μ' αφορμή πάλι τα θύματα του εγκλεισμού και του αποκλεισμού. Δυο βάρη που συνενώνονται σε μια κοινή εκτίμηση πρακτικής αντιμετώπισης με διαφορετικές όμως αφετηρίες. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο ότι και στις δυο περιπτώσεις, αυτήν του 1960 και αυτήν του 2003-04 συναντώνται οι ανάλογοι τρόποι αντιμετώπισης τόσο για τους «στυγερούς κακούργους» όσο και για τους «βαριά νοητικά υστερημένους και δευτερογενώς ψυχικά διαταραγμένους», τόσο από τους μεν όσο και από τους δε. Με βαρύγδουπα ανακοινωθέντα και στις δυο περιπτώσεις που εναντιώνονται στις αποφάσεις της κεντρικής εξουσίας και δημοσιεύματα που συγκατανεύουν[18] για το ζήτημα της τουριστικής ανάπτυξης αλλά και με μια σιωπή της συντριπτικής πλειοψηφίας των ανθρώπων του νησιού που δεν άντεχαν απλά το θάνατο δίπλα τους, τις κλαγγές των όπλων, τα βασανιστήρια μέσα στη Φυλακή χτες και ανάλογα την σιωπηρή και την μετ' υπογραφών άρνηση της εγκατάστασης του Οικοτροφείου σήμερα. Το βάρος και το «βάρος», χτες και σήμερα.

1. «Νέα της Αίγινας», έτος Α΄ α.φ.3, Αθήναι 7 Μαΐου 1960, σελ.1

2. «Η τουριστική κίνησις των αλλοδαπών επισκεπτών ήρχισε να αναπτύσσεται εις το νησί μας. Ήδη εντός 4μέρου αφίχθησαν εις τη νήσο μας 3 τουριστικά σκάφη με 517 Γάλλους, Ελβετούς και Γερμανούς τουρίστας, οι οποίοι επεσκέφθησαν τις αρχαιότητες της Αιγίνης και ιδίως τον Ναόν της Αφαίας. Ούτω την 19ην Απριλίου αφίχθη το επιβατικόν α)π «Γιουγκοσλαβία» με 173 τουρίστας, την 20ην το α)π «Μιαούλης» με 124 και την 22αν το «Παρτιζάνκα» με 220 τουρίστας. Εκτός όμως των αυτών αφήχθησαν και διάφορα άλλα μικρότερα σκάφη και γιώτ με αλλοδαπούς τουρίστας, οι οποίοι περιόδευσαν τις αρχαιότητες και τις άλλες ομορφιές του νησιού μας.... Ως προκύπτει εκ των επισήμων βιβλίων του Υπολιμεναρχείου Αιγίνης κατά τον μήνα Απρίλιον αφήχθησαν εις την νήσον μας εκ Πειραιώς περί τας 25 χιλιάδας Έλληνες και ξένοι τουρίσται και εκδρομείς, δια των 149 προσεγγίσεων των πλοίων εκ του Πειραιώς. Ο αριθμός των επιβατών του ιδίου μηνός έναντι του περισυνού είναι ηυξημένος».

3. «Νέα της Αίγινας», έτος Α΄, α.φ. 4, Αθήναι 7 Ιουνίου 1960, σελ. 1

4. «Νέα της Αίγινας», έτος Α΄, α.φ. 4, Αθήναι 7 Ιουνίου 1960, σελ. 4

5. «Νέα της Αίγινας», έτος Α΄, α.φ. 5, Αθήναι 7 Ιουλίου 1960, σελ. 1-2

6. «Νέα της Αίγινας», έτος Α΄, α.φ. 11, Αθήναι 31 Ιανουαρίου, σελ. 1

7. «Νέα της Αίγινας», έτος Α΄, α.φ. 3, Αθήναι 7 Μάιου 1960, σελ. 1

8. «Νέα της Αίγινας», έτος Α΄, α.φ. 4.Αθήναι 7 Ιουνίου1960, σελ. 1

9, 10. «Νέα της Αίγινας», έτος Α΄, α.φ. 4, Αθήναι 7 Ιουνίου 1960, σελ. 2

11. «Προσκυνητάρι της Αίγινας», Αθήνα 1965

12. «Νέα της Αίγινας» έτος Α΄, α.φ. 4, Αθήναι 7 Ιουνίου 1960, σελ. 1

13. «Το θέμα αυτό του οποίου η ρύθμισις θα συμβάλη πολύ εις την Τουριστικήν ανάπτυξιν και προβολήν της Αιγίνης εκκίνησε κατά πρώτον η εφημερίς μας...». Αυτά αναφέρει σε κεντρικό άρθρο για την ευμενή αποδοχή της επιστολογραφίας της Ελληνικής Περιηγητικής Λέσχης και της Κοινότητας Μεσαγρού από τις Κρατικές Υπηρεσίες με τίτλο «Θα σταματήσουν αι εκτελέσεις θανατοποινιτών εις Αίγιναν» και υπότιτλο «Κατόπιν άρθρου της εφημερίδος μας και ενεργειών της Ε.Π.Λ.». «Νέα της Αίγινας», έτος Α΄, α.φ. 11, Αθήναι 31 Ιανουαρίου 1961, σελ. 1

14. Από δηλώσεις του Δημάρχου για το 18μηνο.

15. Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Αίγινας, υπ. αριθ. 233/2003, 24 Οκτωβρίου 2003

16. Δήμος Αίγινας, Γραφείο Τύπου, Αίγινα 23 Ιουλίου 2004

17. Απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Αίγινας, υπ. αριθ. 233/2003, 24 Οκτωβρίου 2003

18. Ανακοίνωση του γραφείου Τύπου του Δήμου Αίγινας, 30 Ιουλίου 2004

Η καταστροφή του Αμβρακικού Κόλπου

Τα παραπάνω αποσπάσματα είναι παρμένα από ανακοίνωση της Ομοσπονδίας Αναρχικών Δυτικής Ελλάδας και αφορούν την υπόθεση της περιβαλλοντικής καταστροφής του Αμβρακικού Κόλπου με συνέπειες εξαιρετικά οδυνηρές για την οικονομική και κοινωνική κατάσταση των κατοίκων του στους οποίους απευθύνονται. Το κείμενο είναι, ανεξάρτητα από την τοπικότητα που το διαπνέει, εξαιρετικά ενδιαφέρον, αφού καταδεικνύει τις μεθοδεύσεις ανθρώπων της τοπικής και κεντρικής εξουσίας προκειμένου να ελέγξουν οικονομικά και πολιτικά μια περιοχή δεν διστάζουν να μετατρέπουν ένα τόπο-ευλογία σε θαλάσσιο ναρκοπέδιο. Τέσσερις παράγοντες είναι οι αιτίες αυτής της καταστροφής: α)οι ιχθυοκαλλιέργειες στην περιοχή της Βόνιτσας, β)οι πετρελαϊκές εγκαταστάσεις Ε.Κ.Ο. και Shell, γ)τα απόβλητα από τις καλλιέργειες των γεωργικών εκτάσεων και δ)τα λύματα κατοικημένων περιοχών.

Α. Τα οργανωμένα πολιτικά συμφέροντα διαμέσου των κολλητών τους ιδιωτών και οι εταιρίες ιχθυοκαλλιεργειών, στο βωμό της συσσώρευσης κέρδους ίδρυσαν στην περιοχή της Βόνιτσας 3 ή 4 μονάδες ιχθυοκαλλιεργειών με πολλές από τις εγκαταστάσεις τους να είναι μόνο σε απόσταση 5 μέτρων από την ακτή. Οι κ.κ. Τζεφριός, Τσώλης, Μασούρας (που είναι και αντιδήμαρχος Βόνιτσας) ούτε καν τήρησαν το νόμο απόστασης εγκατάστασης κλουβιών από την ακτή. Οι κύριοι, ιδιοκτήτες των ιχθυοκαλλιεργειών, έλαβαν επιδοτήσεις και επιχορηγήσεις εκατοντάδες χιλιάδες ευρώ για το 2002 που ήταν και ο κύριος σκοπός τους. να έχετε υπ' όψιν σας αγαπητοί κάτοικοι ότι αν δεν ελάμβαναν αυτά τα χρήματα δεν θα μπορούσαν καν να σταθούν οι επιχειρήσεις τους. Αναλογισθείτε πόσο πλέον ισορροπημένο θα ήταν το περιβάλλον εάν αυτοοργανωνόσαστε με ένα δικό σας συνεταιρισμό αλιέων, εάν οι επιδοτήσεις δίνονταν για την ανάπτυξη τέτοιων πρωτοβουλιών... Εάν είχατε την ενημέρωση για την αύξηση του εισοδήματός σας από την αλιεία, τότε θα υπήρχε περίπτωση, η γεωργία και η κτηνοτροφία να ήταν το δεύτερο ή τρίτο επάγγελμά σας.

Οι κύριοι ιδιοκτήτες των ιχθυοκαλλιεργειών όταν σπάνε τα κλουβιά τους σύμφωνα με την περιγραφή ερασιτεχνών ψαράδων και εξέρχονται ψάρια των μονάδων τους στην ανοιχτή θάλασσα, ***μεταλλάσσουν τα είδη του Κόλπου σε γενετικά τέρατα, υπερτροφικά, με άλλο χρώμα κλπ.***

Ας μας απαντήσουν οι κύριοι αυτοί:

1. για τις ποσότητες αμμωνίας και αζώτου που επιρρίπτουν στους κλωβούς αφού δεν υπάρχει κανένα έλεγχος,

2. για τις ποσότητες σαπισμένης λάσπης που κατακάθεται από τις παραπάνω ουσίες και τα κόπρανα των ψαριών,

3. για τις ποσότητες άνθρακα ανά τόνο παραγωγής ψαριών,

4. για τις ποσότητες ολικού αζώτου και φωσφόρου,

5. ποιος κάνει έλεγχο για τον ευτροφισμό άγριων ψαριών

6. πόσες ποσότητες τοξικού υδρόθειου παράγονται από την προαναφερθείσα λάσπη,

7. για τις ποσότητες αντιβιοτικών και φαρμάκων στα σάρκα των αλιευόμενων ψαριών,

8. γιατί στην Ελλάδα δίνονται άδειες για περισσότερους τόνους ψαριών απ' ότι στην Ιαπωνία, τον Καναδά ή τη Φινλανδία;

9. ποιος κάνει τον έλεγχο για τη χημική σύσταση των περιεχόμενων τροφών, όπως επίσης και των παραγόμενων ψαριών;

Ας μας πουν οι κύριοι αυτοί πώς εγκαθίδρυσαν τις μονάδες τους σ' αυτές τις περιοχές όταν έχουν χαρακτηριστεί προς αρχαιολογική εξερεύνηση και ποιους «κυρίους» της κεντρικής εξουσίας λάδωσαν. Να απαντήσουν επίσης αν τήρησαν τη νομο-

θεσία περί μετεγκατάστασης των κλουβιών μετά την παρέλευση χρονικού διαστήματος που αναφέρει ο νόμος. Να απαντήσουν πού είναι ο χώρος υγειονομικής ταφής των απορριμμάτων τους όπως προβλέπει η νομοθεσία. Να απαντήσουν εάν οι αλλοδαποί Αλβανοί και Πακιστανοί είναι ασφαλισμένοι και πόσες ώρες εργάζονται. να απαντήσουν με βάση ποιο νόμο οι εργαζόμενοι αλλοδαποί φύλακές τους οπλοφορούν... Αυτοργανωθείτε και απομακρύνετε εσείς οι ίδιοι τους ιχθυοκαλλιεργητές αυτούς, αφού τίποτε δεν προσφέρουν στον τόπο παρά μόνο παίρνουν από αυτόν, το δικό σας τόπο...

Β. Όσον αφορά τις πετρελαϊκές εγκαταστάσεις Ε.Κ.Ο. και Shell είναι η πληγή του Αμβρακικού, ο κίνδυνος για την καταστροφή του κόλπου είναι πολύ μεγάλος, μόνο και μόνο από ένα ατύχημα ενός και μόνο πλοίου που μεταφέρει πετρέλαιο. Οι αποφάσεις της Νομαρχίας Αιτωλοακαρνανίας για την άδεια λειτουργίας, επέκτασης των δραστηριοτήτων τους ήταν πρόχειρες χωρίς καμιά εμπεριστατωμένη περιβαλλοντική μελέτη. Η Νομαρχία Αιτωλοακαρνανίας η οποία προς το παρόν βέβαια υπέκυψε στις εν λόγω εταιρίες, θα λογοδοτήσει στο μέλλον εάν ένα πλοίο με πετρελαϊκό φορτίο εκχύσει στον κόλπο. Μέχρι τώρα είμαστε τυχεροί που μετά από αδέξιες προσαράξεις πλοίων δεν είχαμε οικολογική καταστροφή. Η Shell και η Ε.Κ.Ο. είναι οι ωρολογιακές βόμβες του Αμβρακικού. Το πότε θα σκάσουν το γνωρίζει μόνο το ρολόι της τύχης.

Γ. Η πολιτική εξουσία αφού σας κατέστησε οικονομικά στο επίπεδο των απόρων, αφήνει την κατάσταση ως έχει, όσον αφορά τη χρήση μεγάλων ποσοτήτων λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων, προκειμένου να μην σας ενημερώσει και επομένως σας επιδοτήσει για βιολογικές (οργανικές) καλλιέργειες και αυτό γιατί οι επιδοτήσεις πρέπει να δοθούν στους δικούς της (βιομηχανικά λιπάσματα-φυτοφάρμακα). Να αναφερθεί εδώ ότι κάθε χρόνο χρησιμοποιούνται στις καλλιέργειες γύρω από τον Αμβρακικό 31.400 τόνοι λιπασμάτων και 300 τόνοι εντομοκτόνων.

Δ. Αναρωτηθείτε πόσες πόλεις διαθέτουν βιολογικό καθαρισμό, που δεν διαθέτει καμιά και επομένως πόσα λύματα πέφτουν μέσα στον κόλπο...

ΑΥΤΟΡΓΑΝΩΘΕΙΤΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΣΑΣ!
Μάιος 2004

Η Ολυμπιάδα τέλειωσε ΖΗΤΩ η ασφάλεια της

Ολυμπιακοί αγώνες- μια ακόμη γιορτή στο όνομα της ειρήνης και της ελευθερίας των λαών. Ένας θεσμός υπεράνω πολιτικής και συμφερόντων. Μια γιορτή που ενώνει τους ανθρώπους κάτω από την ομπρέλα του υγιούς ανταγωνισμού - της «ευγενούς άμιλλας». Άλλες αλήθειες εξίσου μεγάλες είναι ότι η γη είναι επίπεδη, και ότι τα παιδιά τα φέρνει ο πελαργός.

Τελείωσαν τώρα. Τη σκυτάλη της γιορτής της ελευθερίας, την παίρνει το δημοκρατικό Πεκίνο. Πού ξέρετε η φλόγα μπορεί να περάσει, κι από την πλατεία Τιεν Αν Μεν! Αλήθεια, για πρώτη φορά, η περιβόητη τελετή αφής της φλόγας, στο εξίσου δημοκρατικό Βερολίνο του 1936 δεν έγινε;

Θα μου πείτε πού το θυμήθηκες το Βερολίνο των ναζί; Δεν το θυμήθηκα εγώ. Φρόντισε να μου το θυμίσει η Ελλάδα της παρακολούθησης των πολιτών, των φακέλων που «αναστήθηκαν», της καταστολής, του στραγγαλισμού κάθε έννοιας που θα μπορούσε να θυμίζει (αχνά έστω) το δικαίωμα σκέψης και λόγου. Η Ελλάδα που άφησε πίσω της η Ολυμπιάδα.

Διαφημίστηκε κατά κόρον –και οφείλαμε να είμαστε περήφανοι γι αυτό– ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες της Αθήνας ήταν οι πιο ασφαλείς αγώνες που έγιναν ποτέ. Άλλωστε ξοδεύτηκαν για την ασφάλειά τους τα τετραπλάσια λεφτά απ΄ αυτά που χρειάστηκε το Σίδνεϋ. Και μην ακούσω ότι αυτά τα λεφτά δεν πήγαν σε καλή μεριά. Όπως ομολόγησε θρασύτατα ο κύριος Βουλγαράκης απαντώντας στο αν θα παραμείνουν οι κάμερες του Big Brother και μετά τους αγώνες «θα χρησιμοποιηθούν για ρύθμιση της

κυκλοφορίας ». Μας είπε ακόμα ότι θα πρέπει να παραπεμφθεί σε δίκη ο Υπουργός που θα τολμήσει να ξηλώσει ένα τόσο ακριβό και χρήσιμο σύστημα ασφαλείας. Για να μη νομίσετε ότι αυτό είναι απόφαση της επάρατης δεξιάς και μόνο,

θα σας παραπέμψω στις δηλώσεις του κυρίου Βενιζέλου που έχει χαρακτηρίσει την ασφάλεια των Ολυμπιακών «μεγάλη επένδυση για μετά τους αγώνες στα πλαίσια του δόγματος της ολικής ασφάλειας» .

Ας δούμε λοιπόν πώς ξεκινάει η ιστορία του συστήματος C4I, όπως ονομάζεται ο υπερσύγχρονος χαφιές – συγγνώμη σύστημα ασφαλείας – της Ελλάδας.

Ξεκινάει κάπου στο μακρινό 1999 . Ναι, τότε που οι δίδυμοι πύργοι υπήρχαν ακόμα. Εκείνη την χρονιά ο βασιλιάς των ΜΜΕ στην Ελλάδα κύριος Λαμπράκης – σύμφωνα με τις οικονομικές εφημερίδες της εποχής – στήνει τις συμμαχίες του . Μεταξύ των συνεργασιών το προσεκτικό μάτι θα διακρίνει τις συνεργασίες (με 50% του Δημοσιογ. Οργαν. Λαμπράκη – ΔΟΛ) με τις εταιρίες ALTEC και όμιλος Πουλιάδη από τη μια μεριά, INFOQUEST και τη θυγατρική της SINGULAR, ONE WORLD από την άλλη. Όλως τυχαίως λίγα χρόνια μετά θα μάθουμε μέσα από την ανακοίνωση του ΚΥΣΕΑ ότι οι δύο πρώτες μετέχουν στη μια από τις δύο κοινοπραξίες που ζητούν την ανάθεση του έργου της ασφάλειας ενώ οι δεύτερες μετέχουν στην άλλη. Βλέπετε, όποιος αναλάμβανε να φέρει σε πέρας αυτή την βρώμικη δουλειά χρειαζόταν δημοσιογραφική κάλυψη.

Το 2002 – ένα χρόνο πριν το διαγωνισμό για την ασφάλεια- η χώρα μας προσλαμβάνει τον αξιότιμο κύριο David Tubbs πρώην πράκτορα (επί 24 χρόνια) του FBI και αντιπρόεδρο της εταιρίας SAIC ως ειδικό για θέματα ασφαλείας.

Και έρχεται η μεγάλη στιγμή. Στις 13/3/03 το ΚΥΣΕΑ ανακοινώνει τα αποτελέσματα του διαγωνισμού. Νικήτρια είναι η κοινοπραξία της SAIC (της εταιρίας του πράκτορα ντε!) με συμμετέχουσες τις Όμιλο Πουλιάδη, ΔΙΕΚΑΤ, General Dynamics, ITT technologies, Honeywell, IBM, NOKIA, RAFAEL, ELBIT ALTEC και άλλες . Η κοινοπραξία που χάνει το διαγωνισμό περιλαμβάνει τις Raython –Thales, Delta Singular,Space Hellas, Infoquest, Kintek, Motorola & British Aerospace.

Το γιατί επιλέχτηκε η συγκεκριμένη κοινοπραξία δεν είναι και τόσο δύσκολο να το καταλάβει κανείς. Κοτζάμ CIA, έχοντας αναφερθεί μέσα από ανακοινώσεις της στην εταιρία SAIC, την έχει χαρακτηρίσει «την καλύτερη εταιρία πρακτόρων στον κόσμο» και εταιρία «η οποία έχει αποφέρει πολύ σημαντικά αποτελέσματα στην αντιμετώπιση τεραστίων προβλημάτων για τις ΗΠΑ στο Ιράκ και το Αφγανιστάν»[1]. Οι φυλακές του Αμπού Γκράιμπ σας θυμίζουν κάτι; Επίσης η σχετική ανταπόκριση της ελληνοαμερικανικής εφημερίδας Γκρήκ Νιούζ αναφέρεται στις ιδιαίτερες σχέσεις της SAIC με το αμερικάνικο πεντάγωνο και τις «παρεμβάσεις της» στα Βαλκάνια (Κόσσοβο, Αλβανία, Βουλγαρία, Σκόπια).

Όσον αφορά το πόσο καθαρή ήταν η ανάθεση, η εφημερίδα Μακεδονία είναι αποκαλυπτικότατη: «οι πιέσεις που ασκήθηκαν πριν ακόμη προκηρυχθεί ο διαγωνισμός ήταν πρωτοφανείς. Στελέχη του ευρωπαϊκού κονσόρτσιουμ αμυντικών βιομηχανιών καταγγέλλουν στην Μ ότι από την πρώτη στιγμή η αμερικάνικη πλευρά είχε καταστήσει σαφές ότι η ασφάλεια της Ολυμπιάδας 2004 ήταν μια αμερικανική υπόθεση. Ο ίδιος ο πρέσβης των ΗΠΑ στην Αθήνα κύριος Τόμας Μίλερ τον Απρίλιο του 2002 (σ.σ. λίγο μετά ήρθε η πρόσληψη του Tubbs) ομιλώντας σε εκδήλωση της εταιρίας SAIC αφού τόνισε ότι «η επιλογή είναι δική σας» προσέθεσε τη συμβουλή «να μην πειραματιστείτε επί του θέματος με συστήματα που δεν έχουν δοκιμαστεί και να μην διαλέξετε μια εταιρία που μπορεί να διαλυθεί πριν την ολοκλήρωση του έργου». (Τετάρτη 16-4-03).

Κάπως έτσι έγινε η ανάληψη. Όμως δεν τελειώνει εδώ το πράγμα. Ενώ η αρχική συμφωνία περιλαμβάνει την τοποθέτηση του συστήματος TETRA (υψηλής ασφάλειας δίκτυο ασυρμάτων επικοινωνιών) από την NOKIA, ξαφνικά η SAIC πετάει τη NOKIA από το παιχνίδι και δίνει «εργολαβία» το έργο στην αντίπαλη MOTOROLA-ποσοστό της οποίας σημειωτέον κατέχει το ισραηλινό δημόσιο.

Έτσι μετά το FBI και τη CIA νάσου κι η Μοσαντ στη χώρα, με τη μορφή μάλιστα του εργολήπτη.

Και το παιχνίδι συνεχίζεται. Παρά το γεγονός ότι η ΕΛ-ΑΣ και ο ΟΤΕ δεν θα μπορούσαν να μείνουν έξω από τη διαχείριση των συστημάτων, η ευκαιρία για κάτι τέτοιο δεν τους δίδεται. Από τον ΟΤΕ και τον μόνιμο –πλέον- συνεταίρο του Σ. Κόκκαλη (INTRACOM) ζητιέται να βοηθήσουν όσον αφορά την υποδομή για την τοποθέτηση των TETRA. Ο ΟΤΕ παρέχει την κτιριακή υποδομή με αντάλλαγμα πιθανά την μελλοντική εμπορική χρήση

του συστήματος ενώ υπάλληλοί του καθώς και υπάλληλοι της ΙΝΤΡΑΚΟΜ στήνουν την υποδομή. Σε ανύποπτο χρόνο και μέσα στο γενικό πάρε-δώσε, ο κατηγορούμενος για σχέσεις με μυστικές υπηρεσίες (αλήθεια ποιος το θυμάται αυτό?) Σ. Κοκκαλης, ζητάει ούτε λίγο ούτε πολύ την διαχείριση των τηλεφωνικών κλήσεων. Τελικά συμβιβάζεται με την από κοινού διαχείρισή τους με τον ΟΤΕ. Κρατήστε αυτήν την σημείωση.

Το σύστημα TETRA έρχεται τελικά στη χώρα με αρκετούς μήνες καθυστέρηση. Η SAIC μουρμουρίζει κάποιες δικαιολογίες για καθυστέρηση στο στήσιμο των υποδομών και δηλώνει ευθαρσώς ότι λόγω της επερχόμενης ολυμπιάδας, δεν προλαβαίνει να εκπαιδεύσει Έλληνες τεχνικούς όσον αφορά τη διαχείρισή του. Έτσι καταφέρνει –λες κι ήταν δύσκολο- να υπογράψει πενταετή σύμβαση για την συντήρησή του, ενώ ΟΤΕ και ΕΛΑΣ ποιούν την νήσαν όσον αφορά την εκπαίδευση δικού τους προσωπικού.

Θα μου πείτε «γιατί τόση φασαρία για ένα σύστημα ασύρματης επικοινωνίας;».Οι πληροφορίες του γράφοντος από τεχνικούς του ΟΤΕ που πήραν μέρος στο στήσιμο του συστήματος μιλάνε για ένα σύστημα απεριορίστων δυνατοτήτων που αφορά στη μετάδοση φωνής αλλά κυρίως DATA και που είναι συνδεδεμένο με τις διαβόητες κάμερες που έχουν στηθεί παντού στις ολυμπιακές πόλεις. Σε απλά ελληνικά τα δεδομένα ήχου και φωνής που μεταδίδουν οι κάμερες περνάνε μέσα από το TETRA για να καταλήξουν στην SAIC του κ. Tubbs (του πράκτορα ντε) χωρίς κανείς άλλος να παρεμβάλλεται.

Πόσο σοβαρό είναι αυτό; Μιλάμε για την παρακολούθηση όλων των πολιτών σε κάθε τους κίνηση και κάθε κουβέντα που θα πουν μεταξύ τους. Η παρουσίαση – διαφήμιση των επίγειων καμερών καθώς και αυτών του διαβόητου ZEPPELIN μιλούσε για:

I. αναγνώριση υπόπτων από το βάδισμά τους και μόνο

II. σάρωση με ισχυρό ζουμ ανθρώπων ή ανθρώπου της επιλογής του χειριστή

III. φωτογράφηση χαρακτηριστικών ανθρώπων ή αριθμών αυτοκινήτου ή κάθε άλλου δυσδιάκριτου σημείου

IV. την καταγραφή ήχων σε ακτίνα 300 μ. και συνομιλιών σε ακτίνα 15 μ. από το σημείο που έχουν στηθεί

Χαρακτηριστικοί είναι ο τίτλος της εφ. ΕΘΝΟΣ (05-08-04) «ΕΦΙΑΛΤΙΚΗ ΕΠΙΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ» καθώς και ο υπότιτλος «τα 2004 μάτια των αγώνων, ZEPPELIN, κάμερες και ελικόπτερα κατασκοπεύουν κάθε ύποπτη και ανύποπτη κίνηση». Οι φωτογραφίες του άρθρου (τραβηγμένες από τις κάμερες) είναι ιδιαίτερα ευκρινείς παρά το γεγονός ότι είναι τυπωμένες στο κακής ποιότητας χαρτί μιας εφημερίδας. Επίσης χαρακτηριστική είναι η επίκαιρη ερώτηση (στη Βουλή) του βουλευτή Α.Σκυλλάκου που αναφέρεται στην δυνατότητα καταγραφής ιδιωτικής συνομιλίας μέσα σε σπίτι. Απαντήσεις δεν πήρε, τουλάχιστον όχι επαρκείς. Χαρακτηριστικότερο όλων δε το περιοδικό ΜΕΤΡΟ: «μια από τις 1500 και πλέον κάμερες εστιάζει το φακό της σε ένα τυχαίο, ανυποψίαστο άτομο που μιλάει στο κινητό του στο λιμάνι του Πειραιά. Μέσα σε 3 δευτερόλεπτα η φωτογραφία του εμφανίζεται στην οθόνη του κέντρου παρακολούθησης πολιτών της περιβόητης ΓΑΔΑ Μέσα σε 5 δευτερόλεπτα αρχίζει να μεταδίδεται και να μαγνητοφωνείται η συνομιλία του, ενώ σε 17 δευτερόλεπτα έχει γίνει γνωστός ο αριθμός τόσο του δικού του τηλεφώνου όσο και του συνομιλητή του. Λίγα δευτερόλεπτα αργότερα γίνονται γνωστά και τα ονόματα, οι διευθύνσεις καθώς και οι αριθμοί πιστωτικών καρτών των δύο συνομιλητών, καθώς κατά σύμπτωση τα κινητά τους είναι με σύνδεση και όχι καρτοκινητά» (τεύχος Οκτωβρίου 2004)

Ταυτόχρονα λοιπόν με την διαρκή παρακολούθηση των πολιτών της χώρας (μην ξεχνάμε ότι το άθροισμα των πολιτών των ολυμπιακών πόλεων αγγίζει τα 7.000.000 ανθρώπους) το παιχνίδι συνεχίζεται και στις τηλεπικοινωνίες.

Όπως αναφέρω παραπάνω (θυμάστε τη σημείωση;)ο συνεργάτης πλέον της SAIC κ.Κόκκαλης μπορεί πια να ελέγχει την σταθερή τηλεφωνία. Τι σύμπτωση όμως! Ένας άλλος συνεργάτης της SAIC είναι η ΔΙΕΚΑΤ[2] μια κατ΄εξοχήν κατασκευαστική εταιρία η οποία (πως και γιατί;) έχει στήσει το "Κέντρο Μεταγωγής Κινητής Τηλεφωνίας Ελλάδος" πριν βρεθεί συνεταίρος στην κοινοπραξία του τρόμου.

Το πακέτο λοιπόν της παρακολούθησης και της ανάσας μας ακόμα, έχει ολοκληρωθεί. Λείπει όμως η νομική κάλυψη. Θα'ρθει κι αυτή με τον νόμο περί εκτάκτων μέτρων κατά τη διάρκεια της ολυμπιάδας ο οποίος ούτε λίγο ούτε πολύ, αποφασίζει την –κατά παράβαση του συντάγματος- άρση του τηλεφωνικού απορρήτου. Έτσι, για νάχουν και τα νώτα τους καλυμμένα.

Λείπει επίσης και ένα κέντρο επιχειρήσεων μακριά από τα αδιάκριτα μάτια των ιθαγενών φυλάρχων. Όχι γιατί κανένας φοβάται τις αντιδράσεις τους -υποτελείς είναι άλλωστε-αλλά

έτσι για να μην τους δίνουν και λογαριασμό.

Καταγγελίες λοιπόν εργαζομένων στα «εκπαιδευτικά ιδρύματα» «Κολλέγιο Αθηνών» και "Deree", μιλάνε για υποχρεωτικές άδειες του προσωπικού, για ακύρωση (στο Deree) των καθιερωμένων καλοκαιρινών μαθημάτων, για μεγάλα κοντέινερς με μηχανήματα που μεταφέρθηκαν εκεί, για δεκάδες Αμερικάνους που εγκαταστάθηκαν στα κτήρια, για φρουρούς με σκυλιά και για τα προβλήματα όσων παρέμειναν σαν προσωπικό ασφαλείας: για οποιαδήποτε μετακίνησή τους (ακόμα και στην τουαλέτα) χρειαζόταν ειδική άδεια και συνοδεία φρουρού.

Μέσα σ΄όλα αυτά νάσου και τα «σκυλιά του πολέμου».Το in.gr και το bbc news μιλάνε για την παρουσία ιδιωτών ενόπλων κατά τη διάρκεια των αγώνων. Ναι, μισθοφόρων, καλά το σκεφτήκατε. Η κυβέρνηση τρέχει να τα μπαλώσει με ανακοινώσεις και διαψεύσεις . Έλα όμως που οι ίδιες οι εταιρίες, που τους «παρέχουν», καθώς και ο έπαρχος κ.Μίλλερ, αποκαθιστούν την αλήθεια. Η εταιρία Lasco (μια απ΄αυτές που αναφέρονται στα δημοσιεύματα) υποστηρίζει ότι έχει «κλείσει συνεργασία με άτομα που έχουν άδεια οπλοφορίας στην Ελλάδα» και ο Τ. Μίλλερ λέει σε συνέντευξή του «στην Αθήνα, κατά τη διάρκεια των αγώνων, θα βρίσκονται Αμερικάνοι επιφορτισμένοι με την ασφάλεια, περιμένουμε όμως και από τις ελληνικές αρχές να παρέχουν προστασία στην ομάδα μας όπως και στις υπόλοιπες ολυμπιακές ομάδες».Ευχαριστούμε για την τιμή που μας κάνετε κ. πρέσβη.

Σαν να μην έφταναν όλα αυτά (έτσι, για να μην υπάρχει καμία αμφιβολία για το ποιος είναι το αφεντικό)έρχεται το «Γνωμοδοτικό Συμβούλιο Υπερπόντιας Ασφάλειας»(OSAC) το οποίο υπάγεται διοικητικά στο Γραφείο Διπλωματικής Ασφάλειας των ΗΠΑ (αλλά δηλώνει «ημικρατικό»)να μας πει ότι: «βρίσκεται στην ευχάριστη θέση να ανακοινώσει το πρώτο διαδικτυακό του σεμινάριο στις 2.00μμ (ώρα ανατολ.ΗΠΑ)της 29-7-2004. Σε μια προσπάθεια να ενημερώσει τις ανά τον κόσμο συνιστώσες του, το OSAC θα φιλοξενήσει αυτήν την πλήρως «διαδραστική» (interactive) διαδικτυακή ενημερωτική διαδικασία, η οποία θα αφορά τα θέματα και τις προετοιμασίες της τελευταίας στιγμής για την ασφάλεια των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004. Η Jenny Borgosz αναλύτρια Ολυμπιακών Αγώνων του OSAC θα παρουσιάσει ζωντανά από την Αθήνα τις τελευταίες εξελίξεις»(dc-osac.org 7-7-2004).

Θα μου πείτε, «και τι σ΄ενδιαφέρει εσένα το τι σεμινάριο κάνει ο κάθε οργανισμός;». Όντως δεν θα μ΄ενδιέφερε αν δεν υπήρχαν κάποια, πώς να το πω, μάλλον ύποπτα πράγματα.

1. Η Jenny Borgosz πρέπει να είναι ιδανική στο να αλλάζει γρήγορα ειδικότητες,γιατί καμμιά 20αριά μέρες πιο πριν το ίδιο site την παρουσίαζε σαν υπάλληλο του State Department στη διεύθυνση Ανατολικής Ασίας του OSAC κι αν θυμάμαι καλά τα τελευταία χρόνια δεν έγιναν πολλές ολυμπιάδες σε κείνα τα μέρη.

2. Η «προειδοποίηση»-βλέπε απειλή-στην ιστοσελίδα athens dc-osac.org : «συνιστούμε στους επίδοξους hackers να μην επιχειρήσουν να μπουν όπου δεν τους επιτρέπεται, καθώς το δίκτυο του OSAC, είναι εφοδιασμένο με προγράμματα που εντοπίζουν αμέσως τον εισβολέα,αχρηστεύουν τον υπολογιστή του και εξακριβώνουν πολύ γρήγορα την ταυτότητά του».

3. Οι παραπομπές (links)στην ίδια ιστοσελίδα (αρκετές απ΄αυτές με κωδικό και ως εκ τούτου άγνωστο περιεχόμενο). Αντιγράφουμε:

– Καθημερινό δελτίο ολυμπιακών γεγονότων.Εκδίδεται από το τμήμα προξενικών υποθέσεων της πρεσβείας των ΗΠΑ

– Στοιχεία παγκόσμιας τρομοκρατίας 2003

– Σκιαγραφία επαναστατικών πυρήνων

– Σκιαγραφία 17 Νοέμβρη

– Συνολικές αντιαμερικανικές ενέργειες 2003 (σ.σ.προφανώς αναφέρεται στις αντιπολεμικές εκδηλώσεις)

– Αντιαμερικανικές τρομοκρατικές ενέργειες στην Ελλάδα 1975-1999

– Ευρωπαικές Τρομοκρατικές Ομάδες, χαρακτηρισμένες ως τέτοιες από την κυβέρνηση των ΗΠΑ[3]

– Η απειλή της τρομοκρατίας και η ασφάλεια των ολυμπιακών αγώνων

– Διαδηλωτές και αναρχικοί. Πιθανότητα διαδηλώσεων στην Αθήνα και σ΄όλη την Ελλάδα.Παρακαλούμε να ελέγχετε την ιστοσελίδα athens.indymedia.org[4] η οποία στο μέλλον ενδέχεται να σας πληροφορεί για επικείμενες διαδηλώσεις που θα μπορούσαν να επιρρεάσουν τον ιδιωτικό τομέα ή τους ταξιδιώτες

– Κατάλογος Ελληνικών αναρχικών τοποθεσιών στο διαδίκτυο

– Τρεις αυτοσχέδιοι μηχανισμοί στην Αθήνα (5-5-2004)

– Εγκληματικότητα και ασφάλεια-έκθεση της πρεσβείας των ΗΠΑ

– Χάρτες, πληροφορίες για τις συγκοινωνίες (από τον «Αθήνα 2004»)αεροφωτογραφίες (από το BBC)

– Επιχειρήσεις (operations) στην Αθήνα-πληροφορίες ΜΟΝΟ για τα συνιστώντα μέλη του OSAC

Ωραίααα!!! Για την πολυδιαφημισμένη Αλ Κάιντα ούτε κουβέντα.Φαίνεται πως το OSAC δεν την θεωρεί κίνδυνο.

Τότε ποιόν αφορούν όλα αυτά τα μέτρα και τα πανάκριβα συστήματα ασφαλείας; Και αυτό είναι σαφές

Η εφημ. «τα Νέα» τον Φλεβάρη του 2004 αποκαλύπτει εσωτερικό έγγραφο της αστυνομίας που λέει ξεκάθαρα ότι : «τίθενται υπό παρακολούθηση οι εξής ομάδες: μουσουλμάνοι, Παλαιστίνιοι, εν γένει Άραβες, αριστεριστές, αναρχικοί, κινήσεις κατά της παγκοσμιοποίησης και της διεξαγωγής των ολυμπιακών αγώνων, οικολογικές κινήσεις που αντιδρούν στις περιβαλλοντικές καταστροφές κλπ». Διάψευση –για τους τύπους έστω – ουδέποτε δόθηκε.

Αλλά ακόμα κι αν δινόταν θα 'πρεπε να διαψεύσουν και τον αρχηγό του FBI κ.Ρ. Μιούλερ του οποίου τις δηλώσεις διαβάζουμε στον «Ελεύθερο Τύπο» (26-2-2004): «το FBI επικεντρώνει την προσοχή του στις μεγάλες δημόσιες συγκεντρώσεις, στη διάρκεια των θερινών ολυμπιακών αγώνων 2004»

Όσον αφορά τη θέση που παίρνει η «ανεξάρτητη» και «υπεράνω πολιτικών και άλλων σκοπιμοτήτων» ΔΟΕ φαίνεται μέσα από τις δηλώσεις του προέδρου της Ζ.Ρογκ: «δεν υπάρχει αμφιβολία ότι εισερχόμαστε σε μια αστυνομοκρατούμενη κοινωνία και θα πρέπει να μάθουμε να ζούμε μ αυτό. Ειλικρινά δεν ενοχλούμαι από τα μέτρα. Ο κόσμος στον οποίον μπορούσες να ταξιδέψεις οπουδήποτε, χωρίς κίνδυνο, έχει χαθεί πια. Αν χρειαστεί ακόμα και τα στάδια θα φρουρούνται από στρατό».(Εφημ.το ΒΗΜΑ 26/11/03)

Όχι μην ανησυχείτε. Η ημερομηνία έναρξης της Ολυμπιάδας δεν ήταν η 21η Απριλίου 1967.

Όμως κι αν υπάρξουν κενά; Αν κάποιος σκεφτεί κάτι κακό ή ακόμα χειρότερα το ψιθυρίσει;,« Ο επικεφαλής της αντιτρομοκρατικής υπηρεσίας της Σκότλαντ Γιάρντ είπε στους έλληνες αξιωματούχους ότι πρέπει να ενθαρύνουν τους συμπατριώτες τους να γίνουν τα μάτια και τα αυτιά της επιχείρησης για την ασφάλεια.» (Εφημ. Αλλαγή 09/06/04).

Και καλά εφαρμόστηκαν όλα αυτά; Παρακολουθήθηκαν πολίτες,φακελλώθηκαν, έγιναν κινήσεις εναντίον τους : Ας αφήσουμε το δημοσιογράφο της Ελευθεροτυπίας Κώστα Ζηρίνη να μας απαντήσει « εν αρχή ην η φωτογράφηση που έκανα στην πρωτοκλασάτη ρουφιανοκάμερα που εδράζεται στο μνημείο Φιλοπάππου το μεσημέρι της 13/08 . Τα κίνητρά μου ήταν και είναι επαγγελματικά (συνεργάζομαι με την Ελευθεροτυπία).Δέκα – δεκαπέντε λεπτά αργότερα καθόμουν οκλαδόν στον ανοιχτό χώρο της Πνύκας με τον επιβλητικό εξακοσάρη φακό μου στραμμένο προς τον Παρθενώνα. Ο φωτογραφικός μου στόχος ένα αερόπλοιο ή ένα ελικόπτερο πάνω από το αέτωμα μέσα στο ίδιο κάδρο. Θέμα μου Αθήνα η πόλη σε κατάσταση πολιορκίας .

Εκείνη τη στιγμή φτάνουν από πάνω μου το Ζέπελιν δεν θυμάμαι ποιο από τα δύο συν τρία – τέσσερα ελικόπτερα. Κάνουν κύκλους επί πολύ ώρα . Ομολογουμένως φοβήθηκα. Χθες 14/08 ξεκίνησα φωτογραφίζοντας από του Ψυρρή. Κινιόμουν με μοτοσικλέτα. Στις διαδρομές μέχρι το γραφείο μου στα Άνω Πετράλωνα τους είχα από πάνω μου, δύο αερόπλοια, το ένα με ελληνική και το άλλο με ελβετική σημαία στην ουρά. Εγώ στο δρόμο πότε με τον τηλεφακό και πότε με ισχυρά κιάλια τους έκανα ανοήτως και αυθορμήτως άσεμνες κινήσεις με τον μέσο της δεξιάς μου παλάμης και χουφτώνοντας τα γεννητικά μου όργανα . Με είχαν στο οπτικό τους πεδίο μέχρι που πολύ αργότερα πήγα στο σπίτι μου στο Μετς . Μισή ώρα αργότερα ανέβηκα στη ταράτσα για να ποτίσω τα λουλούδια του πεθερού μου . Και τα δύο Ζέπελιν πετούσαν σχεδόν από πάνω μου σε χαμηλό σχετικά ύψος . Αισθάνθηκα την ανάγκη να καταθέσω τα παραπάνω έγκαιρα γιατί οι καιροί είναι πονηροί και η Αθήνα άδεια (IMC ATHENS 15/08/04).

Η παρακολούθηση όμως δεν έχει τέλος. Ναι, ακόμα κι αν θεωρηθούν υπερβολικά τα «μέτρα» της ολυμπιάδας .Τον τελευταίο καιρό οι εταιρίες κινητής τηλεφωνίας με το αιτιολογικό της «προώθησης της τεχνολογίας»και των «καλύτερων υπηρεσιών προς τον πελάτη» προωθούν (και επιδοτούν) τους νέους τύπους κινητών τηλεφώνων με δυνατότητα GPS (ηλεκτρονικός πλοηγός - δίνει μεταξύ άλλων την ακριβή θέση του κατόχου του) ώστε να διευκολύνουν ακόμα περισσότερο τον εντοπισμό ανά πάσα

στιγμή (ακόμα κι αν το κινητό δεν χρησιμοποιείται) του ακριβούς σημείου που βρίσκεται κάθε πελάτης τους. Βλέπετε οι κωδικοί IMEI απαιτούν μια σχετικά χρονοβόρα διαδικασία Πόσο σοβαρό είναι αυτό; Αυτή τη στιγμή χρήστες κινητών τηλεφώνων είναι σχεδόν όλοι οι Έλληνες συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών. Η διαφήμιση (στην συγκεκριμένη περίπτωση μάλλον προπαγάνδα θα την έλεγα, με τον τρόπο και την έκταση στην οποία έχει γίνει) των πλεονεκτημάτων της κινητής τηλεφωνίας έχει καταφέρει να μας κάνει να παίρνουμε το κινητό μας ακόμα κι αν πηγαίνουμε στο περίπτερο, να αισθανόμαστε «γυμνοί» χωρίς αυτό. Οι τηλεπικοινωνιακές εταιρίες όμως δεν έχουν δείξει και το μεγαλύτερο σεβασμό όσον αφορά ακόμα και την συνταγματική δέσμευση του απορρήτου.

Σίγουρα, υπάρχουν (και άλλες) παράμετροι που μου έχουν διαφύγει. Σίγουρα υπάρχουν και «καλά κρυμμένα χαρτιά»τα οποία δεν μπορεί να ανακαλύψει καθένας. Σίγουρα οι κρατούντες ψάχνουν και θα συνεχίσουν να ψάχνουν και να εφευρίσκουν ακόμα καλύτερους τρόπους παρακολούθησης και καταστολής. Σίγουρα, λοιπόν, οφείλουμε σαν κοινωνία να οργανώσουμε και να αντιτάξουμε την άμυνά μας απέναντι σ΄ αυτούς τους εχθρούς του ανθρώπινου είδους.

Σπύρος Μπορμπαντωνάκης

1. Πηγή Αγωγή Δημοκρατικής συσπείρωσης ενάντια στο Ζέπελιν

2. Η ΔΙΕΚΑΤ περηφανεύεται ότι το 2003 παρουσιάζει 1,2 δις. ευρώ κέρδη καθαρά προ φόρων. Πολλά τα λεφτά για δύσκολους καιρούς. ¨Όλως τυχαίως οι ιδιοκτήτες της ΔΙΕΚΑΤ δεν φαίνονται πουθενά στη λίστα του Φόρμπς με τους πλουσιότερους ανθρώπους του κόσμου.

3. Στις ΗΠΑ αυτή την περίοδο σε εξέλιξη βρίσκεται η δικαστική διαμάχη των αρχών της χώρας ενάντια στην Greenpeace την οποία και προσπαθούν να χαρακτηρίσουν τρομοκρατική οργάνωση. Έτσι για να μην ξεχνάμε πόσο ευαίσθητες είναι οι ΗΠΑ όσον αφορά τους χαρακτηρισμούς ατόμων και οργανώσεων ως τρομοκρατικών.

4. Το Anthens Indymedia είναι ο διαδικτυακός τόπος συνάντησης οργανώσεων και ατόμων που αντιτίθενται στον καπιταλισμό. Είναι κατά κύριο λόγο ειδησεογραφικό και αυτοδιαχειριζόμενο. Η πρόσβαση για ανάγνωση και δημοσίευση είναι ελεύθερη (αρκεί φυσικά η δημοσίευση να τηρεί κάποιους κανόνες δεοντολογίας). Φυσικά μια και δε μιλάμε για δημοσίευση παρανόμων ενεργειών αλλά για ενημέρωση, είναι όντως εύκολο να ενημερωθεί κανείς έγκυρα από αυτό.

ΠΗΓΕΣ:

MEGA CHANNEL, ANTENNA, NET, οικονομικές στήλες εφημερίδων, ανακοινώσεις ΚΥΣΕΑ, ΔΙΕΚΑΤ(ιστοσελίδα),δημόσιες ανακοινώσεις CIA, αγωγή Δημοκρατικής Συσπείρωσης, ΟΤΕ, COSMOTE, VODAPHONE, SAIC (ιστοσελίδα), πρακτικά της βουλής, εφημερίδα της κυβέρνησης, καταγγελίες και μαρτυρικές καταθέσεις πολιτών, OSAC (ιστοσελίδα), Πολιτικό Καφενείο (ιστοσελίδα, IMC Athens (ιστοσελίδα), Ελευθεροτυπία, Τα Νέα, Το Βήμα, Αλλαγή, Ελεύθερος Τύπος, Μακεδονία, Greek News

Υ.Γ. ΤΟ ΑΡΘΡΟ ΔΕΝ ΘΕΩΡΕΙΤΑΙ ΣΕ ΚΑΜΙΑ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ. ΜΠΟΡΕΙ ΟΠΟΙΟΣΔΗΠΟΤΕ ΝΑ ΤΟ ΑΝΤΙΓΡΑΨΕΙ, ΝΑ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙ (ΑΚΟΜΑ ΚΑΙ ΜΕ ΤΗ ΔΙΚΗ ΤΟΥ ΥΠΟΓΡΑΦΗ) ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΑ ΑΝ ΕΧΕΙ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΝΑ ΤΑ ΠΡΟΣΘΕΣΕΙ. Η ΟΣΟ ΤΟ ΔΥΝΑΤΟΝ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ «ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΩΝ» ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΠΟΥ ΕΠΙΚΡΑΤΟΥΝ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΟΝΟ ΚΑΛΟ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΚΑΝΕΙ

Ολυμπιακοί αγώνες 2004: Το ιδεολόγημα του εθελοντισμού

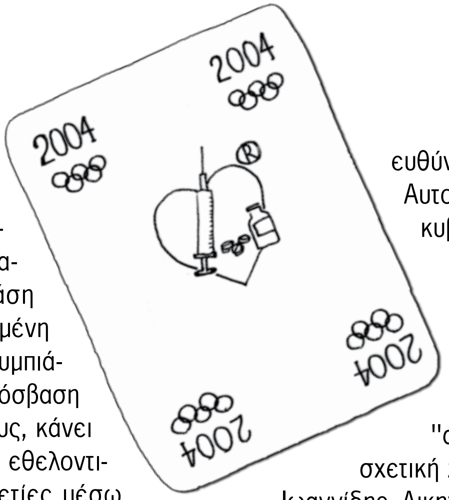

Το ιδεολόγημα του εθελοντισμού που κορυφώθηκε κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων και απετέλεσε την πλέον ηθική κάλυψη της μεγαλύτερης φιέστας στον κόσμο, έχει τη βάση του στην «κοινωνία των πολιτών». Η κραγμένη σχεδόν παρουσία των εθελοντών της Ολυμπιάδας, άνθρωποι κυρίως που έψαχναν μια πρόσβαση στην αγορά εργασίας με καλύτερους όρους, κάνει πιο δύσκολη την κριτική αποτίμηση για τον εθελοντισμό ο οποίος ακμάζει εδώ και δυο δεκαετίες μέσω των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων που αποδειγμένα ακόμα και σήμερα μέσα σ' αυτές, άνθρωποι, αγωνίζονται για τον άνθρωπο. Ένας άνθρωπος από τα «μέσα», εθελοντής και μάλιστα σε μια ΜΚΟ που έχει ένα έργο πολύ σημαντικό, αυτό της ιατρικής αποκατάστασης θυμάτων από βασανιστήρια, έχει ένα πολύ ενδιαφέρον κείμενο να καταθέσει για την εξέλιξη αυτών των οργανώσεων, εμμέσως και για το ζήτημα του εθελοντισμού:

«Είναι καιρός να συνειδητοποιήσουμε όλοι ότι, "ανεπαισθήτως" όπως θα έλεγε και ο ποιητής, συμμετέχουμε σε μια τριπλή μετάθεση:1)Στη μετάθεση του τόπου παραγωγής της ανθρωπιστικής πρωτοβουλίας: από την κοινωνία στις υψηλά ιστάμενες βαθμίδες της υπαλληλικής ιεραρχίας, που προσδιορίζουν επιλέξιμες δράσεις και κριτήρια πιστοποίησης. 2)Στη μετάθεση του κέντρου λήψης των σχετικών αποφάσεων: από τον εθνικό χώρο στους διεθνείς οργανισμούς που σχεδιάζουν και χρηματοδοτούν τα προγράμματα. 3)Στη μετάθεση του φορέα υλοποίησης της κοινωνικής πολιτικής: από το κράτος, που παραιτείται της σχετικής ευθύνης, στις (κερδοσκοπικές) εταιρίες, στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και βεβαίως στην αφεντιά μας, τις μη κυβερνητικές οργανώσεις.

Επιπλέον, η ανάπτυξη και μεγέθυνση της δράσης μας, συνοδεύεται από τη μετάλλαξη ορισμένων χαρακτηριστικών μας: οι οργανώσεις γίνονται επαγγελματικές και συγκροτείται πλέον για σημαντική αγορά, ο λεγόμενος "ανεξάρτητος τομέας" που ανταποκρίνεται στη σχετική ζήτηση αλλά και τείνει να την αυξάνει» (Γιάννης Ιωαννίδης, Δικηγόρος, περιοδικό «ανθρώπινα», Αθήνα 2001.)

Εθελοντής: *αυτός που προσφέρεται να πράξη κάτι με τη θέλησή του, χωρίς υποχρέωση από το νόμο, χωρίς πίεση και χωρίς να υπολογίζει σε αμοιβή.*

Είναι γνωστό ότι η εθελούσιο προσφορά είναι συνδεδεμένη με την αυτοοργάνωση και την αυτοδιεύθυνση κοινωνικών ομάδων ή ατόμων όπου ο καθένας συνείσφερε ανιδιοτελώς προς όφελος της συλλογικότητας, ενός υποσυνόλου της κοινωνίας ή ακόμη και σε ολόκληρη κοινωνία. Τα τελευταία χρόνια ο εθελοντισμός καλλιεργείται και προωθείται από το ίδιο το κράτος. Οι εθελοντές αυτού του τύπου όμως θυμίζουν περισσότερο τάγματα εργασίας στην υπηρεσία του κράτους και των ανάδοχων εταιριών. Έτσι, κάτι που θα έπρεπε να είναι σημείο αναφοράς της χειραφέτησης της κοινωνίας μετατρέπεται σε εργαλείο χειραγώγησής της από την κυριαρχία.

Ο εθελοντισμός που σερβίρεται λοιπόν από τη διοργάνωση των ολυμπιακών αγώνων είναι θεσμοποιημένος, με αρχή και

τέλος και με όρια που καθορίζονται από το κράτος. Εξυπηρετεί τους σκοπούς των αφεντικών, κατευνάζει τις συνειδήσεις της κοινωνίας, ενώ παράλληλα καλλιεργεί τη συνοχή του κόσμου με μηχανισμούς χειραγώγησης που αποσκοπούν στη δημιουργία πελατειακών σχέσεων. Η κοινωνία αναγκάζεται να επιλέξει «εθελοντικά» τη συμμετοχή της στην ολυμπιακή γιορτή με την εκβιαστική «μεγάλη ιδέα». Διαφορετικά, όσοι αντιτίθενται χαρακτηρίζονται αντικοινωνικοί, περιθωριακοί, ύποπτοι, τρομοκράτες(!). Βέβαια, μπορεί αυτός ο «ολυμπιακός εθελοντισμός» να έχει στενό και ευκαιριακό πεδίο εφαρμογής, όμως λειαίνει το δρόμο για την αποδοχή γενικότερων μορφών «εθελοντισμού» από την εδώ κοινωνία...

...Σκοπός είναι ο κόσμος να μετέχει και να συνδράμει και να αποτελεί τμήμα της διοργάνωσης, οπότε η αντίσταση δεν έχει αντίπαλο με άλλο πρόσωπο, εκτός από τους ίδιους του πολίτες. Η συνεισφορά αυτή των «απλών ανθρώπων» στο μεγάλο τσίρκο των ολυμπιακών αγώνων ενορχηστρώνεται από το ίδιο το κράτος και χρησιμοποιείται από τον ιδιωτικό τομέα (πολυεθνικές επιχειρήσεις).

Εν κατακλείδι, το ιδεολόγημα του εθελοντισμού είναι ένας μηχανισμός κοινωνικού ελέγχου. Αποτελεί προπέτασμα καπνού για την αληθινή σχέση του κράτους με τα αφεντικά, κουκουλώνει τις υπαρκτές κοινωνικές αντιθέσεις κάτω από την αφίσα ενός, κατ' επίφαση μόνο «κοινού σκοπού» και υποκαθιστά την ανάγκη για κοινωνική και ατομική πρωτοβουλία των πολιτών με κάτι που θυμίζει με αυτισμό...

(Από την μπροσούρα «Ολυμπιακοί αγώνες: για ποια ιδέα ρε γαμώτο», εκδόσεις Αυτόνομο Στέκι, Ζωοδόχου πηγής 95-97, e-mail: autonomosteki@mailbox.gr, Ιούνιος 2004)

Η μολόχα

«όποιος καταπίνει κάθε μέρα μισό κύπελλο από το χυμό της θα έχει ανοσία σε όλες τις νόσους»

Πλίνιος, 77 π.Χ.

Τη συναντάμε σχεδόν πάντα δίπλα σε τσουκνίδες και είναι αυτή που μας λυτρώνει από τις φαγούρες του τσιμπήματός τους. Ήταν το χόρτο που έτρωγαν στην κατοχή στις μεγάλες πείνες, τα περίφημα «ψωμάκια με γεύση μπάμιας», χωρίς να έχουν την άνεση να ξέρουν για τις θεραπευτικές της ιδιότητες. Ήταν όμως γνωστή από την αρχαιότητα και το βοτανικό της όνομα «αλθαία», προέρχεται από τη λέξη «άλθω» που σημαίνει θεραπεύω. Ο έλληνες και οι λατίνοι γνώριζαν τη σημαντική της δυνατότητα να θεραπεύει και την καλλιεργούσαν. Οι μαθητές του Πυθαγόρα την ονόμαζαν «ιερό φυτό», ενώ την είχαν ως σύμβολο της μετριοπάθειας, της σοφίας και της υγείας. Είχαν προσέξει επίσης ότι πως το φυτό αυτό ήταν ελαφρύ στην πέψη και τους υποβοηθούσε τη σκέψη και το πνεύμα. Ο Ησίοδος στα «Έργα και Ημέραι», (40-41) έγραφε για όσους δεν γνώριζαν τον πλούτο που κρύβει η μολόχα: «Ανόητοι! Και δεν το νιώθουνε πόσο περισσότερο απ' ολόκληρο αξίζει το μισό, μήτε τι γλύκα κρύβεται μες στον ασφόδελο και στη μολόχα». Τη μολόχα επίσης θαύμαζαν οι γιατροί Φαινίας και ο Σίφνιος Δίφιλος ενώ ο Πυθαγόρας είχε προσέξει ότι το χόρτο αυτό υποβοηθούσε τη σκέψη διότι ήταν ελαφρύ στην πέψη κι άφηνε ελεύθερο το πνεύμα. Ο γιατρός Διοσκουρίδης την ονόμαζε «μαλάχην κηπευτικήν» και την οποία την πρότεινε τόσο σαν γιατρικό όσο και σαν σαλατικό. Ο ποιητής Οράτιος δήλωνε πως θα έτρωγε «μόνο ραδίκια, ελιές και μολόχα» ενώ ο Κικέρωνας, όπως αναφέρει η σχετική βιβλιογραφία, έτρωγες απίστευτες ποσότητες μολόχας μεταξύ δυο πολιτικών παρεμβάσεων. Οι ρωμαίοι τη θεωρούσαν εξαιρετική λιχουδιά ενώ οι βυζαντινοί σε όλα τα γεωπονικά και ιατρικά συγγράμματα τους κατέταξαν τη «μολόχο» στην κατηγορία των άγριων λαχανικών.

Οι Έλληνες χωρικοί από αιώνες τη θεωρούσαν ένα από τα καλύτερα μαλακτικά και τη χρησιμοποιούσαν ως μαλακτικό κατάπλασμα σύμφωνα με μαρτυρίες του Μανουήλ Βερνάδου αλλά και σε άλλα κείμενα του 14ου και 18ου αιώνα

Στην υπόλοιπη Ευρώπη, σύμφωνα με την Αγία Χιλντεργκαρντ, ήταν γιατρικό για την υπνηλία, τους επίμονους πονοκεφάλους, για τα νεφρά και τις δηλητηριάσεις. Εξάλλου οι γιατροί από τον 16ο αιώνα, έλεγαν για τη σημασία της, πως όποιος πίνει μολόχα είναι εξασφαλισμένος από όλες της αρρώστειες για όλη την ημέρα. Μάλιστα πρακτικοί θεραπευτές στη Γαλλία και στην Αγγλία, έφτιαχναν μια γλυκιά πάστα από ρίζες μολόχας για τον πονόλαιμο, το βήχα και τη βραχνάδα. Στα χωριά της Γαλλίας προσθέτουν στις πατάτες τρυφερές κορφές από βλασταράκια, ενώ στην υπόλοιπη Ευρώπη, τις προτιμούν τουρσί ή σε σαλάτες.

Στην Ελλάδα μέχρι και σήμερα χρησιμοποιείται ως αφέψημα αλλά και σαν σαλατικό. Στην Κάσο φτιάχνουν με τα φύλλα της ντολμάδες, στην Τήνο τρώνε τα βλαστάρια τηγανιτά με αυγά και στην Κύπρο φτιάχνουν μια υπέροχη σούπα. Στη Δυτική Μακεδονία κοπανίζουν τα φύλλα και φτιάχνουν ένα νηστίσιμο φαγητό. Τα συστατικά της είναι το αιθέριο έλαιο, ίχνη τανίνης, γλίσχρασμα, φλαβονοειδή, κουμαρικό οξύ, καφεϊνικό οξύ, χλωρικό οξύ

και βιταμίνες. Η μολόχα είναι μαλακτική, με αντιφλεγμονώδη δράση, αποχρεμπτική και στυπτική. Στην Ελλάδα συναντάμε 9 είδη μολόχας μονοετούς και πολυετούς, στις άκρες των καλλιεργούμενων αγρών σε πυκνούς πληθυσμούς και έχουν παρόμοιες θεραπευτικές ιδιότητες.

ΔΡΑΣΗ

Η μολόχα μπορεί να βοηθήσει στην ανάρρωση από γαστρίτιδα, έλκη στο στομάχι, λαρυγγίτιδα, φαρυγγίτιδα, βρογχίτιδα και καταρροή στο ανώτερο αναπνευστικό. Κάποιοι άλλοι την συνιστούν για τη στηθάγχη αλλά και για τις παθήσεις του εντέρου όπως και στην κυστίτιδα. Εξωτερικά, με κομπρέσα ή βάμμα μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε αποστήματα, ακμή, διοθήνες ή και ελαφρά εγκαύματα αφού επιτυγχάνει την επούλωση των πληγών στο δέρμα. «Πρακτικοί» με κερί μέλισσας και άλλα βότανα μαζί, όπως το αρνόγλωσσο, η καλέντουλα, το σύμφυτο, η στεκουλάρια κ.α. φτιάχνουν αλοιφή με μολόχα που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τραύματα, μώλωπες ή και δερματικές παθήσεις. Με κατάπλασμα από μολόχα, μαλακώνουν οι κάλοι στα πόδια, ενώ το ποδόλουτρο με ζωμό μολόχας προτείνεται για τα πολύ κουρασμένα πόδια. Κομπρέσες επίσης προτείνονται για τα φλογισμένα βλέφαρα αλλά και για κολπικές πλύσεις η μολόχα είναι εξαίρετο βότανο.

ΧΡΗΣΕΙΣ-ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

Από τα άνθη της μολόχας μπορεί να παρασκευαστεί σιρόπι για το βήχα: Θερμαίνετε μισό λίτρο έγχυμα ή αφέψημα μολόχας. Προσθέτετε 500 γραμμάρια ακατέργαστη ζάχαρη ή μέλι και τα ανακατεύετε. Μόλις κρυώσει το βάζετε σε μπουκάλι και το σκεπάζετε με φελλό.

Για τις φλεγμονές του αναπνευστικού αλλά και για τα έλκη του πεπτικού συστήματος μπορείτε να παρασκευάσετε έγχυμα: Σε ένα φλιτζάνι βραστό νερό ρίχνετε δυο κουταλιές τσαγιού ξηρό βότανο και το αφήνετε για 10-15 λεπτά. Για εξωτερική χρήση σε πληγές, αποστήματα, έλκη, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε καταπλάσματα από πολτοποιημένες ρίζες ή σε κομπρέσα αφέψημα που θα παρασκευάσετε με το γνωστό τρόπο.

Μια νόστιμη συνταγή για τις γαστρονομικές ανησυχίες από τη Μυρσίνη Λαμπράκη: 1 κοτόπουλο κομμένο σε κομμάτια, 5 φλιτζάνια με βλαστάρια μολόχας, 2 μεγάλα κρεμμύδια, 1 φλιτζάνι ελαιόλαδο, 2 μεγάλες ώριμες τομάτες, χυμός από δυο λεμόνια, αλάτι, πιπέρι. Βράζεις 5 λεπτά τις μολόχες και τις στραγγίζεις. Σε φαρδιά κατσαρόλα σωτάρεις τα κρεμμύδια με το λάδι. Προσθέτεις το κοτόπουλο και το ροδίζεις και κατόπιν 3 φλιτζάνια νερό και σιγοβράζεις για 40 λεπτά. Ρίχνεις τις τομάτες, το αλάτι, το πιπέρι και ψήνεις για 20 λεπτά περίπου. Μόλις βγάλεις το φαγητό από τη φωτιά το περιχύνεις με χυμό λεμονιού και το αφήνεις 10 λεπτά για να «δέσει».

ΣΥΛΛΟΓΗ-ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ

Δεν καλλιεργείται πλέον. Όμως μαζεύει κανείς από τον Ιανουάριο μέχρι και το Μάρτιο τα τρυφερά βλαστάρια της και τα άνθη. Επίσης αφού βράσουν και στραγγιχτούν, μπορούν να συντηρηθούν στην κατάψυξη για 8 περίπου μήνες.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ιγν. Ζαχαρόπουλου, Βότανα-Γενική φυτοθεραπευτική εκδ. Ψίχαλου- Φάνης Τσαπικούνης, Ζιζάνια, εκδ, Σταμούλης 1994- Θ. Χελντράϊχ, Λεξικό των Δημωδών ονομάτων των φυτών της Ελλάδος, Εκδ. Τολίδη- David Hoffman, Η νέα ολιστική Βοτανοθεραπεία, εκδ. διόπτρα- Penelope Ody Mnimi, Πλήρης οδηγός φαρμακευτικών βοτάνων, εκδ. Γιαλλέλης- Τα χόρτα, Μυρσίνη Λαμπράκη, εκδ. Τροχαλία, 1997

Η ώρα του τζίτζικα

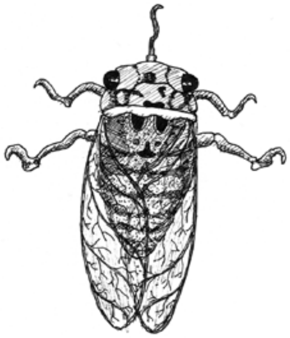

Από τα αδημοσίευτα ποιήματα του Σώζου Μπέση:
Μεγάλες Ώρες

Θ1 Φαίδρου 2 Παγκράτι 95

Καθώς κρυφά γυρίζοντας μέσα μου
Σε είδα να κλαις
Μακιγιάζ στέργουν την έκπληξη
Δεν τολμώ να αντικρίσω
Κοντή σκιά ταυτότης

Των ημερών μας το όνειρο
Απουσίας τόπος
Ίσως το τελευταίο
Σταματημένη ώρα

Οι άνθρωποι στον κόσμο δίχως μάτια

Κ1

Με χίλιους ουρανούς
Χτιστούς και άχτιστους
Έρχομαι κοντά σου
Για το μεγάλο θησαυρό
Αυτό που σπάει μέσα μας
και πλημμυρίζει
Ύψιστο δώρο

Άφησέ το να είναι φως πελαγινό
Άφησέ το να είναι αγάπη

Κ2 1985-1987

Αμοίραστος πόνος
Ο πιο μεγάλος πόνος

Στη λάμψη της καρδιάς
Οφείλει
καίγεται
-μια για πάντα-
η στιγμή
δοσμένη αληθινή
-πάντοτε παντού-

μπροστά στον εαυτό της
μπροστά στη στάχτη της
μπροστά στη μοναξιά της

μέσα σου το φως και το σκοτάδι
μέσα σου όλος αυτός ο πλούτος

κ. Άγιοι Ασώματοι 89-90

Γ3 -2001

Στους μεγάλους θορύβους του δρόμου
Πρόσωπα νεκρά
Που με κερδίζουν

Ένα αυστηρόν του νέον φως
Βαθύ απέραντο άδειο
κρύοι κόσμοι τρίζουμε
δεν είναι καν πρωί

εγκαταλειμμένο είναι

Πίσω από πόρτες κλειστές
Ένα γέλιο στυγερό
Αλλά δίχως χρώμα

Περιστέρια στον όρθρο

διήγημα του Κώστα Πάλλα

Φοβόντουσαν το στόμα της. Κάθε φορά που έβγαινε έξω στο πλατύσκαλο να σκουπίσει, όλες σταματούσαν κάθε κουβέντα και σαν να έπιανε αέρας δυτικός έμπαιναν μέσα. Ξεκινούσε με την κατοχή, συνέχιζε με τις εκτελέσεις στο νεκροταφείο, έπιανε τη μάνα της «που την πεθάνανε οι κάργιες αυτές», μιλούσε για τον Ανέστη στο Δαφνί που ήταν ο πρίγκιπας στο θάλαμο, για τις «καριόλες αυτές που κάνουν τώρα τις κυρίες», για τον Ιωαννίδη που σκότωσε τα παιδιά στο Πολυτεχνείο και σταματούσε πάντα στο Μαύρο, αυτόν που θα έδινε

στις νοικοκυρές σύνταξη: «Τον έφαγαν οι άλλοι οι πούστηδες, ένας άνθρωπος βγήκε καλός από αυτούς και τον έφαγαν. Ένωση Κέντρου ρεεεεεε». Σ' αυτό το σημείο έριχνε και την τελευταία σκούπα, τα 'στελνε όλα στις πόρτες τους, έκανε μια γύρα με μάτι διοικητή μονάδας σε επιθεώρηση ρουτίνας και χτυπούσε πίσω της την πόρτα με δύναμη. Ήταν η καθημερινή λειτουργία, ένας όρθρος που άρχιζε με τους γερμανούς και τελείωνε με τον Μαύρο «τον μοναδικό πολιτικό μ' αρχίδια». Αμήν! Κανείς δεν μπορούσε να τα βγάλει πέρα μαζί της. Όταν ήρθε την τελευταία φορά από το Δαφνί, μαζί με μια κοπέλα-από το ίδρυμα είπε ότι ήταν, ξεκίνησε να βγαίνει έξω. Οι «κάργιες» έκαναν ότι χάρηκαν αλλά τις αντέκοψε με τη σκούπα. Την κουνούσε στα μούτρα τους απειλητικά. Μια ξαδέρφη της που έμενε παραδίπλα, τη δεύτερη μέρα, τις έφαγε με τη σκούπα. Ήρθε και το εκατό αλλά αυτή τη φορά δεν την μάζεψαν όπως το περίμεναν όλες. Ως κι ο εισαγγελέας, που άλλαξε, τους συνέστησε «να κάνουν υπομονή και να μη στέλνουν στα τρελάδικα με το παραμικρό τους συγγενείς τους». Δέκα χρόνια το ίδιο βιολί κάθε μέρα. Και το σπίτι ποιος θα το πάρει άμα πεθάνει;

-Τα περιστέρια, απαντούσε στον εαυτό της. Ήταν η ζωή της, τα παιδιά της, κι ο έρωτας. Τρία περιστέρια, ο Ανέστης και τα δυο της παιδιά, ο Κωστής και ο Δημητράκης.

Μια ανιψιά της, της παντρειάς, ήρθε με τρόπο να της φέρει στο τάπερ φαΐ. Όλο «θεία» και «θεία» ήτανε. Όταν της είπε να τη βάλει στο γεροκομείο της Εκκλησίας που εκεί θα έχει ζεστό φαΐ, κρεβάτι, τηλεόραση, φάρμακα και τα τοιαύτα, γούρλωσε τα μάτια της. Φούντωσαν τα πρησμένα χέρια της και τα πόδια της. Θυμήθηκε το δέσιμο στο κρεβάτι και τις ενέσεις που έχανε το μπούσουλα, που χεζόταν πάνω της, που συγκαιγόταν ο κώλος της, που δεν μπορούσε να μιλήσει. Θυμήθηκε τα μάτια της προϊσταμένης που ούρλιαζε μέσα στο θάλαμο «πάρτε την» και τις άλλες που ήταν σαν ζωάκια που κρύβονται απ' το φως. Ένας στάβλος που έζεχνε. Μια φάτνη με το Χριστό δεμένο ανάσκελα-ντάγκλα από τα κοκτέιλ.

-Ιιιιιιιιιιιιιιι... στρίγκλισε. Πες τη μάνα σου μωρή ότι θα τη δέσω και θα της κάνω εμβόλιο με πετρέλαιο. Μου φάγατε τον Ανέστη μου σκρόφες και γελάγατε και πίνατε τους καφέδες και τα κρασιά σας και τα αρνιά τα σουβλιστά. Μου φάγατε τη μανούλα μου, μου πήρατε το ράδιο, μου πήρατε την εικόνα της γιαγιάς, πήρατε τον καθρέφτη, μας γδύσατε πουτάνες...

Όλα τα θυμήθηκε εκείνη την ώρα. Τον Ανέστη, τον «κρυφό δεσμό» της που του πιπίλισαν τα μυαλά οι αντροχωρίστρες, που μπάρκαρε σε σφουγγαράδικο και πνίγηκε, που βγήκε τσίτσιδη στο δρόμο και τη μάζεψαν για πρώτη φορά οι συγγενείς, που η μάνα της πέθανε από τον καημό, για τον πατέρα τον «άγιο» που δεν γνώρισε, για τον Ανέστη που ξαναβρήκε «μέσα» κι αυτόν τον φάγανε οι αξαδέρφες του για να του πάρουν το σπίτι, που τον πήγαν στη Λέρο... Έπεσε κάτω κι άφριζε. Η ανιψιά παράτησε το τάπερ και γλίστρησε από τον τάφο της «θείας» κυνηγημένη. Από τότε το τάπερ πότιζε τα πουλιά.

Ήταν ένα απόγευμα το μοναδικό και τελευταίο που βγήκε πιο έξω, εδώ και τρία χρόνια. Περίμενε τον Ανέστη στην παλιά προβλήτα. Πέρασε ένα μεσημέρι που μιλούσε με το αγιόκλημα της μάνας της, έφτιαξε μια γιορτή στο σπίτι να περιμένει τον Ανέστη να γυρίσει μαζί με τα παιδιά. Ως και κρασί βρήκε και ποτήρια. Έφτιαξε ωραία-ωραία το τραπεζομάντιλο, σιάχτηκε και βγήκε στο λιμάνι. Αγόρασε κραγιόν από το μαγαζάκι στην παραλία και προχώρησε. Περίμενε μέχρι το σούρουπο. Ήρθαν κάτι περιστέρια τσιμπώντας δίπλα το παραλήρημά της.

-Πτρουουκ, πτρουουκ, τα κάλεσε με κάτι πετραδάκια. Έβγαλε τη ζακέτα της εκεί που ήταν πολλά στα πόδια της κι έπιασε τρία. Τα τύλιξε και πήγε σπίτι. «Ανέστη μου», «Κωστή», «Δημητράκη» τα είχε όπα-όπα. Τους τραγουδούσε, τα χάιδευε, τα αγκάλιαζε. Σιγά-σιγά μέρεψαν και τα 'βγαλε απ' την κούτα. Τα 'παιρνε στο ταρατσάκι και περπατούσαν. Πετούσαν λίγο και ξαναγύριζαν μαζί και τα τρία. Τα 'κλεινε στην κούτα το βράδυ, τα σκέπαζε με ρούχα του πατέρα της και τ' άνοιγε μετά την πρωινή λειτουργία στη γειτονιά. Έμπαινε μέσα και τους μιλούσε ώρες, τα μάλαζε, τα καθάριζε, τα ξεψείριζε, τα φιλούσε μ' ένα πάθος. Τα τάιζε και τους έστρωνε τα ρούχα της να πέσουν.

Το 'μαθαν στη γειτονιά. Την έβλεπαν από τους ακάλυπτους να σεργιανάει με την οικογένεια της στο ταρατσάκι. Αυτά έμαθαν να πετάνε και σε άλλες αυλές και να τσιμπάνε. Τα 'βλεπαν και τα παιδιά και τα κυνηγούσαν με φωνές πρωτόγονες-ένα παιχνίδι που μόνο αυτά νιώθουν. Και να, ξαναπήγαιναν πάλι και να, τα ξανακυνηγούσαν. Παιδί και πουλί-άχραντος χρόνος, όνειρο απλήγωτο, χορός ατσαλάκωτος.

Ένα πρωί που βγήκε έξω να σκουπίσει είδε ένα κουτί και ένα σακούλι ακουμπισμένο στην εξώπορτα. Τα κοίταξε με φόβο. Το κουτί χοροπηδούσε: Περιστέρι Το σακούλι; Σιτάρι κομμένο κι ένα χαρτί με γράμματα άτσαλα γραμμένα, ανορθόγραφο, χωρίς τόνους και τσακισμένο βιαστικά σα ραβασάκι γεμάτο ενοχές: γα το αΝΕΣτι, το κΟΣτι το ΔΗΜΙτρακι κε το ρουΛΗ. Και πιο κάτω: «τα πΕΔα του ΣκοΛιου.

Τις άφησε να σκουπίζουν, «αυτές τις κάργιες», έξω τα πρωινά. Άρχισε να φτιάχνει περιστερώνα στο ταρατσάκι.